

“Allah ’ım! Yaptığım işlerin kötülüğünden de henüz yapmadığım işlerin kötülüğünden de sana sığınırım!” (Müslim, Zikir, 65)

ZAMAN: EN DEĞERLİ HAZİNE

Zamanın “en değerli hazine” olduğunu, elimizden gittikten sonra tekrar kazanamayacağımız tek değer olduğunu biliriz. Ancak her zaman bu gerçeğe göre hareket ettiğimiz söylenemez.

Zamanın değerini bilmek, onu ölçülü ve verimli kullanmakla olur. Bu da planlı, programlı olmayı gerektirir. Günübirlik/plansız, olayların akışına terk edilmiş bir hayat anlayışı Kur’an’ın ‘dünyayı imar’ ilkesine aykırıdır. Dünyayı imar hedefi, dünyada insanca bir hayat yaşama imkânı yakalayarak ‘iyi kul’ olmaya zemin hazırlamaktır. Bu da zamanın planlı ve verimli bir şekilde kullanılmasını zorunlu kılar. Hz. Peygamber, uzun bir ömür yaşadığı hâlde

ebedi mutluluğu kazanmayı başaramayan kimsenin mazeretlerinin geçersiz olacağını bildirmiştir.

Sınırlı ve sonlu olan hayatımızda sınırsız ve sonsuz mükâfatları kazanabilmenin ve dünya hayatında başarılı olabilmenin yolu, zamanı doğru ve verimli kullanmaktan geçer. Peygamberimiz şöyle buyuruyor: “Kıyamet gününde hiçbir kul şu beş şeyden sorguya çekilmedikçe Allah’ın huzurundan ayrılamaz: Ömrünü nerede tükettiğinden, gençliğini nerede geçirdiğinden, malını nereden kazandığından, nereye harcadığından ve bildiği ile ne kadar amel ettiğinden.” (Tirmizi, Kıyamet, 1).

SÖZÜN ÖZÜ

*Nedir zaman, nedir?
Bir su mu, bir kuş mu?
Nedir zaman, nedir?
İniş mi, yokuş mu?*

*Zaman her yerde ve
Her şeyin içinde.
Zaman her yerde ve
Acem’de ve Çin’de.*

*Kime kaçsam ondan;
Ha yakın ha ırak?
Kime kaçsam ondan;
Ya sema ya toprak...*

Necip Fazıl Kısakürek

“Rabbim! Girilecek yere doğrulukla girmemi, çıkılacak yerden de doğrulukla çıkmamı sağla, bana tarafından yardımcı bir güç ver.” (İsrâ, 17/80)

GÖNENLİ MEHMET EFENDİ

1903'te Gönen'de doğan Mehmet Efendi, Osmanlı İbtidaiyesini birincilikle bitirdi, 12 yaşında da hıfzını tamamladı. Tahsiline İstanbul'da Serezli Ahmet Şükrü Efendi'nin ders halkasında devam ederek kıraat ilminden icazet aldı.

İmam-hatip olarak Gönen Çarşı Camii'nde göreve başladı ancak vazifesine İstanbul'da devam etti. Resmî görevinin yanında Kur'an kurslarında fahri hocalık ve fahri vaizlik yapan Gönenli, 1982'de emekli oldu fakat hizmetlerini 1991 yılında vefatına kadar sürdürdü. Namaz vakitlerinin dışındaki zamanını hanımların ağırlıklı olduğu

cemaatine vaaz ve nasihatle geçirirdi. Vaazlarında öğretmekten çok irşat etme, dinî hayatı canlı tutma asıl hedefiydi.

Türkiye'de din görevlilerine duyulan ihtiyacı gören Gönenli, Üçbaşı Camii, Hacı Hasan Camii ve Hırka-i Şerif Camii Kur'an Kurslarında -halktan topladığı yardımlarla- geçinmelerini ve barınmalarını sağladığı binlerce talebenin yetişmesine önderlik etti. Kur'an-ı Kerim'i ve dinî ilimleri öğrenmek için Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelen bu fakir öğrenciler, tahsillerini onun himayesinde tamamladılar.

Mekanı cennet olsun!

SÖZÜN ÖZÜ

İslam'ı buluş, doğuşla
başlar;
İzhara vesiledir
savaşlar.

Din birdir asılda, çünkü
Hak bir;
Durmaz değişirse din
değildir.

Lakin gerekir zamana
uygun,
Her devreye, her
mekana uygun.

Dindir fakat itikat
Hakk'a,
Hiçbir şeye benzemez o
başka.

Hasan Âli Yücel

“Allah’ım! Sana teslim olan bir kalp, doğru sözlü bir dil ve dosdoğru bir ahlak istiyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1872)

İMAN NEDİR?

İman denince akla gelen şey, sağlıklı bilginin yanı sıra yaşanan, solunan, zevk duyulan bir hayat olmalıdır. Kur’an’ın ve hadisin bize öğrettiği iman, aynen böyle bir hayattır.

Allah’ın kelâmından ve onu getiren Peygamberden dersini alan mü’min, hayatının her aşamasında kendisini Rabbinin huzurunda ve meleklerden dostlarla kuşatılmış bir hâlde bilir. Peygamberinde candan aziz bir sevgili bulur, kitabında Rabbinin hitabıyla baş başa bir sohbeti yaşar, başına gelen her şeyi âlemlerin Rabbinden bir armağan

olarak karşılar, dünya hayatını huzurla tamamlayıp âhiret âlemine müjdeler arasında adımını atar.

İçinde yaşadığımız kâinat Kur’an’ın sık sık atıfta bulunduğu ibret levhalarını bize sunmaktadır. Kur’an’ın irşadına kulak veren bir insan, kendisini Rabbinin ayetleriyle dolu bir âlemde bulur ve nereye adımını atsa orada imanına kuvvet katan ve bir iman neşesini bütün sıcaklığıyla yaşamasını sağlayan delillerle karşılaşır. O hâlde etkili bir iman dersi, insanı doğrudan doğruya Rabbine muhatap eder ve O’nun sonsuz rahmetiyle tanıştırır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Bana bu ten gerekmez
can gerektir,
O bâki cennete
iman gerektir.*

*Eğer Muhammed’e
ümmet olursan,
Dilinde zikir ile
Kur’an gerektir.*

*Hüdayî zikredüp
daim namaz kıl,
İnayet kuluna
Hak’tan gerektir.*

*Eğer dergâhına
ermek dilersem,
Yolunda canımı
kurban gerektir.*

Aziz Mahmud Hüdâyi

“Allah’ın gazabından, kullarının şerrinden, şeytanların vesveselerinden ve (onların) bana uğramalarından Allah’ın tam kelimelerine sığınırım.” (Ebu Davud, Tıb, 19)

ALLAH'A AÇILAN KAPI: DUA

Duaya açılan kalpten daha büyük bir kapı yoktur. Dua Allah’la konuşmaktır. Büyük sonsuzdan gelecek cevabı bekleyenler, bu kapının eşiğinde bir ömür beklemekten usanmazlar. Onun sonsuz bakışını, ıssız gecelerin derinlerinde akıp giden yıldızların ibadetinde tanımak kabildir.

Allah’a açılan eller hâlinde gökyüzünü arayan minareler, sürekli ibadet ve dua hâlinde bulunan rüzgârlara sanki hayrandırlar. Ağaçların bu dua kâinatına doğru atılışları da varlıklarından coşan sevdanın ifadesidir. Onlar da duaya açılacak

kapı arıyorlar, onlar da Allah’a yalvarıyorlar.

Dua sözlerin en güzeldir. Nurdan, sudan ve sevdadan yapılmıştır. Her varlığa nüfuz eder, her ümitsiz davranışı değiştirir, her kalbi kurtarır. Dua hâllerin en sevimlisidir. Hasletten uzaklaştıran dostluğun, çokluktan kurtaran birliğin, hasretleri kavuşturan güneşin birleşmesinden meydana gelmiştir. Dua kevserlerin en tatlısıdır. Gözyaşlarından ve ilahi rahmetten yapılmadır. Hicranda kalanları kavuşturur, ruhları Allah’la tanıştırır, varlığı aslına yaklaştırır.

SÖZÜN ÖZÜ

Efendimsin cihânda
i'tibârım varsa
sendendir

Miyân-ı âşıkânda
iştihârım varsa
sendendir

Benim feyz-i hayâtım
hâsılı rûh-ı revânımsın
Eğer sermâye-i
ömrümde kârım varsa
sendendir.

Sanadır ilticâsı Gâlibin
yâ Hazret-i Mevlâ
Başımda bir külâh-ı
iftihârım varsa
sendendir

Şeyh Galib

“...Allah’ım, nefsimi takvasını ver, onu temizle, onu temizleyenlerin en hayırlısı sensin. Onun velisi (sahibi) ve mevlası (efendisi) sensin.” (Müslim, Zikir, Dua, Tevbe ve İstiğfar, 73)

CUMALARDAN ÖĞRENDİK BİZ...

Yükümüz, göz kapaklarımızdaydı... Ve gözlerimizdeydi, korkularımız. Korkularımızı da yükümüzü de gözlerimizde taşıdık biz. Geceyi gördük korkularımızla. Ruhumuzun yalnızlıktan sızladığını... Sonra, her gecenin bir sabaha gebe olduğunu...

Karanlığın ardından doğan güneşi gördük sonra. Güneşi içtik gözlerimizle... Ve ısıttığını gördük, hiç kimseyi ayırmadan... İçinde biriken güneşle, boylu boyunca önümüzde eğildiğini gördük toprağın. Yağmuru gördük toprağa ince ince düşerken... Biz yağmuru, en kurak toprakları yersertirken gördük... Yağdı mı, bütün

yeryüzü için yağardı yağmur... Ve toprak, hepimiz için kokardı...

Biz kâinattan öğrendik sevmeyi, umudu ve her an yenilenmeyi... Tövbelerimizi de ondan öğrendik... Kalplerimizin mühürlenmeyişi işte bundandı...

Biz, tövbelerimizi gözyaşlarımızla yıkamayı öğrendik kâinattan... Tövbelerimiz vardı ve Allah, ezansız zamanlarımız için zamansız ezanlarını yolladı... Cumalarını bu yüzden yolladı Allah... Sığınmayı, arınmayı, yeniden, yeniden, yeniden umutlarla dolmayı... Ve Rabbin affının büyüklüğünü, cumalardan öğrendik biz...

SÖZÜN ÖZÜ

Seccaden kumlardı...
Devirlerden,
diyarlardan
Gelip göklerde buluşan
Ezanların vardı.
Mescit mü'min, minber
mü'min...
Taşardı kubbelerden
Tekbir,
Dolardı kubbelere
“amin”!
Konsun yine pervazlara
güvercinler,
“Hu hu”lara karışsın
aminler,
Mübarek akşamdır;
Gelin ey Fatiha'lar,
Yasin'ler!...

Arif Nihat Asya

“Allah’ım! Müslümanlar olarak canımızı al, bizi Müslümanlar olarak dirilt, rezil olmadan ve fitneye uğramadan salih kullarının arasına dâhil eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

İYİLİK NEDİR?

Hayat bir iyilik yolculuğudur. İnsan da bu dünyaya “inanmak” ve “iyi işler yapmak” için gelen bir yolcudur. İnsanı yaratan, nimetlerle buluşturan, koruyan, bağışlayan, rahmetiyle kuşatan Allah, “hangimizin daha iyi işler yapacağını sınamak için” ölümü ve hayatı yaratmıştır. O hâlde hayat, bir iyilik sınavıdır.

İyilik yalnızca arkadaş, yorguna dayanak, garibe sığınak olmaktır. Mülteciyi bağrına basmak, yetime kol kanat germek, çocuğun hatrını sormak, yaşlının elinden tutmaktır. İyilik karşılıklı beklemeden vermek; gücünü, enerjisini,

tecrübesini, malını, emeğini, sevgisini ve merhametini, dünyevi bir karşılık düşünmeden paylaşmaktır. İyilik insaftır, fedakârlıktır, adalettir, şefkattir. İyilik duadır, niyazdır, selamdır. İyilik bir defasında ağaç dikmek, öbür defasında aç kalan kediyi doyurmaktır.

Komşuya giden bir tabak yemeğin kokusunda ya da yol sorana tarif veren sesin tınısında iyiliği hissedebilirsiniz. Küsen akrabaları barıştırmak için uğraşan ya da ailesinin geçimini helal yoldan sağlamak için gece gündüz çalışan kişi iyilik yapıyor demektir.

İyiliğin şartı beştir:

- Tez olmalı,
- Gizli olmalı,
- Gözde büyütülmemeli,
- Sürekli olmalı,
- Yerini bulmalı.

Her kalbi kuvvetli olan çok sevinen olmadığı gibi, her çok sevinçlinin de kalbi kuvvetli değildir.

İbn Sina

“(Allah’ım!) Zenginlikle imtihan edilmenin kötülüğünden sana sığınırım. Fakirlikle imtihan edilmenin kötülüğünden de sana sığınırım.” (Buhârî, Deavât, 39)

NEYE SAHİBİZ Kİ?

İnsanoğlu iyi düşünse, gerçek anlamda dünyada hiçbir şeyinin bulunmadığını idrak eder. Gören gözümüz, işiten kulağımız, düşünen dimağımız bile günü gelince bizi terk edip gider. Neye sahibiz ki?

Sahipliğimiz, malikliğimiz hep geçicidir. Bir bahçemiz vardır. Onu kendimizin sanırız. Ama kim bilir belki onun içinde dolaşan kedi de kendinin sanmaktadır onu. Kuş da yılan da kendinin sanmaktadır şu bizim sandığımız bahçeyi. Kuş, şarkısını söylerken bizden haberdar mıdır? Ağaç kökümüyle toprağın karanlıklarını karıştırırken ve güneşe, ışığa doğru dallarını çiçeklerini ve meyvelerini uzatırken bizden

haberdar mıdır? Bizden haberdar olsa bile kendini bize ait kabul eder mi?

İnsanoğlu dahil, her yaratık kendini ancak Allah’a ait sayar. Bununla mutlu olur. Dayanılmaz acılara, en dayanılmaz acılardan bir acı olan varoluş acısına bunun için dayanır. Hatta bu acıyı en büyük sevince çevirmeye çalışır. Kendisini yaratan Allah’ı bilince varoluş acısının yaşama sevincine döndüğünü görür insan.

Bizim kalan, bizim olan ebediyyen bizim olan tek varlık Allah’tır.

(Sezai Karakoç, Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi, Diriliş yayınları, sayfa115, 116.)

SÖZÜN ÖZÜ

İlahî bana aşkımlı kıl
nasîb
Gamın ile bu haste
câna tabîb

Ki can bula sıhhat
gönül dola nûr
Edem dilde her dem
seninle huzûr

İlâhî bu gafletten uyar
beni

Ve döndür dilim
cümleden kıl ganî

Ki candan teveccüh
sana kılayım
Gönül âleminde seni
bileyim

Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Ey Rabbimiz! Sen rahmetin ve ilminle her şeyi kuşattın. Tövbe edenleri ve yolundan gidenleri bağışla, onları cehennem azabından koru!” (Mü’min, 40/7)

BESMELE: EN GÜZEL BAŞLANGIÇ

Besmele, genel anlamda hayırlı her işin başında Allah’ın adını hatırlamanın, özelde de “Bismillâhirrahmânirrahîm” cümlesinin adıdır. Besmele, Neml suresinin 30. ayetinin bir bölümü ve Fatiha suresinin ilk ayetidir.

Her meşru ve anlamlı işin öncesinde besmele çekmek, peygamberler vasıtasıyla nesilden nesle tevarüs edilen yaygın bir prensiptir. Peygamberimiz (s.a.s.), her hayırlı işe besmele ile başlanmasını tavsiye etmiş ve “Aziz ve Celîl olan Allah’ı anarak başlanmayan her anlamlı söz veya iş, bereketsizdir/sonuçsuzdur.” (İbn Hanbel, II, 360) buyurmuştur.

Resûl-i Ekrem’in hayatında bismelenin son derece geniş bir kullanım alanı vardı. O, evden çıkarken, mescide girerken ve çıkarken abdeste başlamadan önce çekerti. Namazda besmele çekmeyi de ihmal etmezdi. Bineğine binerken yatağına uzanmadan önce besmele getirirdi. Kurban keserken “Bismillâhi vallahu ekber!” der, (Müslim, Edâhi, 18) cenazeyi kabre koyarken “Bismillâh ve alâ milleti Resûlillâh! (Allah’ın adıyla ve Resûlullah’ın dini üzere (kabre indiriyoruz)” (İbn Mâce, Cenâiz, 38) buyururdu.

Pazartesi sendromu, sosyete şımarıklığıdır. Ekmeğinin peşinde olanlar için pazartesi, ‘Besmele’dir.

Eskiden sadece kışlar soğuktu.

Şimdi ise insanlar soğuk, yürekler soğuk.

Cahit Zarifoğlu

“Allah’ım! Senin iznin ve yardımınla sabahladık ve akşamladık. Yine senin izin ve yardımınla yaşar ve ölürüz. Sonunda dönüş yalnız sanadır.” (Ebu Davud, Edeb, 110)

İNSAN VE TOPLUM

Bir Müslüman’ın ilk ve en önemli görevi, nefsini islah ve terbiye ederek iyi ve kâmil bir insan olmak, Allah Teâlâ’nın iradesine uygun yaşamak ve O’nun rızasını kazanarak manevi ve uhrevi kurtuluşa ermektir. Ancak bu yolda yürürken toplum içinde yaşayacak ve çevresindeki insanlarla çeşitli ilişkiler içinde olacaktır. Onun iyi ve kâmil bir insan olmasında ibadetler kadar, söz konusu ilişkiler de etkili olacaktır. Kişinin ebeveynine, eşine, evlatlarına, akrabalarına, komşularına; özellikle yoksul, engelli ve hastalar gibi zayıf kimselere

karşı olumlu ve yapıcı tutum ve davranışlar içinde olması iyi bir insan ve makbul bir kul olmasını sağlayacaktır.

Üzerinde Allah Teâlâ’nın hakkı bulunduğu inanan bir mü’min, diğer insanların ve toplumun da üzerinde hakkı bulunduğu ve geniş anlamda “kul hakkı” denilen bu hakkı ifa etmesi gerektiğine inanır. Aslında kul hakkı aynı zamanda Allah’ın da hakkıdır. Zira hak-hukuk gözetmemizi bize O emretmektedir. Bu emre uymamızı istemesi O’nun üzerimizdeki hakkıdır.

*Ey Allah’ım seni sevmek
Ne güzeldir ne güzeldir,
Yolunda baş u can vermek
Ne güzeldir ne güzeldir.*

*Şol ism-i zâtını sürmek,
Visâlin gülünü dermek,
Cemâl-i Pâk’ini görmek,
Ne güzeldir ne güzeldir.*

*Sürüp dergahına yüzler,
Döküp yaşı yere gözler,
Bir olsa gece gündüzler,
Ne güzeldir ne güzeldir.*

Niyazi Mısrî

DİLİN ESİRİ OLMAYALIM

Kelam, insana verilen ilahi bir emanettir. Bu emaneti, sahibinin rızası doğrultusunda kullanmak mü’min olarak sorumluluklarımızdandır. Kur’an-ı Kerim, şüphesiz ki sözlerin en doğrusu ve en güzelidir. Bu en güzel söze iman ve itaat eden biz mü’minlerin de en güzel kelamı konuşması, imanın bir gereğidir.

Kerim kitabımız bizlere; anlamsız ve boş konuşmaktan, gıybetten, su-i zandan, iftiradan, alay etmekten, yalan söylemek ve yalan yere yemin etmekten, kısacası lisanın afetleri diyebileceğimiz her türlü kötü sözden uzak durmayı emreder.

Zira bu tür sözler, insanlar arasında huzuru bozduğu gibi ahirette de azaba sebebiyet verir. Peygamberimiz (s.a.s.) tarafından, “elinden ve dilinden emin olunan insan” olarak tanımlanan Müslüman; diliyle gıybet eden, insanları arkalarından çekiştiren, onların kusurlarını araştıran, sözleriyle kardeşini yaralayan bir insan asla olamaz. Kardeşinin mahremiyetine dil uzatarak onun onur ve haysiyetini zedeleyemez, onu kötü lakaplarla çağıramaz. O, inancı gereği daima hayır düşünür ve dilinden de her zaman hayırlı sözler dökülür.

SÖZÜN ÖZÜ

Susmak mana
eksikliğinden
değil mananın
derinliğindedir.

Sen anılması güzel
olan bir söz ol. Çünkü
insan kendi hakkında
söylenilen güzel
sözlerden ibarettir.

Karınca, güzelim
harmanları görmez de
bir tanecik buğdayın
üstüne titrer.

Mevlana

“Ey insanların Rabbi! Rahatsızlığı gider! Şifa veren sensin. Senin vereceğin şifadan başka şifa yoktur. Öyle bir şifa ver ki ardında hiç hastalık izi bırakmasın.” (Müslim, Selâm, 47)

MEKKE’NİN FETHİ (630)

Hicretin sekizinci yılı bir Ramazan günüydü. Allah Resulü sefer hazırlığındaydı. Hz. Aişe validemiz bile haberdar değildi bu seferden. Müslümanların sonradan, müşriklerince ancak Mekke etrafında yanan ateşlerden haberdar olduğu seferdi bu. Değil kan dökmek kimseyi incitmekten bile imtina ediyordu Allah Resûlü.

Sa’d b. Ubâde’nin “Bugün büyük harp günüdür. Bugün Kâbe’de kan dökmek helâl kılınmıştır. Bugün Allah Kureyş’i zelil kılmıştır.” sözüne karşılık Allah Resûlü “ Sa’d yanlış söylemiştir. Hayır, bugün merhamet günüdür. Bugün Allah’ın Kâbe’yi yücelteceği gündür. Ve bugün Kâbe’nin

(tevhid elbisesine) bürüneceği bir gündür.” diyordu. Merhamet yüklü Hz. Peygamber, Mekke’den ziyade gönülleri fethediyordu. “Ey şehir, senden çıkarılmasaydım vallahi seni terk etmezdim!” dediği şehre girerken Fetih sûresini okuyor ve Allah’a tazimde bulunuyordu.

Şehrin fethi gerçekleşmiş, sıra gönüllerdeydi. Ve gönülleri de şu sözlerle fethediyordu: “Ben de Hz. Yusuf’un kardeşlerine dediği gibi, ‘Size bugün hiçbir başa kakma ve ayıplama yok! Allah sizi affetsin! Şüphesiz O, merhametlilerin en merhametlisidir.’ diyorum. Haydi, gidiniz! Artık serbestsiniz.”

SÖZÜN ÖZÜ

*İçimde hiç sönmeyen
bir fetih sevdası var.
Yavuz gibi diyorum: Bu
dünya insana dar.*

*Bir sada duymak için
sahralara düşeyim.
Helal olsun bu yolda,
varım yoğum her
şeyim!*

*Volkan gibi lav
atmış, ne susmuş ne
sönmüşüm.
Ben bu iman uğruna
çılgınlara dönmüşüm.
Osman Yüksel Serdengeçti*

CÖMERT TÂCİR: ABDURRAHMÂN B. AVF (R.A.)

Abdurrahman b. Avf, 581 yılında Mekke’de doğdu. Cahiliye Dönemi’nde Abdü Amr veya Abdü’l-Ka’be olan adı, Müslüman olduktan sonra Hz. Peygamber (s.a.s.) tarafından Abdurrahmân olarak değiştirildi. Genç yaşından itibaren ticaretle uğraştı. Cahiliye Devri’nde içki içmeyen ve güzel ahlaka sahip biri olarak tanınırdı. Hz. Ebu Bekir (r.a.) ile olan eski dostluğu, onun vasıtasıyla Müslüman olmasını sağladı. İlk Müslümanlardan biri olan Abdurrahmân (r.a.), Mekke müşriklerinin baskı ve işkenceleri yüzünden önce Habeşistan’a, sonra da Medine’ye hicret etti. Uhud

Savaşı’nda aldığı yaralar sebebiyle topal kaldı. Tebûk Seferi sırasında imamlık ettiği bir namaza Hz. Peygamber de iştirak etmişti (*İbn Sa’d, III, 95*).

Abdurrahmân b. Avf (r.a.), hem Mekke hem de Medine’de ticaretle meşgul olarak büyük bir servet kazanmış, servetini Allah yolunda harcamaktan da çekinmemiştir. Beş yüz deve yükü tutan büyük bir kervanı bir defada bağışlayacak, ayrıca bir günde otuz köleyi azat edecek kadar cömertti. Abdurrahmân, yetmiş beş yaşlarında Medine’de vefat etti.

SÖZÜN ÖZÜ

Ben ki, toz kanatlı
bir kelebeğim,
Minicik gövdeme
yükü Kafdağı,
Bir zerreciğim ki,
Arş’a gebeyim,
Dev sancılarının
budur kaynağı!

Ne yalanlarda var
ne hakikatta,
Gözümü yumdukça
gördüğüm nakış.
Boşuna gezmişim,
yok tabiatta,
İçimdeki kadar
iniş ve çıkış

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Cehenneme götüren fitneden, cehennemden azabından, zenginliğin ve fakirliğin şerrinden sana sığınırım.”
(Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

EZANIN MESAJI

Ezan, mü’minleri namaza davet ettiği gibi, İslam’ın temel değerlerini de âleme ilan etmektedir. Allah’ın varlığını, birliğini, Hz. Muhammed’in O’nun elçisi olduğunu ve asıl kurtuluşun bu doğrultuda yaşanan bir hayatla elde edilecek ahiret mutluluğunda olduğunu herkese duyurmaktadır. Bütün insanları ebedî kurtuluşa çağırılmaktadır. Bu mana ve muhtevasıyla ezan, Müslümanlar için bir iman yenilemesi, herkes için bir uyarı ve öğüttür.

Yahya Kemal, “Ezansız Semtler” isimli yazısında ezansız bir memleketin çocuklarının millî ve manevî değerlerden nasipsiz kalacaklarını

şu ifadelerle haykırır: “Biz ki, minareler ve ağaçlar arasında ezan seslerini işiterek büyüdük. O mübarek muhitten çok sonra ayrıldık. Biz böyle bir sabah namazında anne millete dönebiliriz. Fakat minaresiz ve ezansız semtlerde doğan, Frenk terbiyesiyle yetişen Türk çocukları dönecekleri yeri hatırlayamayacaklar!” (Yahya Kemal, Aziz İstanbul, 124)

Ezansızlık sızısını, Allah bu millete yaşatmasın. Zira ezanını kaybeden, millî ve manevî değerlerinden çok şey kaybetmiş demektir.

(Ömer Özpınar, Ezanı Anlamak, Ankara-2012, s.59, 93)

SÖZÜN ÖZÜ

Ruhumun senden İlahî,
şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin
göğsüne namahrem eli.

Bu ezanlar, ki
şahadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun
üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin
secde eder-varsa-taşım,
Her cerihamdan, ilahi,
boşanıp kanlı yaşım,

Fışkırır ruh-ı mücerred
gibi yerden na’şım;
O zaman yükselerek
arşa değer belki başım.

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Ayakta iken beni İslam ile koru, otururken beni İslam ile koru, uyurken beni İslam ile koru, hakkımda hiçbir düşman ve hasetçinin isteğini yerine getirme.” (İbn Hibban, Ed’ıye, No: 934)

PEYGAMBERİMİZ VE AİLE REİSLİĞİ

Hayatın her kademesinde insanlara en güzel örnek olan Allah Rasulü, aile reisliği ile de bizlere pek çok şey öğretmektedir. Onun aile reisliği üç esas üzerine inşa olmuştur: Sadakat, merhamet ve samimiyet.

Hiçbir hanımı onun sadakatin-den şüpheye düşmedi. Merhamet, onun en göze çarpan sıfatıydı. “Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.” (Enbiyâ, 21/107.) ayeti onun bu hâlinin tescilidir. Hayatı boyunca eşlerine ne kötü bir söz söyledi ne sert bir bakışla baktı.

O, çocukların hem arkadaşı hem ilk öğretmeni idi. Mescidi,

evi, sokağı, mahallesi, hatta bineği çocuklar için bir eğitim alanıydı. Namaz kılarken torunları Hasan ve Hüseyin sırtına çıkar, o sevinirdi. Çocukları kucağına alır, öper, severdi.

Onun bütün hayatı gibi aile hayatı da bütün aşırılıklardan uzak ve dengeliydi. Bunun adı orta yol yani iktisattı. Ne müsrif ne cimriydi, ne baskıcı ne gevşekti. Herkesin ihtiyacını karşılar, çok verip şımartmaz, az verip ele güne muhtaç etmezdi. Kadınlara ve çocuklara muamelede onun hayatı ve uygulamaları İslam ümmeti için uyulması gereken temel esaslardır.

SÖZÜN ÖZÜ

Medet et hey Kâdir Allah
Dertlere deman
senindir

Kulun işi cürm ü günah
Afv ile gufran senindir

Hüsnünü vasf idecek gül
Ana aşık oldu bülbül
Çünkü sensin muhî-i kül
Zâhir u pinhân
senindir.

Bir kez etmekle tecellî
Buldu âlemler tesellî
Dahi lutf umarız küllî
Lutf ile ihsan senindir

Aziz Mahmud Hüdâyi

SARIKAMIŞ ŞEHİTLERİ

Tarihimizdeki en acı olaylarından biridir Sarıkamış Harekâtı. Birinci Dünya Savaşı'nda açılan pek çok cephede düşmanla mücadele eden Osmanlı askeri, Sarıkamış'ta hastalık ve soğukla mücadeleye girişti. Askerimiz, 22 Aralık 1914'te başladıkları harekâtı yalnızca 18 gün sürdürebildi. 9 Ocak 1915'te sona eren harekâtın ardından 60 bin Osmanlı askeri hayatını kaybetti.

Enver Paşa'nın emriyle başlatılan harekâta Kars Sarıkamış, Ardahan gibi Doğu illerimizi geri almak amaçlanmıştı. Askerler harekâtın ilk iki gününde Rus birliklerine kar-

şı zor şartlar altında olmalarına rağmen kahramanca mücadele ettiler.

İlk iki günü başarıyla geçen taarruz sonrasında olumsuz hava koşulları harekâtın seyrini değiştirdi. Kış, 3-4 Ocak 1915 gecesi daha da şiddetlendi. Fırtına ile yağan kar, yolları tıkayıp çadırları yıktı. Arkasından da dondurucu soğuklar bastırınca 60 bin Osmanlı askeri ya donarak ya da dizanteri ve tifo gibi hastalıklara yenik düşerek şehit oldu.

Vatanımız için canlarını veren aziz şehitlerimizi rahmetle anıyoruz.

SÖZÜN ÖZÜ

Yarın kıyamet günü,
Sorguya çekip beni,
Dense amelin hani?
Şu hâlim nice olur?

Tatlı canımı versem,
Karanlık yere girsem,
Münker, Nekir'i görsem,
Şu hâlim nice olur?

Gidip kabre konunca,
Hemen geri dönünce,
Zor sual sorulunca,
Şu hâlim nice olur?

Ahmed Yesevi

“...Allah’ım! Ey Rabbimiz ve ey her şeyin Rabbi! Beni ve ailemi dünya ve ahirette her an sana ihlasla bağlı kıl. Ey yücelik ve ikram sahibi!...” (Ebû Dâvûd, Vitr, 25)

İBADET NEDİR?

İbadet, kişinin Allah’a karşı duyduğu sevgi, saygı ve itaati göstermesi, O’nun hoşnutluğunu kazanmak maksadıyla emrettiği şeyleri yapması, yasaklarından da uzaklaşması demektir. İnsanın Allah’a duyduğu bağlılık, O’na samimi olarak yönelmesi, gerek kendisinin gerekse yetki verdiği peygamberlerin belli kurallara bağladığı namaz, oruç, hac, zekât, sadaka, kurban, zikir, dua gibi davranışları gerçekleştirmesi, emir ve yasaklara uyması hep ibadetin kapsamı içindedir.

Allah’ın rızasını kazanmak niyetiyle yapılan insanların ve diğer canlıların yararına olan

ve Allah’a yakınlık sağlayan her türlü iş, davranış ve hareket tarzı da ibadet kavramına dâhildir. İnsanın, ruhen ve bedenen, gizli ve açık bütün mevcudiyetiyle yalnızca Allah’a yapmış olduğu bilinçli itaati ve yakınlığı da ibadettir. Duanın ibadetin bizzat kendisi ve özü olarak kabul edilmesi (Tirmizî, Deavât, 1) bundan ötürüdür.

İbadet sadece son din olan İslam’ı benimseyen mü’minlere emredilmemiştir; İslam’dan önceki bütün ilahî dinlerde de ibadet vardır. Yani ibadet hayatı insanlık tarihiyle eşzamanlıdır.

Seni eksiğinle,
kusurunla, günahınla,
sevabınla hakikaten
sevenin, yanlış
yaptın diye seni terk
etmeyenin sadece
“Allah” olduğunu
bilseydin, başkalarına
kulluk etmekten
vazgeçerdin.

Abdülkâdir Geylânî

“Ey Rabbim! Gerek bana gerekse anne-babama verdiğin nimete şükretmeye ve hoşnut olacağın iyi işler yapmaya beni muvaffak kıl. Rahmetinle beni iyi kullarının arasına kat!” (Neml, 27/19)

TAKLİDÎ İMAN VE TAHKİKÎ İMAN

Taklidî iman, bir araştırmaya dayanmaksızın, kişinin kendisine telkin edilen veya çevresinden yahut büyüklerinden gördüğü imanı benimsemesidir. Tahkikî iman ise, Kur'an'ın yüzlerce ayetinde emrettiği gibi, araştıran ve muhakeme eden kimsenin sapaşğlam delillere dayanan imanıdır.

Bunlardan taklidî imanın ebedî hayatta kurtuluş için yeterli olup olmadığı konusunda farklı görüşler vardır. Ancak, yeterli olsa bile, böyle bir iman, sarsıntılara karşı dayanıklı bir iman olamayacağı bellidir. Özellikle imanımızın her taraftan gizli veya açık saldırılara

maruz kaldığı bugünlerde böyle bir imanın kişiyi koruyabilmesi son derece güçtür.

Oysa insanın bu dünyadan sağlam bir imanla ayrılmaktan daha büyük bir meselesi yoktur. Dünyanın bütün servetleri, saltanatları, kavgaları, savaşları, bu meselenin yanında bir hiç mesabesinde. Onun için, ebedî hayatını esenlikte görmek isteyen herkes imanını ciddiye almalı; Kur'an'ın ve onu getiren Peygamber'in (s.a.s.) rehberliğinde sapaşğlam bir imanı, tahkiki bir surette elde edip son nefesine kadar korumak için çalışmalıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Her çağda, şartlar ne kadar ağır ve umutsuz olursa olsun, inananlar için muhakkak bir Nuh'un gemisi vardır.

Dışın kuvveti değil için zayıflığı tehlikeli.

*“Sürekli gece,
Sürekli kış,*

Sürekli ölüm yoktur.

Sezai Karakoç

“Rabbimiz! Günahlarımızdan ve işimizdeki aşırılıklardan ötürü bizi bağışla, sebatımızı arttır, kâfir topluluğa karşı bize yardım et!” (Âl-i İmrân, 3/147)

RAHMAN'IN HUZURUNA NASIL VARMALI?

Allah'a yakınlaşmak, onunla iletişime geçmek, en üst düzeyde bir bilinç uyanıklığı gerektirir. Nasıl çok değerli bir büyüğümüzün veya üst düzey bir devlet adamının yanına elimizi kolumuzu sallayarak dalgın ve dağınık bir şekilde girmemiz hoş olmazsa, Yüce Allah'ın huzuruna da sıradan bir şekilde varamayız.

Sevgi ve saygının, dikkat ve özenin en ileri derecesi ile Allah'a yönelme çabası içinde bulunma, ibadet bilincinin ayrılmaz bir parçasıdır. Psikolojik bir hazırlık ve yoğunlaşma olmadan, sıradan bir yönelişle yapılan ibadetin kişiye

yararı da o ölçüdedir. İbadet ve yönelişlerinde yüzeysel davranan, samimiyet ve ciddiyetten uzak bir tutum sergileyenler, ayet ve hadislerde uyarılmıştır.

İbadet bir iç disiplini ve yoğunlaşma gerektirir. Çünkü manevi dünyamızda Allah'la karşılaşma, O'nun huzurunda bulunma, sıradan bir olay değildir. İbadetin en güzeli, O'nu görüyormuşçasına Allah'a yönelişte bulunmaktır. Çünkü biz O'nu görmesek de O bizi görmektedir. Allah'la ilişkideki bu üst düzey bilinçliliğe 'ihسان' denilir ki kelime anlamı 'en güzeli yapmak' demektir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Ne irfandır veren
ahlâka yükselik ne
vicdandır;*

*Fazilet hissi insanlarda
Allah korkusundandır.*

*Yüreklere çekilmiş
farz edilsin havfı
Yezdan'ın...*

*Ne irfanın kahr te'siri
kat'iyyen, ne vicdanın.*

*Fakat, efradı Allah
korkusundan
bi-haber millet,
Çeker, milletlerin
menfuru, Kıbtiler
kadar zillet.*

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Gidip ebedî yaşayacağım ahiret hayatımı benim için hayırlı eyle. Hayatımda her türlü hayrı ziyadesiyle ih-san eyle. Ölümümü de her türlü şerlerden muhafaza eyle.”
(Müslim, Duâ, 71)

KALBİNİ AÇ VE TEMİZ KIL

Birtakım nimetlere gark olup da buna şükretmeyenin hâli nedir?

Şudur ki: Nimetler kaybolup gider. O da onların peşine gider. Gözü bağlı bir gidiştir bu. Sakın bundan. Sen şükür ipi ile nimetleri bağlamaya bak. Bazen durup düşünürsün. Allah katında benim yerim ve kıymetim nedir acaba diye kendi kendine sorarsın. O zaman etrafa değil kendine bak.

Nerede duruyorsun? Hangi hâlde bulunuyorsun? Şunu bil ki: Senin O’ndan istediğin şeylerin en hayırlısı, O’nun senden istediğidir. Cenab-ı Hak dilini talep ve dua için çözüp serbest bıraktığı ân, ellerin

gözyaşları ile semaya açıldığı ân, işte o ân sana ihsan iniyor demektir. Vardığı menzilde yolların birbirine karıştığını görüp korkuya kapılma! Asıl korkulacak şey heva ve hevesin kalbine galip gelmesidir.

İki şeyden birini tercih edeceğin zaman bunlarda nefsine ağır gelenini seç, onu yap. Çünkü nefse ancak hak ve doğru olan şey ağır gelir.

Bil ki her kalbe nur iner, lakin o kalbi masiva ve ağyar ile dolu görünce indiği yeri terk edip gider. Kalbini aç ve temiz kıl. Hak Teala onu maarif ile doldursun.

SÖZÜN ÖZÜ

Nizam köpürüyor, med
vakti deniz;
Nizam köpürüyor, ta
çenemde su.
Suda bir gizli yol,
pırlıtlı iz;
Suda ezel fikri, ebed
duygusu.

Kaçır beni âhenk, al
beni birlik;
Artık barınmam
gölge varlıkta.
Ver cüceye,
onun olsun şairlik,
Şimdi gözüm, büyük
sanatkârlıkta.

Necip Fazıl Kısakürek

“Rabbim! Tövbemi kabul et, günahımı temizle, duamı kabul buyur, delilimi sabit kıl, dilimi doğru yap, kalbime hidayet ver, göğsümün kin ve hasedini çıkar.” (Tirmizî, Deavât, 114)

AFFETME DUYGUSU NASIL GELİŞTİRİLİR?

Rabbimiz “Afüvv” yani affedicidir. Ayrıca Allah affedenleri sevdiğini belirtmiş, insanları affedici olmaya teşvik etmiştir. Mesela bir ayette: “Kim affeder ve arayı düzeltirse onun mükâfatı Allah’a aittir.” (Şûrâ, 42/40) buyrulurken affetmenin büyük bir mükâfat ile karşılık göreceği, bir başka ayette de başkalarını affetmenin ilahî affa vesile olacağı beyan edilmiştir (Nûr, 24/22).

Affetmenin nefse zor gelen tarafı olabilir. Çünkü nefis ve şeytan insanı affetme yönelişinden alıkoymaya çalışır. Nefsi yenmek ve affedici olmak için şu hususları dikkate almak gerekir:

- Affetmenin büyük bir erdem olduğunu düşünmek,
- Affetmenin bizi ilahî affa götüreceğini bilmek,
- Affedememekten Allah’a sığınmak, affedici olmak için dua etmek,
- Kusur işlemenin beşerî bir özellik olup insanların Yüce Yaratıcıya karşı bile suç işlediklerini, dolayısıyla bize karşı yapılan hataları büyütmemek gerektiğini değerlendirmek,
- Affetmenin insanı yücelttiğini hesaba katmak,
- Affetmenin başlangıçta nefsimize çok ağır gelse de sonuç itibarıyla çok “tatlı” olduğunu görebilmek.

Her yangını söndürmek mümkündür; ateş su ile, zehir panzehir ile, hüznün sabır ile, aşk ayrılık ile söner. Fakat kin ateşi asla sönmez.

En kuvvetli rüzgar, otların zayıfına kıymet vermez. Fakat hurma ağaçlarının en uzununu ve en kuvvetlisini devirir.

Beydeba

“Ey gökleri ve yeri yaratan! Dünyada da ahirette de beni yöneten, himaye eden sensin.” (Yûsuf, 12/101)

OSMANLI DEVLETİ

Malazgirt Savaşı ile milletimize kapısı açılan Anadolu ve Batı coğrafyası, İslam dünyasının liderliğini elinde tutan Selçuklu Devleti'nin zayıflamasıyla elimizden çıkma tehlikesiyle karşı karşıya gelmişti. İşte böyle bir ortamda Osmanlı Devleti kuruldu. Osmanlı Devleti'nin kurulması, İslam dünyasında yeni bir diriliş oldu. Osmanlı'nın üstlendiği bu misyon çok geniş bir alanda uzun bir süre, tam altı asır devam etti. Tarihte bu kadar uzun ömürlü başka bir devlet bulunmamaktadır.

Yapısı ve kurumları bakımından da göz kamaştırıcı bir tabloya ka-

vuşan Osmanlı Devleti, Bosna'dan Yemen'e, Kafkasya'dan Kırım'a kadar, farklı iklimlerdeki farklı insan yapılarına hakim olmuş, bununla birlikte bu toplumlara din hürriyeti sağlamış ve toplumsal örgütlenmeleri yönünde müsamaha göstermiştir.

Din ve inanca asla baskı yapmamıştır. Eğer Osmanlılar, insanları kılıç zoru ve ateşte yakma korkusuyla kendi dinlerine kazandırma düşüncesinde olsalardı, Batı'nın, Avrupa'nın dinî ve sosyal coğrafyası bugünkünden çok farklı olurdu.

SÖZÜN ÖZÜ

*Ferman çıkar,dal
kılıçlar takınır,
Meydanlarda Rabbe
dua okunur,
Gölgemizden bütün
cihan sakınır,
Kosovalar, Plevneler
bizsizdir,*

*Yosun tutmuş
camilerim ıssızdır,
Boynu bükük
minareler öksüzdür,
Açmaz olmuş
Kızanlığın gülleri,
Biz neyledik o koskoca
elleri?..*

Osman Yüksel Serdengeçti

“Allah’ım! Kıyamet gününde cennet, korku gününde güven istiyorum. Allah’ım! Verdiğin ve vermediğin şeylerin şer-rinden sana sığınıyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

İÇTEN YAPILAN TÖVBE: VAHŞÎ B. HARB (R.A.)

Vahşî b. Harb, aslen Habeşistanlı olup Cübeyr b. Mut‘im’in kölesiy-di. Cübeyr ile Hind bint Utbe, Bedir Savaşı’nda öldürülen yakınlarının intikamı için Uhud Savaşı hazırlık-ları sırasında, Hz. Hamza’yı (r.a.) öl-dürmesi karşılığında Vahşî’ye çeşitli vaatlerde bulundu. Bunun üzerine Vahşî, Uhud Savaşı için yola çıkan müşrik ordusuna katıldı ve Uhud’da Hz. Hamza’yı şehit etti.

Vahşî (r.a.), Mekke’nin fethinden sonra Tâif’e kaçtı. Ancak daha sonra İslam’a girmek üzere Medine’ye gitti. Vahşî, Resûlullah’ın (s.a.s.) huzuru-na çıktığında günahkâr olduğunu söyleyerek tereddütlerini ifade

edince Efendimiz, içten yapılan tövbenin makbul olduğu, şirkten başka her günahın bağışlanabile-ceği ve Allah’ın rahmetinden ümit kesilmemesi gerektiğini belirterek onun endişelerini giderdi. Bunun üzerine Vahşî, Müslüman oldu (İbn Asâkir, LXII, 413) ve daha sonra Medi-ne’den ayrıldı.

Hz. Ebubekir zamanında Yemâ-me Savaşı’na (12/633) katılan Vahşî, peygamberlik iddiasında bulunan Müseylimetülkezzâb’ı öldürdü. Ken-disinin Hz. Osman (r.a.) Devri’nde (644-656) vefat ettiği kaydedilmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Yaradan, rahmetini
kahrından üstün saydı;
Ne olurdu hâlimiz,
gözyaşı olmasaydı.

Göz kaptırdığım
renkten, kulak
verdiğim sestem,
Affet senden habersiz
aldığım her nefesten.

Bir anlık emanetle ne
türlü övünelim;
Gel, rahmet kapısında
ağlaşıp dövünelim!

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Kulağımın kötülüğünden, gözümün kötülüğünden, dilimin kötülüğünden, kalbimin kötülüğünden, tenimin kötülüğünden sana sığınırım.” (Nesâî, İstiâze, 4)

YARATILIŞ GAYEMİZ

Yüce Allah insanı en güzel şekilde yaratmış, ona sayısız nimetler ihسان etmiş ve onu yeryüzünün halifesi kılmıştır. Rabbimiz böylesine değer verdiği insanın gayesiz yaratılmadığını şu ayeti kerimeyle bize hatırlatmaktadır: “Ben cinleri ve insanları sadece bana kulluk/ibadet etsinler diye yarattım.” (Zâriyât, 51/56)

Yaratılış gayemiz olan “ibadet” in anlamı; Allah’a boyun eğmek, O’nun emir ve yasaklarına riayet etmek, her hâlükârda O’nun razı olacağı işleri tercih etmektir. Kısacası ibadet, imanı güzel davranışlara dönüştürmektir.

İbadet, hayatın bütününe kuşatan bir kulluk göstergesidir. Bu itibarla ibadet, kişiye Allah katında değer ve sevap kazandıran her türlü güzel iş ve davranışı kapsamaktadır. Bu doğrultuda namaz, oruç, hac, zekât gibi görevleri yerine getirmek ibadet olduğu gibi aile ve iş hayatındaki görevlerimizi en iyi şekilde yapmak da ibadettir.

Bizler, bu imtihan dünyasında yaratılış gayemize uygun bir hayat geçirdiğimiz takdirde dünya ve ahiret mutluluğuna kavuşur, daha da önemlisi Rabbimizin rızasına nail oluruz.

SÖZÜN ÖZÜ

*Akıllı olan her adam
özür dileyenin bir suçu
olduğuna inanır.*

*Zehir balla, sevgi de
düşmanlıkla beraber
gelir.*

*Ham düşünceleri
ancak akıl pişirir.*

*Yeryüzünde bütün
ıstıraplar aza kanaat
etmemekten doğar.*

Firdevsi

“Allah’ım! Sen yardım istenilensin, dualar ancak sana ulaşır, duaları sen kabul edersin, güç ve kuvvet ancak Allah ile birlikte vardır.” (Tirmizî, Deavât, 94)

ALEMLERİN RABBİ ALLAH

Allah, bütün âlemlerin Rabbidir. Her şeyi O yaratır; her şeyin sahibi ve hâkimi O’dur; her şeyi yaratılış amacına O sevk eder. Kuşun Rabbi, bir yumurta sarısına can verip onu kuş yavrusu olarak yumurtadan çıkarır. Gagasından tüylerine, kuyruğundan kemiklerine kadar her şeyiyle onu uçmaya elverişli bir şekilde düzenler. Yumurtadan çıktığı andan itibaren, anne ile babasını ona hizmetkâr yapar. Onu böylece besler, büyütür. Rızkını nerede bulacağını ona öğretir, görevlerini ilham eder. Sonra da onu bir kuş olarak dünya semasına uçurur.

O kuşun Rabbi, aynı zamanda, bütün kuşların da Rabbidir. Hepsini O yaratır, hepsini yaratılış amaçlarına O sevk eder. O, aynı zamanda bütün canlıların Rabbidir. O, bütün insanların da Rabbidir. O, canlı ve cansız bütün varlıkların Rabbidir. O, yerin ve göklerin, dünyanın ve âhiretin, görünen ve görünmeyen her şeyin Rabbidir. O, âlemlerin Rabbidir. Biz elimizi açıp da “Ey Rabbim!” diye dua ettiğimiz zaman, biliriz ki, bizi dinleyen ve her birimizin her bir duasına ayrı ayrı cevap veren, âlemlerin Rabbidir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Ey cümle halkın maksûdu
Al gönlümü senden yana
Ey külli şey’in mevcudu
Al gönlümü senden yana*

*Nefs elinden âvâreyim
Hırs elinden biçâreyim
Gayrı kime yalvarayım
Al gönlümü senden yana*

*Daim sen ol dilde sözüm
Seni fikreylesin özüm
Gayrıya bakmasın gözüm
Al gönlümü senden yana*

Ümmi Sinan Halveti

“...(Allah’ım!) Beni güzel ahlaka eriştir. Senden başka güzel ahlaka eriştirecek yoktur. Kötü ahlakı benden uzaklaştır. Senden başka kötü ahlakı benden uzaklaştıracak yoktur!...”
(Müslim, Müsâfirîn, 201)

HAMDELE: İZZET VE KEMAL SAHİBİNE TEŞEKKÜR

Hamd; iyilik, güzellik ve üstünlükle niteleme, övme anlamına gelmektedir. Hamd, bir nimet versin veya vermesin, Allah’ı sahip olduğu nitelikleriyle övmektir.

Fatiha’nın birinci ayetinde ve birçok ayette geçen hamd ile Allah Teala her türlü övgünün kendisine ait olduğunu haber vermekte ve kullarından “Elhamdülillâh (Hamd, Allah’a aittir.)” cümlesiyle kendisini övmelerini istemektedir. “Hamd”, “tahmid” ve “hamdele” şeklinde adlandırılan bu ifadeyi kullanan kişi, bütün nimetleri var eden ve kemal sıfatlarına sahip olan Allah’ı

anmış, övmüş, O’nun nimetlerini ikrar etmiş, O’na dua ve teşekkür etmiş olur.

Müslüman, hayatını hamd ve şükür ile anlamlı hâle getirir. Bir şeyler yediğinde, içtiğinde, herhangi bir işe başlarken ya da işini bitirdiğinde, hâl ve hatırı sorulduğunda “Allah’a hamdolsun!” der. Aksırdığı zaman “Elhamdülillâh!” der, hastalığını atlattığında Rabbine yine hamd eder.

Kitapları, hitapları, mektupları, sohbet ve vaazları, dua ve niyazları hep Allah’a hamd ederek başlar ve yine hamd ederek tamamlanır.

*Haktan gelen şerbeti
İçtik elhamdulillah
Şol kudret denizini
Geçtik elhamdulillah*

*Şol karşiki dağları,
Meşeleri bağları
Sağlık safalık ile
Aştık elhamdulillah*

*Kuru idik yaş olduk,
Kanatlandık kuş olduk
Birbirmize eş olduk,
Uçtuk elhamdulillah*

Yunus Emre

“Allah’ım! Mal, aile, çocuk olarak insanlara verdiklerinin hayırlısını dilerim, sapıtan ve saptıranları değil.” (Tirmizî, Deavât, 124)

KULUN MEVLA’SIYLA İLETİŞİMİ: DUA

Yüce Rabbimiz, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)’e hitaben: “Kullarım sana beni soracak olurlarsa bilsinler ki ben, şüphesiz onlara çok yakınımdır. Bana dua edenin duasına karşılık veririm.” (Bakara, 2/186) buyurmuştur. Efendimiz (s.a.s.) de: “Dua, ibadetin ta kendisidir.” (Ebû Dâvûd, Vitir, 23), “Kime dua kapıları açılmış ise ona rahmet kapıları açılmış demektir.” (Tirmizî, Deavât, 101) sözleriyle duanın önemini vurgulamıştır.

Dua, kulun Allah’tan bir şey dilemesi, O’nu yardıma çağırması ve cânı gönülden anması demektir.

Dua, insanın Allah’ın yüceliği karşısında aczini itiraf etmesi, sevgi ve tazimle O’nun lütuf ve ihsanını istemesidir. Fani ve aciz olan insanın, sonsuz kudret sahibi Yüce Mevla ile kurduğu iletişimin adıdır dua.

O hâlde her şeyin sahibi ve her şeye gücü yeten Rabbimize duayı ihmal etmeyelim ve Efendimiz (s.a.s.)’in şu duasına hep birlikte âmin diyelim: “Allah’ım! Ürpermeyen kalpten, doymayan nefisten, fayda vermeyen ilimden ve kabul olunmayan duadan sana sığınırım.” (Nesâî, İstiâze, 13)

SÖZÜN ÖZÜ

Ey Allahım beni senden
ayırma
Beni senin didarından
ayırma
Seni sevmek benim
dinim imanım
İlahi dini imandan
ayırma
Sarıben solup
döndüm hazana
İlahi hazanımı daldan
ayırma
Eşrefoğlu senin kemter
kulundur
İlahi kulu sultandan
ayırma
Eşrefoğlu Rumi

“Allah’ım! Nefsime takvasını ver ve nefsimi (her türlü kötü şeylerden) temizle, sen temizleyenlerin en hayırlısısın. Sen nefsimin dostu ve Mevla’sısın.” (Müslim, Duâ, 73)

İNSAN NEDİR?

İnsan, yaptıklarından çok yapmadıklarıyla insandır çoğu zaman. Hayata ve yaşamaya dair öğrendiklerimiz, yapacaklarımızdan çok yapmamamız gerekenleri içermeli bu yüzden.

Konuşmaktan çok, susabilmeyi öğrenmeliyiz mesela. Uzun uzadıya, yıkıcı, kırıcı; çoğu zaman içi boş olan sözler, henüz sarf edilmeden yutulmalı. Boyuna uzun ve yalan tadı veren cümlelerden sıyrılmalı dilimiz. Sorgulamadan, sınırlamadan, ne dediğinden önce ne demek istendiğini sorarak başlanmalı sohbetlere... Ayrılık tohumları eken, bölücü, parçalayıcı, dünyayı yaşan-

maz hâle getiren tehlikeli fikirlerden arınmalı zihinlerimiz. Bir kaşık suda çıkardığımız tufanlardan önce, bizim içimizde kopmalı en derin fırtınalar. Birbirimiz üzerinde denediğimiz güç gösterilerinden vazgeçmeli, zehirli tırnaklarla yüreklerde onulmaz yaralar açmadan... Kavgaları bitirmek için inanmışlar olarak önce biz düşürmeliyiz üst üste taktığımız samimiyetsiz maskeleri yüzümüzden ve önce bizim vicdanımızın sesi susturabilmeli, haksızlığımızın üstünü örtmek için attığımız tiz çığlıkları.

(Sümeyye Özgen, İnsan Fragmanı)

SÖZÜN ÖZÜ

Selâm olsun bizden
güzel dünyaya
Bahçelerde hâlâ güller
açar mı?

Selâm olsun sonsuz
güneşe, aya
Işıklar, gölgeler suda
oynar mı?

Uzak, çok uzağız şimdi
ışktan,
Çocuk sesinden, gül ve
sarmaşıktan,

Dönmeyen gemiler
olduk açıktan,
Adımızı soran, arayan
var mı?...

Ahmet Hamdi Tanpınar

ALLAH'IN ARSLANI: HZ. ALİ (R.A.)

Hız. Ali, Hız. Peygamber'in (s.a.s.) amcası Ebû Tâlib'in en küçük oğludur. Mekke'de baş gösteren kıtlık üzerine Hız. Peygamber, amcasının yükünü hafifletmek için Hız. Ali'yi, bir süre himayesine alıp büyütmiştir.

Hız. Ali, Hız. Peygamber'e ilk iman edenlerdendir. Medine'de Muhâcirler ile Ensâr arasında yakınlık ve dayanışma sağlamak amacıyla kurulan kardeşlik sırasında Efendimiz (s.a.s.), onu kendisine kardeş olarak seçmiş, hicretin 2. yılında da kızı Fâtıma ile evlendirmiştir.

Aşere-i mübeşşereden olan Hız. Ali (r.a.), Resûl-i Ekrem'in hem sancak-

tarlığı hem de katipliğı görevlerinde bulunmuştur. Hız. Peygamber, Hayber Kuşatması sırasında, sancağı bir gün sonra Allah ve Resûlü'nü seven birine vereceğini ve zaferin onun eliyle kazanılacağını söylemiş ve bu müjdeye Hız. Ali nail olmuştur. (Buhârî, Megâzî, 40).

“Ebu Turâb” (Toprağın babası) ve “Esedullâh” (Allah'ın arslanı) lakapları ile de anılan Hız. Ali (r.a.), hicri 40 yılında Haricî İbn Mülcem tarafından zehirli bir hançerle yaralanmış, iki gün sonra da vefat etmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Çok konuşan çok hata yapar. Çok hata yapanın hayası azalır. Hayası azalmanın takvası azalır. Takvası azalmanın kalbi ölür. Kalbi ölen cehenneme girer.

İnsanı vaktinden evvel yıpratın bir şey varsa o da tembelliktir.

Hız. Ali (r.a.)

“Allah’ım! Sevgini, seni seven kimsenin sevgisini ve sevgine ulaştıracak ameli istiyorum. Allah’ım! Sevgini, bana canımdan, ailemden ve soğuk sudan daha sevimli eyle.”
(Tirmizî, Deavât, 74)

EVVEL SELAM EDİP DE...

Selam bir aynada iki görüntü: Hem suret hem gerçek...

Selam derunî bir işarettir. Zahiri bir hareket, bir ılık tebessüm. Belki bir süz-gün gamze... Eriten yığınla kötülükleri, kinleri ve düşmanlıkları... Seven ile sevilecek arasında bir dostluk arasında bir dostluk ve meveddet, bir kardeşlik ve uhuvvet koridoru. Sevginin temeli; sevenlerin vazifelerini hatırlatan tebliğ. Kâmil insana açılan kapı. Kutadgu Bilig “Selamı veren eman verir. Selamı alan selamette olur.” der ve “Garibe bir selam, bir altın yerine geçer.” Aşık Yunus bir söz eder:

*Biz dünyadan gider olduk
Kalanlara selam olsun*

*Bizim için hayır dua
Kılanlara selam olsun.*

*Ecel büke belimizi,
Söyletmeye dilimizi
Hasta iken hâlimizi
Soranlara selam olsun.*

Selamı yaymak, sevginin sebebi. Karşılıklı sevgi yaygınlaşmadan kâmil insan da yok, yetkin toplum da. Selam yoksa konuşma yok, selam yoksa görme yok, selam yoksa işitme yok, selam yoksa kıvıldama yok. Yerle gök arasında bir selama muhtacız, bir saadet selamına, saadet getiren bir selama.

*(İskender Pala, Kırk Güzeller Çeşmesi
(Nurundandır Bütün Nurlar), s.30,31)*

*“Burdayım” de ararlarsa.
Doğru söyle, sorarlarsa.
Tabutuna sararlarsa,
Bayrak senden
incinmesin.*

*İl göçsün göçtüğün vakit
Yol yansın geçtiğin vakit
Suyundan içtiğin vakit
Kaynak senden
incinmesin.*

Abdurrahim Karakoç

“Allah’ım! Bizi bağışla, bize merhamet eyle, (ibadetlerimizi, hayır ve hasenatlarımızı, dualarımızı) kabul eyle, bizi cennete koy, bizi cehennemden azat eyle.” (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 135)

AİLE HAYATININ ÖNEMİ

Aile, toplum hayatının temel taşıdır. Dünyaya gelen her insan aile içinde yaşamaya başlar, ailesi tarafından korunur, yetiştirilir, ilk terbiyesini ve bilgilerini burada alır. Onun için İslam aile hayatına büyük önem vermiştir. Çekirdek aile anne-baba ve çocuklarından oluşmakla beraber geleneğimizdeki aile şekli ebeveyn ve çocuklarından başka büyükanne ve büyükbabayı, amca, dayı, hala, teyze ve yeğenleri de kapsar.

Aile, meşru ve hukuki bir akitle kurulur. Akdin geçerli olması için yeni bir yuva kurmaya karar ve-

ren tarafların bu akdi rızaları ile ve gönüllü olarak yapmaları gerekir. Ayrıca evlenme akdi evliliğin ömür boyu sürmesi niyetiyle yapılır. Böyle bir akitle farklı cinsten iki kişi bir araya gelerek bir yuva kurar, doğal olan cinsel ihtiyaçlarını karşılar, arzularını meşru ve mübah bir yoldan tatmin ederler, evlat sahibi olurlar, soylarını sürdürürler.

İnsan türünün sağlıklı bir şekilde yeryüzünde varlığını sürdürmesi böyle bir aile ile mümkün olur. Allah Teâlâ’nın insan vasıtasıyla yeryüzünü mamur kılma iradesi ve takdiri de bu şekilde gerçekleşir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Görmenin düzenini
Allah öğretti. Onun
öğrettiği yol dışında
bir yol denemek,
boşuna uğraşmak olur.
İnsan sahiden görmek
istiyorsa kendine
öğretilen yola teslim
olmayı öğrenmelidir.*

*İnsanın yapmadığı
şeyi söylemesi nasihat
değildir, ahkâm
kesmedir.*

Rasim ÖZDENÖREN

“Allah’ım! Her işimin koruyucusu olan dinim ile beni ıslah eyle, kurtuluşa erdir. İçinde yaşadığım, geçimimi sağladığım dünyamı benim için ıslah eyle, hayırlı kıl.” (Müslim, Duâ, 71)

İZMİRLİ İSMAİL HAKKI

1869’da doğup Cumhuriyet’e geçiş sancılarının yaşandığı dönemde hayatını sürdüren İzmirli İsmail Hakkı, bu süreçte ortaya çıkan sorunlar üzerinde durmuş, “Osmanlı Devri’nden Cumhuriyet’e geçişte köprü vazifesi gören ilim adamlarımızdan biri” olarak tarihteki yerini almıştır.

İlköğretimden sonra hıfzını tamamlayan, bir yandan medrese dersleri alırken diğer taraftan rüşdiyeyi bitiren İzmirli İsmail Hakkı, Dâru’l-muallimîn-i Âliye’nin ilk talebeleri arasına girmiş ve 1892’de edebiyat şubesinden mezun olmuştur. Bu arada medrese

tahsiline devam ederek Fatih derisiamlarından Hafız Ahmet Şakir Efendi’den icazet almıştır. Arapça, Fransızca, Rusça, Rumca ve Latince bilen İzmirli’nin bu çok yönlü eğitimi kendisine farklı alanlarda eser verme imkânı sağlamıştır.

Mülkiye Mektebi, Daru’l-fünûn Edebiyat, Mekteb-i Hukuk, Sahn-ı Süleymaniye, Medresetü’l-Mutehassisîn, Medresetü’l-Vaizin ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde çeşitli alanlarda dersler okutmuş, ordinaryüs profesörlüğe yükselmiştir. 31 Ocak 1946’te vefat eden İzmirli, Cebeci Asri Mezarlığına defnedilmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Kâmil insan olandan
Var edeb öğren edeb
Edeb öğren bilenden
Var edeb öğren edeb*

*Edeb erkân iyidir
Bilene yüz suyudur
Evliyâlar huyudur
Var edeb öğren edeb*

*Edeb gerekdir ana
Ta yolu doğru vara
Varma edebsiz yere
Var edeb öğren edeb*

Kaygusuz Abdal

TÖVBE NEDİR?

Tövbe, işlenen günahın, yapılan hata ve kötülüğün farkına vararak bundan pişmanlık duyma hissi, dönüş yapma iradesi ve kararlılığıdır. Tövbe, dil ve kalple yapılır. “Allah’ım işlediğim günahlardan ve yaptığım kötülüklerden pişmanım, tövbe ettim, mağfiretini diliyorum, beni affet!” demek veya benzeri ifadeler kullanmak dille yapılan tövbedir. Bu tür söz ve dualar kalpteki pişmanlık duygusunu yansıtırsa bir anlamı ve değeri olur. Pişmanlık ve üzülmeye duygusu olmadan sadece dille yapılan tövbenin hiçbir değeri yoktur.

Mü’min bilerek veya bilmeyerek işlediği günahlardan dolayı tövbe eder. Affı ve mağfireti için Allah’a yalvarır. Peygamberimiz, gelmiş geçmiş bütün günahları affedilmiş olmasına rağmen, günde yüz kere tövbe eder, Allah’tan af dilerdi (Müslim, Zikir, 41). Bundan dolayı hiçbir mü’min “Ben günah işlemedim, niye tövbe edeyim!” diyemez. Çünkü kul kusursuz olmaz, bilerek veya bilmeyerek işlenen pek çok günah vardır. Yüce Allah, “...Kendinizi temize çıkarmayın.” (Necm, 53/32) buyurur. Önemli olan ahirette Allah’ın bizi tezkiye etmesidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Ulu ulu günâhlarım yüz
komadı bana Çalap

Hiç kimse çâre kılmadı
döndüm yine sana Çalap

Âlimlere sordum nedir
dermân günâhlı derdime

Onlar dahi eyitdiler
dermân ana yine Çalap

Sensin bu benim sultânım
bu cânlar içinde cânım

Çokdur benim
günâhlarım
sen meded eyilegil Çalap

Yunus Emre

“Allah’ım, cimrilikten sana sığınırım, korkaklıktan sana sığınırım, ömrün en rezil zamanına kalmaktan sana sığınırım.” (Buhârî, Deavât, 37)

DUA ETMEYE İHTİYACIMIZ VAR

Mevla’ya yalvarma, yakarma, ihtiyaçlarını arz edip yardım dileme, niyazda ve münacatta bulunma anlamına gelen dua, günlük hayatta en fazla ihtiyaç duyulan ibadetlerden biridir. Özellikle sıkıntılı ve zor zamanlarda çok daha lüzumlu hâle gelen dua, Mevla ile kulu arasında manevi bir bağın, derin bir ilişkinin kurulmasını sağlar.

Dua, Hak Teâlâ’nın kulundan istediği bir davranıştır. (Furkân, 25/77). Yüce Allah kuluna her zaman yakındır, kul ise ibadet ve dua ederek onun yakınlığını kazanır. Şartlarına uyularak yapılan duaları

Allah er ya da geç kabul eder. Dua ile Allah’tan sadece meşru, mübah ve helal olan şeyler istenir; meşru, mübah ve helal olmayan, haram ve günah olan şeyler istenmez.

Kul, dua eder ve bunun kabulünü Allah’tan umar; hiçbir zaman ümidini kesmez. Bazı hâllerde duanın kabulünün gecikmesini ve dua ile istenen şeyin gerçekleşmemesini hayra yorar. Allah Teâlâ, bazen kulunu sınamak için duanın kabulünü geciktirir. Bu durumda kulun sınavı kazanabilmesi için sabırlı ve ümitli olması gerekir.

SÖZÜN ÖZÜ

Garip pencerecik,
küçük, daracık;
Dünyaya kapalı,
Allah’a açık.

Dua, dua, eller
karıncalanmış;
Yıldızlar avuçta, gök
parçalanmış.
Gözyaşı bir tarla, hep
yoncalanmış...

Bir soluk, bir tütsü, bir
uçan buğu;
İplik ki, incecik, örer
boşluğu.

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Beni, iyilik yaptıkları zaman sevinç duyan, kötülük yaptıkları zaman da bağışlanma dileyen kullarından eyle.”
(İbn Mâce, Edeb, 57)

ALİ ULVİ KURUCU

1922 yılında Konya’da doğan Ali Ulvi Kurucu, Hacı Veyiszade İbrahim Efendi’nin oğludur. Dedesi Veyis Efendi ve amcası Hacı Veyiszade Mustafa Efendi, “ilim evi” olarak bilinen ve dinî ilimlere hizmetleriyle meşhur bir aileye mensuptur. İlk, orta tahsilini ve hafızlığını Konya’da tamamladıktan sonra dini tahsil için ailece Medine’ye hicret ettiler. Yükseköğrenimini Kahire’de el- Ezher’de yaptı. Eğitimi süresince eski Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi, Mehmed İhsan Efendi ve Zahid Kevseri gibi tanınmış kişilerin yakın çevresinde bulundu,

onlardan ders aldı, sohbetlerinden yararlandı.

Şiire ilgisi burada başladı ve ilk şiirlerini burada yazdı. Tahsili sonrası Mescid-i Nebevi’ye bitişik “Mahmudiye” ve hemen karşısında bulunan “Şeyhülislam Arif Hikmet Bey” kütüphanelerinde müdürlük yaptı ve 1985 yılına kadar önemli hizmetlerde bulundu.

Geride sayısız eser ve bereketli bir ömür bırakan Ali Ulvi Kurucu’nun yazdığı naatler, şiirler dilden dile, gönülden gönüle intikal etti ve bazı şiirleri de bestelendi. 3 Şubat 2002’de vefatı üzerine Cennetü’l- Baki’ye defnedildi.

SÖZÜN ÖZÜ

Aşkınla buhurdan gibi
tütmekte bu kalbim,

Sensiz cennet bile
hicrândır Efendim.

Doğ kalbime bir
lahzacık ey nûr-i
dilârâ,

Nûrun ki gönül
derdime dermândır
Efendim.

Ulvî de senin bağı
yanık âşık-ı zârın,

Feryâdı bütün âteş-i
sûzândır Efendim.

Ali Ulvi Kurucu

“Allah’ım! Kötü ahlaktan, nefsanî arzulardan, kötü işlerden ve ayıp şeylerden beni uzaklaştır.” (İbn Hibban, Ed’ıye, No: 960)

ALLAH’I NASIL TANIRIZ?

Yüce Allah’ın isim ve sıfatlarını öğrenirken hiçbir zaman hatırdan uzak tutmamamız gereken bir husus vardır: O’nun eserleri nasıl bizim eserlerimize benzemezse sıfatları da bizimkilere benzemez. Hatta O’nun sıfatları, akla gelebilecek her türlü eksiklikten, kusurdan, âcizlikten, çirkinlikten uzak olduğu gibi, bizim kusursuzluk ve yücelik olarak tasavvur edebileceğimiz şeylerden de sonsuz derecede yücedir. Çünkü bizim tasavvurlarımız, kâinatta gördüğümüz ve bildiğimiz varlık ve olaylarla sınırlıdır.

Hâlbuki kâinatın tamamı, O’nun bir “Ol!” emriyle yarattığı mahlû-

katından ibarettir. Yaratılan ise kendisini yaratana bir ölçek olmaz. İşte bu sebeptendir ki, Kur’an, bir yandan “Allah, her şeyi işitir, her şeyi görür.” gibi ifadelerinde bizim bildiğimiz “görme, işitme” gibi kavramların yardımıyla bize Âlemlerin Rabbini tanıtırken bir yandan da: “O’na benzer hiçbir şey yoktur.” buyurur.

Böylelikle, O’nun ne görmesinin ne işitmesinin ne de daha başka fiil ve sıfatlarının bizim işlerimizle ve sıfatlarımızla mukayese edilemeyeceğini anlatır.

SÖZÜN ÖZÜ

İlâhî nimetin çokdur
sayılmaz
Bu âciz kul şükr
edebilmez
Ki aklım şükrü nimetten
ayrılmaz
Sana bin hamd ü şükr
olsun ilâhî
İlâhî nimetin gelmez
hesâba
Tükenmez ger yazılsa
bin kitâba
Bu aczimle yöneldim ol
cenâba
Sana bin hamd ü şükr
olsun ilâhî
Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Allah’ım! Fakirlikten, yoksulluktan ve zilletten sana sığınırım. Haksızlık etmekten ve haksızlığa uğramaktan da sana sığınırım.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

HAYAT REHBERİ KUR’AN

Kur’an-ı Kerim insanları, inançsızlığın karanlıklarından hidayetini aydınlığına çıkararak, dünya ve ahiret mutluluğuna erdiren ilahi mesajdır.

İnsan; “Ben kimim?”, “Nereden geldim?”, “Nereye gidiyorum?”, “Yaratılış gayem nedir?” gibi hayati sorularının cevabını Kur’an’da bulmaktadır. Kur’an, okunmak, anlaşılacak ve yaşanmak üzere gönderilmiş bir kitaptır. Fatihâ’yla başlayıp Nas suresiyle tamamlanan bu hayat rehberi bizi şirkten, zulümden ve her türlü nefsanî sapmalardan sakındırmakta, Allah’a şeksiz iman ve tam bir teslimiyetin yolunu göstermekte,

kutlu nebilerin hayatından kıssalarla günümüze ölümsüz örnekler taşımaktadır. Ölümü ve ahireti sıkça hatırlatarak hesabını verebileceğimiz bir hayatı yaşamanın uyarısını yapmaktadır.

O, bir yandan namaz, oruç, zekât, hac, kurban ve dua gibi ibadetleri yerine getirerek Rabbimize yaklaşmanın, diğer yandan sabır, doğruluk, yardımlaşma, af, adalet ve merhamet gibi ahlaki erdemlerle donanarak örnek bir fert ve toplum olmanın bilincini aşlamaktadır. Kısaca Kur’an, Yüce Mevla’mızın vahiy ile hayatımızı yönlendirmesidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Kur’an edebiyat değil, hayattır; dolayısıyla O’na bir düşünce tarzı değil, bir yaşama tarzı olarak bakılmalıdır.

Ben Müslüman’ım ve Müslüman olarak kalmaya kararlıyım. Bu hayatımın sonuna kadar böyle devam edecek. Çünkü İslam benim için iyi ve asil olmanın en doğru ifadesidir.

Aliya İzzetbegović

İMANI HAYAT KILABİLMEK

Âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimiz'e (s.a.s.) bir gün, “İman nedir?” diye soruldu. Efendimiz, “İman, seni dünyada mesut kılacak bir ahlakıdır. Allah'ın haram kıldıklarından uzaklaştıracak bir takvadır. Cahillerin yapıp ettiklerinden uzak tutacak vakur bir duruştur.” şeklinde cevap verdi. Bu cevabıyla o, insanı insan kılan ahlak ve takvanın, imanın önemli yansımaları olduğunu çağlar ötesinden dile getirmişti. Aynı zamanda yaratılışımızın hikmeti ve varoluşumuzun gayesini de vezir bir şekilde özetlemişti.

Mü'min, imanının bir gereği olarak Allah ve Resûlü'nün emir ve yasaklarına riayet eder. “Elin-den ve dilinden emin olunan kişi” olarak her daim istikamet üzere olur. Hiçbir canlıya zarar veremez, zulmedemez. Kin, nefret ve düşmanlıkla gönlünü harap edemez. Bakışlarını harama yöneltemez ellerini ve ayaklarını harama yönlendiremez.

“Utanmıyorsan dilediğini yap.” (Buhârî, Edeb, 78) nebevi öğretisini kendisine rehber edinir; ahlakı, fazilet ve erdemi kuşanır; imanı ile bağdaşmayan söz ve davranışlardan da kaçınır.

SÖZÜN ÖZÜ

Misafirin iyisi gelir
geçer kuş gibi,
Kötüsüye oturur
daima baykuş gibi.

Arif isen bir gül yeter
kokmağa
Cahil isen gir bahçeye
yıkmağa

İyilik yapar
görünmeyin, iyilik
yapın görünmeyin!

Lâ-edri

“Ey Rabbimiz! Bizi ve imanda bizden önce olan din kardeşlerimizi mağfiret eyle ve kalbimizde mü’minler için kin ve haset bırakma. Ey Rabbimiz! Sen çok şefkat ve çok merhamet sahibisin.” (Haşr, 59/10)

KÂİNATTA ŞİRKE YER YOK

Kâinatta her şey bir sebebe bağlı olarak, bir kanunla cereyan eder. Toprak yağmurla canlanır. Yağmur bulutlarla taşınır. Çeşit çeşit meyveler bize ağaçların elleriyle sunulur. Allah’ın bu kâinata yerleştirdiği kanunlar ve sebepler, O’nun adına iş gören memurlardır. O’nun adına iş gördükleri için bize düşen, onlara itaat etmektir.

Yani Allah nasıl din olarak bize bildirdiği kanunlarına itaat etmemizi emretmişse, bu âleme yerleştirdiği tabiat kanunlarına itaatle de bizi yükümlü kılmıştır. Fakat bu durum, Allah’ın fiillerinde sebep-

lerin ve kanunların bir ortaklığı bulunduğu anlamına hiçbir surette gelmemektedir. Böyle anlaşılırsa, Kur’an’ın “şirk” olarak adlandırdığı en büyük günah işlenmiş olur.

Şirk, Allah’a ortak koşmaktır. Bu da, Allah’ın zatında, sıfatlarında, fiillerinde, mülkünde Allah’tan başkalarını da ortak ve tesir sahibi saymak, Allah’tan başkalarını O’na denk tutmak veya Allah’tan başkalarına kulluk etmek şeklinde ortaya çıkabilir. Oysa sebepler vasıtasıyla ortaya çıkan sonuçlarda ilim, hikmet, rahmet, irade, kudret gibi sıfatların eseri vardır.

Gönül gitdi elimden
Ele gelesi değil
Hallâk ile bir oldu
Artık ölesi değil

Cân iline dalmayan
Hak tadını bulmayan
Bu sûretde gülmeyen
Sonra gülesi değil

İkiliği silmeyen
Hakk’ı canda bulmayan
Gaybî kendin bilmeyen
Rabbın bilesi değil

Sunullah Gaybî

“Rabbimiz! Bizi, inkâr edenler için bir sınama konusu yapma. Bizi bağışla ey Rabbimiz! Çünkü kudret ve hikmet sahibi olan ancak sensin.” (Mümtehine, 60/5)

MAKBUL OLAN TÖVBE: NASÛH TÖVBESİ

Akıl ve irade sahibi bir varlık olan insanın bu melekelerini doğru yolda kullanabilmesi için Yüce Allah peygamberler göndermiştir. Peygamberler insanlara sorumluluklarını öğretmiş, onlara rehberlik etmişlerdir. İnsan nefesine yenik düşerek bir hata işlediğinde ise Allah tövbe kapısını açmıştır.

“Ey iman edenler! Allah’a içtenlikle tövbe edin...” (Tahrîm, 66/8) ayeti gerçek bir tövbenin “nasûh tövbesi” olması gerektiğini vurgulamaktadır. Nasûh, hâlis, katkısız, düzeltici ve tamir edici demektir. Buna göre nasûh tövbe, tam manasıyla pişman olup hataya tek-

rar dönmeme azmini göstererek içtenlikle yapacağımız tövbedir.

Makbul bir tövbe için yönünü küfürden imana, kötülüklerden iyiliklere çevirmek, günaha pişmanlık duymak, günahı derhâl terk ederek bir daha ona dönmemeye azmetmek gerekir. Farz ibadetleri yapmak, helal lokma yemek, varsa kul haklarını ödemek tövbenin kabulüne vesile olacaktır.

Mü’min, günahlarından dolayı asla ümitsizliğe düşmemeli, ne günah işlerse işlesin Allah’a yönelmeli, affetmeyi sevdiğini hatırlayarak O’nun engin rahmetine sığınmalıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Zevke dalmak söyle
dursun, vaktiniz yok
mateme!
Davranın zira gülünç
olduk bütün bir aleme,

Bekleşirken gökte
yüz binlerce ervah,
intikam;
Yerde kalmış, naşa
benzer kavm için
durmak haram!

Kahraman
eccadınızdand siz de bir
kan yok mudur?
Yoksa: İstikbalinizden
korkulur, pek korkulur!

Mehmet Akif Ersoy

“Rabbimiz! Peygamberlerin aracılığıyla bize vaad ettiklerini ver bize; kıyamet gününde bizi rezil etme. Sen asla sözünden dönmezsin.” (Âl-i İmrân, 3/194)

DÜNYAYA YENİ BİR GÖZLE BAKIŞ

Günlerden bir gün, meçhul bir âlemden gelen bir yolcu, aniden kendisini bizim dünyamızda buluverir. Birden bire gözünü açtığı bu gezegen, onu hayretten hayrete düşürür. Nereye dönüp bakacak olsa bir mucize ile karşı karşıyadır. Başını kaldırır; yukarıda parıl parıl parlayan bir güneş görür. Anlar ki, bu dünyayı ısıtan ve aydınlatan odur.

Sonra yere bakar, her tarafa serilmiş rengârenk yaygıların sürekli olarak değiştiğini görür. Hem de onların her değişmesinde ayrı bir güzellik bulur. Anlar ki, yeryüzünün böyle desen desen, renk renk

süslerle bezenmesi ve değişmesi rastgele işler değildir; bunlarda bir maksat vardır.

Sonra bakar, göğü ve yeri binlerce tür canlılarla dolu bulur. Dikkat eder, onların hepsinin de durup dinlenmeksizin bir şeylerle meşgul olduklarını görür. Anlar ki, onların her biri, bu dünyadaki olağanüstü düzenin sürüp gitmesinde önemli görevleri yerine getirmektedir. Eğer günlerden bir gün, kendimizi aniden böyle bir dünyada bulsak ve o yolcunun gördüklerini görsək, bütün bunlar karşısında biz ne yapardık?

SÖZÜN ÖZÜ

*Ne sen varsın, ne ben
ne yâr ne kimse;
Bütün sevdiklerin elden
gittiyse;
Kalacak kim var ki dost
tomarından?
Sana daha yakın şah
damarından;
Arama, bir ilaç yok
eczahane!
Gayede, sebepte ve
bahane;
Yıkılmaz dayanak,
kırılmaz destek;
Tekten de tek, bir tek,
tek başına tek;
“O” var!*

Necip Fazıl Kısakürek

“Rabbimiz! Bizi doğru yola eriştirdikten sonra kalplerimizi saptırma, bize tarafından bir rahmet bağışla. Hiç kuşku yok, lütfu bol olan yalnız sensin.” (Âl-i İmrân, 3/8)

İNSAN SORUMLU BİR VARLIKTIR

İslam’a göre gerekli şartları taşıyan her insanın, başta Rabbine olmak üzere, kendisine, ailesine ve topluma karşı sorumlulukları vardır. “İnsan, başıboş bırakılacağını mı zanneder.” (Kiyâme, 75/36) ayetine göre insan sorumlu bir varlıktır ve onun bir yaratılış amacı vardır. Rabbimize karşı sorumluluğumuz, O’nun rızasına uygun yaşamaktır. O’na iman edip namaz, zekât, hac, oruç gibi ibadetleri yapmak bu sorumlulukların başında gelir.

Eşimiz, çocuklarımız, anne-babamız, yakın ve uzak akrabamızdan oluşan ailemize karşı da sorumluluklarımız vardır. Eşlerimize iyi

davranmak, anne-babamıza itaat etmek, akrabalarımızla ilgilenmek, çocuklarımızın eğitim ve öğretimini temin edip onların topluma hayırlı birer insan olarak yetişmeleri için gayret etmek görevimizdir.

Çevreye veya topluma zarar verecek davranışlardan uzak durmak, onların haklarına saygı göstermek, toplum menfaati için çalışmak ise içinde yaşadığımız çevreye ve topluma karşı sorumluluklarımızdandır. Bütün bu sorumluluklar, Allah’ın rızasını kazanmak amacıyla yerine getirilirse ibadet olarak nitelendirilir.

SÖZÜN ÖZÜ

“Pâdişah hem zâlim,
hem deli!” dedik,
İhtilâle kıyam
etmeli dedik;
Şeytan ne dediyse,
biz ‘beli’ dedik;
Çalıştık fitnenin
intibahına.

Divane sen değil,
meğer bizmişiz!
Bir çürük ipliğe hülyâ
dizmişiz!
Sâde deli değil,
edepsizmişiz!
Tükürdük atalar
kıblegâhına”

Rıza Tevfik

Günümüz hayırlı ve bereketli olsun. Allah'ım! Günahımı bağışla, evimi, yurdumu geniş ve rahat eyle ve rızkımı benim için bereketli eyle." (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 42)

İYİLİĞİ TEŞVİK KÖTÜLÜKTEN SAKINDIRMA

Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de, "Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten alıkoyar ve Allah'a inanırsınız." (Âl-i İmrân, 3/110) buyurarak bizlere önemli bir sorumluluğumuzu hatırlatmaktadır.

Resulullah Efendimiz de "iyiliği emretme, kötülükten sakındırma" erdeminin imanla olan ilişkisine dikkatimizi çekerek, "Bir kötülük gören kişi, eli ile değiştirmeye gücü yetiyorsa onu eliyle değiştirsin. Buna gücü yetmezse diliyle değiştirsin. Buna da gücü yetmezse kalbi ile tavır koysun. Bu da ima-

nın asgari gereğidir." buyurmuştur. (Müslim, İmân, 78)

İyiliği yayma ve kötülüğü önleme gayreti gücü nispetinde her mü'minin sorumlu olduğu bir görevdir. Bu görev yerine getirilirken müjdeleyici ve kolaylaştırıcı bir üslup esas alınmalı, nefret ettirici ve zorlaştırıcı olmamalıdır. Zira dilimizde ifade edildiği üzere, "Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır." Kendi kendini denetleyen, düzelten ve yenileyen diri bir toplum olabilmek herkesin üzerine düşeni en güzel şekilde yapmasıyla mümkündür.

Beyhude gamlanma
divane gönül
Cümle âlemlerin
rızkın veren var
Yaptığın hatadan
habersiz sanma
Kara karıncayı
gece gören var

Hakkın toprağında
mülküm var deme
Dam ile harmanda
hakkım var deme
Güçlü kuvvetliyim
arkam var deme
Sırtüstü insanı
yere vuran var

Noksani

DIRİLİŞİN SIRRI: ALLAH İNANCI

Arkanda doğum sütunu önünde ölüm sütunu sana Allah’ın varlığını ilan eden iki anıt iki kitabedir. Sen onları okumasan da onlar yazılarını İlahî bir yazıyla gözler önüne seriyorlar. Her şey Allah’la diridir. İnsan Allah’a inancını yitirmişse ölüdür. Ruhu boğulmuştur, kovulmuştur onun. Onu diriltecek olan Allah inancıdır. Allah’ın her zaman ve her yerde var ve hazır olduğuna inanmak...

Akıldan geçen düşünceyi, uzanan eli, kımıldayan kafayı, atan nabzı O’nun bildiğini, gördüğünü bilmek... Allah’ın buyruğu dışında kımıldanmanın imkânsızlığını

kavramak. Allah aşkı dışında bütün aşkların Allah’ın varlığı dışında bütün buyrukların yok olmaya, bozulmaya, değişmeye, çürümeye, ölmeye mahkûm olduğunu kayıtsız ve şartsız bilmekten gelen yüce inanç. O’na ortak koşmamanın fecri, ruhun önüne dikilen putları kırma seheri. İnsanın ve eşyanın ancak Allah’la var olabileceğinin şuuruna erme yüceliği. İşte insanın Allah’a inanmasından doğan mü’min psikolojisinden bir fragman. Allah’la insan arasında inanç, en çabuk ulaştırıcı ve erdiricidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Eskimiş fikirler
paslanmış çivilere
benzer, söküp atmak
çok güçtür.

Menfaat sandalyeye
benzer: Başında
taşarsan seni küçültür,
ayağının altına alırsan
yükseltir.

Altından kendini gözet;
zehri hiçbir zaman
teneke kupa içerisinde
sunmazlar!

Cenap Şahabettin

DİN SAMİMİYETTİR

Samimiyet, insanın içiyle dışının; özüyle sözünün bir olmasıdır. Yüce Allah, bizleri amellerimiz konusunda samimi olmaya, samimi davranmaya şöyle davet etmektedir. “De ki: ‘Çalışın, yapın. Yaptıklarınızı Allah da, Resûlü de, mü’minler de göreceklendir. Sonra gaybı da görülen âlemi de bilen Allah’ın huzuruna döndürüleceksiniz. O da size bütün yapmakta olduğunuz şeyleri haber verecektir.’” (Tevbe, 9/105)

Zira kıyamet gününde amellerimiz, gizlisi ve açığıyla; yaptığımız her şeyi ve niyetimizi her yönüyle bilen Allah’a arz olunacak, o gün her şeyin iç yüzü, hakikati ortaya

çıkacaktır. Dolayısıyla bu ayet Allah’ın emrine muhalefet edenler için bir tehdit anlamına geldiği gibi mü’minler için de yaptıkları işleri Allah için samimiyetle yapmaları gerektiğine dair bir ikaz ve uyarıdır.

İmanda, amelde ve ahlaki davranışlarımızda samimiyet olmalıdır. İmanımız taklitten, amelimiz gösteriştense ve ahlaki davranışlarımız da yapmacılıktan uzak olmalıdır. Yaptığımız her şeyin hesap gününde Allah’a arz edileceği bilinciyle, işlerimizi samimiyetle Allah için yapmalıyız.

SÖZÜN ÖZÜ

Heder olsa bir pul için
her demin
Muhannet babına
basma kademin
Emsaliyle konuşmayan
ademin
Altın ismi olur pul
yavaş yavaş
Soyundum libasım
oldum üryani
Seyrettim köşeyi çarh-ı
devranı
Bu dünyanın işi bitti
Seyrani
Başına bir çare bul
yavaş yavaş
Seyrani

“Allah’ım! Bana öğrettiğin şeyleri hakkımda faydalı eyle, bana fayda verecek şeyleri öğret; beni, bana fayda verecek ilim ile nasıplendir.” (Hâkim, Deavât, No: 1879, I)

MÜKELLEF KİMDİR?

İslam’da âkil bâliğ olması sebebiyle dinî sorumluluk üstlenmesi gereken kimseye “mükellef” denir. Doğruyu ve yanlışını, iyi ve kötüyü birbirinden ayıramayanlar için kullanılan deli ve mecnun kelimelerinin zıddı olan âkil kelimesi temyiz (doğruyu yanlıştan ayırt edebilme) özelliği olan kişiler için kullanılır. Türkçemizde akıllı ve akli başında ifadesi ile karşılanan âkil terimi mükellef olmanın en önemli şartıdır.

Bâliğ kelimesi ergenlik çağına gelen erkek çocuklar, bâliğa ise ergenlik çağına gelen kız çocuk-

lar için kullanılır. Bölgelere göre farklılık olmakla birlikte erkekler için bülüğün alt sınırı on iki, kızlar için ise dokuz yaştır. Üst sınır ise her ikisi için on beş yaştır. On beş yaşını geçen bir çocuk bülüğa ermemiş bile olsa bâliğ kabul edilir.

Âkil ve bâliğ/bâliğa olması sebebiyle mükellef olan kimsenin yapması veya kaçınması gereken hususlara da “ef’âl-i (mükellefin fiilleri)” denir. Mükellefe ait davranışlar ana hatları ile şu kısımlardan oluşur: farz, vacip, sünnet, müstehap, helal, mübah, caiz, mekruh, haram, sahih, müfsid, bâtil.

SÖZÜN ÖZÜ

Herkeste olan dört şeyden dört şey meydana gelir:

*İnatçılıktan rüsvaylık,
öfkeden pişmanlık,
kibirden düşmanlık,
tembellikten de düşkünlük.*

Kanaatten nasibi olmayanı dünya zengin edemez.

İyiliğe gücün yetmezse kötülük yapma!

Feridüddin-i Attar

“Allah’ım! Günahlarımın küçüğünü büyüğünü, öncesini sonunu, açığını ve gizlisini, hepsini bağışla.” (Müslim, Salât, 216)

AHİRET: HESAP VERME BİLİNCİ

Her yeni eskir, her doğan ölür, her beklenen gelir... Geleceğinden hiç şüphe olmayan ahiret, hesap vermek üzere tekrar diriltileceğimiz zamandır.

O büyük günde, dünyada yapıp ettiklerimizin kaydedildiği amel defterlerimizi aldıktan sonra adalet terazileri kurulacak ve hesap görülecektir. Dünya hayatında yapmış olduğumuz her hayrın mükâfatını göreceğimiz gibi işlediğimiz her günahın da hesabını vereceğiz. O gün, tartısında salih amellerin ağır bastığı kimse kurtuluşa erecektir. Salih amelleri hafif gelenlerse ken-

dilerine yazık etmiş olduklarına bizzat şahitlik edeceklerdir.

İman esaslarından biri olan ahirete iman, insanın sorumluluk bilinciyle hareket etmesini sağlar. Bu bilinçte olan kişi dünya hayatında asla sorumsuz hareket edemez. Âhirete iman etmek, insan hayatına anlam katar. Allah’a, topluma, aileye ve kendimize karşı olan sorumluluklarımızı layıkıyla yerine getirmemizi sağlar. Bize her türlü tutum ve davranışımızdan haberdar olan bir Rabbimizin olduğunu, bütün amellerimizin kaydedildiğini ve bunlardan bir gün mutlaka hesaba çekileceğimizi hatırlatır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Burası Dünya!
Ne çok kıymetlendirdik
Oysa bir tarla
Ekip biçip gidecektik*

*İnsan sevmeli;
bazen bir insanı,
yahut da bir ağacı
ya da kanadı kırık bir
kuşu...*

*Zaten sevmezse insan,
insan mı olur?*

Cahit Zarifoğlu

“Rabbimiz! Hesap kurulacağı gün beni, anamı, babamı ve mü'minleri bağışla!” (İbrahim, 14/41)

İNFAKTA ACELE ETMEK

Dünya hayatı gelip geçicidir. İnsanın ise bitmek tükenmek bilmeyen arzu ve hevesleri vardır. O, kendisini dünyanın geçici arzularına kaptırırsa, ahiret için hazırlık yapmak gereğine inansa bile, henüz önünde uzun bir süre bulunduğunu sanıp görevlerini ileriye erteleme gibi bir yanılgıya düşebilir. Ölüm ile yüz yüze geldiğinde ise, kendisine ek süre verilmesi için yalvarır. Ama sınav süresi bitmiş, artık sıra değerlendirmeye gelmiştir.

Zekat ibadetinin zamanında eda edilmeyip ertelenmesi de böyle bir tehlike doğurabilir. Ayrıca zamanında ödenmeyen zekat ve sadakalar

muhtaçlar için anlamını yitirmiş de olabilir. Bu bakımdan Yüce Allah varlıklı kullarını uyararak vazifelerini zamanında yapmalarını kendilerinden istemektedir: “Herhangi birinize ölüm gelip de, ‘Ey Rabbim! Beni yakın bir zamana kadar geciktirsen de sadaka verip iyilerden olsam!’ demeden önce, size rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah yolunda harcayın. Allah, eceli geldiğinde hiçbir kimseyi asla ertelemez. Allah bütün yaptıklarınızdan haberdardır.” (Münâfikûn, 63/10-11)

(Muhlis Akar, Ercan Eser, Zekatı Anlamak, Ankara-2012, s.90)

SÖZÜN ÖZÜ

Gözün aç imdi uyan
Tevbeye gel tevbeye
Gaflet uykusuna kan
Tevbeye gel tevbeye

Nice bir nefis arzusu
Nice dünya kaygusu
Ya nice nice isyân
Tevbeye gel tevbeye

Eşrefoğlu Rûmî sen
Nefsine ver tevbeyi
Nefsin eyle Müslüman
Tevbeye gel tevbeye

Eşrefoğlu Rûmî

“Allah’ım! Ey Rabbimiz! Bize gökten öyle bir sofrayı indir ki, ilk gelenimizden son gelenimize kadar bizler için bir bayram ziyafeti ve senden bir işaret olsun. Bizi rızıklandır, sen rızık verenlerin en hayırlısısın.” (Mâide, 5/114)

İSLAM İKTİSADININ İLKELERİ

İslam iktisadı, Kur’an ve sünnet ilkelerine dayanır. Aile, miras, mülkiyet, infak ve zekât emri, israf ve faiz yasakları gibi konuların ana hatları bu ilkelerle belirlenmiştir. “Kul hakkı”na önem ve öncelik veren bir sistem kurmayı amaçlayan İslam iktisadının ilkeleri; israfın bertaraf edilmesi, iktisadi ve siyasi bağımsızlığın sağlanması, mülkiyetin yaygınlaştırılması, toplumsal adalet, güvenlik ve refah şeklinde özetlenebilir.

İslam’a göre insanın yaratılış nedeni Allah’a kulluktur. Bu kavram, belli zamanlarda yapılan ibadetlerle sınırlı olmayıp “salih

amel” diye ifade edilen her türlü iyi davranış, düşünce ve faaliyeti de içerir. Bu yüzden İslam “homo economicus (iktisadi adam)” görüşüne yabancıdır.

Evrenin yaratılış sebebi insanın sınanmasıdır. Bu çerçevede bütün dünya nimetleri insanlar için yaratılmıştır, meşru yollardan elde edilmek şartıyla onlara helaldir. Müslüman için maddi imkânların değerini belirleyen, Allah rızasına yönelik olmasıdır. İktisadi faaliyetler de insanın Allah’ın rızasına erişmesi yolunda kolaylaştırıcı vasıtalar olarak yorumlanır.

SÖZÜN ÖZÜ

Göz gezdirdim dört
köşeyi
Ne sen var ne ben var
bir tane Gaffar
İstersen dünyayı gez
adım adım
Ne sen var ne ben var
bir tane Gaffar
Coşar deli gönül
misal-i derya
Mecnun’a sahrada
göründü Leyla
Gördüğün güzellik
hepsi Mevla
Ne sen var ne ben var
bir tane Gaffar

Aşık Veysel

“Allah’ım! Lütfun, rahmetin, bereketin ve rızkından bana aç, bolca ihsan eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

İSLAM TARİHİNİN İLK MUALLİMİ: MUS’AB B. UMEYR (R.A.)

Mus’ab b. Umeyr, Kureyşli zengin bir ailenin çocuğuydu. İlk iman edenlerden biriydi. Babası ve annesi onun Müslüman olduğunu öğrenince onu İslam’dan döndürmek için çok uğraştılar ancak başarılı olamadılar.

Mus’ab (r.a.), 615 yılında ilk kabile ile Habeşistan’a hicret etti. Bir süre sonra geri döndü ve Birinci Akabe Biati’na kadar (621) Mekke’de kaldı. Aynı yıl, Resûl-i Ekrem (s.a.s.), onu İslam tarihinin ilk muallimi olarak Medine’ye gönderdi. Mus’ab, Hz. Peygamber’in tebliğ tarzını çok iyi kavraması ve etkili konuşmasıyla Medine’de önemli bazı isimlerin

Müslüman olmasını sağladı. Medine’de Es’ad b. Zürâre ile birlikte cuma ve vakit namazlarını kıldırarak Mus’ab, İslama hizmetleriyle Resûlullah’ın takdirini kazandı.

Mus’ab (r.a.), Uhud Gazvesi’nde (3/625) Hz. Peygamber’in yanından hiç ayrılmayıp sancaktarlık görevini yerine getirirken şehit düştü. Sahâbe, Mus’ab’ın şehit olduğu gün onu saracak bir kefen bulamadıklarını, bu nedenle baş kısmını hırkasıyla örttüklerini, ayaklarının üstüne de kokulu bir ot demeti koyduklarını ifade etmiştir (Buhârî, Cenâiz, 27).

SÖZÜN ÖZÜ

Kuru ağacı
canlandırma niyetiyle
sulayabileceğin gibi
onu çürütmek için de
sulamanın yolu açıktır.
Üstelik her ikisi için
gerekli eylem aynıdır.

Bakışından görme
yetenegi alınmış biri
ne yapsa nafilendir; o
hiçbir şey göremez,
sadece karanlığı
çoğalır.

Rasim Özdenören

“Allah’ım! Yolculuğun yorgunluk ve sıkıntılarından, yoldan kötü bir şekilde dönmekten, iyi hâllerden kötü hâllere düşmekten, mazlumun bedduasından, mala ve aileye gelecek kötülüklerden sana sığınırım.” (Müslim, Hac, 426)

BAŞKA TÜRLÜ BİR YAŞAMAKTI BİZİMKİSİ

Biz, başka türlü bir yaşamak düşledik hep... Başka türlü bir yaşamak türküsüdür tutturduğumuz bizim. Büyük yenilgilerden geçti yolumuz bazen... Yüreğimiz, usul usul kanyan gelincikler gibiydi, ölümden geçer gibi geçtik büyük savaşların içinden biz. Kırgınlığı da öğrendik, yenilgiyi de. Yorgunluklarımız da oldu bizim ama hiç olmadı yıldığımız.

Yükümüzü bile indirmeye değmeyecek bir dünyaya meyletmek değildi niyetimiz. Başka türlü bir yaşamaktı bizimkisi. Kimseler bilmez, en çok, bizi bir arada tutan acılarımızı sevdik biz. Ne çok kıymet

verdik, paslı bir bıçak gibi göğsümüzde saplı duran acılarımıza, bize umudu hatırlattıkları için.

Hiç unutmadık biz, acıların er-tesindeydi umut ve ışık en koyu karanlığın ardındaydı. Hep bitmez sandığımız uzun gecelerin ardından karanlığından soyunurken gökyüzü, Rabbimizin sabredenlere selamını fısıldadı kulağımıza ılık bir meltem. Her kışın ardından, içimize cemre gibi düşen bahar müjdecisi bir ayetle öğrendik; her zorluktan sonra muhakkak bir kolaylık olduğunu.

(Sümeyye Özgen, Umut Fragmanı, Diyanet Radyo)

SÖZÜN ÖZÜ

Yaşlar akarak belki
uçar zerresi aşkın
Ateşle yaşar, yaşla değil
yaresi aşkın
Yanmaktır efendim
biricik çaresi aşkın
Ağlatma da yak, hâl-i
perişanıma bakma
Yak sinemi ateşlere,
efgânıma bakma
Ruhumda yanan ateşe
nîrânıma bakma
Hiç sönmeyecek aşkıma
imanıma bakma
Ağlatma da yak, hâl-i
perişanıma bakma

Yaman Dede

“Allah’ım! Günahlarımı kar ve dolu suyu ile yıka ve beyaz elbiseyi kirden temizler gibi kalbimi hatalardan arındır.”
(Buhârî, Deavât, 39)

DÜNYA İLE AHİRET ARASINDA DENGE KURMALIYIZ

Kur’an; dünya hayatını insanı aldatan bir meta (*Âl-i İmrân, 3/185*), faydası ahirete göre daha az (*Tevbe, 9/38*), oyun, oyalanma ve eğlence-den ibaret bir yaşantı olarak anlatır. (*En’âm, 6/32*) Bu durumu şu ayet gayet net bir biçimde gözlerimizin önüne sermektedir: “Onlara dünya hayatının örneğini ver: (Dünya hayatı), gökten indirdiğimiz yağmur gibidir ki, onun sebebiyle yeryüzünün bitkileri boy verip birbirine karışırlar. Fakat bütün bu canlılık sonunda rüzgârın savurduğu kuru bir çer çöpe döner. Allah, her şey üzerinde kudret sahibidir. Mallar

ve evlatlar, dünya hayatının süsüdür. Baki kalacak salih ameller ise, Rabbinin katında, sevap olarak da ümit olarak da daha hayırlıdır.” (*Kehf, 18/45-46*)

Muhakkak ki ahiret biz insanlar için dünyadan daha hayırlıdır. (*Duhâ, 93/4*) Dünya, sınav yeridir. Müslüman ne dünyası için ahiretini ne de ahireti için dünyasını ihmal etmelidir. İkisi arasında bir denge gözetmelidir. Unutmayalım ki dünya nimetlerine meylederek ahiret kazancını geri plana itenler hakikatte kendilerine çok yazık etmiş olacaktırlar.

SÖZÜN ÖZÜ

Sevdiklerim göçüp
gidiyorlar birer birer
Ay geçmiyor ki
almayayım gamlı bir
haber.

Kalbim zaman zaman
bu haberlerle burkulu;
Zihnim düşünceden
dağınık, gözlerim dolu.

Kaybetti asrımızda
ölüm eski hüznünü,
Lakayd olan
mühimsemiyor gamlı
bir günü.

Yahya Kemal Beyatlı

“Allah’ım! Bildiğin günahlarımı bağışlamamı istiyorum. Bildiğin her türlü hayırdan istiyorum. Bildiğin bütün şeylerden sana sığınıyorum. Süphesiz sen gaybı/gizli olan şeyleri en iyi bilensin.” (Hâkim, Deavât, No: 1872)

KALB-İ SELİM

Kalp, sadece vücutta kan dolaşımını ve hayatın devamını sağlayan küçük bir et parçası değildir. Kalp; iman ve küfrün, sevgi ve nefretin, iyilik ve kötülüğün, kısacası bütün duyguların kaynağıdır. Hayrın ve faydalı düşüncelerin kaynağı olan bir kalpten ancak güzellikler yansır. Çirkinliklerle kirletilmiş, olumsuzlukların esiri hâline getirilmiş bir kalpten yansıyacak olan da kötülüklerdir.

Efendimiz (s.a.s.), bu gerçeği “Dikkat edin! Vücutta öyle bir et parçası vardır ki o iyi olursa bütün vücut iyi olur. O bozulursa bütün vücut bozulur. Dikkat edin! O,

kalptir.” (Buhârî, İmân, 39) hadisiyle dile getirmiştir.

Mü’min, kalbini güzelliklere açan, kötülüklere sımsıkı kapatan kişidir. Mü’min, kalb-i selim sahibidir. Selim kalp, Allah’a gönülden teslim olmuş kalptir. Bu kalpte dünyevi hiçbir kaygı, tasa yoktur; yalnızca Allah’a dayanıp güvenme vardır. Sorumsuzluk, bencillik yoktur; paylaşma ve diğerkâmlık vardır. Şiddet, husumet değil, şefkat, merhamet vardır. Bu kalpte kibir değil tevazu vardır. “Ben” değil, “biz” vardır; birlikte ağlayıp birlikte gülme vardır.

SÖZÜN ÖZÜ

Eğer sen, sana ait bir şeyi elde etmek için onun peşinden koşuyorsan, seni engelleyen herkes, kim olursa olsun suçludur.

Yeni bir ulusun inşası kadınla başlar. Çünkü anne, çocuğun ilk öğretmenidir ve onun çocuğa verdiği mesajı, çocuk dünyaya verir.

Malcolm X

“Allah’ım! Açlıktan sana sığınırım. Çünkü açlık ne kötü bir arkadaştır. Hainlikten de sana sığınırım. Çünkü hainlik ne kötü bir sırdaştır.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

İBADET-SAMİMİYET İLİŞKİSİ

İnsanın hayatında göstereceği bazı küçük fakat samimi davranışlar kendisine büyük kazançlar sağlayabilir. İbadetin anlamını hayatın pek çok yönünü kapsayacak şekilde genişleten Resûlullah, insanların yaptığı ve yapmalarını tavsiye ettiği pek çok davranışı sadaka olarak kabul etmiştir.

Ona göre kişinin yolda insanlara eziyet veren bir şeyi gidermesi sadakadır, aile fertlerinin geçimini helal yoldan sağlaması sadakadır, güzel bir söz söylemesi, iki kişinin arasını bulması, bineğine binmede yahut eşyasını yüklemeye insan-

lara yardımcı olması, Müslüman kardeşinin yüzüne gülümsemesi sadakadır (Müslim, Zekât, 54-56 vd.).

Zaten sadaka, anlam itibarıyla doğruluk, güzellik, sadakat, samimiyet ve iyilik demektir. İyi niyet ve sadece Allah’a bağlılığın bir göstergesi olarak yapılan her davranış sadaka, dolayısıyla ibadettir. Allah’a kulluk kastıyla yapılmayan bir iş ne kadar büyük olursa olsun küçüktür, değersizdir; Allah’a kulluk kastıyla ve samimiyetle yapılan bir iş de ne kadar küçük olursa olsun büyük ve değerlidir.

*Bin nedametle nihayet
anladık ki; dünyada
belki her şeyi bulmak
kolay, kendini bulmak
zormuş.*

*Bizim hareketimiz
mesuliyet hareketidir;
davamız hayata
uymak değil,
hayatımızı hakka
uydurmaaktır.*

Nurettin Topçu

“Allah’ım! Beni bağışla, bana hidayet nasip eyle, bana rızık ver, beni afiyette daim eyle ve bana merhamet et.”
(Müslim, Zikir ve Duâ, 35)

BENLİKTE SİYRİLİRKEN

Sabır bizi coşturuyor. Merhamet sağanak gibi boşalıyor. Hizmetten, hürmetten, ibadetten yeryüzünde oluşumuzun derinliklerinden sebeplerden ve sonuçlardan geçiyoruz. Bir imtihan içinden yüz akı ile çıkıyoruz.

İçimizde kurulan kürsü bizi hesaba çekiyor. Ağlıyor ve tövbe ediyoruz. Tövbe suları sonsuz çağlayanların şırlıtısını, aydınlığını, engin ufukların pırlıtısını taşıyıp duruyor işte. Bu taşı bu yoldan niçin kaldırmadım ben, bu çiçeğe bu hafta niçin su vermedim ben, şu çocuğun yanağına bir öpücük niçin kondurmadım ben, komşumun kapısını bir kez olsun çalmadım mı

ben, alnımı secdeye bir kez olsun koymadım mı ben?

Derken ben.

Benlikten sıyrılıyor. Benlikten sıyrılırken çiçek açmış badem dalının, kelebek kanadının, su sesinin ve yıldız parıltısının, dostun ve akrabanın, ayak bastığımız toprağın, buğdayın ve zencefilin yani akşam ezanı ile yeryüzüne yağmur gibi dökülen varoluşun sırlarını fark ediyor. Bizi bu menzile eriştiren kılavuza binlerce teşekkür. Bize bu basireti bağışlayan güce sonsuz secde.

(Arka kapak yazıları Mustafa Kutlu 47-49)

*Sabır incecik sırat;
Murat içinde murat.
Sabır Hakk’a tevekkül.
Sabır Hakk’a itimat.*

*Sabırla pişer koruk,
Yerle bir olur doruk.
Sabır, sabır ve sabır,
İşte Kur’an’da buyruk!*

*Bir sır ki âşikâre,
Avcı yenik şikâre.
Yalnız, yalnız sabırda
Çaresizliğe çare...*

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Bize imanı sevdire, kalplerimizi imanla süsle. Bize küfrü, itaatsizliği ve isyanı sevdirmeme, kerih göster, bizi doğru yolu bulanlardan eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

PİR-İ TÜRKİSTÂNÎ HOCA AHMED YESEVÎ

Pir-i Türkistânî olarak anılan Hoca Ahmed Yesevî, Orta Asya Türklerinin dinî ve tasavvufî hayatında derin tesirler bırakmış bir mutasavvîf ve şairdir. Batı Türkistan’daki Çimkent şehrinin Sayram kasabasında, hicri 5. asrın ikinci yarısında doğduğu ifade edilmektedir. İlk tahsilini Yesi’de meşhur Türk şeyhi Aslanbaba’dan yapan Ahmed Yesevi, medrese tahsili görmüş, diğer dini ilimler yanında tasavvufu da iyice öğrenmiştir. Sonrasında Buhara’ya giderek Şeyh Yusuf Hemedani’ye intisap etmiş, tasavvufî eğitimini onun yanında tamamlayarak irşat hizmetlerine başlamıştır. Türkler arasında İs-

lam’ın geniş kitleler hâlinde kabul edilmesinde Ahmed Yesevi’nin ve kurduğu Yeseviye tarikatının büyük payı vardır.

Ahmed Yesevi’nin sade ve yalın söyleşiyle oluşturduğu Dîvân-ı Hikmet’i aradan geçen yüzyıllara rağmen hâlâ ilk günkü tazeliği ile geniş bir coğrafyada büyük bir iştiaqla okunmaktadır. Dinî, ahlâkî ve tasavvufî konuları o günün insanının anlayabileceği bir üslupla anlatan Divân-ı Hikmet, Türk boylarının kimliklerini koruması ve devam ettirmesinde önemli rol oynamıştır.

SÖZÜN ÖZÜ

Şeksiz bilin bu dünya
Bütün halktan geçer ya
İnanma sen malına
Bir gün elden gider ya

Ata ana kardeşler
Nere gitti fikir kıl
Dört ayaklı tahta at
Bir gün sana yeter ya

Dünya için gam yeme
Hakdan başkasını deme
Kişi malını yeme
Sırat üzre tutar ya

Ehlü iyal kardeşler
Kimseler olma yoldaş
Merdane ol garip baş
Ömrün yel gibi geçer ya

Ahmed Yesevi

AİLEDE TASARRUF BİLİNCİ

Tasarruf, tüketimde dikkatli davranma, gereği kadar kullanma ve idareli olmaktır. Tasarruf, israfa karşı bilinçli bir karşı çıkış; cimrilikle müsriflik arasında dengeyi sağlayacak nirengi noktasıdır. Bu bilincin oluşmasında dünyayı insanın hizmetine verilen bir nimet (Câsiye, 45/13), yaratılmış her şeyi insanın koruması gereken bir emanet olarak kabul etmesi (Ahzâb, 33/72) anlayışı etkilidir. Ayet-i kerime de israf ile zayi olan nimetlerin ve tahrip olan çevrenin kişiye nasıl etkisi olacağı şöyle ifade edilmiştir: “İnsanların kendi işledikleri sebebiyle karada ve denizde bo-

zulma ortaya çıkmıştır. Dönmeleri için Allah, yaptıklarının bazı kötü sonuçlarını dünyada onlara tattıracaktır.” (Rûm, 30/41)

Tasarruf, çocuklukta alışkanlığa dönüşebilir. Bunun için ebeveynin tüketim anlayışına dikkat etmesi gerekir. Çöplerin ayrıştırılması, harcamaların dikkatle yapılması, alışveriş değil infakın mutluluk vesilesi olarak görülmesi bu alışkanlığın oluşturulmasında etkili birkaç yoldur. Tasarruf bilinci, sağlayacağı mutedil tutum ile hayatın her alanında etkili olacaktır.

*Menzil almak ister isen
Gönül sabreyle sabreyle
Dostu bulmak ister isen
Gönül sabreyle sabreyle*

*Sabredenler menzil alır
Sabretmeyen yolda kalır
Sabreden maksudun bulur
Gönül sabreyle sabreyle*

*Bu aşıklık bir mihnettir
Hak'tan bize hidâyettir
Sabrın sonu selâmettir
Gönül sabreyle sabreyle*

Aşık Daimi

“Allah’ım! Peygamberin Hz. Muhammed (s.a.s.)’in senden istediği hayırlı şeyleri biz de senden istiyoruz. Yine Peygamberin Hz. Muhammed (s.a.s.)’in sana sığındığı şeylerden biz de sana sığınıyoruz.” (Tirmizî, Deavât, 94)

ALLAH ZULMÜ HARAM KILMIŞTIR

Hak sahibine hakkını vermemek, hak sahibinin hakkını zorla elinden almak, şiddet uygulamak gibi her türlü zalimane davranış dinimizde kesinlikle yasaklanmıştır. Peygamber Efendimizin bildirdiğine göre bir kutsi hadiste Yüce Allah, “Ben zulmü kendime ve kullarıma haram kıldım. O hâlde siz de birbirinize zulmetmeyin.” buyurmaktadır. (Müslim, Birr, 55) Kur’an-ı Kerim’de de; “Zalimler asla kurtuluşa eremezler.” (Kasas, 28/37) “Biz zalimleri mutlaka yok edeceğiz.” (İbrâhîm, 14/13) buyrularak zulmedenlerin acı akıbetlerine dikkat çekilmektedir.

Hangi gerekçeyle ve muhatabı kim olursa olsun işkence, zulüm, şiddet insan haysiyetine ve iffetine yönelik bir saldırdır. Kur’an’ın en büyük müfessiri ve canlı örneği olan Efendimiz hayatı boyunca çevresindeki hiçbir varlığa hiçbir biçimde şiddet uygulamamıştır. Kıyamette en çok canları yanacak kimselerin insanlara şiddet uygulayıp canlarını yakanlar olduğunu bildirmiş, (İbn Hanbel, IV, 90) insanlara zulmedenlerin Allah’ın azabına uğrayacağını haber vermiştir. (Müslim, Birr, 117)

SÖZÜN ÖZÜ

Baksana kim boynu
bükük ağlayan?
Hakk-ı hayatın senin
ey Müslüman!
Kurtar o biçareyi
Allah için,
Artık ölüm
uykularından uyan!

Bunca zamandır
uyudun, kanmadın;
Çekmediğin kalmadı,
uslanmadın.
Çiğnediler yurdunu
baştan başa,
Sen yine bir kerre
kımıldanmadın!
Mehmet Akif Ersoy

“Ey Rabbimiz! Bizi sana teslim olanlardan eyle, soyumuzdan da sana teslim olacak bir ümmet çıkar. Bize ibadet usul-
rimizi göster, tevbemizi kabul et. Şüphesiz tövbeleri kabul eden, merhameti bol olan sensin.” (Bakara, 2/128)

DİN, İNSAN VE TOPLUM

İlahî dinler ile yaşanan hayat arasında doğrudan bir irtibat vardır. Peygamberler vasıtasıyla insanlığa tebliğ edilen vahiy, saf ve bozulmamış hâliyle kaldığı sürece fertlere ve cemiyetlere yön vermeye devam etmiştir.

İnsanın yüce erdemlere erişebilmesinin en kestirme yolu, yine kendisinin yaratıcısı olan Yüce Kudret'in gönderdiği rehberliğe uymasıdır. Zaten dinler de indikleri toplumda ilahî irade lehine deruni, ruhi ve toplumsal anlamda bir dönüşüm gerçekleştirmek üzere gönderilmiştir. Bir başka ifade ile dinlerin istediği ideal hayat ve

kulluk bilincinin şekillenmesi, bu dünyada gerçekleşmesi gereken hususlardır.

İnsanoğlu, kulluk bilinci ve hayat bakımından bu dünyada sergilediği yaşantıya göre değerlendirilecektir. Dolayısıyla İslam'a göre imtihan yeri bu dünya, sonucu görme mekânı da ahirettir. Bu düşünce tabii olarak, insanın Allah Teâlâ'yı yaratıcı, kendisini de yaratılmış olarak kabul etmeyi gerekli kılmaktadır. Yine bu düşünce sonsuz kudret sahibi olan Allah'ı Rab, insanı da kul olarak kabul etmeyi zorunlu kılmaktadır.

*Bu tevhide dalmadınsa
Emre sücûd kılmadınsa
Ölmezden ön ölmedinse
Anda gülmezsin
gülmezsin*

*Sen Rabb'ini zikretmezsen
Azametini fikr etmezsen
Nimetini şükr etmezsen
Anda görmezsin
görmezsin*

Vahib Ümmi Halveti

“Allah’ım! Ciddi ve şaka yollu yaptıklarımı, yanlışlıkla ve bilerek işlediğim günahlarımı affeyle! Bütün bu kusurların bende bulunduğunu itiraf ederim.” (Müslim, Zikir, 70)

İNSAN ONURU DOKUNULMAZDIR

İnsanın doğuştan getirdiği saygınlığın bir sonucu olarak dinimiz canın, dinin, aklın, haysiyetin ve malın dokunulmazlığını güvence altına almış, öğretileriyle bu değerleri korumaya yönelik ilkeler ortaya koymuştur. Hatta kişinin söz konusu değerleri korumak için giriştiği mücadelede canından olması şehitlik payesiyle ödüllendirilmiştir.

Kur’an-ı Kerim’de haksız yere bir cana kıymanın bütün insanlığı öldürmek gibi olduğu ifade edilmekte, bir insanın hayatını kurtarmanın ise bütün insanlığı kurtarmak anlamına geldiği

bildirilmektedir. (Mâide, 5/32) Peygamberimiz de Veda Hutbesi’nde, insanların canlarının, mallarının, haysiyet ve namuslarının dokunulmaz olduğunu bütün insanlığa ilan etmiştir. (İbn Hanbel, V, 72)

Efendimiz bir defasında da tavaf yaparken Beytullah’a yönelmiş ve şöyle seslenmiştir: “Ey Kâbe! Ne kadar hoşsun, kokun ne kadar da güzel! Şanın, hürmetin ne kadar da yüce! Ama canım elinde olan Allah’a yemin ederim ki, Allah nezdinde malıyla, canıyla mü’minin hürmeti senin hürmetinden daha büyüktür.” (İbn Mâce, Fiten, 2)

SÖZÜN ÖZÜ

Erişmedi dosta elim
Rahmân’a varmadı
yolum

Çıkmadı başa menzirim
Âh gurbetâ vâh gurbetâ
Kârım durur derd ile gam
Gitmez başımdan hiç
elem

Gülden cüdâ bir
bülbülem

Âh firkatâ vâh firkatâ

Yanar Niyâzî derd ile
Hiç kimse yok hâlin bile
Nâlân olup girdin yola
Âh rihletâ vâh rihletâ

Niyâzî Mısrî

“Ey Kitab’ı (Kur’an’ı) indiren, bulutları gökyüzünde gezdiren ve düşman saflarını darmadağın eden Allah’ım, şu düşmanı perişan et ve bizi onlara karşı muzaffer kıl!” (Buhârî, Cihâd, 112)

KADER, TEDBİR VE TEVEKKÜL

İnsan gerek doğal çevresiyle gerekse diğer insanlarla son derece karmaşık ilişkiler içindedir. Bu ilişkilerden ve daha başka insanların tercihlerinden doğan sonuçların da insanın başına gelenlerle doğrudan veya dolaylı olarak ilgisi vardır. İşte, bütün bu karmaşık şartlar ve ilişkiler içinde insanın kaderini Allah’ın nasıl belirlediğini anlamak, bir insanın hiçbir zaman başaramayacağı bir iştir.

Aldığı nefesten, ayağına batan dikene kadar her şey Allah’ın kesin takdiriyle belirlenmiş olarak insanın başına gelir. Bir lütfâ erişmişse Allah’ın takdiriyle, bir haksızlığa

uğramışsa yine Allah’ın takdiriyledir. Bütün bu takdirlerin arkasında, bazen görünürdeki bir haksızlıkla kişinin gizli bir suçunu cezalandırmak, rızıktaki bereketle bir şükürü ödüllendirmek, bir duaya cevap vermek, bir tehlikeden korumak gibi nice hikmetler saklanır.

İlmi, iradesi ve kudreti her şeyi kuşatan bir Rab için bütün bunlarda hiçbir güçlük yoktur. Bize yaraşan, kadere Allah tarafından değil, kul tarafından bakmak ve gereğini yapmaktır. Bunun da şartları basittir: Tedbir ve tevekkül.

SÖZÜN ÖZÜ

Rabbim, nihayet sana itaat edeceğiz.

Artık ne kin ne haset ne de yaşamak hırısı,

Belki her sabah vakti, belki gece yarısı,

Artık nefes almayı bırakıp gideceğiz.

Ben artık korkmuyorum, her şeyde bir hikmet var.

Gecenin sonu seher, kışın sonunda bahar.

Belki de bir bahçeyi müjdeliyor şu duvar.

Ziya Osman Saba

“Allah’ım! Beni amellerin ve ahlakın en güzeline kavuştur. Onların en güzeline ancak sen ulaştırırsın. Beni kötü işlerden ve kötü ahlaktan muhafaza et. Bunlardan ancak sen koruyabilirsin.” (Nesâî, İftitâh, 16)

KÖTÜLÜKLERE ENGEL OLMAK

Dinimizin emredip mubah ve meşrû kıldığı her şey iyilik; haram kıldığı, yasakladığı hususlar ise kötülük ve şer kapsamındadır. Müslüman olarak görevimiz kötülüklerden uzak durup Allah’ın emri olan iyi ve hayırlı işleri yapmaktır. İyilik ve hayrın toplumda yerleşmesine, topluma zarar veren kötülüklerin ortadan kaldırılmasına, gücümüz nispetinde gayret etmemiz de dinî görevlerimizdendir. Zira engel olunmadığı takdirde kötülükler çiğ gibi büyür.

Her şeyi ve herkesi tehdit etmeye, hızla yayılarak toplumun her bir üyesine zarar vermeye başlar.

Dolayısıyla kötülüklere engel olmanın bizim için hayati bir anlamı vardır.

Bu konuda Yüce Allah: “Siz insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allah’a iman edersiniz...” (Âl-i İmrân, 3/110) buyurmakta; Peygamber Efendimiz (s.a.s.) de şöyle söylemektedir: “Sizden biriniz bir kötülük görürse onu eliyle düzeltsin. Buna gücü yetmezse diliyle engel olmaya çalışsın. Bu da mümkün olmazsa o kötülüğü kalben hoş görmesin. Bu ise imanın en zayıf derecesidir.” (Müslim, İmân, 78).

SÖZÜN ÖZÜ

Ninni değil dinlediğin
velvele,
Kükreyerek akmada
müstakbele,
Bir edebi sel ki
zamandır adı;
Haydi katıl sen de
o coşkun sele.

Dehşet-i maziyi
getir yâdına;
Kimse yetişmez
yarın imdadına.
Merhametin yok
diyelim nefesine;
Merhamet etmez misin
evladına?

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Şüphesiz ben nefsimi çok zulmettim, günahları bağışlayacak olan yalnız sensin. Öyleyse katından bir af ile beni bağışla. Bana merhamet et, çünkü bağışlaması ve rahmeti çok olan sadece sensin.” (Buhari, Ezan, 149)

KURULUŞUNUN 94. YILINDA DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

3 Mart 1924 tarihinde kurulan Diyanet İşleri Başkanlığı; bugüne kadar milletimize hizmet verirken, dinin temel kaynakları olan Kur’an ve sünnetin rehberliğini, yüzyılları aşan bilgi ve tecrübe birikimini esas almıştır. Çağdaş dünyanın karşılaştığı dinî sorunlar, sağlıklı bilgi ve tarihsel tecrübenin ışığında, akıl ve modern bilimin verileri göz ardı edilmeden çözülmeye çalışılmıştır. Toplumun bütün kesimlerini kucaklama ve herkese hizmet götürme konusundaki ilkesel duruşunu hep koruyan Başkanlık, her zaman akliselim ve sağduyu ile hareket etmiştir.

Sürekli kendini yenileme ve hizmetlerini artırma gayreti içinde olan Diyanet İşleri Başkanlığı, bugün sadece yurt içinde değil yüzü aşkın ülkede vatandaş, soydaş ve millet varlığımız için de bir umut teşkilattir.

Başkanlığımız bir asra yakın hizmet hayatında, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da insanımızın dinî ihtiyaç ve beklentilerini karşılama, insanlığın barış ve huzuruna katkı sağlama, din-i mübin-i İslam’ın kutlu mesajını küresel ölçekte duyurma yolundaki çabalarını saygın bir kurum olarak sürdürmeye devam edecektir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Açlık sonu toklukdur
Tokluk sonu yoklukdur
Bu yollar korkuluktur
Allah görelim neyler*

*Gündüz olalım sâim
Gece olalım kâim
Allah diyelim dâim
Allah görelim neyler*

*Adı sanı dillerde
Sevgisi gönüllerde
Şol korkulu yollarda
Allah görelim neyler*

Yunus Emre

“Ey mülkün gerçek sahibi olan Allah’ım! Mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden çekip alırsın. Dilediğini yüceltirsin, dilediğini de alçaltırsın. Her türlü iyilik senin elindedir. Hiç kuşku yok sen her şeye kâdirsin.” (Âl-i İmrân, 3/36)

DÖRT HİNTLİNİN HİKÂYESİ

Peygamberimiz, “Kim din kardeşini bir günahtan dolayı ayıplarsa onu işlemeden ölmez.” (Tirmizî, *Sıfatu'l-kıyâme*, 53) buyurmuşlar. Bu yüzden hilkatte ve dinde kardeşimiz olan muhatabımıza kusur arayan gözlerle bakmak, hatasını bulunca da onu eleştirip kınamak iman kardeşliğine yakışmayan bir tutumdur. Nitekim Mesnevî’de geçen “Dört Hintli” hikâyesinde olduğu gibi bulduğumuzu sandığımız ya da ifşa ettiğimiz hata, bizzat kendimizde de vardır çoğu zaman.

Dört Hintli bir mescitte namaza durmuş. Bu sırada müezzin içeri girmiş. Hintlilerden biri farkında

olmadan “Ey müezzin, ezanı okudun mu yoksa daha vakit var mı?” diye sormuş. İkinci Hintli, “Sus yahu! Bak konuştun namazın bozuldu.” demiş. Üçüncü Hintli, ikinciye doğru, “Sen onu kınayacağına kendine bak. Kendi derdine yan. Onu kınarken kendi namazını bozdun.” demiş. Dördüncü Hintli de kendinden emin bir şekilde düşüncelerini sesli bir şekilde dile getirmiş ve “Allah’a hamd olsun ki ben sizin gibi kuyuya düşmedim. Konuşup namazımı bozmadım.” demiş.

Böylece farkında olmadan dördünün de namazı bozulmuş.

SÖZÜN ÖZÜ

Sırtımda, taşınmaz
yükü göklerin;
Herkes koşar, zıplar,
ben yürüyemem!
İsterseniz hayat
aşımı verin;
Sayılı nimetler bal olsa
yemem!

Ey akıl, nasıl da
delinmez küfen?
Ebedi oluşun
urbası kefen!
Kursa da boşluğa
asma köprü, fen;
Allah derim, başka
hiçbir şey demem!

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Bana verdiğin rızık konusunda beni kanaat sahibi yap ve o rızıkımı bereketli kıl. Zayi olan her nimetin daha hayırlısını bana ihsan eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1878)

YALAN SÖYLEMEK MÜSLÜMANA YAKIŞMAZ

Yalan konusunda çok hassas davranan Allah Resûlü (s.a.s.), insanları yalandan ve ona götürebilecek her türlü davranıştan sakındırmıştır. Hatta bunlara, birçok kimsenin önemsemediği çocuklara yalan söylemeyi ve yalan söyleyerek şaka yapmayı da dâhil etmiştir.

Nitekim bir defasında Resûlullah, bir annenin çocuğunu çağırıp, “Gel sana bir şey vereceğim.” dediğini işitince kadına, “Ona ne vereceksin?” diye sormuş, “Kuru hurma.” cevabını alınca da şöyle buyurmuştur: “Dikkatli ol, ona bir şey vermemiş olsaydın, bu senin

için bir yalan olarak yazılacaktı.” (Ebû Dâvûd, Edeb, 80).

Öte yandan Allah Resûlü, “Yalandan kaçının. Çünkü ister ciddi olsun, isterse şaka yollu olsun yalan söylemek Müslüman’a yakışmaz.” (İbn Mâce, Sünnet, 7) buyurarak konunun ne kadar önemli olduğunu vurgulamıştır. O, doğru sözlülük konusunda o kadar titizdir ki, “İnsanları güldürmek için yalan söyleyen kimselere yazıklar olsun.” (Ebû Dâvûd, Edeb, 80) buyurup, şaka yaparak da olsa bir insanın yalanı terk etmediği sürece tam anlamıyla mü’min olamayacağını haber vermiştir (İbn Hanbel, II, 353).

SÖZÜN ÖZÜ

Gam yeyip gam çekme
divane gönül,
Cümlelerin nasibin
dâim veren var.
Ettiğin işleri bilmez
belleme,
Kara karıncayı gece
gören var.
Doğruyu koyup da sen
eğri gitme,
Bir kulun sırrını bir
kula satma,
Bırak kibirliği
mağrurluk etme,
Bin bir ayak üzerinde
duran var.

Ruhsâtî

“Allah’ım! Açıklarımı ört, korkularımı gider ve bana güven ver. Allah’ım! Ayıplarımı ört ve korkularımı gider.” (Hâkim, Deavât, No: 1902, I)

KENDİMİZİ KENDİMİZDEN ÇIKARMAK

İnsan sadece malzeme değil usta ve mimardır da. İçindeki mimarı, onu çevreleyen malzemenin üstüne diker insan. Onu bilgi ve yöntemle sabır ve iradeyle donattıktan sonra kendinden kendi anlamının heykelini çıkarmasını ister. Mimar ve ortaya koyduğu eser arasında da aynı ilişki vardır. Üslûp denilmiş, damgasını basma deyimini kullanılmış bu ilişkiye. Genel olarak sanatçı, malzemeye kendini koyarak esere ulaşır.

Süleymaniye’nin bir taşına Mimar Sinan’ın adını kazımaya gerek yoktur. Çünkü bir anlamda Süleymaniye, Sinan’ın ta kendisidir. Süleymaniye olmazsa öbür camileri,

köprüleri, hamamları vb. olmasa Sinan Sinan olamazdı. Sinan’ı Sinan yapan eseridir. Eseri, sanatçının kendisidir gerisi malzeme. İnsan da böyle. Allah’ın izniyle o kendi kendinin mimarıdır. Kendinden kabiliyetinin elverdiği en üstün insanı çıkarmadıkça kendi kendisi olamaz. Belki kendi kendisinin malzemesi olarak kalır.

Denizin dibindeki hazine çıkarılmadıkça hazine değildir. Evet kendimizi kendimizden çıkarmak. Bu dünyaya gelişimizin sebebi bu.

(Sezai Karakoç, Gün Dönümü, Diriliş yayınları, sayfa 44,45.)

Hararet nardadır
sacda değildir,
Keramet baştadır
tacda değildir,
Her ne arar isen
kendinde ara,
Kudüs’te Mekke’de
Hacda değildir.

Sakın bir kimsenin
gönlünü yıkma,
Gerçek erenlerin
sözünden çıkma,
Eğer insan isen
ölmezsin korkma,
Aşığı kurt yemez uçta
değildir.

Hacı Bektaş-ı Veli

“Allah’ım! Tövbelerimizi kabul eyle, süphesiz ki sen tövbeleri çok kabul edensin, çok merhametlisin. Bizi nimetlerine şükredenler, nimetlerinle seni övenler, verdiğin nimetleri kabul edenlerden eyle ve bize nimetlerin devamını ihsan eyle.” (Hâkim, Temin, No: 977)

ÇİLELİ BİR HAYAT İÇİNDE AÇAN GÜL GONCASI: ÜMMÜ KÜLSÛM (R.ANHA)

Ümmü Külsûm (r.anha) tahminen 605 ile 610 yılları arasında Mekke’de doğdu. Zeyneb (r.anha) ve Rukıyye’den (r.anha) sonra Hz. Peygamber’in (s.a.s.) üçüncü kızıdır. Mekke müşriklerinin ambargoları altında büyüyen Ümmü Külsûm (r.anha), nübüvvetten önce Ebû Leheb’in oğlu Uteybe ile, ablası Rukıyye (r.anha) de Uteybe’nin ağabeyi Utbe ile nikâhlı idi. Ancak, Tebbet suresi nazil olunca taraflar bu nikahtan vazgeçti.

Hız. Peygamber’in (s.a.s.) hicretinden sonra aynı yıl Medine’ye hicret etti. Hız. Osman’la (r.a.) evli olan ablası Rukıyye’nin (r.anha)

vefat etmesinin ardından Hız. Peygamber (s.a.s.) Ümmü Külsûm’u (r.anha) Hız. Osman’la (r.a.) evlendirdi.

Ümmü Külsûm (r.anha), 630 yılında vefat etti. Onun vefatı ölünün yıkanması, kefenlenmesi ve defniyle ilgili birçok sünnetin nakline vesile olmuştur. Cennetü’l-bakîye defnedilen Ümmü Külsûm (r.anha), kabre konduktan sonra Hız. Peygamber (s.a.s.) insanın topraktan yaratıldığını, oraya döneceğini ve oradan çıkarılacağını belirtmiş, kabir kapatılırken kerpiçlerin düzgün konmasını emretmiştir (İbn Hanbel, V, 254).

SÖZÜN ÖZÜ

İlâhî zât-ı pâkinle
ehadsin

Şifâtın çok sen ferd ü
samedsin

Gam-ı şîr içre kaldım
senden imdâd
Azâb-ı şirkten kıl
canım âzâd

Bu çarhın şirkinden kıl
gönlümü pâk
Edem tevhîdini her
demde idrâk

Seni tevhîd eden dil
cennet olmuş
Kalan şirk içre nîrân ile
dolmuş

Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Rabbimiz! Şüphesiz ki sen gizlediğimizi de açıkladığımızı da bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah’a gizli kalmaz.”
(İbrahim, 14/38)

KADIN: SAYGIN BİREY

Yüce Allah kadını ve erkeği, dünya hayatının zorluklarını da güzelliklerini de paylaşmak için yan yana var etmiş, imtihanı başarıyla verebilmek için birbirlerine yardımcı olmalarını istemiştir. Zira Rabbimiz insanları “aynı özden yarattığını” (Nisâ, 4/1) ve “yeryüzünün halifeleri” kıldığını (Neml, 27/62) söylerken cinsiyetten bahsetmemekte, erkek ve kadının aynı onur ve değere sahip olduğunu bildirmektedir.

“Kadınlar erkeklerle birlikte bir bütünü tamamlayan diğer yarıdır.” (Ebû Dâvûd, Tahâret, 94) buyuran Peygamberimiz de kadın ve erkeği bütünleştirmiş, kaynaştırmış ve insan

bütününün birer yarısı ilan etmiştir. Her vesile ile kadınların saygınlığına dikkat çekmiş ve hakları konusunda uyarmıştır. Kadınların eğitimiyle özel olarak ilgilenmiş, fikirlerine değer verip dinlemiş, davetlerine icabet etmiştir.

Kur’an ve sünnetin kadın konusundaki öğretilerinden hareketle denilebilir ki, kadının dışlandığı, tecrübe ve bilgi birikimini toplumun yararına sunamadığı, hayata dair karar ve planlara dâhil edilmediği bir toplumsal hayat, yaratılış kanununa aykırıdır.

Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah’tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları Allah’ın emaneti olarak aldınız ve onların namusunu kendinize Allah’ın emri ile helal kıldınız. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, kadınlarında sizin üzerinizde haklı vardır.

Hz. Muhammed (s.a.s.)

“(Rabbim!) İnsanların diriltileceği gün ve Allah’a temiz bir kalple gelenler dışında malın da çocukların da fayda veremeyeceği gün beni mahcup etme!” (Şu’arâ, 26/87-89)

SORUMLULUĞUMUZUN FARKINDA MIYIZ?

Dünya ve ahiret saadetini hedefleyen İslam dini, toplumun temeli olan aileyi sevgi ve saygıya dayanan bir kurum olarak tanımlamıştır. Nitekim Kur’an-ı Kerim’de; “Huzur bulmanız için size kendi cinsinizden eşler yaratması, aranızda sevgi ve merhamet bağları oluşturması da Allah’ın varlığının delillerindendir. Gerçekten bunda düşünen bir toplum için alınacak dersler vardır.” (Rûm, 30/21) buyrulmaktadır.

İslam’da eşler birbirlerine karşı sorumlu kılınmışlardır. Ailede erkeğin kadına nasıl davranacağı konusunda Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) şöyle buyurmaktadır. “İma-

nı en olgun olan mü’min, ahlakça en güzel olandır. En hayırlınız da hanımına en güzel davranandır.” (Tirmizî, Radâ’, 11)

Aile hayatı konusunda da en güzel örneği teşkil eden Peygamberimiz, hiçbir zaman hanımlarına sert muamelede bulunmamış, onlara daima iyi davranarak şefkatle muamele etmiştir.

Kadınlar, Yüce Allah’ın birer emanetidir. Sevgili Peygamberimiz Veda Hutbesi’nde bunu vurgulayarak ifade etmiştir. Dolayısıyla bu emanete saygılı davranmak herkesin boynunun borcudur.

Tevhîd ile olur her
derde dermân
Hakk’a tevhîd ile ermiş
erenler
Tevhîd ile olur her
müşkil âsân
Hakk’a tevhîd ile ermiş
erenler
Gönülden pâsını
silmek dilersen
Bilmediklerini bilmek
dilersen
Eğer Hakk’ı sen de
bulmak dilersen
Hakk’a tevhîd ile ermiş
erenler

Aziz Mahmud Hüdâyî

“Allah’ım! Bütün işlerimdeki ölçsüzlüğümü, cahilliğimi ve hatamı bağışla. Sen bunları benden daha iyi biliyorsun.”
(Buhari, Deavât, 60)

TEKNOLOJİYİ NASIL KULLANMALI?

Her an yenilenen bir dünyada; gün geçmiyor ki yeni bir buluş, yeni bir uygulama ortaya çıkmassın. Bu yenilenmenin temel unsurlarının başında ise teknoloji geliyor. Hayatımızın her anını kuşatan teknoloji, hiç şüphesiz hem bireysel hem de sosyal hayatımızı etkiliyor; olumlu ya da olumsuz.

Teknolojinin önemini göz ardı etmeden ya da abartmadan ondan faydalanabilmeliyiz. Zararından korunabilmek için teknolojiyle bilinçli ve kontrollü bir ilişki kurmayı hem öğrenmeli hem de özellikle aile bireylerimize öğretmeliyiz. İnternet, televizyon, cep telefonu, bilgisayar gibi hayatımızın her anına sızan

teknolojik ürünlerden uzak kalabilir miyiz? Bu ağın esaretinden kurtulmak adına ailemizi teknolojiden arındırmalı mıyız? Yoksa sağladığı kolaylık ve fayda hatırına teknolojiye evimizin kapılarını sonuna kadar açmalı mıyız?

Meseleye tek taraflı bakmayarak onu hayatımızdan tamamen çıkarıp atmadan ve onun hayatımızı sınır tanımaz bir şekilde işgal etmesine de fırsat vermeyebiliriz. Teknolojiyi nasıl kullanmamız ya da kullanmamamız gerektiği üzerine düşünmeliyiz.

(Mehmet DİNÇ, Teknolojiyi Bilinçli Kullanıyorum, DİB Yayınları)

SÖZÜN ÖZÜ

Varlığından çıkarak
teknîğe, maddeye ve
makineye sığınan
insanlığın bu hoyrat
ve zalim unsurlardan
amansız silleyi
yedikten sonra Allah’a
doğru kaçacağı uzak
görünmüyor.

Medeniyet satın
alınır zannettik;
elbiseyi aldık, insanı
göremedik.

Nurettin Topçu

“Ey Allah’ım! Senin rahmetini umuyorum, beni göz açıp kapayıncaya kadar (da olsa) nefsimle baş başa bırakma. Hâlimi tümüyle düzelt, senden başka ilah yoktur.”
(Ebû Dâvûd, Edeb, 110)

BİLGİNİN DERECELERİ

İnsanoğlunun eşyaya teması demek olan düşünce çok şekillidir. Varlığı akıl ile duygu ile sezgi ile tanıyış bilginin çeşitli şekilleri ve dereceleridir.

Akıl insanoğlunu dünyaya sultan yapan cevherdir. Aklın eseri olan ilim, merhamete nazaran pek küçük bir şeydir. Belki de bir vehimdir. Görünmez olandan gelip yine görünmez olana giden sırların bir anda eşya hâlinde görülüp bilinen sistemli vehmidir.

Duygu, akli kımıldatan kuvvettir. Hem de kendi varlığının farkına vardırandır. Duygular, insan denen ağacın güzel, çirkin çiçekleri ve ko-

kularıdır. Onlarla avunur, onlarla hayata tahammül ederiz. Onlarla aldanır ve onların varlığını devamlı kılmak için hep birbirimizi aldatmakla yaşarız. Onlar rüyamızı tatlılaştırır ve hayat uykumuza fani bir mana katarlar. Duyguların örgüsü olan sanat, hayat çilemizin tesellisidir.

Sezgi bize bekâdan bir ışıktır. Belki de hakikatin kapısıdır. Gafletten bir silkinme bir hikmet kımıldanışıdır. Sezgi varlığın yine kendi içinde kalmak şartıyla kabuğundan derinine doğru inmesi kendi kendine derinleşmesidir.

(Nurettin Topçu, Var olmak, s. 35-37.)

SÖZÜN ÖZÜ

Tam otuz yıl saatim
işlemiş ben durmuşum;
Gökyüzünden habersiz
uçurtma uçurmuşum.

Diyorlar bana: Kalsın
şiir de söz de yerde!
Sen araştırsın, göklere
çıkan merdiven nerde?

Anladım işi, sanat
Allah’ı aramakmış;
Marifet bu, gerisi çelikle
çomakmış.

Necip Fazıl Kısakürek

“Ey kalpleri evirip çeviren (Allah’ım!) Benim kalbimi dinin
üzere sabit kıl.” (Tirmizî, Deavât, 89)

İSTİKLAL MARŞI’NIN KABULÜ (12 MART)

Her milletin bir millî marşı vardır. Bunların bir kısmı, ya bir krala övgüdür ya da basit bir ülke met-hiyesidir. Bizimki İstiklâl Marşı’dır. Bu marş, milletimizin kahramanlık destanıdır. Onu benimseyen, dik-katle okuyan ve gönülden söyleyen nesiller, millî şuurlarını kazanır ve kim olduklarının farkına varırlar.

İstiklâl Marşı’mız; milletimizin ruhunu, tarihini, ideallerini akset-tiren ölmez bir şaheserdir.

İstiklâl Marşı’nı anlayabilmek için Mehmet Akif’i ve millî mücadele ruhunu, çok iyi bilmek gerekir. Gençliği, millî mücadeleyi yapan-

ların içinde buldukları dünyaya götüremezsek o şuur veremeyiz.

Milletimizin zor zamanlardan geçerken feryadı bırakıp kendine gelmesi gerekiyordu. Çünkü feryada zamanı yoktu... Hele: “İş bitti... Se-batın sonu yoktur.” dememeliydi.

Fakat millete bunu hatırlatacak birisi lâzımdı. Onun için Akif, dört koldan saldıran düşmanın verdiği endişelerle biraz ümitsizliğe düşen milletine şöyle seslenmişti:

*“Korkma! Sönmez
bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde
tüten en son ocak.”*

SÖZÜN ÖZÜ

*Sen şehid oğlusun,
incitme, yazıktır, atanı:*

*Verme, dünyaları
alsan da, bu cennet
vatanı.*

*Kim bu cennet vatanın
uğruna olmaz ki fedâ?*

*Şühedâ fıskıracak
toprağı sıksan, şühedâ!*

*Cânı, cânânı, bütün
varımı alsın da Hudâ,*

*Etmesin tek
vatanımdan beni
dünyada cüdâ.*

Mehmet Akif Ersoy

YİTİRDİĞİMİZ CENNETİ DÜNYADA ARAYIŞIMIZIN ADI: İYİLİK

Bir yolculuktan yaşamak ve her birimiz birer cennet yolcusuyduk. Yitirilmiş cenneti dünyada aramanın adıydı hayat. Bir dua vakti yer yüzüne çevirdiğimizde gözlerimizi, dudaklarımızda biriken tebessüme rastlayacaktı cenneti buluşumuzun huzuru. Düşen her yağmur damlasını, merhamet yüklü bir meleğin indirdiğine şahit olduğumuzda merhametin ve şefkatin insana hiç uzak olmadığını hissedecektik.

Çürümeye yüz tutmuş bir çekerdeğin, yıllar sonra yemyeşil bir fidan olarak toprağı yara yara başını çıkardığını gördüğümüzde, bir his belirecekti içimizde, bize dünya-

da cenneti hatırlatan. Bir his, bizi Allah’a yaklaştıran. Merhameti, sevgiyi, fedakârlığı, samimiyeti, paylaşmayı fısıldayarak ruhlarımıza, yeryüzünü yaşanılabilir kılan, iyileştiren, yakınlaştıran ve birleştiren bir his. Allah’ı düşünerek attığımız her adımda, dokunduğumuz yeri kutsallaştıran ve dokunduğu yüreklere bahar getiren bir his, adına iyilik dediğimiz.

Yitirdiğimiz cenneti dünyada arayışımızın adıydı iyilik. Ve cennet, bir selamın, bir tebessümün, güzel bir sözün, bir ahlakın iyiliği kadar yakın bize.

(Sümeyye Özgen, İyilik fragmanı 2015.)

SÖZÜN ÖZÜ

Bir dem ayrılmak
istemez

Cemâlerinden gözüm
benim

Hergiz ayrılmak
istemez

Eşliğinden yüzüm
benim

Ey âlemlerin sultânı
Vaslından ayırma cânı

Ümmî Sinân der yâ
Gani

Her dem budur sözüm
benim

Ümmî Sinân Halveti

İSLAM DÜNYASINDA TIP BİLİMİNE DAİR ÇALIŞMALAR

İslam dünyasındaki erken dönem bilimsel çalışmalar arasında tıp çalışmalarının ayrı bir yeri vardır. Din, insana belli bir yaşam tarzı önerirken tıp da insanın sağlıklı yaşayabilmesi için neler yapması gerektiğini söyler, dolayısıyla ikisi yakından ilişkilidir. Bu bağlamda Hz. Muhammed’in ilk tıp bilgilerini verdiğini söyleyebiliriz.

“Tıbb-ı Nebevi (Peygamber Tıbbı)” diye adlandırılan bu bilgilerin içinde iyi bir Müslüman’ın neler yemesi neler yememesi gerektiğine, nelerle daha sağlıklı olacağına dair bilgiler mevcuttur. Örneğin bazı hayvanların yenmemesi, bazı

içeceklerin içilmemesi ve bazı hareketlerin yapılmaması istenmiştir. Bu bilgiler, salt bilimsel bilgiler olmaktan çok nasihat niteliğindedir.

Tıp bilimi, İslam dünyasında 8. yüzyılın başından itibaren kurumsallaşmaya başlamış, çevirilerle mevcut bilgi birikimine sahip olunduktan sonra, 9. asırdan itibaren orijinal çalışmalar verilmeye başlanmıştır. İbn Sînâ, Zehravî ve “İslam dünyasının Hipokratı” olarak anılan Râzî, bu sahada adını dünyaya duyurmuş pek çok değerli İslam âliminden yalnızca birkaçıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Yitirip fikrini
ummana dalma
Kul olan bir kulun
hakkını alma
Senden aşağıya
zulümkâr olma
Sırat köprüsünde
sorgu soran var

Dünyaya geleni
ölmez belleme
Her dem ağlayanı
gülmez belleme
Âşık Ruhsatı’yi
bilmez belleme
Buna dilimiz nuri
Kur’an var

Âşık Ruhsatı

“Rabbim! Bana tarafından temiz bir nesil ihsan eyle! Kuşkusuz sen duayı işitmektesin.” (Âl-i İmrân, 3/38)

İSRAF VE CİMRİLİKTEN SAKINALIM

Yüce Allah, bizler için sayısız nimetler yaratmış, göklerde ve yerdeki bütün varlıkları hizmetimize sunmuştur. Ancak, bize sunulan bu kaynaklar sınırlıdır. Bu yüzden, bunları kullanırken meşru olan alanlarda kullanmaya ve dinimizin “israf etmeme” prensibine uymaya özen göstermeliyiz.

“Onlar, harcadıklarında ne israf ne de cimrilik edenlerdir. Onların harcamaları, bu ikisi arasında dengeli bir harcamadır.” (Furkân, 25/67) ayetinde görüldüğü üzere, dinimizde hem israfa varan harcamalar hem de cimrilik kınan-

mıştır. Yüce Allah’ın, her şeyi bir ölçü ve denge ile yarattığı hatırlatılarak harcamalarda da ölçülü ve dengeli olunması istenmiştir. Gereksiz yere saçıp savurmanın yanlışlığı vurgulanarak tüketimde iktisat ve denge prensibine dikkat çekilmiştir.

Harcamalarda dengeli olmanın ölçüsü meşru ihtiyaçlardır. Bu bakımdan zamana, mekâna ve kişinin durumuna göre değişiklik arz eden ihtiyaç ölçüleri iyi belirlenmelidir. Harcama yaparken bu ilahî ölçülerin yanında akıl ve vicdan da devreye sokulmalıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Hasis sarraf, kendine
bir başka kese diktir!
Mezarda geçer akçe
neyse onu biriktir!

Şu geçeni durdursam,
çekip de eteğinden
Soruversem; Haberin
var mı öleceğinden?

İnsan mesut zalim,
insan bir mağrur cahil;
Tekne kırık, su azgın ve
kayıplarda sahil...

Necip Fazıl Kısakürek

“Rabbimiz! Ancak sana dayandık, sana yöneldik. Dönüş de ancak sanadır.” (Mümtehine, 60/4)

HEPİMİZİN EMANETİ: YETİMLER

Toplumsal değişimler yaşam biçimlerini etkilediği gibi kavramları da farklılaştırır. Bugün yetim dediğimizde sadece babasını kaybedenler değil, babası hayatta olduğu hâlde ona kol kanat germeden, “korunmaya muhtaç” çocuklar da kastedilmektedir.

Gerek ayet-i kerimeler gerek Rasulullah yetimlerle ilgili görevimizden bahseder. Vasisi olunan yetimin mallarına, tüm toplumun yetimlerinin haklarına gösterilecek dikkat (Nisâ, 4/2) iyi yetiştirmeleri için sarf edilen gayret, güvenli ve sağlıklı bir hayat sürebilmeleri için verilecek emek hepimizin vazifesidir.

Çünkü yalnız ve sahipsiz büyümek zorunda kalan yetimin uğrayacağı her mağduriyette, iyi bir terbiye alamadığından işleyeceği her cürümde sorumluluğumuz vardır. Yetimlere kapı açan haneler ahirette cennete (Tirmizî, Birr, 14), dünyada huzur ve mutluluğa da kapı açmış olurlar. Çünkü Allah’a en sevgili ev, içinde ikram gören yetim bulunan evdir (İbn Mâce, Edeb, 6).

Çocuk yuva ve evlerinde kalan “korunmaya muhtaç çocuklar” da tüm toplumun emanetleridir. Bu bilinçle bu çocuklara da sahip çıkılmalıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Gece gündüz
zâr u efgân eyleyüb
inlerdi dil,
Bilmezem n’oldu kesildi
âh ile zâr kalmadı.

Cümle eşyâda
görürdüm hâr var
gülzâr yok,
Hep gülistân oldu âlem
şimdi hiç hâr kalmadı.

Gitti kesret, geldi
vahdet oldu halvet
dost ile
Hep Hakk oldu cümle
âlem çarşı pâzar
kalmadı.

Niyazi Mısıri

İBN HALDUN

Tarihçi, sosyolog, filozof, siya-
setçi ve devlet adamı gibi pek çok
vasfa sahip İbn Haldun, 1332’de Tu-
nus’ta doğdu. Hayatının ilk yirmi
yılını Tunus’ta, yirmi altı yılını Ce-
zayir, Fas ve Endülüs’te, dört yılını
yine Tunus’ta, son yirmi dört yılını
da Kahire’de geçiren İbn Haldun iyi
bir eğitim görmüş, küçük yaştan
itibaren ilim ve fikir hayatına ilgi
duymuş ancak siyasetin cazibe-
sinden kurtulamamıştır.

Merini, Hafsî ve Abdülvadî ha-
nedanlarının yönetiminde bazen
sultan ve emirler kadar etkili ol-
muş, iktidarların el değiştirmesin-
de önemli roller oynamıştır. Diğer

taftan sık sık kabileler arasında
dolaşarak bedevi kabile hayatını
yakından tanımış, fırsat buldukça
da ilim ve öğretimle meşgul olmuş-
tur. Bu birikimle kaleme aldığı yedi
ciltlik Kitabu’l İber adlı eseri, tarih,
iktisat, sosyoloji ve siyaset gibi bir-
çok sosyal bilim için temel teşkil
eden görüşler barındırırken eserin
girişine yazdığı Mukaddime, dünya
düşünce tarihinin en özgün eserle-
rinden biri olarak kabul edilmiştir.

İbn Haldun Mısır kadısı olarak
görev yaparken 1406 yılında vefat
etmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

*İnsan, alışkanlıklarının
çocuğudur.*

*Adaletsizlik medeniyeti
mahveder.*

*Mağluplar, galipleri
taklit ederler.*

*Geçmişler geleceğe,
suyun suya
benzemesinden daha
çok benzer.*

İbn Haldun

“Allah’ım! Yaşamak benim için hayırlı olduğu sürece beni yaşat. Ölmek benim için hayırlı olduğunda da benim canımı al!”
(Buhârî, Merdâ, 19)

ŞEHADETİN DESTANLAŞTIĞI YER: ÇANAKKALE

Çanakkale, imanın karşısında maddi gücün dize geldiği yerdir. Çanakkale, Yüce Rabbimizin; “Yılgınlık göstermeyin, hüznlenmeyin. İman etmiş kimseler iseniz üstün gelecek olan sizlersiniz.” (Âl-i İmrân, 3/139) müjdesinin bir kez daha tecelli ettiği yerdir. Çanakkale imanın küfre, hakkın batıla, haklının haksıza karşı zaferinin perçinlendiği yerdir. Çanakkale, kuzeyden güneye, doğudan batıya nice vatan evladının mukaddesat uğruna omuz omuza şehadete koştuğu yerdir. Çanakkale, İstiklal Şairimiz Merhum Âkif’in,

“Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor
tevhidi,

*Bedrin aslanları ancak bu kadar
şanlı idi.”*

dizelerinde ifade ettiği gibi şehadetin destanlaştığı, bir milletin Allah aşkı ile şahlandığı yerdir.

Çanakkale, çağdaş dünyaya savaşı ahlakı ve hukukunun öğretildiği müstesna bir mekteptir. Milletimiz, varlığına kasteden hayâsız akınlar karşısında unutulmayacak bir insanlık dersi vermiştir. “Allah Allah!” nidalarıyla cepheye koşan Mehmetçiğimiz, yaralı düşman askerlerini sırtında taşıyacak, onlara kırbasından su içirecek kadar yüce bir ruh sergilemiştir.

Sen bu âvîzenin altında,
bürünmüş kanına,
Uzanırken, gece
mehtâbı getirsem
yanına,
Tüllenen mağribi,
akşamları sarsam
yarana...

Yine bir şey yapabildim
diyemem hâtırana
Türbedarın gibi ta fecre
kadar bekletsem
Gündüzün fecr ile
âvîzeni lebrîz etsem

Mahmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Senden hayırlı olan işleri yapmayı, aklın ve dinin çirkin gördüğü şeyleri terk etmeyi ve fakirlerin sevgisini istiyorum.” (Mâlik, Duâ, No: 508)

ÜÇ AYLARA GİRERKEN

Üç aylar; Receb, Şaban ve Ramazan aylarını birlikte ifade eden bir tabirdir. Faziletine dair Hz. Peygamber’den nakledilen rivayetlerin yanı sıra dinî kültürde mübarek sayılıp kutlanan Regaib, Mi’rac, Berat ve Kadir gecelerinin bu aylarda yer alması üç aylara ayrı bir önem verilmesine vesile olmuştur. İbadet, dua, zikir ve hayırlı işlerle daha fazla meşgul olunarak dinî duyarlılığın daha yoğun olarak yaşanmasına zemin hazırlamıştır.

Üç aylarda yerine getirilmesi gelenek hâlini almış nâfile ibadetlerden biri oruçtur. Ramazan ayında kasten bozulan oruçtan

dolayı yerine getirilmesi gereken iki aylık kefaret orucunun, ayrıca kaza ve nâfile oruçların Receb ve Şaban aylarında tutularak böylece üç ayların imkânlar çerçevesinde oruçlu geçirilmesi yaygın bir anlayış hâline gelmiştir.

Üç aylarda oruç tutmanın âdet hâline gelmesinde, bu ayların faziletine dair Hz. Peygamber’den nakledilen rivayetlerin büyük katkısı vardır. Ayrıca milletimizin Ramazan ayını dinî duyarlılık ve ibadet yoğunluğu içinde karşılama, bedenen ve ruhen bu mübarek aya hazır olma niyetinin bu yönde etkili olduğunu da söylemek mümkündür.

Hayat inanan ve salih ameller işleyenler dışında hiç kimsenin kazanamadığı bir oyundur.

“Hayat kısa!” sözüne hiç itibar etmedim. Çünkü yeterince uzun yaşadığımı düşünüyorum.

Aliya İzzetbegović

“Allah’ım! Senden düzgün bir yaşantı, temiz bir ölüm ve rezil rüsva olmadan sana dönebilmeyi istiyorum.”
(İbn Ebu Şeybe, Duâ, 1, No: 29134)

MUTLU OLMAYI ÖĞRENMEK

Batılı bir araştırmacı sevmek ve mutlu olmak üzerine uzun araştırmalar yapmış. Çıkış noktası, varmak istediği hedef çok başka. Şu fani dünyada hani nasıl daha çok eğleşiriz, patırtısız yaşarız, yıpranmadan ve zevk duyarak vakit geçiririz gibi konular etrafında dönüp duruyor.

Yer yer enteresan doğrular, tatlı gerçekler de yakalamış. Aklımda kaldığı kadarı ile şöyle diyor:

“Yaptığınız işe, içinde bulunduğunuz duruma kendinizi verin. Sadece mesleğinize değil, mesela evinizde müzik dinlerken de böyle yapın. Sözgelimi yazı yazarken, bir yandan da müzik dolabınızda

bir plak dönüp durmasın. Müzik dinlerken yalnız müzik dinleyin. Biriyle konuşurken, ne kadar ilgilenmediğiniz bir konu olursa olsun bütün benliğinizle dinleyin ve ilgilenin. Kendinizi bu konuda eğitmeniz gerekli. Zamanla bir müziği, bir insanı, bir çocuğu kendinizi vererek dinlemeyi öğreneceksiniz. Seyretmeyi, her şeyi güzel görmeyi değil, fakat görmeyi, tatmayı ve bir sürü teferruattan ibaret olan hayatın her şeyinden zevk almayı, dolayısıyla mutlu olmayı öğreneceksiniz.”

(C. Zarifoğlu, Bir Değirmendir Bu Dünya, sayfa 28)

Bekâ yurdu değildir
bu vefâsız

Fenâ ehli tutar

bunda bucağı

Sözün hey Kaygusuz

ârife söyle

Ne bilsin gevheri

dana buzağı

Kaygusuz bu fânide

karâr etmez

Meğer cennet ola anın

durağı

Kaygusuz bu cihâna

arka vermez

Hakk’ın fazlı durur

anın dayağı

Kaygusuz Abdal

“Allah’ım! Harama bulaşmaktansa helalinle yetineyim. Beni lütfunla (zengin kılarak) senden başkasına muhtaç etme.”
(Tirmizî, Deavât, 110)

ÜSTÜNLÜK TAKVADIR

İrkçılık, mezhepçilik, meşrepçilik insanlığa zarar veren davranışların başında gelmektedir. Kur’an’da, “Ey insanlar! Şüphesiz sizi bir erkek ve dişiden yarattık. Tanışasınız diye sizi kavim ve kabilelere ayırdık. Allah katında en değerli olanınız O’na itaatsizlikten en fazla sakınanınızdır. Allah her şeyi hakkıyla bilmektedir, her şeyden haberdardır.” (Hucurât, 49/13) buyrulmakta; onurun soy, sop, kabile, sülale ile değil “takva” ile olduğu vurgulanmaktadır.

Hiçbirimiz ailemizi, ırkımızı kendimiz seçmedik. Siyah, beyaz, sarı

şu veya bu ırktan olmak kimsenin elinde değildir. Allah’ın muradı ilahisi böyle tecelli etmiş, insanları farklı ırklarda ve renklerde yaratmıştır.

Tercih imkânının olmadığı bir hususta birbirine üstünlük kurmaya çalışmak, arızı kazanımları üstün ve seçkin olma sebebi kabul etmek, Kur’an ve sünnetin bu husustaki mesajlarını, uyarılarını dikkate almamaktır. Oysa bir ırka, bir mezhebe, bir aileye mensubiyetimiz asıl ve büyük aidiyetimizi, İslam’a mensubiyetimizi ve İslam kardeşliğimizi gölgelememelidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Aldanma cahilin
kuru lafına
Kültürsüz insanın
külü yalandır
Hükmetse dünyanın
her tarafına
Arzusu hedefi
yolu yalandır
İnsan bir deryadır
ilimde mahir
İlimsiz insanın
şöhreti zahir
Cahilden iyilik
beklenmez ahir
İşleği ameli hâli
yalandır
Aşık Veysel

“Allah’ım! Lütfundan bize rızık ver, bizi rızıkından mahrum etme, bize verdiğin rızıkları bizim için bereketli yap, katında bulunan nimetlere rağbetimizi arttır ve bizi gönül zengini eyle.” (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 42)

REGAİB KANDİLİ

Bu gece, Müslümanlar için tövbe etmenin, affın ve manevi arınmanın habercisi olan rahmet ve mağfaret mevsimi üç aylara girdiğimizi müjdeleyen Regaib Kandili’dir. Üç aylar, mübarek gün ve geceler, Yüce Rabbimiz tarafından bizlere lütfedilen asla dönüş, manevi diriliş ve yükseliş fırsatlarıdır.

Üç ayların manevi iklimine girildiği müjdesini taşıyan Regaib Kandili de Cenab-ı Hakk’a yürekten yöneliş ve yakarışın, günahlardan arınmanın, nefsimizin yanıltıcı arzularından uzaklaşmanın imkânıdır.

Bu gecede Rabbimizle, yakınlarımızla ve çevremizle bağlarımızı

yeniden gözden geçirir, bu vesileyle olgun dindarlığın iman-ibadet-ahlak bütünlüğünü sağlamaktan geçtiğini bir kez daha hatırlarız; doğruluk ve dürüstlüğü, paylaşımın, hak ve hukuka riayet, barış içinde yaşamının, kutsala saygının insani erdemler bağlamında ulaşılacak en üstün değerler olduğunu hissederek ahlakımızı bu erdemlerle donatma irademizi yenileriz.

Regâib Kandili’nizi tebrik eder, bu gecenin milletimizin ve İslam âleminin birlik ve dirliğine, insanlığın hidayet, barış ve huzuruna vesile olmasını Yüce Allah’tan niyaz ederiz.

SÖZÜN ÖZÜ

Gözümün bakdığına
Gönlümün akdığına
Kulağım çakdığına
Estağfirullah tevbe

Dilimin gıybetine
Nefsimin lezzetine
Hep azam zilletine
Estağfirullah tevbe

Bildim suçumu bildim
Döndüm Çalab’ım
döndüm

Geldim kapına geldim
Estağfirullah tevbe

Eşrefoğlu Rûmî

“Rabbim! Onlar (anne ve babam) nasıl küçüklükte beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster.” (İsrâ, 17/24)

ÖLMEDEN ÖNCE ÖLMEK GEREK

Uzaklaştırma, yakınlaşma içindir. Ayrılık, buluşmaya doğrudur. Yitirme, bulma arzusunu uyandırır. Gurbette söylenir sıla şarkısı.

Sevgiye özleyişin katılması içindi, Âdem’in dünyaya gönderilişi. Sevmeyi çeşitlendirmek, zenginleştirmek bakımındandı. Ayrılık, gurbet duygusu, sıla özlemi, buluşma, kavuşma sevinci gibi duygu ve duyarlılık ateşleyicisi bir demet sunulsun diye Âdem’in ruhuna bu göç ve bu sürgün bağışlandı.

Dünya bir köpüktür. Evet ama hakikat denizinin ve sonsuzluk ummanının üstünde. Onun dalgalarının çocuğu olan bir köpük.

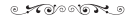
Deniz dalgalanmazsa bu köpük olmayacaktır. Ama dalgalanmadıkça deniz deniz olacak mıdır?

Çöl, kentleri özletir. Su özleminde seraplar türer. Malzemede ölür eserde diriliriz. Bundandır ki dünyada ölüş bir dirilişe çıkıştır. Daha dünyadayken çıkmak gerek, ölmekten önce ölmek gerek. Ölümle gelen gelmeden, ölümün bütün şartlarıyla var oluşu kucaklar ve sararsan ölüme en yaklaştığın yerde özleyişin gözden inci gibi yaşlarla aktığını görür ve gönlünün doğrusundan sevgi güneşinin yükseldiğini fark edersin.

(Sezai Karakoç Yitik Cennet Diriliş Yayınları sayfa 22,23)

SÖZÜN ÖZÜ

Gözüm, aklım, fikrim
var deme hepsini öldür,
Sana çöl gibi gelen,
O göl diyorsa göldür...

Suâl: Ey veli, insan nasıl
olmalı, söyle;

Cevap: Son anda nasıl
olacaksa hep öyle.

Aşk korkuya peçedir,
korku da aşka perde,

Allah'tan nasıl
korkmaz, insan O'nu
sever de...

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Gazabından rızana, cezandan affına sığınırım. Senden sana sığınırım. sana tüm övgüleri saysam yine de bitiremem. Sen kendini nasıl övdüysen öylesin.”
(Müslim, Salât, 222)

BÜYÜKLERİMİZİN ÖĞÜTLERİ

Kişi kimi ve neyi seviyorsa, gönlünün sultanı o. Büyükler bize ebedi olana gönül vermeyi öğütlediler. “Seni mezara koyunca dönüp gidenleri değil, orada da yanında kalacak olan iyi amelleri dost edinmeyi... Nefsinin hayvani arzularını yenmeye çalışıp Allah’ın azametinden korkarak, O’na itaat ederek cenneti ummayı... Elindeki sermayeyi koruyup kasalarda sakladığın gibi, kıymetli kabul ettiğin bütün varlığını, ‘Sizin elinizde olan her şey tükenecek ancak Allah katında olan bakidir.’ ayetiyle amel edip Allah’a emanet edip O’nun rızası uğrunda

harcamayı, malı mevkii değil takvayı seçmeyi...

Haset hastalığını atıp Allah’ın taksimine razı olmayı, kimseye düşmanlık beslemeyi... Gerçek düşman olarak şeytanı bilip başka kimseye düşmanlıkta bulunmamayı... Allahu Teala’nın rızıkına kefil olduğunu bilip, kendi isteklerine bakmayıp, Allah’ın sende olan hakkı ile meşgul olmayı.. Senin gibi bir yaratık olan servete, ticarete, sıhate güvenmeyip yalnız Hazreti Allah’a tevekkül edip O’na bağlanmayı, bunun da sana yeteceğini..” söylediler.

(C. Zarifoğlu, Bir Değirmendir Bu Dünya, sayfa 40)

SÖZÜN ÖZÜ

Bütün cihan tuttu
şimdi efkare
Küçükten büyüğe
yok müdare
Hizmet gördürürler
pir ihtiyare
Üç beş yaşındaki
sübyan olanlar
Görmüş yok cihanda
cahilden vefa
Vefa umup etme
kendine cefa
Olur mu insana
zehirden şifa
Fikretsin gönülden
ihvan olanlar

Seyrani

“Allah’ım! (Haktan) ayrılmaktan, iki yüzlülükten ve kötü ahlaktan sana sığınırım.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

MÜSLÜMAN GÜVEN İNSANIDIR

Müslüman, eliyle ve diliyle hiç kimseye zarar vermez, veremez; imanı buna engel olur. Çünkü imanla emniyet arasında güçlü bir ilişki vardır.

İslam dini inançlı, ahlâklı, ifsat edici değil ıslah edici; huzurun, güvenliğin, emniyet ve asayişin teminatı olan bir insan modelini öngörmektedir. Bunun gibi İslam dini, zıtlaşma ve çatışma yerine sevgi ve adalet ilkelerine dayalı, ülfet ve uzlaşmayı öne çıkaran iyi ilişkiyi tavsiye eder; fitneyi, hasedi, fesadı, kovuyu, gıybeti, kin ve intikamı engeller. İslam, etnik ve ideolojik ayrımcılığı yasaklar,

insanların farklı milletlerden oluşunu ayrışma ve bölünme sebebi olarak görmez, aksine tanışma ve bütünleşme ile güveni sağlama aracı olarak görür.

Mü’minler birbirinin dostudur, birbirlerine merhametle davranmalıdırlar. Birlik olmak, Allah’ın emridir. (Âl-i İmrân, 3/103) Kalplerimizi birleştiren Allah’tır, dünyada hiçbir güç O’nun lütuf ve ihsanı olan muhabbeti gönüllerimize yerleştiremez. Mü’minlerden bazılarının arası açılır da dargınlık doğarsa barıştırmak için gayret göstermek gerekir.

SÖZÜN ÖZÜ

Gökteki güneş akşam olunca batar fakat kalplerdeki güneş hiçbir zaman batmaz.

Senin O’ndan istediğin şeylerin en hayırlısı, O’nun senden istediğidir.

Allah seni yarattıklarından uzaklaştırdığı zaman bil ki, sana dostluğunun kapısını açmak istiyordur.

Ataullah İskenderî

“Allah’ım! Senden benim için hayırları açmanı, işlerimin hayırla sonuçlanmasını, açığı ve gizlisi ile her türlü hayrı, cennette yüksek dereceler istiyorum. (Allah’ım!) Duamı kabul eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1911)

AİLECE OKUYORUZ

Okumanın hakkıyla yapıldığı durumlarda kişiler ve toplumlar olduğu gibi aileler de güç kazanır. Ailece yapılacak okumalar aile içi iletişimin, bilgi ve tecrübe akışının güçlenmesine katkıda bulunacaktır.

Bugünün dünyasında ve özellikle toplumumuzda okumak, aileler için ortak bir aktivite ve eylem olmaktan hayli uzaktır. Yapılan araştırmalarda okuma sıralamasında dünya 89.’su olan ülkemizde günde ortalama 6 saat televizyon izlendiği, 3 saat internet başında zaman geçirildiği ancak sadece 1 dakikanın okumaya ayrıldığı görülmektedir.

Görülüyor ki aileler olarak az okuyor ancak çok izliyoruz. Okumaya yetmeyen sabrımız anlamaya, gözlemde bulunmaya, fark etmeye de yetmez oldu. İşte tam da bu sebeplerle yüce Allah’ın emri olan okumayı ailece yeniden hayatımızın merkezine yerleştirmeli, çocuklarımızın bu lezzetin farkına varmasını sağlamalıyız.

Ebeveynler “Oku!” demeden önce kendileri okuyan anne-babalar olmalıdırlar. Çocuk görerek, yaşayarak örnek alır. Güzel ve kuşkusuz çok yararlı olan okuma alışkanlığı kazanmamız, çocuklarımız üzerinde de çok etki edecektir.

SÖZÜN ÖZÜ

Bol bol okuyun ve okumayı terk etmeyin. Derdi olan insan okur, derdi olmayan da okuyarak dert sahibi olur. Asıl mesele bir derdimizin olmasıdır.

Bence kültürlü insan dünyadaki durumunu anlamasına yarayan bilgiyi ve yolları edinmiş insandır.

Rasim Özdenören

Allah'ım! Rahmetinin gereklerini, mağfiretinin sürekliliğini, her türlü günahattan uzak ve salim olmayı, her türlü iyilik ve nimetleri, cennete girerek felaha ermeyi, yardımınla cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorum." (Hâkim, Deavât, No: 1925)

NİYET NEDİR?

Niyet; bir şey yapmayı tasarlayan kişinin tasarladığı şeyi yapmaya kesin olarak zihninde karar vermesi, sonra da yapacağı işi niçin yaptığının farkında ve bilincinde olmasıdır.

Bir eylemde bulunmayı tasarlayan kimsenin maksadı Hak Teâlâ'nın rızasını kazanmak, sevap almak ve insanlara iyilik yapmak ise, böyle bir niyete, "iyi niyet" (hüsn-i niyet) denir. Maksat kötülük yapmak olursa böyle bir niyete "kötü niyet", "art niyet" (su-i niyet) denir. İslam'da niyet denilince genellikle iyi niyet anlaşılır.

Niyet kalbin bir şeyi yapmaya yönelmesi ve o şeyi yapmaya karar vermesidir. Bu sebeple niyet kalbin fiilidir. Kalpte olanı ise bir Allah bir de niyet eden kimse bilir, başkaları bilmez. Esas olan dille söylenen değil, kalple yapılan niyettir. Allah Teâlâ katında geçerli olan niyet budur.

İbadetlerde dille yapılan niyet de iyidir. Kalbin bir şeye yönelmesi ve o şeyi kastetmesi anlamına gelen niyet, başkaları tarafından bilinen bir husus olmadığından kişilerin niyetleri hakkında konuşmak ve onların kötü niyetli olduklarını söylemek doğru değildir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Sana âlem görünen
hakikatde Allah'dır*

*Allah birdir vallahi
sanma ki ola birkaç*

*Bu sözlerin meâli kişi
kendin bilmekdir*

*Kendi kendin bilene
hakikat ola miraç*

*Hak denilen özündür
özündeki sözüdür*

*Gaybî özün bilene
Rubûbiyyet ola tâç*

Sunullah Gaybî

“Rabbimiz! Nurumuzu arttır, eksiltme ve bizi bağışla. Şüphesiz senin her şeye gücün yeter.” (Tahrîm, 66/8)

EZAN: ÖZGÜRLÜĞÜN GÜR SESİ

Ezan, tevhidin sembolü, İslam’ın ses ve söze dökülüştür. Müslüman’ın kalbini, beynini, ruhunu ve bedenini harekete geçiren sesli dokunuştur ezan. Ezan, “Allah’a çağıran, salih amel işleyen ve ‘Kuşkusuz ben Müslümanlardanım!’ diyenden daha güzel sözlü kimdir?” (Fussilet, 41/33) buyrulan Kerim Kitabımızda taltif edilen en güzel çağrılardan biridir.

Ezan, doğum ile ölüm arasında boş bırakmaz insanı. Dünyaya gözlerini açan bebeklerin kulaklarına ezan okunur. Her mü’min hayata merhaba dediğinde ezanla kendisine Rabbinin adı hatırlatılır

ve adeta ilk manevi aşısı yapılır. Bu anlamda ezan, bütün manevi kirlerin, kötülüklerin o çocuktan hayatı boyunca uzak durması için yapılan bir duadır.

İslam’ın şiarlarından biridir ezan. Ümmet-i Muhammed’in simgesi ve ortak değerlerindedir. Dilleri, renkleri, ırkları ve bütün farklılıkları İslam dilinde birleştirir. Ezan, bir kubbe altında omuz omuza bir kılar mü’minleri. Çoğu zaman gündelik hayatın türlü meşgalelerine boğulan bizleri, Allah’ın huzurunda saf durmaya, diri olmaya çağırır ve her daim çağrısını yineler.

SÖZÜN ÖZÜ

Uyan gafletten ey gâfil
seni aldatmasın dünyâ
Yakanı al elinden kim
seni sonra kılar rüsvâ

Ne sandın sen bu gaddârı
ki tâ böyle sevdin
Anı her kim sevdiyse
dinini eyledi yağmâ

Adâvet kılma kimseyle
sana nefsin yeter
düşman

Ki asla senden
ayrılmaz ömür âhir
olunca tâ

Niyâzi Mısrî

“Allah’ım! Helal olan nimetlerinle yetinmemi, haramlardan müstağni olmamı ihsan eyle, fazlı kereminle beni senden başkasına muhtaç eyleme.” (Hâkim, Deavât, No: 1973)

MÜ’MİN İHLASLI OLMALIDIR

Samimiyet (ihlas) ve dürüstlük (sadaikat) İslam ahlakının temel ilkelereindir. İhlas, niyetin saf ve halis olması, bu niyete başka bir şeyin karıştırılmaması demektir. İhlas, bütün ibadetlerin ve ahlak kurallarının temelidir.

Mü’min konuşurken, herhangi bir iş yaparken veya ahlak kurallarının gereklerine göre davranırken samimi olmalı, bu hareketlerinin temiz bir kalbin ve iyi niyetin eseri olmasına dikkat etmeli, buna başka arzular ve maksatlar karıştırmaktan özenle kaçınmalı, hiçbir şekilde art niyetli olmamalıdır.

Kur’an’da, dinde ihlaslı olanlar övülmüş (Nisâ, 4/146), Allah’ın ihlaslı kullarının kurtuluşa erecekleri haber verilmiştir (Sâffât, 37/40 vd.). İhlas, darda kalan ve büyük sıkıntıya düşen bir kulun Allah’tan başka hiç kimseden yardım göremeyeceğine kesin olarak kanaat edip Yaradanına sığınması, sadece O’ndan yardım beklemesi ve sadece O’na bel bağlaması hâlidir.

İbadet hayatında ve ahlaki davranışlarında sadece Hakk’ın rızasını gözeten ve buna başka bir şey karıştırmayan kulun bu hâli de ihlas/içtenlik deyimiyile ifade edilir.

SÖZÜN ÖZÜ

Hicran kucağında
tuttuğum sırdaş
Çağlamış bulanmış
durulmuş olsun
Sözüne sazına güven
de yanaş
Kulağı ezelden
burulmuş olsun
Boş kafa gezdiren
seyyahlar gibi
Keşkülünün delik
çıkmasın dibi
Ariften anlasın
seçsin garibi
Hakikat yolunda
yorulmuş olsun
Neyzen Tevfik

“Allah’ım! Kederden, üzüntüden, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, borç yükünden ve halkın galeyana gelerek taşkınlığından sana sığınırım.” (Nesâî, İstiâze, 25)

MERHAMETİ ÖĞRENEBİLSEYDİK...

Ah şu insan!

Merhameti öğrenebilseydi, düzelecekti bütün eğrilikleri yüreğinin.

Yükümüz biraz insanlık olsaydı, attığımız adımlar bir bir içimizde dolanmayacaktı. İçimiz biraz toprağa benzeseydi mesela! Toprak gibi yufka olsaydı içimiz; elimizle ve dilimizle değiştiremediklerimizi yüreğimizle değiştirebilirdik. Sarf ettiğimiz kardeşlik sözleri yemyeşil sürgün verirdi, katı taşların arasından ve barış türküleriyle yumuşatabilirdik taşa dönmüş yürekleri...

Yükümüz biraz barış olsaydı; kanayan kim, kanatan kim diye

düşünseydik; toprağımız, yenilgilerimiz, zaferlerimiz, coşkumuz ortaktır demeyi bilseydik; ölümcül kavgalardan evvel selam verdiğimiz, aynı sofraya oturduğumuz, aynı Rabbe kul olduğumuz insanların kanının, hangi boşunalıkla dökülmüş olduğunu anlayabilirdik.

İslam’ı biraz anlayabilseydik, başına dokunduğumuzda yaşadığımızı hissettiren çocukların oynamadığı sokakların, insanlık için birer mezar olduğunu, büyük hırsların küçücük çocukları bir daha hiç uyanmamak üzere öldürdüğünü görebilirdik.

SÖZÜN ÖZÜ

Seni yaratandır sana
pek yakın
Sen anı ırakta arama
sakın

Gönül dost evidir
sözüm kıl kabûl
Hemân onda iste anı
onda bul

Çü Hak ehlindedir
dü âlem harâm
İkisin dahi ehline ver
tamâm

İki âlem ehinden
ümmîdi kes
Hak ehliysen odur sana
dilde bes

Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Allah’ım! Seni zikretmek, sana şükretmek ve sana güzelce ibadet etmek için bana yardım et.” (Ebû Dâvûd, Tefrîu Ebuâbi'l-Vitr, 26)

HAYATI KUŞATAN KİTAP: KUR'AN-I KERİM

Kur'an-ı Kerim apaçık delillerle Allah Teâlâ'nın varlığını ve birliğini ortaya koyar. Düşünebilen bir varlık olan insanı, gerek kendisi gerekse etrafındaki engin kâinat hakkında düşünmeye, buradan hareketle de herkesin ve her şeyin yaratıcısı olan Yüce Allah'a inanmaya çağırır.

Kur'an-ı Kerim, ilahî bir kitap olarak her seviyedeki insana hitap etme özelliğine sahiptir. Ayrıca evrenselliği sayesinde zaman üstü ve eskimeyen bir dil ve üslup güzelliği; ırk, ülke ve sınır tanımayan bir kuşatıcılık vasfını bünyesinde taşımaktadır.

Dünya ve ahiret hayatında bütün insanlığın saadete erişmesi için gerekli esasları ihtiva etmektedir. Kur'an-ı Kerim insanı değerlendirirken onu, fert, aile ve toplum; itikat, ibadet ve ahlak; dünyevi, uhrevi ve deruni hayat olmak üzere bütün yönleriyle kuşatır, onun her türlü ihtiyacına cevap verir.

İslam dini, varlığını ve hayatiyetini Kur'an'dan alır. Bu sebeple Müslümanlar, hayatlarının her yönünde; inanç ve düşünce sahasında olduğu gibi, beşerî ve ahlaki ilişkilerinde de izleyecekleri yolu Kur'an-ı Kerim'e dayandırmak zorundadırlar.

SÖZÜN ÖZÜ

Eyiye hizmet et
olasın eyi
Öter defler gibi
sinemin neyi
Bu çarhın elinden el
aman deyî
Geda ağlar sultan
ağlar kul ağlar
Gevheri der sazın hem
sözün üstüne
Armağan eyle gel
canımı dosta
Kimi abdal olmuş
girmiştir posta
Aba ağlar hırka ağlar
çul ağlar
Gevheri

BİR MEDENİYET PROJESİ OLARAK SÜNNET

Hız. Peygamber’in Müslümanlar için ortaya koyduğu bir yaşam modeli olan sünnet, her zaman ve mekânda geçerli olacak temel ilkelere ve bu doğrultuda sunulmuş örnek tavır ve davranışlardan oluşur. Geçmişten günümüze, Arabıyla, Acemiyle, beyazıyla siyahıyla, kadınıyla, erkeğiyle; inançtan bilince, ibadetten ahlaka, ticaretten sosyal ilişkilere, kültürden medeniyete Müslümanların ortak yaşam tarzlarını belirleyen, onları aynı duygu ve düşüncelerde birleştirerek tek bir ümmet kılan şey sünnettir.

Hız. Peygamber’in yolu ve yöntemi olan sünnet, teorisi ve pratiğiyle tam bir ‘medeniyet projesi’dir. Allah Resûlü’nün cahili ve bedevi insanları medeni bir hayata alıştırarak örnek bir toplum oluşturması, sünnetin bir ‘medeniyet projesi’ olduğunun açık göstergesidir. Öyle ki bu toplumun içinde yetiştiği “Yesrib” şehri, “medeniyet”in beşiği hâline gelerek aynı kökten gelen “Medine” ismiyle adlandırılmıştır.

Sahih bir peygamber tasavvuruyla doğru anlaşılıp uygulandığı takdirde sünnet, geçmişte olduğu gibi modern zamanlarda da Müslümanları medeniyete taşıyacaktır.

*Maksut cihâna gelmekten
Kişi Rabbin bilmek imiş
Rabbini bilmekten murat
Evliyâsın bulmak imiş*

*Anın ile olur devlet
Anı beyan kılar âyet
Hakka yalvarmaktan
murat*

Gerçeğe yol varmak imiş

*Bulmak değil imiş bilmek
Bilmek değil imiş bulmak
Evliyâyâ gönül vermek
Rengine boyanmak imiş*

Kaygusuz Abdal

“Allah’ım! Nimetlerinin yok olmasından, sağlığımın bozulmasından, ansızın gelecek cezandan ve öfkene sebep olan her şeyden sana sığınırım.” (Müslim, Rikâk, 96)

KUR’AN MUALLİMİ: ABDULLÂH B. MES’ÛD (R.A.)

Fakir bir aileye mensup olan Abdullâh b. Mes’ûd (r.a.), İslamiyet’i ilk kabul edenlerdendir. O, müşriklerden korkmadan ve onlardan gelecek baskılara aldırmadan, Ka’be’de aşikâr olarak Kur’an okuyan ilk sahabidir. Mekte’de diğer Müslümanlarla birlikte o da müşriklerin işkencelerine maruz kaldı ve bundan kurtulmak için Habeşistan hicretlerine katıldı.

Kendisini Resûlullâh’ın (s.a.s.) hizmetine adanmış olan Abdullâh, Hz. Peygamber bir yere gitmek istediği zaman ayakkabılarını çevirip hazırlar, yolda önünde yürürdü.

Resûlullâh (s.a.s.), sesi güzel olan İbn Mes’ûd’un Kur’an okuyuşunu zevkle dinlerdi. O, sahâbe arasındaki Kur’an hafızlarının önde gelenlerinden biriydi ve yetmişden fazla sureyi Peygamber Efendimizden bizzat öğrenmişti (bkz. Buhârî, Fezâilü’l-Kur’an, 8).

İbn Mes’ûd, sahâbe arasında ahlak ve yaşayışı bakımından Resûlullâh’a (s.a.s.) en çok benzeyen kimselerdendi. Hz. Peygamber’in hayat tarzını, kıyafetini, ahlak ve tavırlarını örnek almaya gayret gösterirdi. Hz. Osman Dönemi’nde Medine’de vefat etmiştir.

Şerîata girdim diyen
Tarîkata erdim diyen
Dost cemâlin gördüm
diyem

Halk aybını görmez olur

Kudret ününü dinleyen
Hikmet sözünü anlayan
Bu derd ile çok ağlayan
Mâsivâyâ bakmaz olur

Aşkdır bizim burağımız
Dostda durur durağımız
Cennet bizim tuzağımız
Âşık anda kalmaz olur

Vâhib Ümmî Halveti

“Allah’ım! Faydasız ilimden, huşu duymayan kalpten, doymayan nefisten ve kabul edilmeyen duadan sana sığınırım.”
(Nesâî, İstiâze, 64)

KUR’AN-SÜNNET İLİŞKİSİ

Sünnet, vazgeçilmez bir hidayet rehberi olan Kur’an-ı Kerim’in kendisine indirildiği Hz. Peygamber’in ortaya koyduğu örneklik olarak üstün bir değer taşır. Ayrıca Kur’an-ı Kerim’i herkesten iyi anlayan ve ayetlerin ilahî maksadını en iyi bilen Allah’ın Resulü olması sebebiyle de Müslüman için vazgeçilmez bir önemi vardır.

Bu düşünceden hareketle âlimler Kur’an ve sünnet arasındaki ilişkiyi birkaç başlık altında toplamışlardır. Bu değerlendirmelerde kısaca sünnetin Kur’an-ı Kerim’deki anlaşılması zor lafızları açıklama, kapalı hususları açma, genel gibi gözüken

hükümleri sınırlandırma, umum ifade eden lafızlarını daraltma ve hakkında hüküm bulunmayan konularda yeni hükümler koyma gibi görevler üstlendiği vurgulanmıştır.

Nitekim başta namaz, oruç, zekât ve hac gibi ibadetler olmak üzere pek çok ibadet Kur’an-ı Kerim’de muhtasar bir şekilde emredilmiş; uygulaması Sevgili Peygamberimize bırakılmıştır.

Ahiret hayatına dair pek çok konuda da Kur’an-ı Kerim’de ayrıntılı bilgi bulunmamakta ancak sünnette bu konularda yeterince bilgiye yer verilmektedir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Kelamında
demiş Allah,
Hadisinde Habibullah,
Muti’ ol söyle eyvallah!*

*Heman söz tut,
heman söz tut!*

*Güzel söz tut
muhabbet bul,
Mülayim söyle
ref’et bul!*

*Gönüller yap
meveddet bul,
Heman söz tut,
heman söz tut!*

Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Allah’ım! Kullarını mahşerde topladığın veya mahşerde kaldırdığın gün beni azabından koru.” (Tirmizî, Deavât, 18)

BİR HİKAYE, BİR YORUM

Nasreddin hoca bir gün dostlarına; “Ben ölecek miyim?” diye sorar. “O nasıl soru hocam öyle? Biliyorsunuz ki herkes ölecek.” der dostları. “Peki” der hoca merhum, “Benim cenaze namazımdan sonra hoca efendi size ‘Nasıl bilirsiniz?’ diye soracak. Bu soruya ne cevap vereceksiniz?” “Aman be hocam. Nasıl cevap verebiliriz ki? Tabi ki ‘İyi biliriz.’ diyeceğiz.” derler. Bunun üzerine hoca efendi; “Yahu dostlar, madem öldüğümde ‘İyi biliriz.’ diyecekseniz bunu ben yaşarken yüzüme karşı söyleyiniz!” diyerek önemli bir gerçeğe işaret etmektedir.

Yüreğimizdeki sevgiyi dile getirmek konusunda yeterince rahat değiliz. Beğenimizi dile getirmenin doğru olmadığı gibi bir anlayışa sahibiz. Daha da kötüsü, beğenimizi çok rahat dile getiremeyen bizler, uyarı, hatta cezalandırma konusunda daha rahatız.

Olaylara her zaman olumlu yönden bakmayı öğrenmeli, sevdiğimizi sevdiğimiz kişinin yüzüne söyleyebilmeliyiz. Çünkü peygamber efendimiz; “Bir kimse din kardeşini severse, sevdiğini o kimseye söylesin.” buyurmuştur (Riyâzû’s Sâlihîn, DİB Yay. 9. Baskı. Emel Mat. Ank. C. 1-hadis no; 384).

SÖZÜN ÖZÜ

Zamanım yoğrulur
gamla
Birleşir sabah akşamla
İlık kanım damla damla
Akar gider dosta doğru
Beynim fırın,
bağrım tandır
Yanarım hayli zamandır
Sevgim bir
yavru ceylandır
Çeker gider dosta doğru
Ne saklarım ne gizlerim
Yalnızca onu özlerim
Tabutta bile gözlerim
Bakar gider dosta doğru
Abdurrahim Karakoç

“Bizi yedirip içiren ve bizi Müslümanlardan eyleyen Allah’a hamdolsun.” (Tirmizî, Deavât, 56)

RAHMAN'A GÖNÜLDEN YAKARIŞIN ADI: DUA

Her insanı Allah’a dua etmeye yönelten kendince sebepleri vardır. Her dua edenin talebi ve beklentisi farklı olsa da inanç, umut ve Yüce Allah’a güven, dua etme davranışının değişmez özünü oluşturur. Bu ruh hâli içerisinde bir iletişime kapı açtığı oranda dua, insan için çok büyük bir manevi destek ve olaylarla başa çıkma gücü sağlar.

Mü’min, dua sayesinde saygı, övgü, şükran ve yüceltme duyguları içerisinde Allah’a yönelir ve O’nunla iletişime geçer. Maddi ve manevi birtakım isteklerde bulunur. Sonsuz güç ve bilgi sahibi,

tüm varlıkların tek hâkimi yüce Allah’a sığınarak, O’na güvenerek, “korkarak ve umarak” hâlini arz eder. İçtenlikle Rabbine yakarır.

Allah’ın yardım ve desteğine güvenerek, tam bağlılık içerisinde edilen dualar geri çevrilmez. Zira Yüce Allah “Bana dua edin ki dua-nıza karşılık vereyim.” (Mü’min, 40/60) buyurmuştur. “Dua edene istediği şey ya bu dünyada hemen verilir ya ahirete saklanır ya da üzerinden istediği iyilik kadar bir kötülük giderilir.” diyen Hz. Peygamber de inananlara karşılıksız dua olmadığını müjdelemiştir (İbn Hanbel, III, 18).

SÖZÜN ÖZÜ

Âleme ibret gözüyle
bakanlar,
Çerâğî nûr-i Mevlâ’dan
yakanlar,
Yerden gökten geçip
arşa çıkanlar,
Hakk’a tevhîd ile ermiş
erenler!

Bulmak ister isen eğer
Hudâ’yı,
Ehl-i tevhîde hizmet et
Hüdâyî,
Yola çeken oldur bay u
gedâyı,
Hakk’a tevhîd ile ermiş
erenler!

Azîz Mahmûd Hüdâyî

KULLUK BİZİM ÖZÜMÜZDE VAR

Dünyada bulunuşumuzun en önemli sebebi, iman ve ibadettir. İnsanın yaratılışı da bu gerçeğin bir şahididir. Etrafındaki âlemlerde akılları hayrette bırakan bir düzen ve ihtişam bulan insanın, bu mü-kemmel nizam karşısında kendi âcizliğini görüp üstün bir güçesığınma ihtiyacı hissetmemesi imkânsızdır.

Âlemlerin Rabbi tarafından gönderilen elçilere kulak verdiği zaman, insanın iman ve ibadetleri gerçek muhatabına yönelmiş olur. Bunlardan uzaklaştığı zaman da insanın putlardan, yıldızlardan, efsane kahramanlarından tutun,

birtakım insanlara, hayvanlara, tabiata, maddeye, hatta tesadüfe kadar pek çok şeye kulluk etmekten geri kalmadığı görülür. Demek ki kulluk, insanın kaderine, silinmesi imkânsız bir mühür olarak vurulmuştur. İnsan, sadece Âlemlerin Rabbine kulluk edecek şekilde yaratılmıştır. Bu ise, hem doğru bir şekilde iman etmeyi hem de doğru bir dine bağlanmayı gerekli kılar.

İmanın en makbul ve güçlü olanı araştırma ve bilgiye dayanan tahkiki imandır. Kur’an ve hadis doğru imanın esaslarını bize açıklarken Allah katındaki hak dinin İslam olduğunu bildirir.

*Falan, dağın ardında;
Seslen, seslen, işitmez
Filan toprak altında;
Gözyaşları diriltmez!*

*Neye vardın, vardın da?
Ufuk varmakla bitmez.
Bir şey göster kadında,
Tılsımını eskitmez!*

*Yâr o ki hep yâdımda,
Eksilmez ve eksiltmez.
Muradı muradımda,
Seni bırakıp gitmez.*

Necip Fazıl Kısakürek

Allah'ım! Bana öğrettiğin ilim ile beni faydalandır, bana fayda verecek ilmi bana öğret ve benim ilmimi arttır. Her hâl üzere Allah'a hamdolsun. Cehennem ehlinin hâlinde Allah'a sığınırım." (Tirmizî, Deavât, 130)

FİTRAT: TERTEMİZ YARATILIŞ

Fıtrat; ilk yaratılış anında varlık türlerinin temel yapısı, karakteri ve henüz dış tesirlerden etkilenmemiş olan ilk durumları anlamında kullanılmaktadır. İslam'a göre insanın ilk yaratılış durumu; eksiklik ve kusurlardan uzak, temiz ve günahsız, gelişme ve olgunlaşmaya hazır ve elverişli, insan olmanın ve insanca yaşamanın gerektirdiği bütün imkân ve özellikleri bünyesinde taşıyan bir potansiyel tamlığa sahiptir.

Bütün insanlar aynı, ortak ve kusursuz bir fıtrat ile dünyaya gelirler. İnsan fıtratında, Allah'ın varlığını

ve birliğini tanımaya doğru tabii bir eğilim vardır. İnsan, dine kabiliyetli ve hazır olarak dünyaya gelir.

Din duygusu fitrî bir duygudur ve ilk yaşlardan itibaren gelişmeyi beklemektedir. Bu duyguya şekil veren, gelişmesine veya bütünüyle körelmesine etki eden, kişinin içinde büyüdüğü çevre, özellikle aile çevresidir. Hz. Peygamber'in şu hadisi bu gerçeği açıklar: "Her doğan fıtrat üzere doğar, sonra anne-babası, onu Yahudi, Hristiyan veya Mecûsi yapar." (Buhârî, Cenâiz, 79)

(İslam'da İnanç, İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi, II, 560)

Ol bir ile bir olan
cümle âleme dolan
Böyle sultanlık bulan
kulluk kılası değil

Erişmeyen vahdete
vahdetteki lezzete
Girerse de cennete
hergiz bulası değil

Dost iline girmeyen
varın, dosta vermeyen

Hakk'ı burda
görmeyen yarın göresi
değil..

Sunullah Gaybî

“Allah’ım! Benim yaratılışımı güzel kıldığın gibi ahlakımı da güzelleştir...” (İbn Hanbel, I, 403)

İSLAM HUKUKUNDA CANIN KORUNMASI

Canı koruma, her insanın hayat hakkını güvence altına almayı gerektirir. İslam’a göre ana rahminde canlanan her insan, tabii olarak yaşama ve varlığını sürdürme hakkına sahiptir.

Haklı ve kanuna uygun bir neden olmaksızın bir insanın canına kıyma, en büyük günahların başında gelir. Haksız yere bir insanı öldürmek, bütün insanlığı öldürmekle ve bir insanın hayatını kurtarmak da bütün insanları hayata kavuşturmakla eş değerdedir.

Hayat, Yüce Allah’ın insana lüt-fettiği en büyük armağandır. Başka-sının hayat hakkı üzerinde olduğu

gibi kişinin kendi hayatı üzerinde de dilediği gibi tasarrufta bulunma yetkisi yoktur. Asıl olan, Allah’ın emaneti olan canı korumak, gö-zetmek ve devam ettirmektir. Bu yüzden İslam, intihar etmeyi de hoş görmez ve yasaklar.

İnsanlar kendilerinin ya da baş-kalarının hayatını, din, hukuk ve ahlak kurallarını hiçe sayar şekilde tehlikeye atamazlar. Sağlıklı yaşa-mak için her türlü önlemi almak, hastalık ve ölümcül tehlikelerden uzak durmak, sağlığı korumak, hastalık durumunda bütün tedavi yollarına başvurmak, dinî bir görev ve sorumluluktur.

SÖZÜN ÖZÜ

*Hukuk benim için
sadece meslek değil
inancım, yaşam
tercihim ve hayat
felsefem.*

*Dürüst olan ile
kabiliyetli olan
arasında bir tercih
yapmak durumunda
kalırsanız eğer, dürüst
olanı seçiniz.*

Aliya İzzetbegoviç

KOCA MİMAR SINAN

Osmanlı'nın baş mimarı ve inşaat mühendisi olan Mimar Sinan veya Koca Mimar Sinan, I. Süleyman, II. Selim ve III. Murat zamanında 49 yıl süre ile Osmanlı'nın hâdimi olmuştur. Mimar Sinan daha çok en büyük eseri olan, 86 yaşında yaptığı ve “ustalık eserim” diye takdim ettiği, Edirne'deki Selimiye Camii (1575) ile bilinir. İstanbul'daki Süleymaniye Camii de Mimar Sinan'ın yaptığı muhteşem eserlerinden biridir.

Mimarbaşı Sinan, mimarbaşılığa getirilmeden evvel yaptığı üç eserle dikkat çeker. Bunlar; Halep'te Husreviye Külliyesi, Gebze'de Çoban

Mustafa Külliyesi ve İstanbul'da Hürrem Sultan için yapılan Haseki Külliyesidir. Büyükçekmece Köprüsü üzerinde kazılı olan mühüründe yer alan “El-fakiru'l-Hakir Ser Mimar-ı Hassa (Değersiz ve muhtaç bir kul, Saray baş mimarı) ifadesi onun aynı zamanda mütevazı kişiliğini de yansıtmaktadır.

1976'da Uluslararası Astronomi Birliği, Merkür'deki bir krateri Sinan Krateri olarak isimlendirmiştir. 1588'de İstanbul'da vefat eden Mimar Sinan, Süleymaniye Camii'nin yanında kendi yaptığı sade türbeye defnedilmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Yıkmak insanlara
yapmak gibi kıymet mi
verir?

Onu en çolpa herifler
de, emin ol, becerir.

Sade sen gösteriver
“İşte budur kubbe!”
diye;

İki ırgatla iner şimdi
Süleymaniyye.

Ama gel kaldıralım
dendi mi, heyhât, o
zaman,

Bir Süleyman daha
lazım yeniden bir de
Sinan.

Mehmet Akif Ersoy

BİZ KENDİMİZİ DEĞİŞTİRMEKÇE ALLAH BİZİ DEĞİŞTİRMEZ

Yüce Allah “Şüphesiz ki, bir kavim kendi durumunu değiştirmedikçe Allah onların durumunu değiştirmez. Allah, bir kavme kötülük diledi mi, artık o geri çevrilemez. Onlar için Allah’tan başka hiçbir yardımcı da yoktur.” (Ra’d, 13/11) buyurmaktadır.

Bir toplum kendini değiştirmedikçe Allah da onların durumunu değiştirmez. Bu ilahî kanun her şeyden önce Allah’ın bize vereceği mükâfat veya cezaların davranışlarımıza göre değişeceği gerçeğini hatırlatıyor. Dolayısıyla da bize çok önemli bir sorumluluk yüklüyor.

O da kendimizi sık sık kontrol edip gerektiğinde düşüncelerimizde ve hareketlerimizde birtakım değişiklikler yapmamız gerektiğidir.

Sözünü ettiğimiz bu değişim, olumsuz yönde de olabilir. Yani, bir kimse kendinde bulunan güzel ahlak ve meziyetleri değiştirmedikçe Allah da bunun karşılığı olarak onlara verdiği hayırlı nimetleri değiştirmez (bk. Enfâl, 8/53). Bu noktada iyi hâlimizi muhafaza etmeli, istikametimizi korumaya çalışmalıyız. Dünyamızı da her açıdan mamur kılmaya çalışmalıyız.

İnsanın hakikati, sana gösterdiğinde değil gösteremediğindedir. Bundan ötürü onu tanımak istersen dediklerine değil demediklerine kulak ver. Ne gariptir ki toplum olarak aklı yavaş olana değil de ayağı yavaş olana; yüreği kör olana değil de gözü kör olana acırız...

Halil Cibran

“Rabbim! Bana ve anne-babama lütfettiğin nimete şükretmeye, razı olacağın işleri yapmaya beni muvaffak kıl. Benden gelecek nesli hayırlı eyle, pişmanlıkla dönüp senin kapına başvurmaktayım ve ben süphesiz sana boyun eğenlerdenim.” (Ahkâf, 46/15)

AHİRETİ UNUTANLAR AHİRETTE UNUTULURLAR

Yüce Allah insanlara kendisini tanıma, bilme ve O'na kulluk etme sorumluluğu yüklemiştir. Yüce Allah'ın bizlere sorumluluklarımızı hatırlatan peygamberlerini ve onların getirdikleri ilahî mesajları ciddiye alıp kısacık hayatımızı onların rehberliğinde değerlendirdiğimiz takdirde hem bu dünyada hem de ahirette mutlu oluruz. Aksi takdirde, telâfisi mümkün olmayan pişmanlıklar yaşarız.

Dünyadayken hayatı ve dinî konuları ciddiye almayıp bunları birer oyun ve eğlenceden ibaret gören, dünyanın aldatıcılığına

kapılarak asıl sorumlu oldukları konulara kulak tıkayıp ahireti ve Allah'a hesap vermeyi unutanlar, ilahî rahmetin tecelli edeceği gün unutulmuş muamelesi göreceklerektir.

Yüce kitabımızın bildirdiğine göre; nefsanî arzularının peşine takılarak insani duyguları körelen, hak ve hakikati görme ve anlama yeteneğini kaybeden bu insanların, hayatı sadece dünyayla sınırlı zannedip (Câsiye, 45/23, 24), yeniden dirilişi ve hesap vermeyi unutmalarının cezası cehennemde unutulmak olacaktır (Câsiye, 45/34).

SÖZÜN ÖZÜ

*Can-ı gönülden seversen,
Yalvar kul Allah'a yalvar,
Maksuda ermek istersen,
Yalvar kul Allah'a
yalvar!*

*Yalvar a kardaş yalvar a!
Varmayasın yüzü kara,
Ümmet isen peygambere,
Yalvar kul Allah'a
yalvar!*

*Geceler uykudan uyan,
Gizli sırlar olsun ayan,
Mahrum olmaz Allah
diyen,
Yalvar kul Allah'a
yalvar!*

Yunus Emre

“Allah’ım! Kalbimde nur, gözümde nur, kulağımda nur, sağ-
ğımda nur, solumda nur, üstümde nur, altımda nur, önümde
nur var eyle, benim nurumu artır.” (Müslim, Müsâfirîn, 181)

HER CAN ÖLÜMÜ TADACAKTIR

İnsanın doğumdan sonraki tek gerçeğidir ölüm. Varlık sahnesinde bulunan her şey günün birinde ölümü tadacaktır. Kur’an’da, “Nerede olursanız olun, sağlam ve güçlendirilmiş kaleler içinde bulursanız bile ölüm size ulaşacaktır.” (Nisâ, 4/78) buyru-
lararak ölümün kaçınılması mümkün olmayan bir gerçek olduğu vurgulanmaktadır.

Evinin duvarını tamir etmekte olan bir sahabiye, “Ölüm, bu (duvarın yıkılması)ndan daha hızlıdır.” (Ebû Dâvûd, Edeb, 156, 157) buyuran Efendimiz de ölümün her insanı ansızın yakalayabileceğini ve ona hazırlıklı olunması gerektiğini hatırlatmıştır.

Yine Peygamberimiz, “Lezzetleri yok edeni (yani ölümü) çok hatırlayın.” buyurmuştur. (Nesâi, Cenâiz, 3)

Ölümü hatırlamak aynı zamanda insanın yaratılış amacını düşünmesi ve ahiretteki hesabı hatırlaması demektir. Ölüm ürkütücü olsa da bu gerçeği kabullenmek ve her an gözümüzün önünde cereyan eden, neşemizi kaçıran bu hâle hazır olmak önemlidir. Mesele içimizdeki ölümü öldürmektir. Necip Fazıl’ın dediği gibi:

“Ölüm güzel şey
budur perde ardından haber

Hiç güzel olmasaydı
ölür müydü Peygamber?”

Bilen sensin
ilme’l-yakîn
Gören sensin
ayne’l-yakîn
Bulan sensin
hakka’l-yakîn
Bahr-ı zâtı yâ Rabbenâ

Seni bildim
diyen bilmez
Seni buldum
diyen bulmaz
Dile gelip
şerh olunmaz
Vasf-ı zâtın yâ Rabbenâ

Ümmi Sinân Halveti

MİRAC KANDİLİ

Mirac, Peygamber Efendimizin bir gece Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya, oradan da Yüce Allah'ın huzuruna vardığı, içerisinde pek çok hikmetin bulunduğu mübarek bir yolculuktur. Bu yolculuk, varlık düzeyinde, hakikat göğünün katmanlarında olduğu kadar, Allah'a ulaşmak için kat etmesi gereken yolu görmek isteyenlere de emsal teşkil eden kutlu bir yolculuktur. Bu anlamda Mirac, insanın erdem yolculuğunu, beşerilikten insaniliğe yükselişini ifade etmektedir.

Sevgili Peygamberimizin Mirac'ından ilham alarak topyekûn insanlığın her türlü ayıp, hata, vebal ve günahı geride bırakarak manevi yükselişi üzerinde de

düşünmek zorundayız. Bunun da yolu, fani hevesler peşinde ömür tüketmek yerine yaşadığımız hayatın geçiciliğini fark edip Allah'a dönmek, O'nun rızasına uygun bir hayat sürmek, geride insanlık için yararlı işler yapmaktır.

Bu duygularla, Mirac kandilinizi tebrik eder, bu gecede yapılan duaların, bütün İslam âleminin birlik ve beraberliğine, insanlığın hidayetine vesile olmasını, başta yakın çevremiz ile İsrâ ve Mirac mucizesinin cereyan ettiği kutsal topraklar olmak üzere bütün dünyada hak ihlallerinin sona ermesini, acı ve göz yaşının, şiddet ve terörün yerini kalıcı bir huzur ve barışın almasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ederiz.

SÖZÜN ÖZÜ

*Gel gel ey gönül cân
ilini yağmaya verme
Zinhâr ey gönül başını
bu gavgâya verme*

*Devşir öğünü sen ey
gönül Hakk'ı hâzır gör
Sakın özünü her
beyhûde sevdâya
verme*

*Sarrâflara çok kulluk
eden üstâd olupdur
Şahbâz yerini sen ey
gönül kargaya verme*

Kaygusuz Abdal

“Allah’ım! Yaptığım işlerin kötülüğünden de henüz yapmadığım işlerin kötülüğünden de sana sığınırım!” (Müslim, Zikir, 65)

EN GÜZEL ÖRNEK: HZ. PEYGAMBER (S.A.S.)

İlahî kaynaklı diğer dinler gibi İslamiyet de insanlığa bir hayat tarzı sunar. İnsanlara nasıl yaşamaları gerektiğini, nasıl bir hayat sürerlerse mutlu olacaklarını öğretir. Bu doğrultuda insanın Allah’a, kendi kendisine, diğer insanlara, maddi ve manevi çevresine karşı görev ve sorumlulukları olduğunu bildirir.

‘İslam ahlakı’ diye adlandırdığımız bu hayat tarzını en iyi öğrenebileceğimiz başlıca kaynaklar Kur’an-ı Kerim ve sünnettir. Yüce Allah, Peygamberimize hitaben “Muhakkak sen, çok yüce bir ahlak üzeresin.” (Kalem, 68/4) buyururken

insanlara hitaben de “Gerçekten sizin için Allah’ın Resülü’nde çok güzel bir örnek vardır.” (Ahzâb, 33/21) der. Böylece Sevgili Peygamberimizi insanlara gönderilmiş en güzel ahlaki örnek olarak tanımlar.

Allah’ın buyrukları davranışa dönüştürüldüğü takdirde, -nasıl bir insan ortaya çıkacağı konusunda- insanlar Hz. Peygamber’in şahsında açık, somut bir model bulur. Çünkü Hz. Peygamber (s.a.s.) Allah’ın buyruklarını insanlara ulaştırmakla kalmamış, bunları en iyi şekilde uygulayarak bütün inananlara örneklik etmiştir.

Her kimde var nûr-ı îmân
Îmân ile bulur emân
Müş tâk olur ol bî-gümân

Mevlidine
Muhammed’in

Nice belâlar defolur
Dereceleri refolur
Hizmet edenler aıfvolur

Mevlidine
Muhammed’in

Enbiyâlar hep şâd olur
Evliyâlar dilşâd olur
Ümmet olan irşâd olur

Mevlidine
Muhammed’in

Alvarlı Muhammed Lütfi

“Rabbim! Girilecek yere doğrulukla girmemi, çıkılacak yerden de doğrulukla çıkmamı sağla, bana tarafından yardımcı bir güç ver.” (İsrâ, 17/80)

İTRÎ

Türk musiki tarihinin önde gelen simalarından olan Buhûrîzade Mustafa Itri Efendi hanendeliği, şairliği, hattatlığı ve özellikle bes-tekârlığı ile tanınmıştır.

Sade ve açık ifadelerle yazdığı manzumelerinden Itrî'nin güçlü bir şair olduğu anlaşılmaktadır. Şuara tezkirelerinde ve güfte mecmualarında na't, gazel, muamma, tahmis, nazire, tarih ve kıtalarının yanı sıra hece vezniyle yazılmış türkülerine de rastlanmaktadır. Cami, tekke ve klasik musiki alanlarında peşrev, saz semaisi, kar, beste, semai, ayin, na't, durak, tevşih, tekbir, sala ve

ilahi olmak üzere Türk musikisinin hemen her formunda eser veren nadir sanatkârlardan olan Itrî'nin eserleri alışılmışın dışında bir melodi örgüsüne sahiptir.

Dinî eserleri içinde özellikle cami musikisinin şaheserleri arasında bulunan seghah tekbiri ve salat-ı ümmiyyesi, küçük bir ses alanı içerisindeki büyük ifade gücünün çarpıcı örneklerindedir.

Itrî'nin İstanbul surları dışında oturduğu, çiçek ve meyve meraklısı olduğu, bahçe işleriyle uğraşmayı sevdiği ve kendisine Itrî mahlasının bu sebeple verildiği bilinmektedir.

SÖZÜN ÖZÜ

Büyük Itrî'ye eskiler
derler,
Bizim öz mûsikîmizin
pîri;
O kadar halkı sevkedip
yer yer,
O şafak vaktinin
cihangîri,
Nice bayramların
sabâh erken,
Göğü, top sesleriyle
gürlerken,
Söylemiş saltanath
Tekbîr'i.

Yahya Kemal Beyatlı

“Allah’ım! Sana teslim olan bir kalp, doğru sözlü bir dil ve dosdoğru bir ahlak istiyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1872)

PEYGAMBERİ ANLATMAK

Bir ummanı, bir deryayı, Allah kelamının ilk muhatabı olan gönlün hayatını ve izlerini takip etmek, bu takibi kelimelere dökmek... Resûl’ün 63 yıla sığdırdığı mücadele, emek ve merhameti bir kitaba sığdırmak zor ve yüce bir vazife. Tarih boyunca kalem ve kelam ustalarının, durdukları kıyıda görebildikleri kadar anlattıkları siyerin şiirsel üslupla yazılmış bir örneği, Necip Fazıl’ın “Çöle İnen Nur”udur.

Yazar, Resûl’e bakışını şu sözlerle ifade etmiştir:

“Sofra... Etrafında resullerin dizildiği sofraya... Ve bu başköşe...

Sen! Yaradan ve onun en güzel eseri... Sen! Keşke sahiden topuğunu bir kere öpebilmiş bir kum tanesi olsaydım! Sen, mukaddes hedef; Hak’tan gelen aşkın hedefi! Sen, en ileri rütbe; Allah’ın sevgilisi olmak mertebesi!

Ey Allah’ın, Kur’an’da has ismiyle ve nida edatıyla bir kerecik bile hitap etmediği haya ve edep kaynağı! Ey tek katresinin hacminde bir umman çalkalanan ve tek zerresinin menşurunda bir kainat yüzen Kevser havuzunun sahibi! Dedim ki ben bir sanatkarım... Böyleyken, hayatını yazmayı murad edindim...”

SÖZÜN ÖZÜ

Gönlün sana verenlerin
Eli sana erenlerin
Gözü seni görenlerin
Devrânları durmaz imiş

Aşkına düşen cânların
Yoluna baş verenlerin
Aşk bülbülü olanların
Kimse dilin bilmez imiş

Kim ki gerçek sever seni
Yoluna kor teni cânı
İster seni dün ü günü
Hûriye aldanmaz imiş

Eşreoğlu Rûmî

“Allah’ın gazabından, kullarının şerrinden, şeytanların vesveselerinden ve (onların) bana uğramalarından Allah’ın tam kelimelerine sığınırım.” (Ebu Davud, Tıb, 19)

ALİ FUAT BAŞGİL

Kıymetli bir hukukçu, siyasetçi ve fikir adamı olan Ali Fuat Başgil, 1893 yılında Samsun’un Çarşamba ilçesinde doğmuştur. İstanbul’da başladığı orta tahsilini Paris Buffone Lisesinde tamamlayarak Grenoble Hukuk Fakültesine devam etmiştir. Paris Hukuk Fakültesinde doktor olmuş, Paris Siyasi İlimler Okulu ile Edebiyat Fakültesinden de diploma almıştır.

Cumhuriyet yıllarının ilk hukuk hocalarından biri olan Başgil, 1939’te ordinaryüs profesör olmuş, İstanbul Hukuk Fakültesi dekanlığı yapmış ve çeşitli okullarda dersler vermiştir. Emekli olduktan son-

raysa siyasete atılarak Samsun senatörü seçilmiştir.

Ali Fuat Başgil, hayatı boyunca haysiyet ve vakarını korumuş, bir anayasa hukuku hocası olarak gerektiği zaman ilmî kanaatlerini yayın organlarında ve eserlerinde çekinmeden açıklamış, bu uğurda hapse girmeyi dahi göze almıştır.

Türk hukukçuları arasında siyasi, sosyal, hukuki sahalarda en çok çaba gösteren ve en çok eser veren isimlerden olmuştur. 1967’de İstanbul’da vefat eden Başgil’in en meşhur eserlerinin başında “Gençlerle Baş Başa” adlı eseri gelmektedir.

SÖZÜN ÖZÜ

Mutluluk tamamıyla gönül işidir. Ve içimizdedir. Onu kendi içimizden başka bir yerde sanıp aramak ve mutluluğu sırf servet, güç ve şöhrette görmek çölde serabı su zannetmektir.

Gençliğini eğlenmekle geçiren, ihtiyarlığını ağlamakla geçirir.

Ali Fuat Başgil

“...Allah’ım, nefsimi takvasını ver, onu temizle, onu temizleyenlerin en hayırlısı sensin. Onun velisi (sahibi) ve mevlası (efendisi) sensin.” (Müslim, Zikir, Dua, Tevbe ve İstiğfar, 73)

NAAT: BİR SEVGİ ABİDESİ

İnsanın ufku mü’mindir. Mü’minin ufku Peygamber, Peygamberin ufku da mutlak gerçeklerin habercisi, her peygamberi, şahsiyetinin katlarında bir yaprak gibi bulunduran Son Peygamber... Peygamber nasıl insanın ufkuysa, naat da şiirin ufkudur.

Naat insanın; insanı, kendini, peygamberi araması, gerçeği onun çevresinde dolaşarak bulmaya çalışması, ona yaklaşılmaya çalışarak yaratılışın sırrına erileceğini idrak edişidir. Naat, Peygamberin şiirle yapılmak istenen bir portresidir. Her şair durduğu yerden ve görme kabiliyeti ölçüsünde O’na bakar.

O büyük mükemmelliğin karşısındaki duygularını zapt etmeye çalışır. Bütün naatlar, adeta tarih boyunca yapılan tek bir portrenin farklı cephelerden birer örneği gibidir ve tek bir portre içindir. Bir portre ki, tarih ve insan devam ettikçe bitmeyecektir.

Bütün naatlar, bir meşale ormanı gibi parıldar insanlığın üstünde ve insanlık Peygambere doğru bu ışıkların altında sevinçle, aşkla, güvenle yürürler. Naat, en ileri ve en mükemmel bir sevgi abidesidir...

(Sezai Karakoç, Edebiyat yazıları, Diriliş yayınları, sayfa 92, 93.)

SÖZÜN ÖZÜ

Günler, ne günlerdi, ya
MUHAMMED;
Çağlar ne çağlardı:
Daha dünyaya
gelmeden
Mü’minlerin vardı..
Ve bir gün ki gaflet
Çöller kadardı,
Halime’nin kucağında
Abdullah’ın yetimi,
Amine’nin emaneti
ağlardı!

Hatice’nin goncası,
Aişe’nin gülüydün.
Ümmetin gözbebeği,
Göklerin
RESULÜYDÜN..

Arif Nihat Asya

“Allah’ım! Müslümanlar olarak canımızı al, bizi Müslümanlar olarak dirilt, rezil olmadan ve fitneye uğramadan salih kullarının arasına dâhil eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

YERYÜZÜNÜN EN HAYIRLI KADINI: HZ. HATİCE (R.ANHÂ)

Hz. Hatice, 556 yılında Mekke’de doğdu. İslâmiyet’ten önce “Tâhire” (iffetli, pâk) lakabıyla anılan Hz. Hatice, çevresinde “Muhammedü’l-Emîn” (Güvenilir Muhammed) olarak bilinen Hz. Muhammed ile evlendi. Resûl-i Ekrem’in (s.a.s.), İbrahim adlı çocuğu hariç diğer çocukları Hz. Hatice’den dünyaya geldi.

Hz. Hatice, Resûlullâh’a (s.a.s.) herkesten önce iman etti ve onu bütün varlığı ile destekledi. Mekke’de müşriklerin zulmü ve haksızlıkları karşısında Resûlullâh’ı (s.a.s.) hiçbir zaman yalnız bırakmayan Hz. Hatice, Müslümanlara boykot

uygulandığında da Hz. Peygamber ile birlikte üç yıl boyunca muhasaraya göğüs gerdi.

Resûl-i Ekrem (s.a.s.), Hz. Hatice’nin fedakârlığını ve dostluğunu her fırsatta dile getirmiş, davasına kimsenin inanmadığı günlerde onun inandığını, halkın kendisini yalanladığı sırada onun tasdik ettiğini söyleyerek daima kendisini hayırla yad etmiştir.

Yüce Allah’ın kendisine Cebrail ile selam gönderdiği ve cennette bir köşkle müjdelediği Sevgili Annemiz Hz. Hatice, yirmi beş yıl süren evliliğin ardından, hicretten üç yıl önce vefat etmiştir.

Senden, senden,
hep senden,
Akisler aynalarda.
Göge çıksam mahzenden;
Hasretim turnalarda.
Seni buldum bulduysam
Gökten bir davet duysam
Ben ki suçumu yuysam
Su biter kurnalarda
Garibe sensin vatan,
Nur yurdunu aratan!
Sensin, sensin yaratan,
Rahmeti analarda
Necip Fazıl Kısakürek

“(Allah’ım!) Zenginlikle imtihan edilmenin kötülüğünden sana sığınırım. Fakirlikle imtihan edilmenin kötülüğünden de sana sığınırım.” (Buhârî, Deavât, 39)

PEYGAMBERİMİZE İSİM VERİLİŞİ

Mekke’nin hatırlı sakinlerinden Abdülmuttalib, birkaç ay evvel evlendirdiği oğlu Abdullah’ın mürüvetini görecek. Ne var ki takdir-i ilahî, genç Abdullah’ın, doğacak oğlunu görmesine izin vermeyecekti. Abdülmuttalib, evlat acısıyla tutuşan yüreğini, oğlunun yadigârı olarak dünyaya gelen torunuyla soğutacak, onunla teselli bulacaktı.

Abdülmuttalib güzeller güzeli torunu için akîka kurbanı olarak bir koç kesti. Herkes onun bu sevimli yetime ne ad verdiğini merak etmekteydi. Hemen sordular: “Doğumu münasebetiyle ziyafet verdiğin bu oğluna ne ad koydun?”

Abdülmuttalib, “Muhammed adını verdim.” dedi.

Bu, oradakilerin aşına olduğu bir isim değildi. Bu nedenle tekrar sordular Abdülmuttalib’e: “Ey Ebu’l-Hâris! Bu çocuğa neden babalarından birinin ismini değil de Muhammed adını verdin?” Şöyle cevapladı dede: “İstedim ki onu Yüce Allah göklerde, insanlar da yeryüzünde övsün!” (İbn Asâkir, Târihu Dımaşk, III/32). Zira Allah Teala’nın kendisine ilham ettiği bu isim, “övülen, övgülere layık” manasıyla bütün hayırlı sıfatları kapsayan bir anlam taşımaktaydı.

On dört asır evvel, yine
bir böyle geceydi,
Kumdan, ayın
on dördü, bir öksüz
çıkıverdi!

Lâkin o ne hüsrandı ki:
Hissetmedi gözler;
Kaç bin senedir,
hâlbuki,
bekleşmedelerdi!

Nerden görecekler?
Göremezlerdi tabî’i:
Bir kerre, zuhur ettiği
çöl en sapa yerd;

Mehmet Akif Ersoy

“Ey Rabbimiz! Sen rahmetin ve ilminle her şeyi kuşattın. Tövbe edenleri ve yolundan gidenleri bağışla, onları cehennem azabından koru!” (Mü’min, 40/7)

ÇÖZÜMÜN ADRESİ: SÜNNET

Hadisin veya sünnetin bir özelliği de problem çözme potansiyelidir. Zira Kur’an, biz Müslümanlara, aramızda çıkan problemlerin çözümü için hakemliğine başvurulacak merci olarak Peygamberi, yani onun sünnetini göstermiş ve hatta bunu imanın vazgeçilmez bir gereği olarak bildirmiştir:

“Andolsun, Allah’ın Resûlünde sizin için, Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah’ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.” (Ahzâb Suresi, 33/21)
“Hayır! Rabbine andolsun ki onlar, aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp sonra da verdi-

ğin hükme, içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın, tam bir teslimiyetle boyun eğmedikçe iman etmiş olmazlar.” (Nisâ suresi, 4/65)

Bu ayetlerin çağrısına gönülden kulak veren ve dinin herhangi bir meselesinde tereddüde düştükleri zaman problemlerinin çözümü için hadise/sünnete yönelenler, asla hayal kırıklığı yaşamazlar. Özellikle her kafadan bir sesin çıktığı ve bitip tükenmek bilmeyen tartışmalar arasında zihinlerin iyice karıştığı ortamlarda, bu ayetlerin uyarısına kulak vermek, her zamankinden daha fazla önem kazanmaktadır.

SÖZÜN ÖZÜ

İnsan Allah’ın verdiği imkân ve kabiliyetleri fitratına uygun biçimde gerçekleştirebilirse ikinci defa doğar.

Birinci doğumu mecburi, ikincisi ise iradidir.

İnci deniz dibinde, çer çöp çıkmış sahile.

Uykuyu hafif ölüm, ölümü de ağır uyku bil.

Muhammet İkbâl

“Allah’ım! Senin iznin ve yardımınla sabahladık ve akşamladık. Yine senin izin ve yardımınla yaşar ve ölürüz. Sonunda dönüş yalnız sanadır.” (Ebu Davud, Edeb, 110)

AYIPLARI ÖRTMEK

İnsanoğlu kendini temize çıkarmak, ayıplardan ve kusurlardan beri olduğunu göstermek ister. Ayıp ve kusurlarını görmek nefse zor geldiğinden kolay olanı tercih eder ve kusuru hep başkasında arar.

İnsanların gizli hâllerini araştırmayı yasaklayan Hz. Peygamber, “Müslümanların ayıplarını, gizli hâllerini araştırmaya kalkışırsan onları ifsad etmiş olursun.” (Ebû Dâvûd, Edeb, 37) buyurarak, kusur arayan kimsenin günahların yayılmasına aracılık yapmak gibi

büyük bir günahı yüklediğini haber vermiştir.

İnsanoğlu hatadan, günahattan ve kusurdan hâli olamaz. Her nefis kendi kusuruyla meşgul olsa ve onları düzeltmeye çalışsa başkalarının ayıplarını araştırmaya fırsat bulamaz. Ayrıca ayıp ve kusurlarımızın affedilmesi için kendi hatalarımızla yüzleşmeli, kardeşlerimizin hatalarını örtmeliyiz. Zira Hz. Peygamber buyuruyor ki: “Kim bir Müslüman’ın ayıbını örterse Allah da kıyamet günü onun ayıplarını örter.” (Ebû Dâvûd, Edeb, 39)

SÖZÜN ÖZÜ

Eyvah ki kendi
özüme kıymışım,
Günahım çok
amellerim bilmişim,
Elim ile cehenneme
girmişim,
Aceb Allah bize
kulum diye mi?
Yunus eydur hele
sen de varırsın,
Başa neler gelir
onda görürsün,
Orada bilirsem
yüzüm karasın,
Aceb Allah bize
kulum diye mi?

Yunus Emre

“Allah’ım! Bana kendi sevgini ve senin yanında sevgisi bana fayda verecek kimsenin sevgisini ver.” (Tirmizî, Deavât, 73)

ÇOCUKLARIMIZ GÖZÜMÜZÜN NURUDUR

Yüce Allah, insanlara sayısız nimetler vermiştir. Bu nimetlerden biri de çocuktur. Çocuk, dünya hayatının süsü, milletin en büyük ümit ve istikbal kaynağıdır. Çocuklarını iyi terbiye etmeyen milletler, yarınlarına güvenle bakamazlar.

İslam dini, çocuk terbiyesine büyük önem vermiş, çocukların beden ve ruhen iyi yetiştirilmesini emretmiştir. Zira çocuk, sadece bir aileyi değil, tüm milleti ve topyekûn insanlığı ilgilendirir. Çocuklarını iyi yetiştiremeyen milletler, huzursuzdur, güvensizdir. Çocuklarını, imanla, İslam’la, ilimle, ahlakla yetiştiremeyen bir toplumda,

itimat, güven, sevgi ve kardeşlik kopar. Vatan, millet ve mukaddesat yok olur. Ana, baba, kardeş ve komşu saygısı tükenir. Hak, hukuk ve hatta insanlık düşmanlığı çoğalır. Yüce Allah, “Kendinizi ve ailenizi cehennem ateşinden koruyun.” (Tahrîm, 66/6) buyurmaktadır.

Çocuklarımızı gereği gibi yetiştirmek, geleceğe umutla bakmanın tek çıkar yoludur. Dünyada milli bayram olarak çocukların gününü kutlayan tek ülkenin bizim ülkemiz olması, çocuklara verilen önemi gösteren en önemli ölçütlerden biridir.

SÖZÜN ÖZÜ

Annesi gül koklarsa, ağzı
gül kokan çocuk;
Ağaç içinde ağaç
geliştiren tomurcuk...

Çocukta, uçurtmayla
göğe çıkmaya gayret;
Karıncaya göz atsa
'niçin, nasıl?' ve hayret...

Fatihlik nimetinden
yüzü bir nurlu mühür;
Biz akıl tutsağıyız,
çocuktur ki asıl hür.

Necip Fazıl Kısakürek

“Ey insanların Rabbi! Rahatsızlığı gider! Şifa veren sensin. Senin vereceğin şifadan başka şifa yoktur. Öyle bir şifa ver ki ardında hiç hastalık izi bırakmasın.” (Müslim, Selâm, 47)

HASTA ZİYARETİ

Mü'minlerin birbirleri üzerindeki haklarından biri olarak görülen ziyaretleşme, hastalık durumunda daha özel bir anlam ifade etmektedir. Bu durum İslamî açıdan toplumda iyi insan olmanın da bir göstergesi olarak kabul edilmiştir.

Ashabına düşkün olan Allah Resûlü'ne onların sıkıntıya düşmeleri çok ağır gelirdi (Tevbe, 9/128). Hastalığında ziyaret edilmeyi mü'minin mü'min üzerindeki haklarından biri olarak nitelendiren Hz. Peygamber (Tirmizî, Edeb, 1), şiddetli veya hafif oluşuna bakmaksızın ashabından hasta olanları ziyarete gitmiştir. Ashabını ziyaret konusunda son

derece duyarlı olan Rahmet Elçisi, münafıkların reisi Abdullah b. Übeyy'i bile hastalandığında ziyaret etmiştir (İbn Hanbel, V, 202).

Kendisine hizmet eden Yahudi bir ailenin çocuğunu evinde ziyarete gitmesi, hatta bu ziyaretinde onu İslam'a girmeye teşvik etmesi son derece dikkat çekicidir. Hasta çocuk, hatırını sormaya gelen bu değerli misafirin teklifini geri çevirmemiş ve şehadet getirmiştir. Bu manzara karşısında Resûlullah, sevinç içinde Allah'a şükretmiştir (İbn Hanbel, III, 175). Bu hadise, dinimizin hasta ziyareti konusundaki hassasiyetini göstermesi açısından önemlidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Türkiye'de bugün hâlâ bağımsız bir kültür şahsiyetinden söz ediliyorsa, bunu bizim eski kültürümüzün her türlü hoyrathk karşısında hâlâ direnecek kadar kuvvetli olmasına borçluyuz.

İnsanın anlayışlı bir muhatap bulması ne büyük saadettir!

Erol Güngör

İYİLİK İNSANIN MAYASIDIR

İnsana iyilik yapmak yakışıır. Çünkü ruhumuz iyilikten beslenir. Bir Müslüman olarak daha iyi bir insan olmaktan, daha çok iyilikte bulunmaktan ve sevap defterlerimizi hâlis iyiliklerle doldurmaktan başka ne amacımız olabilir? Rabbimizin iyiliğe dair emirlerine uyup kötülüğe dair uyarılarına dikkat etmekten başka ne vazifemiz olabilir?

O zaman, “Kötülük edene biz de kötülük ederiz.” mantığını bir kenara bırakarak ırk, cinsiyet, renk, dil ayrımı gözetmeksizin bütün muhataplarımıza iyilik taşıyalım. Anne-babamızdan, eşimizden,

çocuklarımızdan başlamak üzere iyiliği çevremizde hakim kılalım. Çocuklarımıza iyiliği öğretelim, onları iyi örneklerle tanıştıralım, ailece iyiliğe yatırım yapalım. Çünkü iyilik asla zarar ettirmeyen bir yatırımdır.

Akrabamız, komşumuz, iş arkadaşımız, müşterimiz bizden iyilik görsün. İyilik biriktirmeye, iyilik dağıtmaya ve iyilik üretmeye çalışalım. Bir yandan da dilimizden duayı düşürmeyelim: “Allah’ım! Bize dünyada iyilik ver, âhirette de iyilik ver. Bizi cehennem azabından koru!” (Müslim, Zikir, 26)

SÖZÜN ÖZÜ

İster isen bulasın
cânânı sen
Gayra bakma sende
iste sende bul
Kendi mir’atında
gözle anı sen
Gayra bakma sende
iste sende bul
Her sıfat kim
sende var izle anı
Gör ne sırdan
feyz alır gözle anı
Erişince zâtına özle anı
Gayra bakma sende
iste sende bul

Niyâzi Mısrî

“Allah’ım! Cehenneme götüren fitneden, cehennemden azabından, zenginliğin ve fakirliğin şerrinden sana sığınırım.”
(Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

KALBİN CİLASI: TÖVBE VE İSTİĞFAR

Tövbe ve istiğfar, kulun Rabbin-den bağışlanma talebi, onun karşısında acziyetini dile getirmesidir. Merhametlilerin en merhametlisi olan Rabbine iltica ederek elinden, dilinden, gözünden velhasıl bütün bedeninden sadır olan günahlardan dolayı af dilemesidir.

Tövbe ve istiğfar, adeta hayata yeniden başlamamız için Rabbinin bizlere bir ikramı ve açtığı rahmet kapısıdır. O Rabbinimiz ki Tevvâb’dır; tövbeleri çokça kabul eder. Afüvv’dür, engin rahmetine sığınanları affeder. Gafûr’dur, dileyeni ve dilediğini bağışlar. O, kendisine yönelen zihinleri, elleri,

yüzleri boş çevirmez. Gönülden kendisine teslim olanı asla mahcup etmez. Engin rahmet ve merhametinden ona lütufta bulunur. Yeter ki insan samimiyetle O’na yönelsin; içten yakarışlarla, taat ve ibadetle, güzel zikirlerle O’nu yüceltsin.

Tövbe kapısı ardına kadar açıktır. Ecelimiz gelene kadar da açık kalacaktır. Bize düşen, daima bu kapının eşliğinden içeride durmak, Allah’ın rahmet deryasından yudumlamanın yollarını aramak; samimiyetle, pişmanlıkla, kararlılıkla O’nun merhamet ve keremine sığınmaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Derdli ne ağlayıp
gezersin burada
Ağladırsa Mevlâ’m
yine güldürür
Nice dertli konu
göçtü buradan
Ağladırsa Mevlâ’m
yine güldürür
Sevdaya salma
şu garib başımı
Akıdır gözünden
kanlı yaşımı
Kerim’dir onarır
kulun işini
Ağladırsa Mevlâ’m
yine güldürür*

Yunus Emre

“Allah’ım! Ayakta iken beni İslam ile koru, otururken beni İslam ile koru, uyurken beni İslam ile koru, hakkımda hiçbir düşman ve hasetçinin isteğini yerine getirme.” (İbn Hibban, Ed’ıye, No: 934)

TEVBESİNİN KABULÜNE DAİR AYET İNEN SAHABİ: KÂ’B B. MÂLİK (R.A.)

Hız. Peygamber’in (s.a.s.) meşhur üç şairinden biri olan Kâ’b b. Mâlik (r.a.), 598 yılında Medine’de doğdu. Babası Mâlik, İslam’dan önce Medine’nin önde gelen şairlerinden biriydi. Eğitimine özen gösterilen Kâ’b (r.a.) okuma yazma ve hesap öğrendi. Hicretten önce Müslüman oldu.

Kâ’b b. Mâlik (r.a.), Tebuk Seferi ilân edildiğinde sağlığı ve maddi imkânı yerinde olmasına rağmen sefere katılmadı. Seferden dönüşte Hız. Peygamber (s.a.s.) onunla aynı durumda olan Hilâl b. Ümeyye (r.a.) ile Mürâre b. Rebî’ye (r.a.) hakla-

rında Allah’ın (c.c.) açık hükmü gelinceye kadar beklemelerini söyledi. Elli gün sonra nazil olan ayetlerde onun ve iki arkadaşının bağışlandığı bildirildi (Tevbe, 9/117-119). Kâ’b (r.a.), tövbesinin kabul edilmesi üzerine bütün malını fakirlere dağıtmak istedi; ancak Hız. Peygamber (s.a.s.) malının bir kısmını elinde tutmasının daha hayırlı olacağını söyledi. O da Hayber’deki arazisini kendine ayırıp diğerlerini dağıttı (Buhârî, Zekât, 18, Meğâzi, 79; Müslim, Tevbe, 53). Hız. Kâ’b (r.a.), 670 yılında Medine’de vefat etti.

O büyük Rab ki ufuklar
boyu nimetlerini,

Hüsni ü ân, reng ü
füsûn, aşk u cünûn
mahşerini;

Gayrı kâfi görerek
sevdiği biz kullarına,
Şimdiden vâdediyor
başka bir âlem yarına;

Mâ-i Tesnîm’e şükür,
Ravza-i Rıdvân’a
şükür.

Faruk Nafiz Çamlıbel

MÜ’MINLER KARDEŞTİRLER

Dinimizde kardeşlik kavramı, aynı anne-babadan dünyaya gelenlere hasredilemeyecek kadar geniştir. Kardeşlik, aynı özden var edildiğimizi bilmek, mü’mine muhabbet beslemektir. Yağmurun toprağa verdiği hayat misali birbirimize rahmet ve şefkatle yaşama sevinci taşımaktır. Birbirimiz için sığınılacak bir liman olabilmektir kardeşlik. Zor zamanlarda gönül alıcı bir söz, mütebessim bir yüz sunabilmektir. Huzur ve mutluluğu paylaşmak, hüznün ve kedere, acı ve ıstıraba ortak olmaktır.

Efendimiz’in (s.a.s.), “Sizden biriniz kendisi için istediğini mü’min kardeşi için de istemedikçe gerçek manada iman etmiş olamaz.” (Tirmizi, Sıfatü’l-kıyâme, 59) mesajı gereği, diğerkâmlıktır kardeşlik. Mesafeleleri, sınırları, engelleri ortadan kaldıran gönüller arası ülfet köprüsüdür.

Renkleri, dilleri, kökenleri farklı da olsa yürekleri bir kardeşler, birbirlerinin hüznüne, uğradıkları zulüm ve şiddete, akan kan ve göz yaşlarına asla duyarsız kalmaz. Çünkü kardeşlik, ayrı bedenlerin aynı kalbi hassasiyetleri paylaşabilmesidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Kim çıkarır sabahleyin
erkenden
Dünyamıza ışık veren
güneşi,
Gece vakti denizlere
serpilen
Ay doğuyor; kim
yapıyor bu işi?
Kışın kuru sandığımız
fidana,
Baharda kim yeşillikler
giydirir?
Bülbül öter, yuva
yapmış ormana,
Bu sedâyı ona acep
kim verir?

İbrahim Alâettin Gövsâ

“...Allah’ım! Ey Rabbimiz ve ey her şeyin Rabbi! Beni ve ailemi dünya ve ahirette her an sana ihlasla bağlı kıl. Ey yücelik ve ikram sahibi!...” (Ebû Dâvûd, Vitr, 25)

UNUTULMAYAN DESTAN: KUT’ÜL AMARE

Anadolu’ya girme emelinde olan işgal kuvvetlerinin önünde Çanakkale’den sonra ikinci bir engel olan Kut’ül Amare’dir. İngilizler, Basra Körfezi üzerinden Bağdat’ı ele geçirip Anadolu’ya girmeyi düşünmüşler ancak 26 Nisan 1916’da Kut’ül Amare’de bozguna uğramışlardır. “Kut’ül Amare Zaferi” İngilizlerin I. Dünya Savaşı’nda Çanakkale’den sonra ikinci büyük yenilgisi Osmanlı’nın ise Çanakkale’den sonra ikinci büyük zaferidir.

İngilizler, 13’ü general, 481’i subay ve 13.300’ü er teslim ettiği bu savaştan 30.000 zayıat vererek ayrılmış. İngiliz tarihçisi James Morris’in de “Britanya askeri tarihindeki en aşağılık şartlı teslimi” diye nitelediği bu savaş, İn-

gilizler için büyük bir hayal kırıklığı oluşturmuş aynı zamanda da onur kırıcı olmuştur.

İngilizlere karşı kazanılan bu zafer “Kut Bayramı” adı altında 1952 yılına kadar kutlanmış lakin Türkiye’nin NATO üyeliği sürecinde İngiltere’nin isteği üzerine kutlanmaktan vazgeçilmiştir. Aziz milletimizin hafızasından ve hatırasından ecdadımızın bu zaferi âdeta silinmeye çalışılmıştır.

Bugün 102. yıl dönümünü idrak ettiğimiz Kut’ül Amare Zaferi dolayısıyla bu zaferi bize armağan eden Halil Paşa, Süleyman Askeri Bey, Ali İhsan Sabis Paşa, Nurettin Paşa’yı, şehit ve gazilerimizi rahmetle minnetle yâd ediyoruz.

SÖZÜN ÖZÜ

Eğer Yusuf gibi çâha
atılsan
Dönüp kul oluban
Mısır’a satılsan
Girip zindânlara habse
katılsan
Hakikat sûfilik
incinmemekdir
Eğer İbrâhîm gibi
nâra salalar
Ya İsmail gibi
kurban kılalar
Tenin Eyyûb gibi
kurtlar deleler
Hakikat sûfilik
incinmemekdir
Sunullah Gaybî

“Ey Rabbim! Gerek bana gerekse anne-babama verdiğin nimete şükretmeye ve hoşnut olacağın iyi işler yapmaya beni muvaffak kıl. Rahmetinle beni iyi kullarının arasına kat!” (Neml, 27/19)

BERAT KANDİLİ

Berat Kandili, Yüce Allah'ın rahmet ve mağfiretine sığındığımız, gönüllerimizi tövbe ile arındırdığımız özel bir gecedir. Bu mübarek gecenin bize sunduğu manevi iklimde beratımızı almamızın Yüce Rabbimiz'in ilahi mesajına kulak vermekle, ahlaki erdemleri hayatımıza yansıtmakla mümkün olacağını bir kez daha anlarız.

Öyleyse, gönüllerimizin müstesna bir coşku yaşadığı bu mübarek gecede, her türlü ayrılık ve ayrımcılığı, bencillik ve düşmanlığı geride bırakarak dünyaya hikmet gözüyle bakmaya çalışalım. Yaşa-

dığımız hayatın geçici olduğunu, Allah katında kalıcı olanın ise imanımızın ve yararlı işlerimizin olduğunu fark edelim. İnsanı insan olduğu için sevip, Yaratandan dolayı hoş görüp dünyaya biraz da rahmet penceresinden bakalım. Etrafımıza kin ve nefret yerine, sevgi ve barış tohumları ekelim.

Bu duygu ve düşüncelerle; kandinizi tebrik eder, bu gecede yapılan duaların birlik ve beraberliğimizin güçlenmesine, insanlık âleminin barış ve huzuruna vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ederiz.

SÖZÜN ÖZÜ

Gökte zamansızlık
hangi noktada?
Elindeyse yıldız yıldız
hecele!
Hüküm yazılıyken
kara tahtada
İnsan yine çare
arar ecele!

Gençlik... Gelip geçti...
bir günlük süstü;
Nefsim doymamaktan
dünyaya küstü.
Eser darmadağın,
emek yüzüstü;
Toplayın eşyama,
işim acele!

Necip Fazıl Kısakürek

“Rabbimiz! Günahlarımızdan ve işimizdeki aşırılıklardan ötürü bizi bağışla, sebatımızı arttır, kâfir topluluğa karşı bize yardım et!” (Âl-i İmrân, 3/147)

EMEK VE DAYANIŞMA GÜNÜ

Hayat, insanı geçimini temin etmek için mücadeleye mecbur bırakmaktadır. Her ne kadar rızık veren Allah ise de onu elde etmek için çalışıp çabalamak insanoğluna düşmektedir. Dinimizde âhîret hayatını kazanma adına da olsa uzlete çekilmek, münzevi bir hayat yaşamak, dünyayı ve çalışmayı terk etmek, kısacası ruhbanlık yoktur. Ve İslam’a göre emek, helâl kazanç ve alın teri mübarektir, mukaddestir.

Müslüman, bir taraftan dünyasını kazanmak, diğer taraftan da âhîreti için hazırlık yapmak durumundadır. Bundan dolayıdır ki

Müslümanlar, din, dünya ayırımı gözetmeksizin iki cihan saadetine erişebilmek uğruna durmadan, yorulmadan çalışmalıdır. Zira Yüce Rabbimizin de ifade ettiği gibi, “İnsan için sadece kendi çalıştığı vardır ve çalıştığı da ileride görülecektir.” (Necm, 53/39-40)

Âhîret inancı tam olan ve bu bilinç içinde hayat sürdüren İstiklâl Şairimiz merhum Mehmed Akif bu gerçeği ne güzel dizelere dökmüş:

“Bekâyı hak tanıyan,
sa’yi bir vazife bilir;
Çalış, çalış ki bekâ,
sa’y olursa hak edilir.”

Taleb nasılsa, tabî,
netice öyle çıkar,
Meşîyyetin sana
zulmetmek
ihtimali mi var?

“Çalış!” dedikçe şeriat,
çalışmadın, durdun,
Onun hesâbına birçok
hurâfe uydurdun!

Sonunda bir de “tevekkül”
sokuşturup araya,
Zavalh dini çevirdin
onunla maskaraya!

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Gidip ebedî yaşayacağım ahiret hayatımı benim için hayırlı eyle. Hayatımda her türlü hayrı ziyadesiyle ih-san eyle. Ölümümü de her türlü şerlerden muhafaza eyle.”
(Müslim, Duâ, 71)

AŞK VE GÖNÜL ADAMI YUNUS EMRE

Aşk ve gönül adamı, sevgi mem-bai Yunus Emre, tarihî kayıtlara göre, 1240 veya 1241 yıllarında Sivrihisar yakınlarında bulunan Sarıköy’de doğmuştur. Hayatta iken büyük Türk mutasavvıfı Hacı Bektaş-ı Velî, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî ile görüştüğü ve onların soh-betlerinden müstefit olduğu, Tap-tuk Emre’nin kırk yıl hizmetinde bulunduğu bilinmektedir.

Duru ve akıcı bir Türkçe ile eser-ler veren Yunus Emre’nin şiirleri, milletimizin kalbinde o derece yer etmiştir ki, dinî özel gün ve gecelerimizde, hacı uğurlama ve karşılamalarında, oda ve oba soh-

betlerinde hem ferdî olarak hem de gruplar hâlinde asırlardan beri hep söylenegelmiştir.

Milletimizin arasında, Yunus’un okuma-yazma bilmediği, ümmî bir şair olduğuna yer yer inanılmakta-dır. Hâlbuki, bu düşüncenin aksin-e, Yunus Emre’nin okuma-yazma bildiği, zamanın medreselerinde iyi bir tahsil yaptığı, Arapça, Farsça ve İslam tarihini öğrendiği şiirle-rinden bilinmektedir.

Yunus Emre, günümüzde yalnız vatanımızda değil, başta gönül coğrafyamız olmak üzere birçok ülkede ilgi ve hayranlıkla takip edilen bir gönül insanıdır.

Gönül Çalab’ın tahtı,
Çalap gönüle baktı,
İki cihan bedbahtı,
Kim gönül yıkar ise;

Sağır işitmez sözü,
Gece sanır gündüzü,
Kördür münkirin gözü,
Âlem münevver ise;

Bildin gelenler geçmiş,
Konanlar geri göçmüş,
Aşk şarabından içmiş,
Kim mânâ duyar ise;

Yunus Emre

“Rabbim! Tövbemi kabul et, günahımı temizle, duamı kabul buyur, delilimi sabit kıl, dilimi doğru yap, kalbime hidayet ver, göğsümün kin ve hasedini çıkar.” (Tirmizî, Deavât, 114)

KİME İYİLİK YAPMALI?

Dünyayı yaşanılır kılmak için atılan her türlü adım “iyilik ve ihsan” olarak adlandırılabilir. O hâlde insan önce kendisine iyilik etmekle işe başlayabilir. Zira her boyutta ve her alanda iyiliğe hazır hâle gelmek için önce kendine iyi davranmalıdır. İman ederek ruhuna huzur, ibadet ederek bedenine sıhhat katmalıdır.

Tevhide gönülden bağlanmaktan, Peygamberin sünnetine ram olmaktan daha büyük iyilik olabilir mi? Namaz kılmanın, oruçların, haccın ve umrenin, sadakanın ve zekâtın hem insa-

na hem de topluma kazandırdığı iyilik tartışılır mı?

İnanan ve ibadet eden insan aynı zamanda nefsin kontrol altına almaya, güzel ahlakı kuşanmaya, kötü huylardan kurtulmaya, elinden gelen her türlü yardım ve paylaşımı yapmaya çalışmalıdır. Sabreden, şükreden, affeden, sevgi veren, merhamet gösteren, iyi bir insan olmaya gayret etmelidir. İyilik ve güzel ahlakın bulunduğu yollardan geçerek Allah’ın rızasına ulaşmayı hedeflemelidir. Bu hedefi gaye edindiği zaman iyilik kapılarının kendisine bir bir açıldığına şahit olacaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

Gündüz kandilini
hazırlamayan,
gece karanlığa razı
demektir.

Karnı açlardan ziyade
kalbi açlara acırım.

İyiliği yalnız iyiler
anlar, fenalığı herkes.

Tevazu yaşmağa
benzer: Örterek
güzelleştirir.

Cenap Şahabettin

“Ey gökleri ve yeri yaratan! Dünyada da ahirette de beni yöneten, himaye eden sensin.” (Yûsuf, 12/101)

KALBİMİZDEKİ NUR

Kalpteki nur... Muazzam mefhum. Nur... Işığın ötesi... Işık, nurun belki ayak izi; kendisi değil... Işık ne kadar harikalaşırsa harikalaşsın bir madde parçası. Işığın izini verip de kendisinin göstermediği şey; nur! Denilebilir ki ışık, nurun göstermediği şey; nur! Denilebilir ki ışık nurun gölgesi.

Kalbimizde bir nur var, ruh işte budur; o nur olmasa hiçbir şey mümkün olamaz. Göz onunla görüyor, kulak onunla duyuyor, insan o nurla seziyor, düşünüyor ve hareket ediyor. İnsana basit gibi gelen bu ifade çile çekenler için ne

büyük mana ifade eder. Kur'an'da Allah kendisini “Semaların ve Arzın Nuru” olarak ifade eder. O nurun ötesi... Çünkü hiçbir şey O değildir. O'ndandır. Ama O değildir. Ruhu, ruhla ruhi sezikle izah ediyoruz. Yoksa bu davayı akılla çözümenin imkânı yok.

Bütün ilahi sırlar ruhta... Bu işin de en büyük kahramanları tasavvuf ehli... Onlar ruhun topoğrafyasını bir harita katıyyeti ile çıkarmışlardır. Ruh, ilahi nurdan bir akis olunca insanda azim bir mesuliyet doğuyor. Allah'ın emanetini yerine koyma mesuliyeti....

SÖZÜN ÖZÜ

*Ehl-i derdin derdine
derman Hu, tekrar-ı Hû*

*Sır nedir ki inletir
âşıkları ezkâr-ı Hû*

*Katıdır taştan Müderris
kalbin, eğer Hû deyip*

*İnlemezsen, gayretin
yok, inletir dağları Hû.*

*Kılma beyhûde kelâmı
Hû'ya sarfet ömrünü*

*İnlemezsen, gayretin
yok, inletir dağları Hû.*

Beşiktaşlı Yahya Efendi

“Allah’ım! Kıyamet gününde cennet, korku gününde güven istiyorum. Allah’ım! Verdiğin ve vermediğin şeylerin şer-rinden sana sığınıyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

FIRSAT VE ZORLUKLARI İLE ERGEN OLMAK

Olgunlaşma yaşı ve büyüme normları toplumlara ve zamana göre değişkenlik gösterirken 12-18 yaş aralığındakiler için kullanılan “ergenlik” kavramı bugün modern toplumların üzerinde durduğu bir konudur.

Yetişkinliğe geçiş çağı olan ergenlik döneminin özelliklerinin öğrenilmesi, modern zamanların beklenti ve istekleri, bu döneme bakışı değiştirmiş; ergenlik kaygılarının, çatışmalarının, sorun ve sıkıntıların kaynağı görülmüştür. Oysa çatışmalar, sadece dönemsel özelliklerden değil sıklıkla iletişim sorunlarından kaynaklanmaktadır.

Gencin bedensel ve ruhsal hızlı gelişiminin desteklenmesi, sorgulayan ve eleştiren bakış açısının engellenmeden muhatap alınması ve sorumluluk vererek ona duyulan güvenin gösterilmesi gerekir. Diğer yandan kimlik oluşturmaya çalışılan bu dönemde ahlaki ilke ve değerler ve kimliğin en üst aidiyeti olan dinin etkisi tartışılmazdır.

Ergenin zihin dünyasında dinin ve ahlaki ilkelerin sağlıklı olarak yer alabilmesi için doğru bilgiye dayanan bir din anlayışı oluşturulabilmelidir. Bu hususta en büyük vazife ailelere düşmektedir.

SÖZÜN ÖZÜ

Ârifin kalbi içinde Arş-ı
Rahmân gizlidir
Katrenin içinde ol
deryâ-yı ummân
gizlidir

Var ise derdin haber
verdim haber dinler
misin

Gâfil olma aç gözün
tevhîdde dermân
gizlidir

Ehl-i tevhîd
olmayanlar eremez bu
menzile

Evlîyâ vü enbiyâ
sadrında imân gizlidir

Vâhib Ümmî Halveti

“Allah’ım! Kulağımın kötülüğünden, gözümün kötülüğünden, dilimin kötülüğünden, kalbimin kötülüğünden, tenimin kötülüğünden sana sığınırım.” (Nesâî, İstîâze, 4)

GENÇLERE ÖĞÜTLER

Sebat et genç dostum sebat et! Damlaya damlaya göl olur. Ve aynı noktaya düşen damlacıklar zamanla mermeri bile deler.

Bir işe başladığında bir dersi öğrenmeye bir kitabı okumaya koyulduğün zaman telaş edip sabırsızlanma. Sakin ol. Yol al fakat acele etme. Sindirerek çalış ve öğren.

İşinde ve dersinde herhangi bir fikri veya noktayı küçümseyerek ihmal edip geçme. Küçük ihmallerden bazen büyük zarar doğduğunu unutma.

Gece yatağına uzandığın zaman, o gün ne yaptığını ve yarın ne yapacağını kendine sormadan uyuma.

Her gün iyi bir eserden yüksek sesle beş, on sayfa oku. Bu sayede konuşma ve söz söyleme istidadın gelişir.

Rastladığın edebi felsefi bazı güzel parçaları ezberle. Bu sayede hem kelime ve ifade hazinen zenginler hem de hafızan kuvvetlenir.

Çalıştığın bir dersin, bir kitabın fasıl ve bahislerini bitirdikçe kitabı kapayıp okuduğunu özet hâlinde not et. Bir dersi bir kitabı en iyi anlayıp öğrenmenin yolu, onu bu suretle yazmaktır.

Verimli çalışmayı iş üzerinde geçirdiğin zamanla hesaplama. Çalışmanın neticesine ve öğrendiğine bak.

(Ali Fuad Başgil, Gençlerle Başbaşa, s. 64.)

SÖZÜN ÖZÜ

Nasihatım sana:
“Herzeyle iştigali bırak;
Adamlığın yolu
nerdense, bul da
girmeye bak.

Adam mısın:
Ebediyyen cihanda
hürsün, gez;
Yular takıp seni
bir kimsecikler
sürükleyemez.

Adam değil misin,
oğlum: Gönüllüsün
semere;
Küfür savurma boyun
kestiğin semercilere.”

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Sen yardım istenilensin, dualar ancak Sana ulaşır, duaları Sen kabul edersin, güç ve kuvvet ancak Allah ile birlikte vardır.” (Tirmizî, Deavât, 94)

ASHAB-I KİRAMIN HAYIRDA YARIŞMASI

Hicretin 7. yılında ashabıyla umreden dönen Peygamberimiz, Uhud Savaşı’nda şehit düşen Hz. Hamza’nın kızı Ümâme’yi devesinin tergisine bindirdi. Medine’ye geldiklerinde ashaba, bu öksüz kız çocuğuyla kimin ilgileneceğini, kendisini hayata kimin hazırlayacağını sordu. Hemen peş peşe öne çıkan üç kişiden biri Zeyd b. Hârise idi. Resul-i Ekrem, şehit düşmeden önce, Ümâme’nin amcasıyla Zeyd arasında kardeşlik kurmuştu. Bu nedenle Zeyd, onun eğitimini üstlenmek istedi. İkincisi, Hz. Ali idi. Çünkü Ümâme, onun amcasının kızıydı. Üçüncüsü ise Hz. Ali’nin

ağabeyi Ca’fer’di. Çünkü Ümâme, onun da amcasının kızıydı; aynı zamanda eşi Esmâ, bu kızcağızın teyzesiydi. Bu üç kişinin yarışmasına bir şehit çocuğuna sahip çıkmaları üzerine uygulanan Peygamberimiz memnuniyetini bildirerek şunları söyledi:

“Ey Zeyd, sen Allah ve Resulü’nün dostusun. Ey Ali, sen de benim kardeşim ve dostumsun. Sana gelince ey Ca’fer, sen de bana yaratılışça ve huyca çok benzersin. Teyzesiyle evli olman sebebiyle Ümâme’yi gözetmeye sen daha uygunsun.” (Tecdîd-i Sarîh Tercemesi, VIII, 119 vd.).

SÖZÜN ÖZÜ

Bütün âlem ederse
seni zem
Olar hakkında sen bir
söz deme kem
Düşüp şirke getirme
kendine gam
Hakikat sûfilik
incinmemekdir.
Seni öldürmeğe
kassetse bir cân
Hüner budur ki
tutma anı düşmân
Hayat-ı mevt olup
yanında yeksân
Hakikat sûfilik
incinmemekdir
Sunullah Gaybî

“...(Allah’ım!) Beni güzel ahlaka eriştir. Senden başka güzel ahlaka eriştirecek yoktur. Kötü ahlakı benden uzaklaştır. Senden başka kötü ahlakı benden uzaklaştıracak yoktur!...”
(Müslim, Müsâfirîn, 201)

İKİ GÜNÜ EŞİT OLAN ZİYANDADIR

Dinimiz helalinden çalışıp kazanmanın büyük bir sevap olduğunu belirtmekte, Kur’an’da kişiye ancak çalıştığına karşılığının verileceği bildirilmektedir. (Necm, 53/39) Her konuda olduğu gibi bu konuda da bize örnek olan Hz. Peygamber, “Hiç kimse kendi elinin emeği ile kazandığından daha hayırlı bir lokma asla yiyemez.” (Buhârî, Buyû’, 15) buyurarak çalışmanın önemine vurgu yapmış, tembellikten Allah’a sığınmış, dilenmenin doğru bir davranış olmadığına dikkat çekmiştir. Küçüklüğünde çobanlık yapmış, gençliğinde ticaretle meşgul olmuş, Medine’ye geldiğinde

de yaptırdığı mescidin inşasında bizzat çalışmıştır.

Bir ülkenin gelişip kalkınması ancak o ülke vatandaşlarının çalışmasıyla mümkündür. Üretmek ve helal yoldan kazanmak hem kendi mutluluğumuz hem de bizden sonra gelecek nesillerin huzuru için önemlidir. Hangi meslek veya işi yaparsak yapalım, hangi statü veya konumda olursak olalım işimizi hakkıyla yapmalı, kazandığımızı hak ederek almalıyız. “İki günü eşit olan ziyandadır.” sözünü düstur edinmeliyiz.

SÖZÜN ÖZÜ

İslam, siyasetin arkasında filizlenen bir doktrin değildir.

O hedefine tek başına yürür. İslam davasının asıl yükü, fikir adamlarının omuzlarındadır.

Bir dava mahşere kalmışsa kullara fuzuli kadılık düşmez.

Erol Güngör

“Allah’ım! Mal, aile, çocuk olarak insanlara verdiklerinin hayırlısını dilerim, sapıtan ve saptıranları değil.” (Tirmizî, Deavât, 124)

HELAL KAZANÇ

İslam dininde yasaklayıcı bir hüküm bulunmadığı sürece eşyada asıl olan mubah ve helal olmaktadır. Rabbimiz; “Ey insanlar! Yeryüzündeki şeylerin helal ve temiz olanlarından yiyin! Şeytanın izinden yürümeyin. Çünkü o sizin için apaçık bir düşmandır.” (Bakara, 2/168) buyurmaktadır.

Helalin zıddı haramdır. Haram, kesin olarak yasaklanan şeydir. Her konuda olduğu gibi dinimiz, helal kazancın yolunu da bize gösterir: “Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin. Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka. Kendinizi helak et-

meyin. Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir.” (Nisâ, 4/29)

Sevgili Efendimiz de alın teriyle kazanmaya dikkat çekmiştir: “Hiçbir kimse, asla kendi kazancından daha hayırlı bir rızık yememiştir. Allah’ın Peygamberi Dâvûd (a.s.) da kendi el emeğinden yerdi.” (Buhârî, Büyü, 15)

Haram kazancın hayrı ve bereketi olmaz; kişiye, ailesine, çoluk çocuğuna huzur getirmez. Kişi, haram kazançtan sakınmalıdır. Öte yandan dua ve ibadetlerin kabul edilmesi için boğazdan geçen lokmanın helal olması şarttır.

Var eden’in adıyla
insanlığa inen Nur,
Bir gece yansıyınca
kente Sibir Dağı’ndan,
Toprağı kirlerinden
arındırır bir Yağmur.
Kutlu bir zaferdir bu
ebabil dudağından,
Rahmet vadilerinden
boşanır ab-ı hayat,
En müstesna doğuşa
hamiledir kainat.

Nurullah Genç

“Allah’ım! Nefsime takvasını ver ve nefsimi (her türlü kötü şeylerden) temizle, sen temizleyenlerin en hayırlısısın. Sen nefsimin dostu ve Mevla’sısın.” (Müslim, Duâ, 73)

DÜNYA ENGELLİLER HAFTASI

Engellilik, kişinin doğumdan itibaren taşıdığı hastalık veya sonradan kaza gibi olaylardan sonra kazandığı fonksiyon aksaklığı ya da doğumdan itibaren veya sonradan kişinin beyin fonksiyonlarında görülen bozukluklar nihayetinde duymama, görmeme, algılayamama, dikkat eksikliği, psikolojik bozukluklar gibi sonuçlardır.

Kur’an-ı Kerim’de, fiziksel veya zihinsel yeteneklerden mahrum kimselerin kınandığına dair herhangi bir ayet yer almazken Allah’ın kendilerine verdiği akıl, görme, konuşma, işitme gibi fiziki ve zihni yetenekleri olumlu ve gereği gibi

kullanmayanların kınandığı ayetler mevcuttur. “...Onların kalpleri vardır ama anlamazlar; gözleri vardır ama görmezler; kulakları vardır ama işitmezler...” (Arâf, 7/179.) ayeti engelli kavramının kapsamına farklı bir açılım getirmektedir.

Dolayısıyla dinimizde, gözü görmediği, kulağı işitmediği, lisanı söylemediği hâlde, ahlaki güzellikleri yakalamış, gönül ve vicdanı safiyetini korumuş insanların, fiziksel anlamda görmeye, duymaya, konuşmaya sahip bulunmaması bir eksiklik olarak telakki edilmemiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Adalet ve hürriyet
seninle kemal buldu
Bir kıl dahi geçmedi
zimmetine Efendim*

*Taif’te ve Uhud’da bir
lahza sarsılmadın
Hep güvendin Allah’ın
kudretine Efendim*

*Aşkına yanan kula
artık mahzun olmak yok
Gark eder hazreti Hakk
rahmetine Efendim*

Mustafa Necati Bursalı

“Rabbimiz! Bizi sabırla donat, bize sebat ver ve inkârcı topluluğa karşı bize yardım et.” (Bakara, 2/250)

ÜMMETİN EN MÜTTAKİSİ: EBÜ'D-DERDÂ (R.A.)

Asıl adı Amir olup Ebü'd-Derdâ künyesiyle meşhur olmuştur. Ensâr'dan en son kişi olarak Bedir Gazvesi sırasında Müslüman olduğu rivayet edilmiştir. Hz. Peygamber hayatta iken Kur'an'ı ezberleyerek tamamını ona okumuştur.

Daima ahiret hesabını ve Allah rızasını gözetken Ebü'd-Derdâ (r.a.) çevresinde olup bitenlere ibret gözüyle bakardı. Hz. Peygamber'in (s.a.s.), onu “Ümmetimin en âbidi ve en müttakisi!” (İbn Manzûr, Muhtasar-ru Târîhi Dımaşk, XX, 13) gibi ifadelerle takdir ettiği belirtilmiştir.

Ebü'd-Derdâ (r.a.), halkı iyilik etmeye, ahireti düşünmeye,

yetimlerini gözetmeye, köle azat etmeye, Allah'ı zikretmeye, mütevazı ve dünyaya karşı tok gözlü olmaya, zulümden kaçınmaya teşvik ederdi. İnsanın bildiklerini uygulaması gerektiğini söyler, ilme ve dinî yaşantıya çok önem verirdi. Onun pek çok veciz sözünden biri şöyledir: “Kul Allah'a ibadetle meşgul olunca Allah onu sever, mahlukatına da sevdirebilir.”

Hz. Ömer (r.a.) ve Hz. Osman (r.a.) dönemlerinde Kur'an öğretimiyle meşgul olan Ebü'd-Derdâ (r.a.), hicretin 31 (651) veya 32. (652) yılında Dımaşk'ta vefat etti.

SÖZÜN ÖZÜ

Bende sıklet,
sende letafet,
Lâtiften af bekler
kesafet,
Etten ve kemikten
kıyafet,
Allah'ım, affet!

Şanıdır fakire ziyafet,
Âcize imdadın şerafet,
Sen mutlaksın,
bense izafet!
Ey kudret, ey rahmet,
ey re'fet!
Allah'ım, affet!

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Sevgini, seni seven kimsenin sevgisini ve sevgine ulaştıracak ameli istiyorum. Allah’ım! Sevgini, bana canımdan, ailemden ve soğuk sudan daha sevimli eyle.”
(Tirmizî, Deavât, 74)

ANA-BABAYA İYİLİK

“Rabbin, kendisinden başkasına asla ibadet etmemenizi, ana-babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti. Eğer onlardan biri ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa sakın onlara ‘Öf!’ bile deme; onları azarlamak; onlara tatlı ve güzel söz söyle.”
(İsrâ, 17/23)

Yüce Rabbimiz bu ayet-i kerime ile yalnız kendine kulluk etmemizi, O’na şirk koşmamamızı ve ana-babamıza iyilik etmemizi istemektedir. Allah kendine kulluktan sonra ana-baba hukukunu dile getirip onlara itaati ve onları görüp gö-

zetmeyi bizlere emreder. Bir başka ayette; “Biz insanlara ana-babalara iyilik etmelerini vasiyet ettik.”
(Lokmân, 31/14) buyurmaktadır.

Hz. Peygamber (s.a.s.), şefkat timsali annelerimiz için; “Ayağına sarıl çünkü cennet onun ayaklarının altındır!” (Nesâî, Cihâd, 6) buyurmuş, ayrıca baba hakkını dile getirirken de “Bir evlat babasını köle olarak bulsa, onu satın alıp hürriyete kavuşturursa yine de onun hakkını tam olarak ödeyemez!”
(Müslim, İtk, 25) ikazını yapmıştır. O hâlde bir ömür boyu ana-babaya iyilik etmeyi şeref bilmeliyiz.

İnsanlar daima bir şeyler kutluyor, ayin yapıyorlar. Kutlama yapılmaksızın duramazlar. Sâni ‘Teâlâ’ya ibadet etmezlerse, O’nun eserine ibadet ederler. Hâlık Teâlâ’ya secde etmezlerse mahlukata secde ederler. Tüm fark budur ama esashdır.

Aliya İzzetbegoviç

“Allah’ım! Bizi başışla, bize merhamet eyle, (ibadetlerimizi, hayır ve hasenatlarımızı, dualarımızı) kabul eyle, bizi cennete koy, bizi cehennemden azat eyle.” (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 135)

ANNELER BAŞ TACIDIR

Dinimiz, anne ve babaya itaatin üzerinde önemle durmakla birlikte, anneye özel bir önem atfetmektedir. Zira annelerin çocukları üzerinde herkesten fazla emeği bulunmakta, yavruları üzerinde en derin şefkat ve merhamet hissini anneler taşımaktadır. İnsanlar içinde iyilik etmeye en layık olan kişi sorulduğunda Peygamberimizin (s.a.s.) üç defa anneyi, dördüncüsünde ise babayı zikretmesi (Buhârî, Edeb, 2) bunun bir göstergesidir.

Lokman sûresinde de annelerin ayrıcalığı şöyle ifade edilmektedir:

“Biz insana, annesine babasına iyi davranmasını emrettik. Annesi onu her gün biraz daha güçsüz düşerek karnında taşımıştır. Onun süttten kesilmesi de iki yıl kadar sürer.” (Lokmân, 31/14).

Ayette de işaret edildiği üzere, anneler yavrularını dünyaya getirmeden önce türlü zorluklara katlandıkları gibi, dünyaya getirdikten sonra da onları şefkatle beslemişler, büyütmüşlerdir. Onların bu emeklerine karşılık olarak annelerimize iyi davranmak hem dinî hem de insani görevimizdir.

SÖZÜN ÖZÜ

Sanma bir gün geçer
bu karanlıklar,
Gecenin ardında yine
gece var;
Çocuklar hıçkırır,
anneler ağlar,
Yaşlı gözlerinle kal
anneciğim!

Gözlerinde aksi bir
derin hiçin,
Kanadın yayılmış,
çırpınmak için;
Bu kış yolculuk var,
diyorsa için,
Beni de beraber al
anneciğim!...

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Her işimin koruyucusu olan dinim ile beni ıslah eyle, kurtuluşa erdir. İçinde yaşadığım, geçimimi sağladığım dünyamı benim için ıslah eyle, hayırlı kıl.” (Müslim, Duâ, 71)

NAMAZI MİRAÇ KILABİLMEK

Mü’min için özlemle beklenen bir buluşma anıdır namaz... Yüce Allah’ın huzuruna O’nun daveti ile çıkmanın ve kabul edilmenin ifadesidir. Namaz miracıdır mü’minin ve vuslat zamanıdır Rabbine... Mü’minin kapısının önünden akıp giden bir nehir gibidir o. Mü’min günde beş kez o nehre dalar ve her türlü manevi kirlerden arınarak çıkar.

Teslimiyettir namaz... Yüzünü ve yönünü Mevla’ya dönmek, sırtını Rabbine dayamak ve böylece en sağlam kaleye sığınmaktır. Ona sığınan her türlü hayasızlıktan ve kötülükten korunmuş olur (Ankebût, 29/45).

Allah’ı anıştır namaz... Bütün uzuvlarla Yaratanı zikirdir. Gönülden eda edilen her namaz, huzur iklimine açılan bir kapıdır. Günün belli vakitlerinde mü’min, kendini sadakat ve samimiyetle bu iklimin esintilerine bırakır. Namaz, Resûlullah (s.a.s.)’in gözünün aydınlığıdır

Bizlere hayat sunan, varoluşumuzu anlamlandıran rahmet ve hikmet pınarından nasiplenebilmek için geliniz, namazlarımızı miraca dönüştürebilecek bir niyet ve samimiyetle yola koyulalım, ihlasla O’nun huzuruna durup huşuyla zikrimizi tamamlayalım.

SÖZÜN ÖZÜ

Rabbin rızasını
kazanmak için
O’nu bütününle tam
anmak için
Kir, pas ve günahattan
paklanmak için
Rasûlün sunduğu
dermandır namaz
Seherde uyuyan
rûhlar ölüdür
Uyan, dal seherler
rahmet gölüdür
Secde görmeyen ev
ölüm çölüdür
Ölülere hayat ve
candır namaz

Hayreddin Karaman

“Allah’ım! Dinim, dünyam, ailem ve malım hakkında af ve afiyet istiyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1902)

CANA CAN OLMAK: AİLE

İnsanlık, dünya serüvenine ailey-le başladı. İlk aile cennette kuruldu ve cennetin bütün güzelliklerini temaşa etti. Bu güzelliklerden esin-tiler taşıyan aile, dünyada insan için yuva oldu. Böylesi yuvalar anneye, babaya, eşe, evlada her daim cennet oldu.

Aile, toplumun en küçük fakat en önemli birimidir; ülfet, muhabbet, saygı, paylaşma ve fedakârlık ortamıdır. Aile, hayatın bütün aşamalarına etki eden bir başlangıç noktasıdır.

Aile olmak, sadece aynı çatı altında barınmak, aynı sofraya oturmak değildir. Aile olmak, gönülleri

birbirine bağlı eşler olmak; sevgi, şefkat ve merhametle bir bütünü tamamlamaktır. Aradaki duvarları muhabbet, saygı, sevgi ve sadakatle kaldırmaktır.

Aile olmak her türlü olumsuzluğa karşı kalkan olmaktır; “...Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun.” (Tahrîm, 66/6) ayeti gereğince yüce değerlerle donanmaktır. Eş ve çocuklarımızı kötülüklerden alıkoyup hayra, ahlaka, faydalı bir insan olmaya teşvik etmektir. İyi günde kötü günde, darlıkta bollukta, hastalıkta sağlıkta birbirimizin yanında yâr olabilmektir.

SÖZÜN ÖZÜ

Gel, anne ol! Çünkü
anne bir çocuktan bir
Kudüs yapar.

Hiç yazılmamış uzun
bir destandır annelerin
yüzleri.

Hüzün, hissedilmesi
kolay olmayan, çok
narın, ince bir sestir.

Anlamak fiilinden
meşaleler yapılmalı
yeryüzünde, birbirimizi
görebilmek için.

Nuri Pakdil

“Allah’ım, cimrilikten sana sığınırım, korkaklıktan sana sığınırım, ömrün en rezil zamanına kalmaktan sana sığınırım.” (Buhârî, Deavât, 37)

RAMAZAN RAHMET RÜZGÂRIDIR

Arapçada, kiri ve tozu silip süpüren yağmura “ramzâ” denir. Ramazan kelimesi bir görüşe göre buradan alınmıştır. Çünkü Ramazan, yağmurun, pisliği süpürdüğü gibi insanın kötü huylarını, nefsanî arzularını ve günahlarını silip süpürür. Bazıları “Ramazan, güneşin kavurucu sıcağından taşların yanmasını anlatan ‘ramaz’ kelimesinden türemiştir.” der. O vakit Ramazan, dünyadayken kulun süflî arzularını yakan bir kor olur, günahlarından dolayı cehennem ateşinde yanmaması için...

Ramazan ayı adını nereden alırsa alsın, kulun açlığını, su-

suzluğunu umursamayıp nefsinin sabırla terbiye ettiği, rahmet selinin göklerden inerek bencillik, hırs ve açgözlülüğü silip süpürdüğü aydır. Ramazan, bereketin, ilahî lütuf ve bağışlamanın adıdır.

Ramazan, ötelere gelen tatlı bir esintidir. Ayrılırken ardında rahmet, bereket ve kurtuluş esintileri bırakan bir rahmet rüzgârıdır o! Sabır ayı, sabır insanına dönüştürdüğü kula veda ederken sanki kulağına usulca fısıldar “Sabredenlere ödülleri hesapsız verilir.” diye. (Zümer, 39/10)

(Soner Gündüzöz, Orucu Anlamak, Ankara-2012, s.35-36)

*Bize Hak’dan gel olmadan
Ecel kuşu urulmadan
Cânın Azrâil almadan
Gel Allah’a dönelim gel
Özenmez misin ol yâra
Ki aldanmışsın ağyâra
Seni azdırmış emmâre
Gel Allah’a dönelim gel
Niyâzî’ye olup hâldaş
Olursan yoluna yoldaş
Döküp gözlerimizden yaş
Gel Allah’a dönelim gel*

Niyâzî Mısrî

“Allah’ım! Beni, iyilik yaptıkları zaman sevinç duyan, kötülük yaptıkları zaman da bağışlanma dileyen kullarından eyle.”
(İbn Mâce, Edeb, 57)

İSLAMIN BEŞ TEMELİNDEN BİRİ: ORUÇ

Necidli adamın gözlerindeki ıslıtyı hâlâ canlı bir şekilde görür gibiyiz. Hani saçı başı darmadağın gelmişti huzura. “Bana İslam’ı öğret.” diyordu.

Efendimiz İslam’ı anlatmaya başladı, “İslam günde beş vakit namazdır.” buyurdu. Adam “Daha var mı Ey Resûl?” dedi meraklı bakışlarla. Peygamber, “Hayır, fakat nafîle namaz kılıp kılmamak sana kalmış.” buyurdu. Konuşmasına devam etti: “İslam, Ramazan orucunu tutmaktır.” Necidli, sanki bir an evvel öğrendiklerini yerine getirmek ister gibiydi. “Daha var mı Ey Resûl?” diye atıldı. “Hayır.”

dedi Allah Resûlü. “Fakat istersen nafîle oruç da tutabilirsin.” Efendimiz sözünü sürdürerek bir de zekât vermesi gerektiğini söyledi. Necidli “Daha var mı Ey Resûl?” dedi. Efendimiz “Hayır, fakat istersen sadaka da verirsin.” buyurdu.

Adam sevinç içinde “Ne söylemişsen tam yapacağım, ne fazla ne eksik!” diyerek ayrıldı. Resûlüllah, Necidlinin ardından müjdeyi veriyordu ashâbına: “Gerçekten dediğini yaparsa kurtuluşa erdi.” (Müslim, İman, 8) Namaz, oruç, zekât el ele verip insanı kurtarabilirdi demek ki.

(Soner Gündüzöz, Orucu Anlamak, Ankara-2012, s.38)

Âlemi sen kendinin
kölesi kulu sanma

Sen Hakk için âlemin
kölesi ol kulu ol

Allâh için herkese
hürmet et de sev sevil

Her göze diken olma
sünbülü ol gülü ol

İncitme sen kimseyi
kimseye incinme hem

Güler yüzlü tath dil her
ağızın balı ol

Osman Hulusi Efendi

“Allah’ım! Kötü ahlaktan, nefsanî arzulardan, kötü işlerden ve ayıp şeylerden beni uzaklaştır.” (İbn Hibban, Ed’iye, No: 960)

ORUCUN SEVABI

Yüce Allah bir kutsî hadiste şöyle buyurmaktadır: “Âdemoğlunun yaptığı iyilikler on ile yedi yüze kadar katlanarak ödüllendirilir. Fakat oruç böyle değildir. Çünkü oruç bana aittir. Kişi süflî arzularını, yemesini, içmesini sadece benim rızamı kazanmak için terk ettiği için oruçluya ödülünü ben veririm.” (Müslim, Sıyâm, 164)

Öyle bir ibadettir ki oruç, bir günlük oruçtan elde edilecek sevap, on ile yedi yüz arasında bir sayı ile çarpılır. Bir de bu orucun Ramazan ayında tutulduğunu dikkate aldığımızda çok daha büyük sevap getireceği ortadadır. Peygamber

Efendimiz, “Karşılığını yalnızca Allah’tan umarak Ramazan’ı, ibadetle geçiren kişinin geçmiş günahları bağışlanır.” (Buhârî, İmân, 27) derken, bizlere büyük bir müjde vermektedir.

Ümitlerin tükendiği, kulun “Eyvah! Günah batağına battım, helak oldum.” dediği bir anda, bu müjde Hızır gibi yetişmektedir. Oruç, insanın günahlardan kararmış dünyasına ışık olmakta, kötü duyguların gönlün üstünde oluşturduğu puslu havayı darmadağın etmektedir.

(Soner Gündüzöz, Orucu Anlamak, Ankara-2012, s.37)

SÖZÜN ÖZÜ

Sen, kendini Sende
bulduransın,
Nurunla cihan
dolduransın!...

Yoktur ebedi küfr
cihanda,
Varsın, birsin bütün
zamanda.

Bir parçalanırsa
parçalar bir,
Her parçası
birliğinle eştir.

Tekten çıkacak ne
varsa hep tek,
Hep birde birin
hesabı geçcek.

Hasan Âli Yücel

“Allah’ım! Fakirlikten, yoksulluktan ve zilletten sana sığınırım. Haksızlık etmekten ve haksızlığa uğramaktan da sana sığınırım.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

GELECEĞİN TOHUMU

Gençlik, geleceğin tohumudur. Bu tohumun özüne bakarak yarınımız hakkında bir fikir sahibi olmak zor değildir. Çünkü gençlerimiz, maddi-manevi bütün varlığımızı teslim edeceğimiz varislerimizdir. Milletlerin kaderi, yetişmekte olan genç nesillere bağlıdır. Eğer gençler ihmal edilecek olursa bütün bir milletin hayatı tehlikeye girer, geleceği karanlık olur.

Gençler, çok kıymetli ve meyve vermeye müsait bir fidana benzerler. Gelişip olgunluk devresine ulaşıncaya kadar devamlı bakım ve kontrol etmek, onların terbiyesi ile meşgul olmak ve on-

lara iyi fikirler aşılacak gerekir. Onlar insanlık meziyetinin, yurt ve millet sevgisinin, dinî ve milli geleneklerimizin birer sembolü olarak yetiştirilmelidir.

Milli seciyeye sahip bir nesilden hiçbir zaman tehlike gelmez. Tehlike, milli ruh ve dinî inançtan uzak, başka milletlerin uydusu hâline gelen yabancı ideolojilere kurban olan nesilden gelir. Gençlerini iyi yetiştirmeyen milletler, huzursuzdur. Anarşi ve terörün kısılcısından kendilerini kurtaramazlar. Bu toplumlarda, sevgi, güven ve kardeşlik bağları kopar.

SÖZÜN ÖZÜ

Tohum saç, bitmezse
toprak utansın!
Hedefe varmayan
mızrak utansın!

Hey gidi Küheylan,
koşmana bak sen!
Çatlarsan, doğuran
kısarak utansın!

Ustada kalırsa bu
öksüz yapı,
Onu sürdürmeyen
çırak utansın!

Ölümden ilerde
varış dediğin,
Geride ne varsa
bırak utansın!

Necip Fazıl Kısakürek

ORUÇ VE TAKVA

“Allah’ın emirlerine uyup yasaklarından kaçınmak” olarak insan hayatında yansımaları bulan takva, insanın bütün eylemlerinde ona manevî bir kalkan, onu kötülüklerden koruyan manevi bir zırhtır. İşte oruç, insanın kötülüklerle karşı oluşturduğu manevi korunma hâli olan takvayı, muhkem ve sağlam bir kalkana dönüştüren bir ibadettir. Oruçla belki mü’min belirli bir vakit kendisini dünyanın fani azıklarından mahrum etmiştir ama Allah’ın “Azıqlanın, en iyi azık takvadır.” (Bakara, 2/197) emrinin sırrına ermiştir. Oruç sayesinde ruhunu ve gönlünü takva ile beslemiştir.

Mevla: “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakınmanız ve takvaya erişmeniz için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı.” (Bakara, 2/183) diyerek bizleri oruç tutmaya teşvik eder. Orucun hedefini, takvaya erişmek yani insanın Allah’a duyduğu aşk ile O’nun azameti karşısında hissettiği korkunun karışımı olan duygu hâline ulaşmak olarak belirler. Mü’min böylece her türlü değersiz duygudan arınacak, salih amellere, Allah’ın rızasına uygun güzel işlere yönelecektir.

(Soner Gündüzöz, Orucu Anlamak, Ankara-2012, s.42-44)

SÖZÜN ÖZÜ

Hoşdur bana senden
gelen
Ya taze gül yahud diken
Ya hilat u yahud kefen
Senden hem ol hoş hem
bu hoş

Gelse celâlınden cefâ
Yahud cemâlinden vefâ
İkisi de cana safâ
Senden hem ol hoş hem
bu hoş

Gerek öldür gerek dirgür
Gerek ağlat gerek güldür
Eşrefoğlu sana kuldür
Senden hem ol hoş hem
bu hoş

Eşrefoğlu Rûmî

“Ey Rabbimiz! Bizi ve imanda bizden önce olan din kardeşlerimizi mağfiret eyle ve kalbimizde mü’minler için kin ve haset bırakma. Ey Rabbimiz! Sen çok şefkat ve çok merhamet sahibisin.” (Haşr, 59/10)

İFTARDA DUA

Dua, inanan insanın silahıdır. Ramazan ayı ise, bereket mevsimi olarak dualarımızın semalara yükselmesine, ilahî dergâhta karşılık bulmasına en uygun zamandır. Meleklerin, Allah’ın emriyle göklerden yere indiği bin aydan hayırlı geceyi sinesinde saklayan Ramazan’ın rahmet ve bereketinden daha çok istifade etmek için bol bol dua etmeliyiz.

Oruçlunun, orucunu açarken edeceği duanın geri çevrilmeyeceği müjdesi yüreklerimizi sevinçle doldurur. Ramazan’ın her anı kıymetli olmakla beraber özellikle iftarları dualarımızla ihya etmek bizler için bulunmaz bir fırsattır.

Sofralarımızı kaldırdıktan sonra Allah Resûlü’nün ettiği dua gibi “Rabbimiz! Güzel ve bereket dilekleriyle dolu ama bir o kadar yetersiz olan ve dilimizden düşürmediğimiz, vazgeçemediğimiz tüm övgülerle sana çokça hamd ediyoruz.” (el-Hamdü lillâhi kesîran, tayyiben, mübâreken fihi gayre mekfiyyin velâ müvedda-in velâ müstağnen anhü Rabbenâ) (Buhârî, Et’ime, 54) şeklinde Allah’a olan teşekkürümüzü bir kez daha dile getirmek, yediklerimizi daha lezzetli ve bereketli kılacaktır.

(Soner Gündüzöz, Orucu Anlamak, Ankara-2012, s. 81-82)

SÖZÜN ÖZÜ

Ya Rab, şu muazzam
Ramazan hürmetine,
Kaldır aradan vahdete
hail ne ise!

Ya Rab, şu asırlarca
süren tefrikadan,
Artık ezilip düşmesin
ümmet ye’sel!

Mâdâm ki verdin bize
bir rûh-i nevin...

Yâ Râb, daha bir
nefha-i te’yîd insan!

Mehmet Akif Ersoy

“Rabbimiz! Bizi, inkâr edenler için bir sınama konusu yapma. Bizi bağışla ey Rabbimiz! Çünkü kudret ve hikmet sahibi olan ancak sensin.” (Mümtehine, 60/5)

RAMAZAN AYINDA MUKABELE

Cebrail, Ramazan aylarında Allah Resûlü'nün yanına varır, Allah Resûlü Cebrail'le o zamana kadar inmiş olan Kur'an'ı mukabele eder, yani karşılıklı okurdu. Bu sahne ilk defa Hira'da bir Ramazan günü yaşanmıştı. Allah Resûlü o gün Hira'daki buluşmayı manen bizlerin de yaşayabileceğini “Kur'an'ı ezberleyip okuyan kişi, vahiy melekleriyle.” (Buhârî, Tefsîr(Abese), 1) sözüyle müjdelemektedir.

Hira'dan ve Cibrîl-i Emîn'in Allah Resûlü ile yapageldiği Ramazan mukabelelerinden bize tatlı bir yadigâr olarak kalan mukabele geleneği, bugün de evlerimizde,

camii ve mescitlerimizde sürüyor. Hiç elimizden bırakmadığımız, akıllarımızdan çıkarmadığımız ve gönlümüzün en mutena köşesinde paha biçilmez bir mücevher gibi sakladığımız Kur'an'ı, bilhasna Ramazan'da baştan sona kadar okuyarak hatmedişimiz, hatim kelimesinin ‘mühürlemek’ ve ‘sonlandırmak’ anlamlarından ilham alarak Kur'an'ın kalbimizde perçin, nefsimizde mühür, amel defterimizde şahit olması içindir. Yoksa bu hatimler asla bir sonu, bir hitam ve bitişi dile getirmez.

(Soner Gündüzöz, Orucu Anlamak, Ankara-2012, s.79-80)

SÖZÜN ÖZÜ

Ramazan mübarek ay,
mü'minlerin balayı;
Hatırla der, suyu bal
kaybedilmiş sılayı.

Bu kaçınıcı Ramazan,
daha kaç tane kaldı?
Renk uçuk, nakış silik,
ocak sönük... Ne kaldı?

Karagöz seyri değil,
gözyaşı dökme ayı;
“Bilinmez”i bilirler,
bilseler ağlamayı.

Necip Fazıl Kısakürek

“Rabbimiz! Peygamberlerin aracılığıyla bize vaad ettiklerini ver bize; kıyamet gününde bizi rezil etme. Sen asla sözünden dönmezsin.” (Âl-i İmrân, 3/194)

SOFRALARIMIZIN BEREKETİ

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) sofraların bereketinin misafirlerle olacağını düşünür, “Bir kişinin yemeği iki kişiye, iki kişinin yemeği dört kişiye, dört kişinin yemeği sekiz kişiye yetebilir.” (Müslim, Eşribe, 181) derdi. Misafirin duası Allah katında makbul olan dualardandır. (Tirmizi, Birr, 7)

Bir gün sahâbe, Allah Resûlü’ne: “Ey Allah’ın Resûlü! Biz yemek yiyoruz fakat doymuyoruz.” diye dert yandı. Peygamber Efendimiz de onlara: “Her hâlde siz yemeği ayrı ayrı yiyorsunuz (değil mi)?” diye sordu. Onlar: “Evet ayrı ayrı yiyoruz.” dediler. Bunun üzerine

Allah Resûlü: “Yemeği toplu hâlde yiyiniz ve üzerine besmele çekiniz. O zaman Allah o yemeğe bereket verir (karnınız doyar).” sözleriyle onlara rehberlik etti. (Ebû Dâvûd, Eti’me, 14)

Besmele ile başlayan, birlikte yenen ve Allah’a hamd ile biten yemekler karınları doyurur, kalplere nur olur... Müslümanların birlikte yedikleri yemek, Halil İbrahim sofrası olup açılır. Mü’min, kardeşine cömertlik eder de en cömert olan Allah, kullarına cömertlik etmez mi?

(Soner Gündüzöz, Orucu Anlamak, Ankara-2012, s.87-88)

Biz yâr ile yâr olmuşuz
Ağyâr ile yâd olmuşuz
Aşk ile giryân olmuşuz
Zâhid niçün inkâr eder

Habîbullah’ın yâriyiz
Tâhiriz pâkiz arıyız
Ol pâk-i zâtın varıyız
Zâhid niçün inkâr eder

Bilsem şu halka neylerin
Aşkımın gönlüm eğlerin
Tevhîdim üzre söylerin
Zâhid niçün inkâr eder

Vahib Ümmi Halveti

“Rabbimiz! Bizi doğru yola eriştirdikten sonra kalplerimizi saptırma, bize tarafından bir rahmet bağışla. Hiç kuşku yok, lütfu bol olan yalnız sensin.” (Âl-i İmrân, 3/8)

ONURLU VE GÜVENLİ BİR NESİL

Dinimizin muhafazasını hedeflediği değerlerden biri de neslin korunmasıdır. Nesli korumak ve devam ettirmek çocukları sağlıklı ve uygun şartlarda bakıp büyütmek daha da önemlisi onlara nitelikli bir eğitim vermekle mümkün olacaktır.

Çocuğun hayata hazırlanması, ihtiyaç duyduğu insani ve ahlaki erdemleri kazanması, dinî ve sosyal yükümlülüklerini öğrenmesi ve ileride bunları uygulaması özellikle ebeveynin bu yönde harcayacağı çaba ile mümkündür. Onların eğitim ve terbiyelerine bir “imtihan” ciddiyetiyle bakmak ve onları yaşadığımız çağın zararlı alışkanlıkları-

na karşı korumak, neslin güvenliği açısından önemli bir sorumluluktur.

Günümüzde çocuk ve gençliğe yönelik sigara, uyuşturucu, alkol, kumar ve internet bağımlılığı gibi tehditlere karşı toplumun her kademesinde etkin bir mücadelenin sürdürülmesi zorunludur. Önce aile sonra da toplum, neslin maddi bakımından korunması kadar manevi bakımdan da desteklenmesine özen göstermelidir. Ayrıca evlatlarımıza bir birey olarak sayđı duymak, onların kendi sayđınlıklarını kazanmalarına da önemli katkı sağlayacaktır.

Talebe, hakikatler peşinde koşmayı meslek edinen insandır, gayesi manevî olgunlaşma olan bir mesleğin insandır, mekteplerin diploma müşterisi ve istikbalin mevki dilencisi değil.

Bugün talebelik ilim yolculuğu değil, diploma avcılığıdır.

Nurettin Topçu

Günümüz hayırlı ve bereketli olsun. Allah'ım! Günahımı bağışla, evimi, yurdumu geniş ve rahat eyle ve rızkımı benim için bereketli eyle." (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 42)

NECİP FAZIL KISAKÜREK

26 Mayıs 1904'te İstanbul'da dünyaya gelen Necip Fazıl Kısakürek, okuma-yazmayı büyükbabasından öğrenmiş, çeşitli okullarda kesintili ve düzensiz bir öğrenim hayatı geçirmiştir. Felsefe tahsili için Paris'e gittiğinde de düzenli bir öğrenci olamamış, kısmen sanat çevrelerinde bulunduyorsa da kendini daha çok eğlenceye ve bohem hayatına vermiştir.

Öğrencilik yıllarında din dersi öğretmenini Ahmet Hamdi Akseki tarafından, "Sende istikbalin beklediği İslam düşünce adamından ışıklar görüyorum." iltifatına mazhar olan Kısakürek'in 1934

yılında Seyyid Abdülhakim Arvasi ile tanışmasıyla düşünce dünyasında büyük bir inkılap meydana gelmiştir. Bu inkılabı, "Otuz üç yıl, saatim işlemiş ben durmuşum / Gökyüzünden habersiz uçurtma uçurmuşum." diyerek hülasa eden şair, bu saatten sonra hayatını iman ve onun tezahürü olan aksiyona hasrederek son demlerine kadar eser neşretmiş, mecmua çıkarmış, memleketi dolaşarak konferanslar vermiştir.

Büyük Doğu düşüncesinin fikir babası Necip Fazıl Kısakürek, ardından büyük bir külliyyat bırakarak 25 Mayıs 1983 tarihinde vefat etmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Aylarca gezindim,
yıkık ve şaşkın,
Benliğim bir kazan ve
aklım kepçe.

Deliler köyünden bir
menzil aşkın,
Her fikir içimde
bir çift kelepçe.

Niçin küçülüyor
eşya uzakta?
Gözsüz görüyorum
rüyada, nasıl?

Zamanın raksı ne,
bir yuvarlakta?
Sonum varmış, onu
öğrensem asıl?

Necip Fazıl Kısakürek

SAHUR

Oruçlu için müstehab olan hususların başında sahura kalkmak gelir. Sahur yemeği bir kazanç yemeğidir. Sahura kalkmak, Peygamberimizin ümmetine bereket kaynağı olması için dua ettiği seher vakitlerini değerlendirmemiz için bir vesiledir. Peygamber Efendimiz, Müslümanlar ile Ehl-i Kitab’ın oruçları arasındaki en büyük farkın sahura kalkmak olduğunu ifade etmiş (Müslim, Sıyâm, 46), az bir şeyle de olsa sahur yemeği yememizi tavsiye etmiştir. Sahur, Ramazan gecelerinin mutluluğudur. Sahura kalkmak demek, Rabbimize olan manevi miracı-

mızdaki isranın peşine düşmek demektir. Musa Peygamber’in başlangıçta alelade bir ateş sandığı ışığın nur olduğunu fark ettiği gece gibi, Muhammed Mustafa’nın Mekke’deki Hicr’den Kudüs’e yürüdüğü İsra Gecesi gibi, Hira’da Kur’an’ı kucaklayan Kadir Gecesi gibi sahur gecelerimiz kalplerimizi öyle ışılatıp aydınlatır.

Gece namazlarına iştirak eden meleklerle birlikte namaz kılmak için, sahur yemeklerinin bereketini yakalamak için sahura uyanmak, aslında kulluğa uyanmaktır.

(Soner Gündüzöz, Orucu Anlamak, Ankara-2012, s.61-62)

SÖZÜN ÖZÜ

Kur’ân sözlerin en güzeli ve en beliğidir.

Tarih bilmeyen diplomat, pusuladan anlamayan kaptana benzer. Her ikisinde de karaya oturma tehlikesi kaçınılmazdır.

Her ne vakit bir iş tamam oldu denirse bir eksikliği beklemek lazımdır.

Ahmet Cevdet Paşa

ELMALILI MUHAMMED HAMDİ YAZIR

Muhammed Hamdi Yazır, 1878 yılında Antalya'nın Elmalı ilçesinde dünyaya geldi. İlk tahsilini ve hafızlığını burada yaptıktan sonra tahsiline İstanbul'da devam etti. Süleymaniye Medresesinde mantık, Mülkiye Mektebinde vakıf hukuku, Mekteb-i Nuvvab ve Mekteb-i Kudatta fıkıh dersleri okuttu. Daru'l-Hikmeti'l-İslamiyye azalığı ve reisliği, ayrıca Evkaf nazırlığı yaptı.

Cumhuriyet'in ilanından sonra TBMM'de Türkçe bir tefsir hazırlanması kararı alınınca Diyanet İşleri Reisliği bu işi kendisine teklif etti. Elmalılı teklifi kabul ederek

tefsiri yazmaya başladı. “Hak Dini Kur'an Dili” adını verdiği meşhur eserini vefat yılı olan 1942'den önce bitirmeye muvaffak oldu.

Çağdaşları arasında benzerine az rastlanan kültürlü, mütefekkir bir din âlimi olan Elmalılı Muhammed Hamdi, aynı zamanda sanatçı bir kişiliğe sahipti. Türkçe, Arapça ve Farsça şiirler yazmış olmasına rağmen edebi yönüyle pek tanınmamıştır. Musikiye de aşına olan Elmalılı'nın sanatçı kişiliği daha çok hattatlığında ortaya çıkmış; sülüs, nesih, ta'lik ve celi türünde çeşitli levhalar yazmıştır.

SÖZÜN ÖZÜ

*İnayetine sığındım,
kapına geldim,
Hidayetine sığındım,
lütfuna geldim.*

*Kulluk edemedim,
afvına geldim.*

*Şaşırtma beni,
doğruyu söylet.
Neşeni duyur,
hakikatı öğret.*

*Sen duyurmazsan
ben duyamam.
Sen söyletmezsen ben
söyleyemem.
Sen sevdirmezsen ben
sevemem.*

Elmalılı M. Hamdi Yazır

“Allah’ım! Bana öğrettiğin şeyleri hakkımda faydalı eyle, bana fayda verecek şeyleri öğret; beni, bana fayda verecek ilim ile nasiplendir.” (Hâkim, Deavât, No: 1879, I)

ÇOCUK VE ORUÇ

Hanım sahâbî Rübeyyi’ bint Muavviz, Müslümanlar için orucun ilk şekli olan aşure orucuyla ilgili bir hatırasını anlatırken şöyle demektedir: “..mümkün olduğunca çocuklarımıza oruç tutturduk. Oruç günlerinde biz hanımlar mescide gider, yavrularımıza renkli yünlerden oyuncaklar hazırlar, onlardan biri açlığını hatırlayıp yiyecek istediğinde (emzik gibi) bunları ağızlarına verirdik.” (Müslim, Sıyâm, 136)

Biz de yavrularımıza oruç tutmanın lezzetini tattırmalıyız. Bırakalım onlar da bizimle sahura kalkmanın huzuruna ersinler. Gecenin karanlığında bütün aile

gibi sırf Allah rızasını elde etmek için sıcacık yataklarını terk edip bu tatlı telaşa katılsınlar. Küçücük yürekleriyle ertesi günün orucuna niyetlenmeleri, minik elleriyle dualarına ortak olmaları, bizim için de büyük bir kazanç değil midir?

Küçük olanlara Anadolu’da tekne orucu diye anılan yarım günlük aç kalma uygulamasını yaptırmak, araya öğle yemeği koyup iftara dek oruçlu kalmasını sağlamak, ileride tutmakla yükümlü oldukları oruçlarını daha rahat tutma imkânı verecektir.

(Soner Gündüzöz, Orucu Anlamak, Ankara-2012, s.49)

SÖZÜN ÖZÜ

*Eski dünyada bakındım
ki ne âlemler var?*

*Sormayın gördüğüm
âlemleri, hiç
söylemeyim:*

*Yâdı temkinimi sarsar
da kan ağlar yüreğim.*

*O Buhârâ, o mübarek o
muazzam toprak;*

*Zilletin koynuna girmiş
uyuyor müstağrak!*

*İbn-i Sinâ’ları yüzlerce
doğurmuş iklim,*

*Tek çocuk vermiyor
aguşuna ilmin, ne
akîm!*

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Günahlarımın küçüğünü büyüğünü, öncesini sonunu, açığını ve gizlisini, hepsini bağışla.” (Müslim, Salât, 216)

İSTANBUL’UN FETHİ

Sultan II. Murat Han’ın oğlu olan II. Mehmet 1432’de Edirne’de doğmuştur. Henüz çocuk yaşında iken ileri düzeyde eğitim almış, farklı alanlarda kendini geliştirmiştir. Aldığı kaliteli eğitimi şahsi kabiliyetleriyle birleştiren II. Mehmet, genç yaşta yönetime geçmesine rağmen büyük başarılarla imza atmıştır.

Ona “Fatih” unvanını kazandıran en önemli başarısı, 1453 yılında İstanbul’un fethidir. Zira bu zafer, sadece Osmanlı Devleti’ni değil, dünya tarihini de doğrudan etkilemiştir. Fetihle birlikte Doğu Roma İmparatorluğu tarih sahnesinden

silinmiş; İstanbul, Osmanlı Devleti’nin başkenti olmuştur.

Fetihten sonra şehrin her yerinde Fatih’in fermanları okunmuş; halkın huzur ve güveninin sağlanacağı, canlarının, mallarının, ırzlarının korunacağı ve herkesin din hürriyetinin teminat altına alınacağı ilan edilmiştir.

Fatih, bu fetihle Orta Çağ’ı kapatıp Yeni Çağ’ı açmış ve Peygamberimizin; “İstanbul elbette fetholunacaktır. Onu fetheden kumandan ne güzel kumandan, onun ordusu ne güzel ordudur.” (İbn Hanbel, IV, 335) müjdesine nail olmuştur.

SÖZÜN ÖZÜ

Ruhumu eritip de
kalıpta dondurmuşlar;

Onu İstanbul diye
toprağa kondurmuşlar.

İçimde tüten bir şey;
hava, renk, eda, iklim;

O benim, zaman,
mekân aşip geçmiş
sevgilim.

Çiçeği altın yıldız,
suyu telli pulludur;

Ay ve güneş ezelden iki
İstanbuldur.

Necip Fazıl Kısakürek

RAMAZAN MEKTEBİ VE AİLE

Ramazan mektebi; orucu, mukabelesi, teravihi, sadaka-i fitrı ve itikâfi ile insanın zaman tasavvuru- nu değiştirir ve şekillendirir. Sabah namazına kalkmakta zorlanana, gece uyanmayı; Kur’an-ı Kerim’i düzenli okumaya vakit bulamaya- na, Kur’an tilavetinin tadını; camiye gidemeyene camiye, cemaate katılmanın yolunu; infakta zorlanana tasadduk etmeyi; dünyanın akışına dur deyip ukbaya dönebilmeyi öğ- retir. Bu eğitim, kazanılan davranışların alışkanlığa dönüşebilmesi için tam bir ay devam eder.

Ramazan ayı iftarıyla, sahuruyla, teravihleriyle gönle huzur, aileye

mutluluk verir. Diğer aylarda farklı vakitlerde yemek yiyen, aynı evde olmalarına rağmen bir araya gele-meyen aile bireyleri iftar ve sahur sofralarında bir araya gelirler. Ailece çocuklarla birlikte iftar eder, iftarın sevinç ve neşesini, sahurun bereket ve huzurunu hep birlikte paylaşırlar.

Ramazan mektebi, bayramla son bulur. Mektebin talebesinin kazandıklarına, öğrendiklerine ve yenilenmeye dair sevincinin izharıdır bayram. Aile, komşular, akrabalar ve tüm din kardeşleri bu sevince ortak edilmelidir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Bâtılda etmedik karar
Hak’dan yana etdik firar
Şer’e muhalif her ne var
Estağfirullâh el-azîm*

*Kimin yolu ilhâd ola
Sanma kul irşâd ola
Âhir demi berbâd ola
Estağfirullâh el-azîm*

*Şer’i bırakmamış selef
Sonra gelen hayrül’halef
Olmayalım biz de telef
Estağfirullâh el-azîm*

Sunullah Gaybî

“Allah’ım! Ey Rabbimiz! Bize gökten öyle bir sofrayı indir ki, ilk gelenimizden son gelenimize kadar bizler için bir bayram ziyafeti ve senden bir işaret olsun. Bizi rızıklandır, sen rızık verenlerin en hayırlısısın.” (Mâide, 5/114)

BEN ORUÇLUYUM DİYEBİLMEK

Ramazan ayı, hikmet dolu sahur-larıyla, şükür ve paylaşımın zirveye ulaştığı iftar sofralarıyla, ibadetin coşkuya dönüştüğü teravihleriyle hayatımıza ayrı bir derinlik ve zenginlik katmaktadır. Bunların içinde orucun şüphesiz ayrı bir yeri vardır.

Kul ile Yüce Yaratan arasındaki muhabbetin doruğa ulaştığı duy-gu yüklü bir ibadettir oruç. “İnsanoğlunun yaptığı her şey kendisi içindir, oruç müstesna! O benim içindir ve onun mükâfatını ben vereceğim...” (Buhârî, Savm, 9) kutsi hadisi ile orucun manevi karşılığına dikkat çekilmiştir. Oruç, bizleri

maddi zevk ve şehvetler peşinde koşmaktan alıkoyan bir ilaç gibidir. Şuurlu ve şartlarına riayet edilerek tutulan oruç, kişiyi kötülöklere karşı koruyan bir kalkandır.

Oruçlu kimse kavgalara, kötü sözlere, günah ve isyanlara karşı iç âlemini kapatmıştır. Onun dilinin iftarı, güzel sözdür; gönlünün iftarı, güzel duygulardır; elinin iftarı, onu hayırlı işlerde kullanmaktır; gözünün iftarı, güzelliklere bakarak Rabbinin kudret ve kuvvetini anlamaktır; aklının iftarı da insanlığa huzur verecek bilgi ve düşünceler üretmektir.

SÖZÜN ÖZÜ

Muhabbet-i Mevlâ
budur kuluna
Dünya muhabbetin
vermez diline
Âşık eder
hikmetinin gülüne
Nûr-i hidâyetle
mutahher eyler

Her bir derdin elbet
dermanı vardır
Derman ise derde
daima yârdır
Erbab-ı derd olan bil
bahtiyârdır
Derd ile kurbiyyet
intihâ eyler

Alvarlı Muhammed Lütfi

“Allah’ım! Lütfun, rahmetin, bereketin ve rızkından bana aç, bolca ihsan eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

ZEKÂT HAYIR DUASI ALMAYA VESİLEDİR

Allah rızası için zekat ve sadaka verenlere meleklerin duasını Peygamberimiz (s.a.s.) şöyle haber vermektedir: “Kulların sabaha eriştiği her gün (yeryüzüne) iki melek iner. Bunlardan biri, ‘Allah’ım, malımı hayır yolunda harcayan kişiye (harcadığının) yenisini ver.’ der. Diğeri de, ‘Allah’ım, malını (hayır yolunda harcamayıp) elinde tutan kişinin malını telef et.’ der.” (Buhârî, Zekât, 27)

“Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır.” atasözü, bize iyilik yapanları unutmamalym diye söylenmemiş midir? Yani bir fincan kahve kadar bile olsa iyilik gördüğün insanı ve yaptığı

iyiliği asla unutmama, ona teşekkür et ve onu dualarına kat! Bu bakımdan zekat ve sadaka verenler meleklerin duasına muhatap oldukları gibi; yüzlerini güldürdükleri ihtiyaç sahiplerinin de içten dualarını alırlar.

Her ne kadar zekat verenler bu vazifeyi karşılık beklemeden sırf Allah rızası için eda etseler de bu durum kendileri için dua edilmesine engel değildir. Çünkü fitrat, kendisine yardım elini uzatan hayır sahibine, “Allah razı olsun.” demeyi ve ona vefa borcunu ifa etmeyi çok görmez.

(Muhlis Akar, Ercan Eser, Zekatı Anlamak, Ankara-2012, s.37-38)

Tâc ma’rifet tâcıdır
Sanma gayrı tâc ola
Taklid ile tok olan
Hakikatde aç ola

Bir ağaçtır bu âlem
Meyvesi olmuş âdem
Maksûd olan meyvedir
Sanma ki ağaç ola

Düşüp düşüp aldanma
Kendin hayrete salma
Hak’dan gayrı ne vardır
Ta’bire muhtaç ola?..

Sunullah Gaybî

“Allah’ım! Yolculuğun yorgunluk ve sıkıntılarından, yoldan kötü bir şekilde dönmekten, iyi hâllerden kötü hâllere düşmekten, mazlumun bedduasından, mala ve aileye gelecek kötülüklerden sana sığınırım.” (Müslim, Hac, 426)

ALLAH'A TESLİMİYET VE TEFEKKÜRÜN ZİRVESİ: İTİKÂF

Allah Rasulü Ramazan’ın son gününde nefis muhasebesinin, Allah’a teslimiyetin ve tefekkürün zirvesi olan itikâfa girerdi. İtikâf bir mescitte ibadet niyetiyle ve belirli kurallara uyararak inzivaya çekilmek demektir. Peygamber Efendimiz bizim de manevî bir atmosfer içinde, nefsimizin tahakkümünden sıyrılmamızı istiyordu. Bu bakımdan nefsimizi tezkiye ederek arındırmamız için bizleri de itikâfa teşvik etmiş, ecdadımız da bu itikâf geleneğini sürdürmüştür.

Sünnet-i kifâye olan bu ibadet keşke günümüzde de ifa edilmeye devam etse. Belki hayatın eskiye

göre çok daha hızlı oluşundan, belki biraz tembelliğimizden itikâf, günümüzde unutulmaya yüz tutan bir ibadet hâlini almıştır. Hâlbuki, en kuvvetli rehabilitasyon metotlarıyla boy ölçüşebilecek olan itikâf ibadeti, mü’minin, yenilenerek daha güçlü, maneviyatı daha sağlam hâlde hayatın içine karışması için ne kadar önemlidir!

O hâlde dünya meşgalesinden birazcık olsun kendimizi çekerek itikâflarımızla gündüzleri şehâdet âlemine, geceleri gayb âlemine bağlanmaya ne dersiniz?

(Soner Gündüzöz, Orucu Anlamak, Ankara-2012, s.103-104)

Artık demir almak günü
gelmişse zamandan

Meçhûle giden bir gemi
kalkar bu limandan

Hiç yolcusu yokmuş
gibi sessizce alır yol

Sallanmaz o kalkışta
ne mendil ne de bir kol

Rıhtımda kalanlar bu
seyahatten elemli,

Günlerce siyah ufka
bakar gözleri nemli.

Yahya Kemal Beyathı

“Allah’ım! Günahlarımı kar ve dolu suyu ile yıka ve beyaz elbiseyi kirden temizler gibi kalbimi hatalardan arındır.”
(Buhârî, Deavât, 39)

MUHAMMED ALİ

Müslüman olmadan evvelki adı Cassius Marcellus Clay Jr. olan Muhammed Ali, 17 Ocak 1942’de Louisville’de doğdu. Küçük yaşta boks sporuna başladı. 22 yaşında dünya şampiyonu olmasının akabinde Müslümanlığı seçtiğini açıklaması, bütün dünyada derin yankı uyandırdı.

İrkçiliğin zirvede olduğu, siyahi kitlelerin sistem tarafından ezildiği ve direniş yolları aradığı bir ortamda o da Malcolm X gibi, önce Nation of Islam adlı tepkisel karaktere sahip radikal İslami hareketle tanıştı. Daha sonra düşüncelerinde yumuşama oldu.

1964, 1974, 1978 yıllarında dünya ağır sıklet boks şampiyonluğunu 3 kez alan Muhammed Ali, bu unvanı rakipleri karşısında 19 kez korumayı başardı. Kariyeri boyunca çıktığı 61 maçın 56’sından galibiyetle ayrılan Ali, Vietnam Savaşı’na katılmayı reddetti. Körfez Savaşı sırasında Irak’a gitti ve rehinelerin serbest bırakılması için aracı oldu. 2002 yılında ise BM barış elçisi olarak Afganistan’da bulundu.

Son yıllarını parkinson hastalığıyla mücadele ederek geçiren Muhammed Ali 3 Haziran 2016 tarihinde yaşamını yitirdi.

Rüyalarınızı
gerçekleştirmenin en
iyi yolu uyanmaktır.

Bir hayatımız var,
yakında geçmişte
kalacak; yalnızca Allah
için yaptıklarımız
sonsuz dek kalacak.

Seni tüketen, önündeki
tırmanılacak dağlar
değil, ayakkabındaki
çakıl taşıdır.

Muhammed Ali

“Allah’ım! Bildiğin günahlarımı bağışlamamı istiyorum. Bildiğin her türlü hayırdan istiyorum. Bildiğin bütün şeylerden sana sığınyorum. Süphesiz sen gaybı/gizli olan şeyleri en iyi bilensin.” (Hâkim, Deavât, No: 1872)

İHSAN NEDİR?

“İhsan Allah’ı görüyormuş gibi ibadet etmektir. Çünkü sen O’nu görmesen de O seni görür.” (Müslim, İmân, 1)

Resûlullah’ın bu tarifi, gerçek iyiliğin Allah’a karşı samimiyet anlamına gelen ihlas ile çok yakından ilgili olduğunu ortaya koymaktadır. İhsan, iyiliktir. İyi ve güzel olan işler yapmaktır. İyi olmak, insanlara karşı sevgiye dayalı, özverili bir tutum geliştirmektir. Ama bu özverili tutumun gerçekten iyilik olarak adlandırılabilmesinin önemli bir koşulu vardır: Allah için, Allah’ı görüyormuşçasına iyilik yapmak.

İhlas, iyiliğin Allah için yapılması ve gösteriştenden uzak olmasıdır. İnsanlardan ve toplumdaki gelebilecek fayda ve çıkarların hesabı yapılmadan gerçekleştirilmesidir. İyiliği ibadet telakki ederek yapmaktır. Âdeta Allah’ın huzurundaymış gibi hissederek tertemiz duygularla, selim bir kalple, Allah’tan başkasından karşılık beklemeden sergilenen erdemli davranışlar ancak “ihsan/iyilik” olarak adlandırılacaktır. Aksi takdirde dışarıdan faydalı ve güzel bir davranış gibi görünse de samimiyetten uzak olduğu için iyilik kategorisinde olamayacaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

Müslümanlık
görünmek değil
olmaktır.

Allah’ın mutlak
hâkimiyetini tanımak
aynı zamanda
diğer bütün kadir-i
mutlak hâkimiyetleri
tanımamaktır.

Akıllı adam nasıl
konuşulacağını bilir;
hikmetli adam ise nasıl
suskun kalınacağını da
bilir...

Aliya İzzetbegoviç

“Allah’ım! Açlıktan sana sığınırım. Çünkü açlık ne kötü bir arkadaştır. Hainlikten de sana sığınırım. Çünkü hainlik ne kötü bir sırdadır.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

TABIATLA DOST OLMAK

Dost sade bir insanda mı aranır? İnsanda olmasa da o bütün dünyaya hayat hâlinde serpilmiş bir yüzde görülür. Bu yüz, bu güzel dost yüzü tabiatın yüzüdür. Tabiatla konuşmasını bilmeyen insan, yüzünü görmeyen insan kördür. Tabiatla konuşmasını bilmeyen insan ruhu dilsizdir. Gözü ve gönlü ne hâlde olsalar tabiat onlarla sözleşir. Her nerede olsalar onlar tabiatla konuşur ve onunla hâlleşirler.

Dost arayan gönüller onu bir insan varlığında bulmasalar bile tabiatla bulurlar. Hicrandaki ruhun bir ağacın altına sığınması ve karşı yamaçta bulunan bir ağaçla sözleş-

mesi hicranını vuslat yapıyor. Bir dere kenarındaki su sohbeti yüzlerce insana çevrilen hasbihâlden çok zengin ve çok daha değerlidir. Çünkü onda bir kalple konuşulur ve o kalbe derinlerdeki bütün sırlar açılır. Acılar anlatılır. Hem de ondan şifa umulur. Onunla yaralar tedavi edilir.

Suyun çiçeklerde koku, gökyüzünde renk, tende hayat olmadan önce varlığının en büyük hikmeti yaraları tedavi etmesidir. Çünkü tabiat dostların dostu olan büyük dostu, Allah’a ulaşmak için birer merdivendir.

(Nurettin Topçu, Var Olmak)

Boğuyor alem-i İslam’ı
bir azgın fitne,
Kit’alar kaynatarak
gitti o girdab içine!

Mahvolan aileler bir
sürü ma’sûmundur,
Kalan âvârelerin hâli
de ma’lûmundur.

Nasıl olmaz ki?
Tezelzül veriyor
arşa enîn!

Dinsin artık bu hazin
velvele ya Rab!
Amîn!

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Beni bağışla, bana hidayet nasip eyle, bana rızık ver, beni afiyette daim eyle ve bana merhamet et.”
(Müslim, Zikir ve Duâ, 35)

BİR KEZ GÖNÜL YIKTIN İSE

Kalpте oluşаn manevi duyguların kaynağı ve ruhun derinliklerindeki güç olarak nitelenen gönül, inancımızda büyük bir değere sahiptir. Gönül yapmak ne kadar takdire şayan görölmüş ise bir gönlü incitmek de o derece günah adedilmiştir.

Gönül, Kâbe’ye benzetilmiş, hatta Kâbe’den aziz kabul edilmiştir. Bu kabul, Sevgili Peygamberimizin; “Ey Kâbe! Ne kadar hoşsun, kokun ne kadar da güzel! Şanın, hürmetin ne kadar da yüce! Ama canım elinde olan Allah’a yemin ederim ki, Allah nezdinde malıyla, canıyla mü’mi-

nin hürmeti senin hürmetinden daha büyüktür.” (İbn Mâce, Fiten, 2) hitabına dayanır.

İnsanın ağzından ölçüsüzce çıkıveren sözler nice kalpleri kırmakta, kaba saba davranışlar gönül incitmekte, yalan, dedikodu, suizan, alay, iftira ile sadece diller değil, yürekler kirletilmektedir. Elbette insanın kusurları, zaafı, müspet, menfi pek çok duyguları vardır. Ancak erdem ve olgunluk, duyguları kontrol edebilmekte; nefsi dizginleyebilmektedir. Bu yüzden gönül yıkan değil, yapan olabilmek için gayret etmeliyiz.

SÖZÜN ÖZÜ

Senin kalbinden
sürgün oldum ilkin
Bütün sürgünlüklerim
bir bakıma bu
sürgünün bir süreği
Bütün törenlerin
şölenlerin ayınlerin
yortuların dışında
Sana geldim
ayaklarına
kapanmaya geldim
Af dilemeye geldim
affa layık olmasam da
Uzatma dünya
sürgünümü benim
Sezai Karakoç

“Allah’ım! Bize imanı sevdire, kalplerimizi imanla süsle. Bize küfrü, itaatsizliği ve isyanı sevdirmeme, kerih göster, bizi doğru yolu bulanlardan eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

HZ. SALİH (A.S.)’İN DEVESİ

Hız. Salih’in kavmi Semûd, Allah’a inanmıyor, büyüklük taşıyor, Salih (a.s.)’a inananları küçük görüyordu. Her peygamberin bir mucizesi vardır. Hız. Salih’in mucizesi de bir deve idi. Bu mucize ile Semûd kavminin bu hayvana nasıl davranacağı Allah tarafından sınanıyordu.

Salih (a.s.) kavmine devenin Allah’tan onlara bir işaret olduğunu, ona dokunmamalarını, serbest bir şekilde dolaşmasına karışmalarını söylemiş, onlardan bir gün devenin bir gün ise kendilerinin olan su hakkına riayet etmelerini istemişti (Şu’arâ, 26/141-159). Deveye dokunmamaları uyarılarına rağmen

inanmayanlar deveyi hunharca öldürdüler. Aslında deve bir imtihan aracı idi, maksat onların ilahî buyruklara itaat hususundaki niyet ve kararlılıklarını denemektir.

Kur’an’da eski toplumların hak dini kabul etmemekte direnip büyüklük taslayan zorbaları hakkında kullanılan müstebkir tabiri, Semûd kavmi için de kullanılmıştır. Zorbalıkları Hız. Salih’e inananları küçük görmeleri, Salih (a.s.) ile beraberindekilere tuzak kurma planları, savunmasız bir devenin bile hakkını gasp edip onu öldürmeleri ile aşikâr olmuştur. Semûd kavmi bir çılgılık ile helak olmuştur.

*Bizim kapı dost kapısı
Girene canımız kurban
Selâm muhabbet tapusu
Verene canımız kurban*

*Nefisten soyunduk tül tül
Gitti beden, kaldı gönül
Özümüz bağ, sözümüz gül
Derene canımız kurban*

*Hayat kilim, çile nakış
Dokuyoruz iniş, yokuş
Marifet mânâya bakış
Görene canımız kurban*

Abdurrahim Karakoç

“Rabbimiz! İndirdiğine inandık ve Peygambere tâbi olduk; artık bizi şahitlerle beraber yaz.” (Âl-i İmrân, 3/53)

ÜMMETİNE DÜŞKÜN MÜŞFİK NEBİ: HZ. PEYGAMBER

Allah Resûlü, ümmetine duyduğu eşsiz sevgi ve merhamet neticesinde, dünya ve ahiret saadeti için onlara tavsiyelerde bulunurdu. Kimi zaman verdiği bildirinin öneminden dolayı heyecanlanır, gözleri kızarır, sesi yükselir, sanki düşman tehlikesine karşı bir orduyu uyarıyormuşçasına celallenirdi (Müslim, Cum'a, 43).

Bir defasında kendisiyle ümmetinin hâlini şöyle anlatmıştı: “Benimle ümmetimin durumu (geceleyin) ateş yakan kimsenin hâline benzer. Böcekler ve kelebekler o ateşe düşmeye başlar.

İşte ben de sizler ateşe girerken kuşaklarınızdan tutup engellemeye çalışıyorum.” (Müslim, Fedâil, 17)

Rahmet Elçisinin ümmetine olan düşkünlüğünü Yüce Rabbimiz şöyle ifade eder: “Andolsun size kendinizden öyle bir Peygamber gelmiştir ki sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, mü'minlere karşı raûf (çok şefkatli) ve rahîm (çok merhametli)dir.” (Tevbe, 9/128) Allah, ümmetine olan bu şefkatinden dolayı onu kendi isimlerinden “Raûf” ve “Rahîm” ile isimlendirmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Rûhum sana âşık, sana
hayrandır Efendim,
Bir ben değil, âlem
sana kurbandır
Efendim.

Mahşerde nebiler bile
senden medet ister,

Rahmet, diyen
âlemlere, Rahman'dır
Efendim.

Ta Arşa çıkar her gece
âşıkların âhı,

Medheyleyen ahlâkın,
Kur'ân'dır Efendim.

Ali Ulvi Kurucu

“Allah’ım! Peygamberin Hz. Muhammed (s.a.s.)’in senden istediği hayırlı şeyleri biz de senden istiyoruz. Yine Peygamberin Hz. Muhammed (s.a.s.)’in sana sığındığı şeylerden biz de sana sığınıyoruz.” (Tirmizî, Deavât, 94)

YETİMLERE KARŞI GÖREVLERİMİZ

Dinimiz, yetimlerin korunup gözetilmesine büyük önem vermiş; onların himayesinden öncelikle velilerini sorumlu tutmuştur. Velilerin görevi yetimleri koruyup gözetmek, onların şahsi ve mali menfaatlerini korumaktır. Yetimlerin malını yemeye, gasbetmeye kalkışan veliler, yetkisini kötüye kullanmış ve emanete hıyanet etmiş sayılmaktadır. Kur’an’da yetimlerle ilgili özel hükümler yer almış, (Nisâ, 4/10) Hz. Peygamber de yetim malı yemeyi yedi büyük günah arasında saymıştır. (Müslim, İman, 145)

Kendisi de bir yetim olarak büyüyen Sevgili Peygamberimiz, yetime sahip çıkıp onu himaye eden kişilerin cennette kendisi ile yan yana olacağı müjdesini vermiş, (Buhârî, Talâk, 25) “Müslümanların evleri arasında en iyisi içinde kendisine iyi davranılan bir yetimin bulunduğu evdir.” (İbn Mâce, Edeb, 6) buyurarak yetimlerin sıcak bir yuvada korunup gözetilmesini teşvik etmiştir.

Müslüman bir toplumun her ferdi bir veli sorumluluğu ile hareket ederek toplumsal emanet olan yetimlerimize sahip çıkma gayreti içerisinde olmalıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Canları hasret oduna
yandırır
Ayrılık âh ayrılık
vâh ayrılık
Lezzetinden âlemin
usandırır
Ayrılık âh ayrılık
vâh ayrılık!

Görmez eyler
ağlamaktan gözleri
Hem sarardır hem
soldurur gül yüzleri
Karanu eyler nice
gündüzleri
Ayrılık âh ayrılık
vâh ayrılık!

Aziz Mahmud Hüdayi

“Ey Rabbimiz! Bizi sana teslim olanlardan eyle, soyumuzdan da sana teslim olacak bir ümmet çıkar. Bize ibadet usullemizi göster, tevbemizi kabul et. Şüphesiz tövbeleri kabul eden, merhameti bol olan sensin.” (Bakara, 2/128)

KADİR GECESİ

Kur’an’ın Ramazan ayında (*Bakara, 2/185*) ve Kadir Gecesi’nde indirildiği ifade edilmektedir. Peki, ne olmuştur da Allah Kadir Gecesi’ni bin aydan hayırlı bir gece olarak nitelendirmiştir?

Bu sorunun cevabı, Kadir Suresi’nde saklıdır. Bu surenin ilk ayetinde “Biz onu (Kur’an’ı) Kadir Gecesi’nde indirdik.” (*Kadir, 97/1*) denilmektedir. O hâlde bu geceye ayrıcalıklı vasfını veren, bu gecede Kur’an’ın inmesidir. Allah insanlığa rahmet ve inayetini göndermiş, kulu Muhammed’e ıssızlığın ve karanlığın tam ortasında Kur’an’ı indirmiştir. Çöle nur inmiştir...

Kadir Gecesi! Bin aydan daha bereketli gece! Meleklerin ve Cebrail’in, Rablerinin izniyle her iş için yeryüzüne indikleri gece! Tan vaktime kadar esenlik ve barışın hâkim olduğu gece! Cebrail’in karanlık bir mağarayı Allah’ın nuru ile aydınlatığı gece! Namus-ı ekber’in “Oku!” emri ilahisini Muhammed’e (s.a.s.) söylediği, Muhammed Mustafa’nın “Ben okuma bilmem.” dediği gece! Ve her şeyin yeniden başladığı gece! İnsanlık için dönüm noktası olan gece!

(Soner Gündüzöz, *Orucu Anlamak*, Ankara-2012, s.99)

SÖZÜN ÖZÜ

Rûhlarla buluşur
kullar bu gece
Allah’la konuşur
kullar bu gece
Bize Kur’an geldi
Mevlâ katından
Mevlâ’ya kavuşur
kullar bu gece

Bizi rahmetine
daldır ilâhî
Kur’an’ından nasip
aldır ilâhî
Aradan perdeyi
kaldır ilâhî
Nasipsiz inmesin
kollar bu gece

Hayreddin Karaman

“Allah’ım! Ciddi ve şaka yollu yaptıklarımı, yanlışlıkla ve bilerek işlediğim günahlarımı affeyle! Bütün bu kusurların bende bulunduğunu itiraf ederim.” (Müslim, Zikir, 70)

ÇOCUKLARIMIZA KUR’AN EĞİTİMİ VERİRKEN...

Her anne ve babanın en temel arzusu, evlatlarının ahlaki ve manevi değerlerle donanmasıdır. Çocuklarımıza Kur’an okumayı öğretmek ve her zaman Kur’an okumalarını teşvik etmek, bizim onlara karşı vazifelerimizdendir. Yavrumuzun Kur’an okuyabilen bir birey olarak yetişmesi, onun büyük bir desteğe sahip olması anlamına gelir ve hayatının her safhasında bundan istifade edebilir. Çünkü hem bizim hem de çocuklarımızın Kur’an-ı Kerim’in rehberliğine, arkadaşlığına, şifa gücüne, huzur verme özelliğine ihtiyacımız vardır.

Kur’an eğitimi ile ilgili olarak dikkat edilmesi gerekenler şunlardır:

- Bebek iken odasında Kur’an okuyun.

- Küçük yaşlardaki çocuğunuzun Kur’an okuduğunuzda yanınıza gelmesine izin verin. Çocuklarınız, sizlerin mutlulukla Kur’an okuduğunuza şahit olsun.

- Kısa sureleri okurken ona da tekrar ettirebilirsiniz. Sıkıldığını hissettiğiniz anda onu serbest bırakın.

- Yaşı henüz küçükken sadece elifba harflerini tanıtarak onu ilerdeki Kur’an eğitimine hazırlayabilirsiniz. Bunu da oyunlarla sevdirerek yapın. İstekli olmadığı zamanlarda ısrarcı olmayın.

*Kurtar nefsin belâsından
Can bu lutfu bula senden
N’ola ihsân ola senden
Al gönlümü senden yana*

*Elim sana ermekliğe
Gözüm seni görmekliğe
Tapuna yüz sürmekliğe
Al gönlümü senden yana*

*Nefsin meyine kanmasın
Firkat oduna yanmasın
Mâsivâyâ aldanmasın
Al gönlümü senden yana*

Ümmî Sinân Halveti

“Ey Kitab’ı (Kur’an’ı) indiren, bulutları gökyüzünde gezdiren ve düşman saflarını darmadağın eden Allah’ım, şu düşmanı perişan et ve bizi onlara karşı muzaffer kıl!” (Buhârî, Cihâd, 112)

ZEKAT VERİRKEN İNSANLARI İNCİTMEMEK

Kur’an’da zekat ve sadakaların kabul edilmesi için yardımda bulunulan kişilere minnet ve eziyet edilmemesi gerektiği ifade edilmiştir. Minnet, kişinin “Şunu verdim, bunu verdim.” diye her yerde verdiği sadakasını konuşması, yaptığı iyiliği başa kakması, zekat veya sadaka verdiği insandan menfaat elde etmeye çalışması, ona karşı kibirlenmesidir. Eziyet ise, zekat ya da sadaka verdiği insanı fakirlikle ayıplamak, onu küçümsemek ve ona ağır söz söyleyerek kendisini incitmektir.

Bu nedenle gerçek mü’minler infakta buldukları kimselere

minnet ve eziyet ederek kazandıkları sevapları boşa çıkarmazlar. Fakirlerin gönüllerini alıcı güzel sözler söylemenin ve kusurlarını bağışlamanın, onları incitici ve onurlarını kırıcı bir iyilikten daha hayırlı olduğunu asla unutmazlar. Onlara karşı son derece nazik ve kibar davranırlar. “...Biz size sırf Allah’ın rızası için yediriyoruz. Sizden bir karşılık ve bir teşekkür beklemiyoruz.” (İnsân, 76/9) diyerek yaptıkları iyiliğin karşılığını sadece Yüce Allah’tan beklerler.

(Muhlis Akar, Ercan Eser, Zekatı Anlamak, Ankara-2012, s.94-95)

SÖZÜN ÖZÜ

Sözün bilmez bazı
nadan elinden
Edep ağlar erkan ağlar
yol ağlar
Bülbülün feryadı
gonca gülünden
Gülşen ağlar bülbül
ağlar gül ağlar
Kamil olanların
bellidir yeri
Yoluna koyarlar
can ile seri
Hakkın didarını
görelen beri
Gökler ağlar derya
ağlar sel ağlar

Gevheri

“Allah’ım! Beni amellerin ve ahlakın en güzeline kavuştur. Onların en güzeline ancak sen ulaştırırsın. Beni kötü işlerden ve kötü ahlaktan muhafaza et. Bunlardan ancak sen koruyabilirsin.” (Nesâî, İftitâh, 16)

MÜ’MİNLERİN ANNESİ: HZ. ÂİŞE (R.ANHA)

İslam’ın ilk halifesi Hz. Ebubekir’in (r.a.) kızı olan Hz. Âişe (r.a.) annemiz Mekke’de doğdu. Babasının davetiyle ilk Müslümanlar arasında yer aldı. Babasının Hz. Peygamber’le (s.a.s.) Medine’ye hicret etmesinin ardından o da hicret etti. Hicretin ikinci yılında Hz. Peygamber’le (s.a.s.) evlendi. Hz. Peygamber (s.a.s.), hanımları arasında Hz. Hatice’den (r.a.) sonra en çok onu sevmiş, dünyada en çok kimi sevdiği sorusuna karşılık olarak onun adını vermiştir.

Amr b. Âs’dan (r.a.) rivayet edildiğine göre o şöyle demiştir:

Rasûlüllah’a (s.a.s.) geldim; “Ey Allah’ın Resûlü, insanların hangisi sana daha sevimlidir?” dedim. Rasûlüllah (s.a.s.): “Âişe” buyurdu. Ya erkeklerden? dedim. “Onun babası”. Sonra kim dedim “Ömer” buyurdular (Buhârî, Meğâzî, 64).

Hiz. Âişe (r.a.) , Hz. Peygamber (s.a.s.) vefat ettiği zaman O’nun sünnetini en iyi bilen, anlayan ve muhafaza eden sahâbilerin başında yer alıyordu. Hz. Peygamber’den (s.a.s.) sonra kırk yedi yıl daha yaşadı ve altmış beş yaşında Medine’de vefat etti.

SÖZÜN ÖZÜ

Dağda dolaşırken
yakma kandili,

Fersiz gözlerimi
dağlama gurbet!

Ne söylemez, akan
suların dili,

Sessizlik içinde
çağlama gurbet!

Titrek parmağınla
tutup tığını.

Alnıma işleme kırışığını

Duvarda, emerek
mum ışığını,

Bir veremli rengi
bağlama gurbet!

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Şüphesiz ben nefsimi çok zulmettim, günahları bağışlayacak olan yalnız sensin. Öyleyse katından bir af ile beni bağışla. Bana merhamet et, çünkü bağışlaması ve rahmeti çok olan sadece sensin.” (Buhari, Ezan, 149)

DUALARIN KABUL EDİLDİĞİ ZAMAN: ARIFE GÜNÜ

Bugün Kamerî takvime göre Ramazan’ın son günü, yani Arife günüdür. Yarının Ramazan Bayramı olduğunu bildirdiğinden “Arife Günü” denmiştir.

Arife Günü’nde Ramazan boyunca tuttuğumuz oruçlar, bizleri nefis muhasebesine sevk etmiş, kalplerimizi arındırmış, affetme ve bağışlama erdeminin ön plana çıkmasına sebep olmuştur. İşte Arife Günü, nefislerimizi tezkiye eden oruçla kulluk bilincimizin zirveye ulaştığı, kin, nefret ve intikam duygularımızın iyice törpülendiği özel bir zamandır. Bu nedenle Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), “Duaların en faziletlisi Arife Günü yapılındır.” (Muvatta’, Hacc, 81) buyurmuşlardır.

Bayramı karşılamanın coşkusuyla, mübarek Ramazan’ı uğurlamanın üzüntüsü arasında, özellikle hastaları ziyaret ve onlara dua etmeliyiz. Ölmüşlerimizin kabirlerini ziyaret etmeli, fakir ve muhtaç insanlara yardım elimizi uzatmalı, onları da bayram sevincine ortak etmeliyiz.

Arife Günü’nde, henüz vermemiş isek, fitır sadakalarımızı vermeliyiz. Ramazan Bayramı gecesi olan Arife Günü gecesini, kaza namazı kılarak, Kur’an-ı Kerim okuyarak, yüce Allah’tan af ve mağfiret dileyerek ve dua ederek geçirmeliyiz. Çünkü duaların kabul olduğu gecelerden birisi de bayram geceleridir. Yüce Allah’tan sağlık ve mutluluk içerisinde Ramazan Bayramı’na kavuşmanızı diliyoruz.

SÖZÜN ÖZÜ

Yine firkat narına
yandı cihan
Hasretâ gitdi
mübarek Ramazan
Nur ile bulmuşdu
âlem yeni can
Firkate gitdi
mübarek Ramazan

İndi Kur’ân sende
ey nûru güzel
Leyle-i Kadrinde
ey kadir güzel
Gitti ey tehlîl ü
tekbîri güzel
Elvedâ gitdi
mübârek Ramazan

Niyazi Mısrî

“Ey mülkün gerçek sahibi olan Allah’ım! Mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden çekip alırsın. Dilediğini yüceltirsin, dilediğini de alçaltırsın. Her türlü iyilik senin elindedir. Hiç kuşku yok sen her şeye kâdirsin.” (Âl-i İmrân, 3/36)

BAYRAMIN DEĞERİNİ BİLMEK

Orucu, sahurunu, iftarını, teravihi, fitresi, mukabelesi ve nice güzellikleriyle Rabbimizin bize büyük bir ikramı olan Ramazan ayının ardından bir bayrama daha erişmenin sevincini yaşıyoruz bugün. Bayram fırsat günüdür. Anne-baba duası almanın, gönüllerini yapıp cennete açılan kapıdan girmenin fırsatıdır bayram. Rahman’dan bir bağ olan sıla-i rahime tutunarak uzak düşülen akrabalıkları, unutulmuş dostlukları, yitirilmiş kardeşlikleri yeniden ilmek ilmek dokumanın zamanıdır bayram.

Bayram, çaresizlere çare, mazlumlara yoldaş, yalnızlara arkadaş olmanın fırsatıdır. Bayram, sevindirme

günüdür. Hayatın yükünü birlikte omuzladığımız eşlerimizi, evlerimizin canlı bayramı olan çocuklarımızı sevindirebilmek, yuvamızdaki bayram sevincini şehirlerden şehirlere, evlerden evlere, gönüllerden gönüllere taşıyabilmektir bayram.

Huzur evlerinden çocuk evlerine, hastanelerden hapishanelere yaralı ve yorgun kalpleri onarmak, yaşama sevincini yitirenlere can suyu olmaktır bayram. Mü’min gönüllere düşen ilahi bir armağan olan bayramın değerini bilmek, ona gereken özeni göstermektir.

Bayramınız mübarek olsun.

SÖZÜN ÖZÜ

*Artarak gönlümün
aydınlığı her saniyede*

*Bir mehâbetli sabah
oldu Süleymâniye`de*

*Kendi gök kubbemiz
altında bu bayram
saati,*

*Dokuz asrında
bütün halkı, bütün
memleketi,*

*Yer yer aksettiriyor
mavileşen
manzaradan,*

*Kalkıyor tozlu zaman
perdesi her an aradan.*

Yahya Kemal Beyatlı

“Allah’ım! Bana verdiğin rızık konusunda beni kanaat sahibi yap ve o rızıkımı bereketli kıl. Zayi olan her nimetin daha hayırlısını bana ihsan eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1878)

MERHAMET VE RAHMET BAĞI: SILA-İ RAHİM

Akrabalar, mutluluk ve huzur verir, insanı güçlü kılarlar. Allah Rasulü (s.a.s.) bunu “Kişi, kardeşleri (dostları, sevenleri) ile çoktur.” (Deylemî, Müsned, IV, 205) sözü ile ifade etmiştir.

İnsanın hem iç dünyasında güçlü hem de topluma uyumlu olabilmesinde iyi bir çevreye ait olması etkilidir. İnsan, duygu ve düşüncelerini paylaşabileceği; sevinci ve kederine ortak kılabilceği ne kadar kişi varsa manen o kadar çok ve o denli güçlüdür. Bu sebeple İslam dininde yakınlarla ve akrabalara özel önem verilir. Akrabalarla ilişkilerimizi sürdürmeyi

ifade eden sila-i rahim de ahlaki bir görev olması yanında, dinî bir vecibe kabul edilir.

“Kim, rızkının genişletilmesini, ecelinin uzatılmasını isterse sila-i rahim yapsın.” (Buhârî, Edeb, 12) buyuran Nebi (s.a.s) her fırsatta gerek kendi gerek eşlerinin yakınları ile bağlarını güçlendirme gayretinde olmuştur. Zira akrabaların hakkı onlara yardım etmek, iyiliklerini istemek, onlara zarar vermemek, adaletle davranmak, karşılıklı ilişkilerde insafli olmak, hastalarını ziyaret etmek ve cenazelerine katılmaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

En üstün ahlaki davranış; sana gelmeyen akrabaları ziyaret etmen, seni mahrum edenlere ikramda bulunman ve sana kötülük yapanları affetmandır.

Günahtan kaçınmayan bilgin, meşale tutan bir kördür: Doğru yolu gösterir, kendisi görmez.

Sadi Şirazi

“Allah’ım! Açıklarımı ört, korkularımı gider ve bana güven ver. Allah’ım! Ayıplarımı ört ve korkularımı gider.” (Hâkim, Deavât, No: 1902, I)

HAYA VE EDEP TİMSALİ: HZ. OSMAN (R.A.)

Hz. Osman (r.a.), İslam’ın ilk yıllarında iman etti. Hz. Peygamber’in (s.a.s.) kızı Rukıyye (r.a.) ile evlenip Habeşistan’a hicret etti. Daha sonra Habeşistan’dan Mekke’ye dönüp ardından Medine’ye hicret etti. Bedir Savaşı’ndan sonra eşi Hz. Rukıyye (r.a.) vefat edince Resûlullah (s.a.s.), onu diğer kızı Ümmü Külsûm (r.a.) ile evlendirdi.

Bir gün Resûlullah (s.a.s.), Hz. Âişe’nin (r.a.) evinde istirahat ediyordu. O sırada Hz. Ebû Bekir (r.a.) girmek için izin istedi. Resûlullah (s.a.s.) hâlinde bir değişiklik yapmadan girmesine izin

verdi. Sonra Hz. Ömer (r.a.) geldi, ona da aynı şekilde hâlini değiştirmeden izin verdi. Ondan sonra Hz. Osman (r.a.), huzura girmek için izin istedi. Bu defa Resûlullah (s.a.s.) hemen oturdu ve elbisesini düzeltilti. Hz. Osman (r.a.) gelip Resûlullah’la (s.a.s.) konuştu ve çıktı. Hz. Osman’a niçin o şekilde davrandığını soran Hz. Âişe (r.a.) validemize Resûlullah (s.a.s.) şöyle cevap verdi: “Osman çok hayâlî birisidir. Kendisinden meleklerin bile hayâ ettiği bir kimseden ben hayâ etmeyeyim mi? (Müslim, Fedâilü’s-sahâbe, 26).

SÖZÜN ÖZÜ

Sakin sanma kim
halk ederler cefâ
Sen usanma
kim Hak’tır vefâ
Çü Rabbindir ancak
edip eyleyen
Dahi herkesi
depretilip söyleyen
Cefâsı vefâdır sana
kıl safâ
İbâdına lutf eyle
etme cefâ
Ki tâ hilm ile
içeri gidesin
Gönül gülşeninde
huzûr edesin

Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Allah’ım! Tövbelerimizi kabul eyle, süphesiz ki sen tövbeleri çok kabul edensin, çok merhametlisin. Bizi nimetlerine şükredenler, nimetlerinle seni övenler, verdiğin nimetleri kabul edenlerden eyle ve bize nimetlerin devamını ihsan eyle.” (Hâkim, Temin, No: 977)

BESMELE: HER HAYRIN ANAHTARI

Besmele genelde hayırlı her işin başında Allah’ın adını anmanın, özelde de “Bismillahirrahmanirrahim” cümlesinin adıdır. İslam’ın varlık, bilgi ve değere bakışını şekillendiren besmele, kulluk bilinciyle hayatı anlamlandırır.

İster dünyevi, ister uhrevi olsun bir Müslüman her meşru ve anlamlı işin öncesinde besmeleyi okuyup Allah’ı anmakla, Allah Teala’nın ilahlığını, kendisinin de kulluğunu ifade etmiş olur. Müslüman besmele çekmekle, “Kendi adıma veya başka bir varlık adına değil, sadece Allah adına, O’nun rızasını kazanmak umuduyla ve

O’nun izni çerçevesinde bu işi yapmaya başlıyorum.” demiş olur.

Besmelenin mü’minler için önemini Peygamberimiz şöyle ifade eder: “Bismillahirrahmanirrahim ile başlamayan her anlamlı iş, bereketsiz ve sonuçsuzdur.” (Süyûti, el-Fet-hu’l-kebir, II, 303) Buna göre, anlamlı her işin başlangıcında Yüce Allah’ın hatırlanması, o işin manevi değerinin artmasına, hayırlı ve güzel şekilde neticelenmesine vesile olur. Besmelenin okunmadığı işler ise bereketten mahrum ve güzel sonuçlardan uzak olur. Şu hâlde besmele her hayrın anahtarıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Allâh adın zikredelim
evvela

Vacib oldu cümle işte
her kula

Allâh adın her kim ol
evvel anâ

Her işi âsan eder Allâh
anâ

Bir kez Allâh dese
şevkile lisan

Dökülür cümle günah
misli hazan

İsm-i pâkin pâk olur
zikreyleyen

Her murada erişir
Allâh diyen

Süleyman Çelebi

“Rabbimiz! Şüphesiz ki sen gizlediğimizi de açıkladığımızı da bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah’a gizli kalmaz.”
(İbrahim, 14/38)

DEVREDİLEMEZ SORUMLULUK ANA-BABA OLMAK

İnsanoğlunun dünyadaki serüveni hak ve sorumluluklar çerçevesinde devam eder. İnsanın elde ettiği her nimet ona hak verdiği gibi sorumluluk da yüklemektedir. İnsanın yüklendiği sorumlulukların başında şüphesiz evlatlarının gelmektedir.

Cenab-ı Hak, ebeveyn evlat nimetiyle asla ihmal ve inkâr edemeyeceği birtakım sorumluluklar yüklemiştir. Bu sorumluluklar sadece çocukların maddi varlıkları ile ilgili değildir. Zira çocuklar yetişme sürecinde sevgi, güven ve ahlaki gelişimleri için manevi desteğe ihtiyaç duyarlar. Anne-babaların

gerek evlatlarının toplumda sağlıklı bireyler olmaları yönündeki gayretleri gerekse Allah’a karşı iyi bir kul olmaları yönündeki eğitim sorumlulukları devredilemeyen görevlerindedir.

Çiftler, çocukları ile ilgili üstlerine düşenleri eksiksiz yerine getirmekle mükelleftir. Zira onların ifa edeceği görevleri toplumda hiç kimse onlar gibi asla yerine getiremeyecektir. Anne-baba evlat arasındaki ilişki Allah tarafından özel bir şekilde tesis edilmiştir. Bu sorumluluk bilinci ile hareket etmemiz gerekmektedir.

SÖZÜN ÖZÜ

Kırılır da bir gün
bütün dişliler
Döner şanlı şanlı
çarkımız bizim
Gökten bir el
yaşlı gözleri siler
Şenlenir evimiz
barkımız bizim
Yokuşlar kaybolur
çıkardık düze
Kavuşuruz sonu
gelmez gündüze
Sapan taşlarının
yanında füze
Başka alemlerle
farkımız bizim

Necip Fazıl Kısakürek

“(Rabbim!) İnsanların diriltileceği gün ve Allah’a temiz bir kalple gelenler dışında malın da çocukların da fayda veremeyeceği gün beni mahcup etme!” (Şu’arâ, 26/87-89)

MODERN ÇAĞIN KİMSESİZLERİ: MÜLTECİLER

İslam dünyasının içinden geçtiği ağır ve vahim süreç hepimizi derin bir üzüntüye boğarken Müslüman toplumlardaki çekişmeler giderek şiddete dönüşmekte, sayısız insan göçe zorlanmaktadır. 2011 yılından bu yana süregelen bir trajedi var yanı başımızda: Suriye. Sönen hayatları, parçalanan aileleri, umuda doğru çıkılan yolda ölümle buluşmaları, kısacası yaşanan bu büyük dramı anlatabilmek mümkün mü?

İnsanın yurdundan, yuvasından çıkarılması; eşinden, dostundan, ailesinden ayrılmak zorunda kalması; dilini bilmediği insanların arasında yaşama tutunmak için

çırpınması ne büyük bir imtihan! Ya bizim onlar vesilesiyle tabi tutulduğumuz imtihan, kardeşlik sınavı! Cenab-ı Hakk’ın bizlere kardeş ilan ettiği muhacirleri bağrımıza basma zamanıdır.

Hz. İbrahim’in ateşine su taşıyan karınca misali, bu mazlum kardeşlerimizin ateşlerine su taşımak düşünüyor her birimize. Yüzlerini tebessümlerimizle güldürebilmek, hâl hatırlarını sorup yüreklerini serinletebilmek, ekmeğimizi değil muhabbetimizi de paylaşarak gönüllerine teselli sunabilmek, her muhacire bir ensar olabilmek...

SÖZÜN ÖZÜ

Kırk yaşımdan sonra
kalbime ilham
Erişti Mevla’dan bir
ihsan oldu
Hakk’i bilenlere
hazırdır her an
İnkâr edenlere sır
nihan oldu
Varlık noktasını
açık gösterdi
İrade-i cuz’un
eline verdi
Hakk’i bilen her eşyayı
Hak gördü
Vücutun şehrine
o sultan oldu
Aşık Veysel

“Allah’ım! Bütün işlerimdeki ölçsüzlüğümü, cahilliğimi ve hatamı bağışla. Sen bunları benden daha iyi biliyorsun.”
(Buhari, Deavât, 60)

İBN SİNÂ

Doğu’da “eş-Şeyh er-Reîs” veya “Hüccetu’l-Hakk”, Batı dünyasında “Avicenna” olarak bilinen ‘tabipler sultanı’ İbn Sînâ, 980’de, Sâ mânîler Dönemi’nde, Buhara yakınlarındaki Afşana’da dünyaya gelmiştir. On yaşında Kur’an’ı hıfzeden ve muhtelif ilimlerde tekamül gösteren İbn Sînâ, filozof hocalarının yetersiz kaldığı konuları kendi kendine okuyarak çözmeye çalışmıştır.

İbn Sînâ’nın düşünce sistemini besleyen kaynakların başında genelde İslam dini, özelde bu dinin iki temel kaynağı olan Kur’an ve sünnet gelmektedir. Filozof, önce Kur’an eğitimi almış, daha sonra

da İsmail ez-Zahid’den fıkıh ilmi tahsil etmiştir. Dinî konulara ve Kur’an ayetlerine vukufiyeti hemen her eserinde dikkati çeken bir husustur. Her ne kadar Aristo felsefesine bağlı ise de sudur nazariyesi çerçevesinde Yeni Eflatuncu öğelerden ve tasavvuf geleneğinden de beslenmiştir.

Ölümüyle ilgili bilgiler muhtelifdir. Hastalandığı ve bir süre kendini tedavi etmeye çalıştığı, vefatından önce varlığının büyük kısmını fakirlere dağıttığı ve 58 yaşında, 1037 yılında Hemedan’da vefat ettiği bilinmektedir.

SÖZÜN ÖZÜ

Düşmanlarını
aldatmayanlar,
dostlarını
aldatmayanlardan
daha çoktur.

Başını semaya
çarpırmaktan ber-
mutad cüceler
korkarlar.

Haset, başkasının
balını kendi ağzına
zehir etmektir.

Cenap Şahabettin

“Ey Allah’ım! Senin rahmetini umuyorum, beni göz açıp kapayıncaya kadar (da olsa) nefsimle baş başa bırakma. Hâlimi tümüyle düzelt, senden başka ilah yoktur.”
(Ebû Dâvûd, Edeb, 110)

HAYDİN FELAHA

Felâh, kurtuluş demektir. Ezanın lafızlarından olan “Hayye ale’l-felâh” ile “Haydin kurtuluşu!” denmektedir; yani “Koşun, geç kalmayın, tez davranın, kurtulun!” “Haydin namaza!” çağrısından sonra “Haydin felâha!” denilmesi, insanlığın kurtuluşunun iman ve amelden geçtiğinin en veciz ifadesi olmaktadır.

Ezandaki “Haydin kurtuluşu!” çağrısının içerdiği mana, bir müjdeyi de beraberinde getiriyor. Bu çağrıyla ezan, aynı zamanda bir müjdeye dönüşüyor. Hz. Peygamber’in davet mektuplarındaki “Müslüman ol, selamete eresin (kurtulasın)!” (Buhâri,

Bed’ül-vahy, 1) çağrısındaki hakikatin beyanı, akıbetin ilanı gibi. Müjde ve ceza bir arada... Seçim ise insana bırakılmış.

Allah’ın emirlerine saygı ile bağlı olan, Rabbin rızasını hayatın merkezine koyan her insan için “Hayye ale’l-felâh” müjdesinde heyecana ve ümide sevk eden derin bir mana bulunur. Ve gerek dünyada gerekse ahirette felâha ulaşmak isteyenlerin tek bir yolu vardır, o da İslam’a sınıksız sarılmaktır. Zira felâh, kendisinden başka büyük olmayan Zat’ın kapısındadır.

(Ömer Özpınar, *Ezanı Anlamak*, Ankara-2012, s.53, 55)

*Sen adli zulüm sanma
Teslim ol oda yanma
Sabr et sakın usanma
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler...
Deme şu niçin şöyle
Yerinedir ol öyle
Bak sonuna sabr eyle
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler...
Erzurumlu İbrahim Hakkı*

İSLAM’DA NİKÂHIN GERÇEKLEŞMESİ İÇİN GEREKLİ UNSURLAR

İslam’da nikâh terimiyle ifade edilen evlenme akdinin gerçekleşmesi için şu unsurlar gereklidir:

-Cinsiyetleri ayrı iki taraf: Evlenme, nikâh ehliyeti taşıyan ve evlenmelerinde engel bulunmayan erkek ile kadın arasında olur. Belli yakınlıktaki kan hısımlığı ve sıhri hısımlık yanında süt hısımlığı da bir evlenme engelidir. Süt hısımlığı, çocukla onu emziren kadın ve onun belirli derecedeki akrabaları arasında oluşan hısımlıktır.

-Hayat beraberliği için ortak rıza: Tarafların nikâh akdine gönülden razı olması gerekir.

-İlke olarak devamlılık: Daha sonra baş gösterecek bazı sebeplerle evliliğin sona ermesi mümkün olmakla beraber, evlilik akdinde devamlılık esastır. Belli bir süre devam ettirmek veya tecrübe edinmek amacıyla geçici evlilikler yapılamaz.

-Hukukilik: Evlilik akdinin taraflara sağladığı haklar ve karşılıklı sorumluluklar ancak hukuk nazarında geçerli olan bir nikâhta söz konusudur. Bunun için nikâh sözleşmesinin, tarafların yakın çevrelerinin huzurunda yapılması ve tescil edilmesi, böylece hukuk tarafından da tanınan bir akit olması gerekir.

*Hafızaya çakıl taşı
gibi saplanan bilgi
kırıntılarına yeni bir
ad bulduk: Kültür.*

*Taraf tutmayan insan,
şahsiyeti felce uğramış
insandır. Ben tarafım,
hakikatin tarafıyım.*

*İrfan, kemale açılan
kapı, amelle taçlanan
ilim.*

Cemil Meriç

“Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, seni tenzih ve takdis ederiz. Bizi cehennem azabından koru!” (Âl-i İmrân, 3/191)

DÜĞÜNÜMÜZ VAR AMA NASIL?

İslam hukukunda nikâh akdinin gerçekleşmesi için iki şahit huzurunda yapılması şartı dışında uyulması gerekli bir şekil şartı veya özel bir merasim yoktur. Ancak kişi ve toplum hayatında çok önemli olan bu sevinçli olayı kutlama arzusu ve söz konusu hukuki birleşmeyi meşru olmayan birleşmeden ayırmak amacıyla ilan etme zorunluluğu düğünleri doğurmuştur. Toplumdan topluma, kültürden kültüre farklı merasimlerle gerçekleştirilse de hepsinin birleştiği nokta, nikâhı duyurmanın yanında eğlenceye yönelik olmasıdır.

Sevgili Peygamberimiz, evliliklerin bir şenlik havasında ve sevinçle yapılmasını istemiş; insanların def çalıp şarkı söylemelerine müsaade etmiştir. Düğünün nasıl yapılacağını dinimiz, detaylarıyla belirlemedi; bunu, haramlara düşmemek şartıyla düzenleme işini Müslümanların örf ve âdetine, içinde buldukları şartlara bırakmıştır.

Eğlencede ve harcamalarda israfa ve aşırıya gidilmemesi, başka insanları rahatsız edecek düzeyde gürültü yapılmaması, havaya kurşun sıkmak gibi sorumsuzca davranışlar gösterilmemesi dikkat edilecek hususlardan birkaçıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Gelin ey Allah'a
âşık olanlar
Allah'a aşk ile
ermiş erenler
Câmı bezl eyleyip
sâdık olanlar
Allah'a aşk ile
ermiş erenler

Zâhirini pâk eylesin
şerîat
Bed huyların tebdil
etsin tarîkat
Hak cemâlin görem
dersen hakikat
Allah'a aşk ile
ermiş erenler
Sunullah Gaybî

“Allah’ım! Bana doğru olanı ilham et ve beni nefsimin şer-
rinden koru.” (Tirmizî, Deavât, 70)

KUR’AN’I MÜŞRIKLERE DUYURAN GENÇ: ABDULLAH B. MES’UD

İslam’ın ilk yıllarında bazı Müslümanlar, “Kur’an’ı şurada (Kâbe civarında) puta tapan müşriklere bir duyurabilseydik!” diye kendi aralarında konuşuyorlardı. Bunu duyan Abdullâh b. Mes’ûd, bu işi yapmayı kendine görev bildi. Peygamberimizin sağlığında Kur’an’ı en iyi okuyanlardandı (kurra) o. Ancak böyle bir işe kalkışması hâlinde kabilesi onu müşriklerden gelecek saldırılara karşı koruyabilecek durumda değildi. Bu nedenle Müslümanlar onu uyardılar. Fakat genç Abdullâh aklına koymuştu bir kez, ertesi gün kuşluk vakti Kâbe

yanında yüksek sesle Rahmân suresini okudu. Hemen üzerine atılan müşrikler onu hırpalayıp dövdüler. Ağzı, yüzü kan içinde kalsa da o, okumaktan vazgeçmedi ve Müslümanların dileklerine uygun bir şekilde Kur’an’ı müşriklere duyurmayı başardı. Üstelik ahabın yanına geldiğinde gerekirse ertesi gün tekrar okuyabileceğini söylüyordu. Çünkü o, yaptığı Kur’an hizmetinin manevi hazzı içindeydi ve ağrı sızı hissetmiyordu. Böylece bu genç adam, İslam tarihine, Kâbe’de ilk Kur’an okuyan kişi olarak geçti.

SÖZÜN ÖZÜ

‘Allah’a dayandım!’
diye sen çıkma
yataktan...

Ma’nâ-yı tevekkül
bu mudur? Hey gidi
nâdan!

Ecdâdını, zannetme,
asırlarca uyurdu;

Nerden bulacaktın
o zaman eldeki yurdu?

Üç kit’ada, yer yer,
kanayan izleri şahid:

Dinlenmedi bir gün
o büyük nesl-i mücahid.

Mehmet Akif Ersoy

AİLE OCAĞIMIZIN DUMANI TÜTSÜN

Bağımlılık, bir kişinin kullandığı madde ya da yaptığı bir eylem üzerinde kontrolünü kaybetmesi ve onsuz yaşayamaz hâle gelmesidir. Bağımlılık, sigara, alkol, uyuşturucu gibi maddelere karşı gelişebileceği gibi, kumar vb. eylemlere ya da internet, televizyon gibi teknolojik aletlere karşı da oluşabilir.

Çocuklar hayata dair kuralları, değerleri ve davranış modellerini ailede anne-babalarını izleyerek ve dinleyerek öğrenirler. Şüphesiz hepimiz iyi insanlar yetiştirmek ister, çocuklarımız için fedakârlıktan kaçınmayız. Ancak çocuğun hem kendisiyle hem Rabbiyle hem de

toplumla barışık bir insan olabilmesi için daha fazlası gereklidir: Onu sevecek, anlayışlı, düşüncelerine ve kişiliğine saygılı, hoşgörülü bir anne-baba.

Gence en iyi yardımı, onu en iyi tanıyan ailesi yapabilir. Zaman zaman yapıcı tavsiyelerde bulunan, hatalarını düzeltme fırsatı sunan, onunla fikir alışverişinde bulunup dostça bir ilişki geliştiren anne-baba, aslında madde bağımlılığı karşısındaki en güçlü koruma sistemidir.

(İsmail ÖZGÖREN, Ailemi Bağımlılıktan Koruyorum, DİB Yayınları)

O ki, sedâsına yandıkça
bütün mahlûkat,

Arş-ı Alâ'da ezel
kasrına çıkmış yedi kat,

Geriyor hüsn-i
ilâhîsine atlas perde...

En güzel vuslatı
tattırmak için mahşerde

Bize, gündüz gece,
zehrettiği hicrâna şükür.

Faruk Nafiz Çamlıbel

AYET AYET KÂİNAT

Ummadığımız bir zamanda, birden bire dünyaya gözümüzü açıyoruz. Kendi irademizin dışında getirildiğimiz bu âlemde nereye baksak, akıl almaz bir zenginlik içinde hayatın kaynadığını görüyoruz. Görüyoruz ki, o kadar zenginlik içindeki hayat, birkaç basit şeyin üzerinde duruyor: Güneş bir, ışık bir, ısı bir, hava bir, su bir, toprak bir...

Canlılar ise binlerce, hatta milyonlarca tür! Akıl almaz bir zenginlik, böylece, üst üste “birlik” mühürleriyle damgalanmış olarak karşımızda beliriyor. Şunu da görüyoruz ki, bu dünyaya gözünü

açan her bir canlı, bir görevi yerine getirmek üzere geliyor. Herkes, kendisine verilmiş olan özel alet ve yeteneklerle ne yapacağını bilerek dünyaya geliyor, yapacağını yapıyor ve sonra buradan gidiyor.

Biz ise hiçbir şey bilmeden dünyaya geliyoruz. Fakat her şeyi öğrenebiliyoruz. Üstelik bizden başkalarının yaptıklarına da bir anlam verebiliyoruz. Göklerde ve yerde olup bitenleri kitap gibi okuyabiliyoruz. Bütün bu okuduklarımız, bize, buraya niçin geldiğimizi anlatıyor: Bizi ve diğerlerini buraya getireni bulmak, bilmek, tanımak için.

SÖZÜN ÖZÜ

*Çık, neredesin, zuhur et!
Biz seni bekliyoruz.*

*Yıllardır yollarında
yorgun emekliyoruz.*

*Musa ol! Hakka yüksel!
tecelli et de Tura.*

*Zulmet yıkılsın gitsin!
Cihan garkolsun nura!*

*İstiyorum yeniden bir
hilkat istiyorum,*

*Ne hayal ne kuruntu
hakikat istiyorum.*

Osman Yüksel Serdengeçti

İSLAM ÜMMETİNİN GELECEĞİ

Yaşadığımız dünya, İslam Ümmeti'nin birbirlerini daha yakından tanımalarına ve yakınlaşmalarına yeni kapılar açmaktadır. Adını bilmediğimiz birçok ırktan, çeşitli renklerden Müslüman kardeşlerimizin varlığını keşfetmekteyiz.

Günümüz şartlarında onlarla her düzeyden ilişkiler kurmak gittikçe kolaylaşmaktadır. Dolayısıyla günümüzün imkânları İslam Ümmeti'nin eğitim, bilim, ekonomi, sanat gibi birçok alanda birbirlerine yakınlaşması açısından yeni fırsatlar sunmaktadır. Bu imkânların İslam Ümmeti'ne hâlâ dünyanın önemli

coğrafi bölgelerindeki kardeşleriyle büyük yakınlıkların kapısını açtığı muhakkaktır. Öyle ki bugün dünyada Müslümanların yaşamadığı bir ülke âdeta bulunmamaktadır.

Bu bakımdan İslam'ın rahmet mesajının hem Müslüman dünyayı hem insanlığı hem de bütünüyle tabiatı kuşatması için İslam Ümmeti'nin kendi değerlerini ihya eden işbirliklerini geliştirmesine ihtiyaç vardır. Söz konusu gönül birliği ve kenetlenme sağlandığında İslam Ümmeti'nin geleceği şüphesiz bugünden daha parlak olacaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Müslümanlık nerde!
Bizden geçmiş insanlık
bile...*

*Âlem aldatmaksa
maksad, aldanan yok,
nafile!*

*Kaç hakiki Müslüman
gördümse, hep
makberdedir;*

*Müslümanlık,
bilmem amma, galiba
göklerde dir.*

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Yaşamak benim için hayırlı olduğu sürece beni yaşat. Ölmek benim için hayırlı olduğunda da benim canımı al!”
(Buhârî, Merdâ, 19)

HER ŞEYİN BAŞI RAHMET

Bir dağ başında, gözlerden uzakta, binlerce ağaçtan bir tanesinin bir dalı üzerindeki bir yuvada bir yumurta çatlar, içinden bir yavru kuş çıkar. Onun çıkışını, yumurtanın hemen yanı başında bir anne sabırla beklemektedir. Yavru kuş, henüz geldiği bu dünyada, daha gözünü bile açmadan anne şefkatiyle karşılaşır.

Onunla beraber, nice dağ başlarında, nice ormanların derinliklerinde, nice köylerde ve şehirlerde sayısız yumurtalar çatlar. Hepsinden birer civciv çıkar. Hepsini de bir anne şefkati karşılayıp kucaklar. İşte biz, dünyaya henüz gözü-

nü açmış bir misafir olarak hayata baktığımız zaman, her şeyde bir rahmet izi, her nimette bir rahmet müjdesi görürüz.

Kur’an da kâinat kitabı da rahmet ayetleriyle başlar. Bizi bu dünyaya gönderen Allah, hem kâinatta hem de Kur’an’da kendisini bize her şeyden önce rahmet sıfatıyla tanıtır. Âdeta şöyle der: Sizi buraya, rahmeti sonsuz olan Rabbiniz getirdi. Ta ki O’nun rahmet eserlerini tadın, yişin, için, seyredin, görün, gösterin, şükredin. Ve O nasıl size rahmet ettiyse siz de O’nun kullarına karşı öylece merhametli olun.

SÖZÜN ÖZÜ

*Bal yiyen, arısından
gocunmaz.*

*Bu dünya tuzaktır,
tanesi de istek.*

*Balığa denizden
başkası azaptır.*

*Tuzağa saçtığın taneler
cömertlik sayılmaz ki...*

*Sual de bilgidен doğar
cevap da.*

Mevlana

“Allah’ım! Senden hayırlı olan işleri yapmayı, aklın ve dinin çirkin gördüğü şeyleri terk etmeyi ve fakirlerin sevgisini istiyorum.” (Mâlik, Duâ, No: 508)

YEMEKTEN ÖNCE BİSMİLLAH

Her yiyeceğin Yüce Allah’ın bir nimeti, lütfu ve ihsanı olduğu bilinci ile daima şükür hâli içinde olan Hz. Peygamber, ellerini yıkadıktan sonra yer sofrasına oturur ve besmele çekerek yemeğine başlardı.

Besmeleyi, verdiği nimetler karşılığında Yüce Yaratıcı’ya peşinen yapılan bir teşekkür olarak görür ve besmelesiz yenen yemeklerde bereket olmayacağını söylerdi. Yemeğe başlarken unutulması hâlinde, hatırlandığı anda besmele çekmeyi tavsiye ederek şöyle demişti: “Biriniz yemek yiyeceği

zaman ‘Bismillâh’ (Allah’ın adıyla) desin. Eğer yemeğin başında besmele çekmeyi unutursa, ‘Bismillâhi fi evvelihî ve âhirihi’ (Başında da sonunda da Allah’ın adıyla) desin.” (Tirmizî, Et’ime, 47).

Yemeklerde olduğu gibi içeceklerde de besmele çekmeyi ashabına öğütleyen Hz. Peygamber (s.a.s.), bu konuda ise şunları söylemişti: “Suyu, develerin içişi gibi bir nefeste içmeyin; iki veya üç nefeste için, içerken besmele çekin. İçtikten sonra da Allah’a hamdedin.” (Tirmizî, Eşribe, 13) buyurmuştur.

SÖZÜN ÖZÜ

Arının evini yıkan,
balın tatlılığıdır.

Başların belası
dillerden gelir.

Ömür, azlığından
dolayı değerlidir.

İyilik, insanlık
sanatıdır.

Bağı süsleyen
bülbüldür fakat
incirini kargalar yer.

Nizâmi

“Allah’ım! Senden düzgün bir yaşantı, temiz bir ölüm ve rezil rüsva olmadan sana dönebilmeyi istiyorum.”
(İbn Ebu Şeybe, Duâ, 1, No: 29134)

AKRABALARIMIZLA İYİ İLİŞKİLER KURALIM

İnsanın nesep ve kan bağıyla bağlı bulunduğu kimseler onun akrabaları yani hısımları ve yakınlarıdır. Allah’ın insana en büyük lütfü, iyi günde sevinci, kötü günde üzüntüyü canı gönülden kendisiyle paylaşan, ona destek ve yardımcı olan böyle bir doğal ve sıcak çevreye onu sahip kılmasıdır. Böyle bir çevresi olmayan kişi yalnız ve garip sayılır.

Yalnızlık ve gariplik zor şeydir. Bundan dolayı akrabaların mevcudiyeti büyük bir ilahî lütuftur. Bu nimetin değeri bilinmeli ve şükür edilmelidir. Hz. Peygamber akrabalık bağıнын önemini vurgula-

mış ve akrabalarıyla güzel ilişkiler kurarak bu konuda mü’minlere örnek olmuştur.

Akrabayı ziyaret edip hâl hatırlamak, ihtiyaç duyulması ve imkân bulunması hâlinde maddeten ve manen onlara yardımcı olmak, hasta olduklarında ziyaret etmek, bayram ziyaretlerinde bulunmak, düğün, doğum, ölüm, kaza gibi iyi ve kötü zamanlarında sevinç ve kederlerini paylaşmak, kusur ve hatalarını görmezlikten gelmek, kin tutmamak, küslük/dargınlık meydana getirmemek, hoşgörülü olmak, akrabalar arası ilişkilerin iyi olmasını sağlayan davranışlardır.

SÖZÜN ÖZÜ

Dedi ki: “Aklın ölümü nedir?”

Dedim ki: “Fikri terk etmek.”

Dedi ki: “Kalbin ölümü nedir?”

Dedim ki: “Zikri terk etmek.”

*Aşk kılavuz istemez,
tek başına yol alır.*

*Şahin ölü sülün
avlamaz.*

Muhammed İkbâl

“Allah’ım! Harama bulaşmaktansa helalinle yetineyim. Beni lütfunla (zengin kılarak) senden başkasına muhtaç etme.”
(Tirmizî, Deavât, 110)

ALLAH’IN BÜYÜKLÜĞÜNÜ ANLAMAK

Allah’ın birliği konusunda insan aklının içine düştüğü bir ikilem vardır: Kâinattaki her şey Yüce Allah’ın birliğini gösterir, bundan başka bir ihtimali kesinlikle imkânsız kılar. Fakat tek bir Rabbin her şeyi birden nasıl yarattığını, her an her şeyi nasıl görüp gözettiğini de insan bir türlü anlayamaz. Aklı ona bir taraftan “Allah birdir, başka türlü olamaz.” derken bir taraftan da “Bu nasıl olabilir?” diye sormadan edemez. Oysa bilmek başka, algılamak başka şeydir.

Biz Güneş’in merkezinde sıcaklığın 15 milyon dereceyi bulduğunu

hesaplar ve bunun doğruluğuna kolayca inanırız. Fakat 15 milyon derece sıcaklığın nasıl bir şey olduğunu algılayamayız, hatta bunu hayal bile etmemiz zor olur. Yalnız, bilimsel hesapların bir sonucu olarak öyle bir Güneş’te böyle bir sıcaklığın bulunması gerektiğine inanmakta zorlanmayız.

Aynı şekilde biz Allah’ın büyüklüğünü algılayamayız. Ancak O’nun sonsuz büyüklük sahibi olduğunu biliriz. Misal ve temsillerle de O’nun sıfat, isim ve fiillerini anlamaya çalışırız.

*İhtiyar cübbesinden
kan süzülür Nebi’nin,*

*Gökyüzü dalgaları
ipekten kanatlarla,*

*Mehtabını düşlerken o
mühür sahibinin,*

*Sarsılır Ebu Kubeys
kovulmuş feryatlarla,*

*Evlerin arasına dikilir
yeşil bayrak,*

*Yeryüzü avaredir,
yapayalnız ve kurak.*

Nurullah Genç

“Allah’ım! Lütfundan bize rızık ver, bizi rızıkından mahrum etme, bize verdiğin rızıkları bizim için bereketli yap, katında bulunan nimetlere rağbetimizi arttır ve bizi gönül zengini eyle.” (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 42)

İKİ BÜYÜK GÜNAH: YALAN VE İFTİRA

Doğruluk, dürüstlük ve güven İslam ahlakının özünü oluşturur. Yalan söyleyen, aldatan, verdiği sözü tutmayan kimse sadece günah işlemiş olmaz. Aynı zamanda hem kendi onur ve iffetine ihanet etmiş hem de muhatabının hayşiyetini hiçe saymış olur. Yalanın mü’min ahlakına yakışmayacağı ayet-i kerimede, “Yalanı, ancak Allah’ın ayetlerine inanmayanlar uydurur. İşte onlar yalancıların ta kendileridir.” (Nahl, 16/105) şeklinde ifade edilmektedir.

İftira da en az yalan kadar tehlikeli ve bir o kadar günahtır. Mü’min, kendi iffet ve onurunu

korumakla sorumlu olduğu kadar, başkalarının iffetinin de kutsi bir emanet olduğu biliciyle yaşama-ya gayret eder. Dürüst ve namuslu kimselere iftirada bulunmanın büyük günahlardan olduğunu bilir.

“Çamur at, izi kalsın.” mantığıyla hareket edip insanların iffet ve onuruyla oynamanın, kişileri aile ve toplum nezdinde itibarsızlaştırmaya çalışmanın büyük bir vebal olduğu, böyle bir davranışın dünyada bir şekilde üstü örtülse bile uhrevi sorumluluğunun altından kalkmanın kolay olmayacağı unutulmamalıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Ey garib bülbül
diyârın kandedir,
Bir haber ver
gülizârın kandedir,
Sen bu ilde kimseye
yâr olmadın,
Var senin elbette
yârın kandedir.*

*Arttı günden güne
feryâdın senin,
Âh u efgân oldu
mu’tâdın senin,
Aşk içinde kimdir
üstâdın senin,
Bu senin sabr u
karârın kandedir.*

Niyazi Mısri

“Rabbim! Onlar (anne ve babam) nasıl küçüklükte beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster.” (İsrâ, 17/24)

PEYGAMBERİMİZİ ÖRNEK ALALIM

Âlemlere rahmet olarak gönderilen sevgili peygamberimiz, Allah'tan aldığı emir ve yasakları eksiksiz olarak bildirmiş, yaşantısıyla da bizlere örnek olmuştur. Onun bu örnek şahsiyetine Kur'an'da da işaret edilmiştir: “Andolsun, Allah'ın Resulünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.” (Ahzâb, 33/21)

Gençlik yıllarından itibaren “Muhammedü'l-Emîn” ismiyle anılmaya başlayan Efendimiz, peygamberliği yanında aile reisi olmuş, amir olmuş, eğitici olmuş,

imam olmuş, hayatın her aşamasında kendine ait güzellikler sergilemiştir. Her zaman hakkı söylemiş, haklının yanında olmuştur. Adaletten ayrılmamış, yetimi gözetmiş, rızkını helalinden kazanmıştır. İnsanlara iyi davranmış, kadın haklarını korumuş, hayvanlara merhamet etmiş, küçüklere sahip çıkmıştır. O hep yapıcı olmuş, hoşgörüyü elden bırakmamıştır.

Bize düşen, bir güzel ahlak abidesi olan (Kalem, 68/4) Hz. Peygamber'i her yönüyle çok iyi tanıyıp başkalarına da tanıtmak, getirdiği mesajları kavramak ve bunları hayatımıza tatbik etmektir.

SÖZÜN ÖZÜ

Mü'min az konuşan, çok çalışan, sözünde hikmet, sükutunda düşünce, bakışında ibret, işlerinde iyilik bulunan kişidir.

Dün geçmişte kalmış bir kıssadır. Bugün ise amel zamanıdır. Yarını düşünmek ise emeldir.

İnsanlara nasihatçi olarak ölüm yeter.

Fudayl b. İyaz

“Allah’ım! Gazabından rızana, cezandan affına sığınırım. Senden sana sığınırım. Sana tüm övgüleri saysam yine de bitiremem. Sen kendini nasıl övdüysen öylesin.”
(Müslim, Salât, 222)

TERÖR İNSANLIĞIN DÜŞMANIDIR

Terör, belli hedeflere ulaşmak için şiddet uygulamanın, tehdit etmenin veya bir dövüş metodunu, bir stratejiyi devreye sokmanın adıdır. Bir kişinin veya grubun bir davaya dikkat çekmek, bir fikri veya ideolojiyi dayatmak, siyasal rejimi değiştirmek veya siyasal güç ve nüfuz elde etmek için bütün bir topluma veya ülke halkına uyguladığı fiziksel veya psikolojik zor kullanma genel olarak terörün kapsamındadır.

Her ne surette olursa olsun, insanın insana, çevresine, etrafındaki varlıklara, nesnelere, doğaya ve

hatta kendi nefesine olan zalimliklerinin adıdır terör. Tarihi, kültürü, medeniyeti, insanlığın ortak değerlerini inkârın adıdır terör.

Nasıl tanımlanırsa tanımlansın, terör, herhangi bir siyasi amaca veya sosyal hedeflere ulaşmak için cana, mala, topluma, kurulu düzene, devlete ve kurumlarına yönelik yıldırma, tehdit ya da yok etme hareketidir. Toplumsal huzura, refah ve barışa, toplumun birlik ve beraberliğine yönelik her türlü saldırı ve tecavüz terörün kapsamındadır. Netice olarak terör, insanlığın en büyük düşmanıdır.

*Erenlere hor bakma
Sakin berbâd olursun
Gönüllerini yıkma
Sakin berbâd olursun*

*Oturma er postuna
Dil uzatma üstüne
İlişme Hak dostuna
Sakin berbâd olursun*

*Gaybî haddinden aşma
Hak dostuna bulaşma
Zinhar gönülden düşme
Sakin berbâd olursun*

Sunullah Gaybî

“Allah’ım! (Haktan) ayrılmaktan, iki yüzlülükten ve kötü ahlaktan sana sığınırım.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

DUA HÂLİ

Duada dilenen, ilahî rahmet veya merhamettir. İstiyoruz ki Sonsuz Kudret bize acısın ve üzerimize lütuflarını yağdırsın. Duacının ruhunu dolduran İlahî rahmetin ümididir. Ancak bu ümide bizim kendimizden gelen hiçbir kurtarıcı kuvvetin ümidi karıştırılmamalıdır. Kendi gücümüze bağlandığımız, ona inandığımız yerde dua yok olurverir.

Allah’tan ümit aşk hâlini alınca dua en yüksek hâline ulaşmıştır. Samimi ve gerçek dua dudaklarda başlar, kalbe iner, orada Allah’a ulaşır. Dudaklarda başlamasının sebebi sadece beden hareketlerinin ruh üzerinde etkili olmasını sağlamaktır.

Gerçekte hiçbir dille konuşmayan Allah’a çevrilmiş sözler gibi göklerle açılan eller de bizdeki dua hâlini kuvvetlendirmeye ve bizi dua kapısından içeriye daha cesaretle sokmaya yararlar.

Duayı dua yapan beden tabi tutulduğu merasim değildir. Bize nüfuz eden İlahî iradeden bir kıvılcımdır. Toplu yapılan duada bu kıvılcımın ateşlenmesi daha kolay olmakla beraber bunda Sonsuz Kudret’e değil de birlikte dua yapan kalabalığa sığınmak tehlikesi vardır.

(Nurettin Topçu, Var Olmak, Dergah yayınları, sayfa 80-85)

SÖZÜN ÖZÜ

İlâhî ver bana
sabr u kanâat
Ve tevfik eyle her dem
hüsni-tât
Seni zikir eyleyim
sâat be sâat
Beni mahveyle ver
hayr-ı bidâat
İlâhî rûha ver
senden kuvâyı
Ki can kesreylesin
nefs ü hevâyı
Gönülden mahv kıl
hep mâsivâyı
Senin bilsin kamu
derd ü devâyı

Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Allah’ım! Senden benim için hayırları açmanı, işlerimin hayırla sonuçlanmasını, açığı ve gizlisi ile her türlü hayrı, cennette yüksek dereceler istiyorum. (Allah’ım!) Duamı kabul eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1911)

KUR’AN’IN MUCİZELİĞİ

Kur’an’ın mucizeliği, ona benzer bir metin oluşturulamaması ve bu konuda âciz kalınmasıdır. Bugün de Kur’an bu mucizeliğini korumaktadır. İnkârcıların saldırılarına rağmen Müslümanların gönlündeki yerini ilk günkü gibi muhafaza etmektedir. On dört asırdır hiçbir değişime ve dönüşüme uğramaması, onun başlı başına mucize olduğunun delilidir.

Kur’an her çağda hafızlar tarafından ezberlenmiş, hattatlar tarafından en güzel yazılarla yazılmıştır. Öyle ki Kur’an okuma ve yazma sanatı doğmuştur. Kur’an sadece metin olarak muhafaza edilmemiş,

Hz. Peygamber dönemindeki bütün okunuşlar yani farklı kıraatler, nesilden nesle aktarılmıştır. “Kurrâ” diye nitelenen ve bütün bu farklı kıraatleri en ince ayrıntısına kadar bilen insanlar, aslında Kur’an’ın mucizeliğinin canlı misalleridir.

Kur’an’ın bir diğer yönü ise İslam dünyasında yazı sanatının hiçbir medeniyette görülmeyecek boyutta gelişmesine vesile olmasıdır. En güzel yazıyla Kur’an’ı yazmak adına hattatlar aşama aşama yazı sanatını geliştirmişler ve bugün bakmaya doyamayacağımız şaheser mus-haflar ortaya koymuşlardır.

SÖZÜN ÖZÜ

İbret olmaz bize her gün okuruz ezberde

Yoksa hiç mana aranmaz mı bu ayetlerde
Lafz-ı muhkem yalnız anlaşılın Kur’an’ın

Çünkü kaydında değil hiçbirimiz mananın

Ya açar Nazm-ı Celil’in,
bakarız yaprağına;

Yahud üfler geçeriz bir
ölünün toprağına.

Mehmet Akif Ersoy

Allah'ım! Rahmetinin gereklerini, mağfiretinin sürekliliğini, her türlü günahattan uzak ve salim olmayı, her türlü iyilik ve nimetleri, cennete girerek felaha ermeyi, yardımınla cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1925)

İSLAM AHLAKININ İKİ ÖNEMLİ DEĞERİ: KANAAT VE TEVEKKÜL

Kanaat, en geniş anlamıyla, insanın sahip olduğu kıymetlerin değerini bilmesidir. Mevcut olanla yetinip çalışmayı bırakmak, tembellik yapmak değildir. Aksine kanaat, gücü yettiğinde çalışmak, çalışmasının sonunda elde ettiğiyle yetinmek ve başkalarının malına göz dikmemektir. Kanaat ile tevekkül, birbirleriyle yakından ilgili ahlaki değerlerdir.

İslam'da her şeyi bilen, her şeye güç yetiren ancak Allah'tır. Dolayısıyla insan, kısa vadede kendisi için faydalı gördüğü bir işin uzun vadedeki sonucunu tam olarak hesaplayamaz. İslami zihniyetin

bir ifadesi olan tevekkül, insanın gerçekleştirmek istediği bir iş için elinden gelen her şeyi yaptıktan sonra sonucu Allah'tan beklemesi hâlidir. Tevekkül eden kişi sonuç beklediği gibi gerçekleşmediği takdirde de hayal kırıklığına uğramaz, Rabbinden geleni gönül rızasıyla kabul eder. Çünkü “Hoşunuza gitmeyen nice şeyler vardır ki sizin için hayırlıdır ve size hoş gelen nice şeyler de vardır ki sizin için zararlıdır.” (Bakara, 2/216) ayetinin bilincindedir ve bilir ki “Allah'a tevekkül edene Allah kâfidir.” (Talâk, 65/3).

*Benden suçumu sorma
Aybım yüzüme urma
Mahrûm beni döndürme
Estağfirullah teube*

*Settârü'l uyûb sensin
Gaffârü'z-zünûb sensin
Fettâhü'l-kulûb sensin
Estağfirullah teube*

*Gerçi günahım çok
Rahmetin dahi artuk
Âsine kapın açık
Estağfirullah teube*

Eşrefoğlu Rûmî

“Rabbimiz! Nurumuzu arttır, eksiltme ve bizi bağışla. Şüphesiz senin her şeye gücün yeter.” (Tahrîm, 66/8)

O BİR MUALLİMDİ

Şair, edip, mütefekkir ve muallim Mahir İz Hoca, 1895’te başlayıp 1974’te nihayet bulan hayatının büyük kısmını muallimliğe vakfetmiştir. Babasının kadı olması dolayısıyla çocukluk yıllarında Midilli, Balıkesir, Isparta ve Medine-i Münevvere’de bulunmuş, gençlik yıllarını İstanbul ve Ankara’da geçirmiştir. Ömrünün hülasesi diyeceğimiz “Yılların İzi” adlı eserinde hatıralarını tafsilatlı olarak anlatmıştır.

Mahir İz Hoca, İmam-Hatip ve Yüksek İslam Enstitüsünün ilk kuşağına öncülük eden isim olması hasebiyle önemli bir yere sahiptir. Hayreddin Karaman, Bekir Topaloğ-

lu, Saim Yeprem, Tayyar Altıkulaç gibi bugün hatırı sayılır pek çok isim, Mahir İz Hoca’nın rahle-i tedrisinden geçmiştir.

Görev yaptığı sancılı yıllarda, doğru bildiklerini haykırmaktan geri durmayan Mahir Hoca, Diyanet, Sebilürreşad, İslam Medeniyeti, İslam Düşüncesi, Tohum, Oku, Hilal gibi mecmualarda yazılar yazmıştır. 9 Temmuz 1974 tarihinde vefat ettiği ondan geriye ders niteliğindeki şu ifadeler kalmıştır: “Dünyaya tekrar gelme imkânım olsaydı yine muallim olarak gelmek isterdim.”

SÖZÜN ÖZÜ

-Ne çâre! İbrete hâlâ
heveslidir çoğumuz;

Yetişmemiş gibi
dünyaya ibret
olduğumuz!-

Felaketin başı, hiç
şüphe yok, cehaletimiz;

Bu derde çare
bulunmaz -ne olsa-
mektepsiz.

Şu cehlimizle musibet
mi kaldı uğramadık?

Mahalle mektebi lazım,
düşünmeyin artık!

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Helal olan nimetlerinle yetinmemi, haramlardan müstağni olmamı ihsan eyle, fazlı kereminle beni senden başkasına muhtaç eyleme.” (Hâkim, Deavât, No: 1973)

HUZURLU YAŞAMANIN HARCİ: DİĞERKÂMLIK

Kendimizden önce başkalarını düşünmeden, karşımızdakinin duygu ve düşüncelerini hissetmeden insan ilişkilerinde başarılı olamayız. Yalnızca kendimizi düşünmek, bencilce davranmak iletişimin en büyük engellerinden birisidir.

Evlilikte bir arada mutlu ve huzurlu yaşamının harcı diğerkâmlık duygusudur. Aile fertleri arasında diğerkâmlık duygusu mevcutsa o ailede huzur ve mutluluk hâkim olur. Çünkü aile kavramının tabiatında birliktelik, dayanışma, paylaşma ve fedakârlık duyguları vardır. Aile içinde gerçekten huzur ve mutluluk aranıyorsa herkes kendinden önce

diğer aile bireyini düşünerek davranmalı ve bu yaptıkları için de bir karşılık beklememelidir.

Beyler hanımların duygu ve düşüncelerine öncelik verirse; hanımlar da beylerin istek ve arzularına duyarlı davranırlarsa birçok çatışma kapısı kendiliğinden kapanmış olur. Aynı şekilde ebeveynler, yaşlı ve çocukların duygu, düşünce ve ihtiyaçlarına; yaşlılar ve çocuklar da ebeveynlere karşı dikkatli ve duyarlı davranırlarsa hiçbir mesele kalmayacaktır. Unutmayalım ki mutlu olmanın yolu başkalarını mutlu etmekten geçer.

Samimilik, hiçbir zaman dindarlıktan ayrılmaz. İnsan samimiliği kaybettiği anda Allah’tan uzaktadır...

Samimiyetsizlik kalbe karşı gelmektir.

Hakkın çiğnendiğine inanılan yerde ne ahlak kalır ne de insanlık.

Nurettin Topçu

“Allah’ım! Kederden, üzüntüden, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, borç yükünden ve halkın galeyana gelerek taşkınlığından sana sığınırım.” (Nesâî, İstiâze, 25)

VATAN VE MİLLET SEVGİSİ

Dünyaya gelen her insan, bir aileye mensup olarak doğar. Her ailenin de bağlı olduğu bir milleti vardır. Aynı dili konuşan, aynı dine inanan, ortak tarih ve kültüre sahip olan insan topluluklarına millet adı verilmektedir. İnsanlar bağlı olduğu aile ve milleti kendileri seçemez. Allah, insanı bir ailenin ferdi ve bir milletin mensubu olarak yaratır. Bu konu Kur’an-ı Kerim’de şöyle dile getirilir: “Ey insanlar! Sizi, bir erkekle bir dişiden yarattık. Birbirinizi tanımanız için sizi milletlere ve kabilelere ayırdık. Allah katında en

değerliniz, O’na karşı gelmekten en fazla kaçınanızdır...” (Hucurât, 49/13).

Ailenin devamı, aile bireyleri arasındaki sevgi ve saygıya bağlıdır. Milletin birlik ve beraberliği, dirlik ve düzeni de o milleti meydana getiren insanlar arasındaki sevgi ve saygıyla mümkündür. Namus, şeref, haysiyet ve hürriyetimizin bir başka adı demek olan vatan kaybedilince dinî ve ahlaki bütün mukaddes değerlerimiz de beraberinde kaybolur. Dolayısıyla maddi ve manevi değerlerimizi içinde barındıran vatanımızı sevmek ve korumak kutsal vazifemizdir.

SÖZÜN ÖZÜ

Ve her şey bittiğinde,
hatırlayacağımız şey;
düşmanlarımızın
sözleri değil,
dostlarımızın sessizliği
olacaktır.

Biz savaşı öldüğümüz
zaman değil,
düşmanlarımıza
benzediğimiz zaman
kaybederiz.

Ey teslimiyet, senin
adın İslam’dır.

Aliya İzzetbegović

“Allah’ım! Seni zikretmek, sana şükretmek ve sana güzelce ibadet etmek için bana yardım et.” (*Ebû Dâvûd, Tefrîu Ebvâbi'l-Vitr, 26*)

RIFKTAN MAHRUM KALAN HAYIRDAN DA MAHRUM KALIR

Peygamber Efendimiz (s.a.s.), bütün insanlara, inancı, rengi, milliyeti ne olursa olsun şefkat ve merhametle yaklaşmış, son derece zarafet ve nezaketle davranmıştır. Çünkü o, âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir (*Enbiyâ, 21/107*).

Onun merhameti sadece insanlarla sınırlı değildir. İnsanların dışındaki yaratılmışlara da şefkat ve merhametle davranılmasını istemiştir. Hz. Peygamber (s.a.s.), “İçinde can taşıyan hiçbir şeyi hedef yapmayın!” buyurarak hayvanların hedef olarak dikilip atış yapılmasını, organlarının kesilmesini, kısacası onlara işkence edilmesini

yasaklamıştır. “Rıfkıtan (yumuşak huyluluk ve nezaketten) mahrum kalan, hayırdan da mahrum kalmıştır.” (*Müslim, Birr, 74*) buyuran rahmet peygamberi, Allah’ın her işte iyi davranmayı emrettiğini belirterek hayvanlara eza vermekten insanları men etmiştir (*Müslim, Sayd, 57*).

Bindiği deve ağır hareket ettiği için onu öteye beriye sürmeye başlayan Hz. Âişe validemizi, yumuşak davranması konusunda uarmış (*Müslim, Birr, 79*) ve şöyle buyurmuştur: “Rıfk (zarif davranış) işe güzellik katar, rıfkıtan (zarafetten) yoksunluk ise işi kusurlu kılar.” (*Müslim, Birr, 78*).

SÖZÜN ÖZÜ

Namaz, sancıma ilaç,
yanık yerime merhem,

Onsuz, ebedi hayat
benim olsa istemem!

Her fikir, her inanış, tek
mevsimlik vesselam;

Zaman ve mekân üstü
bircik rejim İslam

Bir nizam ki eskimez,
yıpranmaz, sedelemez;

Mekân onu aşamaz,
zaman onu delemes.

Necip Fazıl Kısakürek

CENNETİN BİR BEDELİ VARDIR

Yüce Allah; “Yoksa siz, sizden önkilerin başına gelenler, sizin de başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Peygamber ve onunla beraber mü’minler, ‘Allah’ın yardımı ne zaman?’ diyecek kadar darlığa ve zorluğa uğramışlar ve sarsılmışlardı. İyi bilin ki, Allah’ın yardımı pek yakındır.” (Bakara, 2/214) buyurmuştur.

Hayat imtihanı inananlar için her zaman zor olmuştur. Önceki peygamberler ve onların ümmetleri gibi Hz. Muhammed ve onun ahabı da imanlarını ve kutsal değerlerini menfaat ve rahatlarının

üstünde görmüşler; kutsal değerler uğruna dünyalık çıkarlarını feda etmeyi göze almışlar; büyük acı ve sıkıntılara katlanmışlardır. “Allah’ın yardımı ne zaman gelecek?” derken asla çaresizlik, imanda tereddüt ve acizlik içerisine düşmemişler, ellerinden geleni yaptıktan sonra “Şüphesiz ki Allah kendi dinine yardım edene mutlaka yardım eder.” (Hac, 22/40) ilahî fermanından hareketle, o yardımı bekleyerek mücadelelerini sürdürmüşlerdir.

Cennetin bir bedeli vardır. Bir nimet ne kadar değerliyse kıymeti de ona göre takdir olunur.

“Hu” der isem râz açılır
Gizli sırdan söz açılır
Cân iline nûr saçılır
İlâhiye kanmaz olur

Ezel ahdimiz bu idi
Anda sırrımız Hû idi
Gördüğüm mana bu idi
Hak’dan gayrı bilmez olur

Vâhib ayrılmaz yolundan
Tevhîdi gitmez dilinden
Âlem-i lâhût ilinden
Dönüp akla gelmez olur

Vâhib Ümmi Halveti

“Allah’ım! Nimetlerinin yok olmasından, sağlığımın bozulmasından, ansızın gelecek cezandan ve öfkene sebep olan her şeyden sana sığınırım.” (Müslim, Rikâk, 96)

MÜNAFIKLAR: İÇİMİZDEKİ SİNSİ DÜŞMANLAR

Doğruluk ve dürüstlük insanlarda bulunması gereken temel değerlerdendir. İnançsızlığını gizleyerek inanmadığı hâlde inandım demek şeklinde tarif edilen münafıklık, ikiyüzlülüktür. Girdiği ortama göre hareket eden, menfaatine göre davranan münafıklar İslam’a ve Müslümanlara en büyük zararı verenlerdir. En temel özellikleri ikiyüzlülük ve samimiyetsizlik olduğu için Kur’an, münafıkların cehennemden en aşağı tabakasına atılacaklarını ve amellerinin boşa gideceğini haber vermektedir. (Nisâ, 4/145; Tevbe, 9/69)

Kalbi katılaşmış, duyguları körelmiş, inançsız olduğunu bile söylemeyecek kadar aciz olan münafıklar hakkında Kur’an şöyle buyurur: “Şüphesiz münafıklar Allah’a oyun etmeye kalkışıyorlar, hâlbuki Allah onların oyunlarını başlarına çevirmektedir. Onlar namaza kalktıkları zaman üşenerek kalkarlar, insanlara gösteriş yaparlar, Allah’ı da pek az hatıra getirirler.” (Nisâ, 4/142)

Peygamber Efendimiz de münafığın özelliklerini emanete hıyanet, yalan söylemek, sözünden caymak, tartışmada ölçüyü kaçırıp haksızlığa sapmak şeklinde sıralamaktadır. (Buharî, İmân, 23)

SÖZÜN ÖZÜ

Yumuşak başlı
işem, kim dedi uysal
koyunum?

Kesilir, belki, fakat
çekmeye gelmez
boyunum.

Kanayan bir yara
gördüm mü yanar ta
ciğerim

Onu dindirmek için
kamçı yerim, çifte
yerim!

Adam aldırma da geç
git, diyemem aldırırım.

Çiğnerim, çiğnenirim,
hakkı tutar kaldırım

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Faydasız ilimden, huşu duymayan kalpten, doymayan nefisten ve kabul edilmeyen duadan sana sığınırım.”
(Nesâî, İstiâze, 64)

15 TEMMUZ DEMOKRASİ VE MİLLİ BİRLİK GÜNÜ

15 Temmuz 2016 gecesinde terör örgütü FETÖ/ PDY ve yandaşlarının ülkemizin birliğine ve millî iradeye yönelik başlattıkları darbe girişimleri akim kaldı. Yıllardır din kisvesi altında ümmetin imanını, milletin imkânını sömürenler, üzerinde tüyü bitmemiş yetimin hakkı olan uçaklarla, helikopterlerle, tanklarla, zırhlı araçlarla millî iradeyi teslim almaya kalkıştı.

Bu milletin evlatları, kadını, erkeği, yaşlısı, genci başkomutanının riyasetinde devletin, vatanın, bayrağın, ezanın ne derece önemli olduğunu ve gerektiğinde bu değerler için seve seve canını vere-

bileceğini bütün dünyaya gösterdi. İnsanımız millî iradeye sahip çıktı, hukukunu ayaklar altına almaya çalışan çapulculara ve iş birlikçilerine pabuç bırakmadı.

Başkanlığımız o gece milletin istikbaline ipotek koymayı amaçlayan bu ihanet şebekesine karşı teyakkuza geçti. Gecenin karanlığını camilerin ışıkları ve minarelerden okunan salalar aydınlattı. Din görevlilerimiz, milletle omuz omuza darbe girişimine karşı durarak tarihî bir sorumluluğu yerine getirdi, kendi istikbaline doğrultulmuş namluları tersine çevirdi.

SÖZÜN ÖZÜ

Kurtulur dil, tarih,
ahlak ve iman
Görürler nasılmış,
neymiş kahraman
Yer ve gök su vermem
dediği zaman
Her tarlayı sular
arkımız bizim
Gideriz nur yolu
izde gideriz
Taş bağırda,
sular dizde gideriz
Bir gün akşam olur
biz de gideriz
Kahr dudaklarda
şarkımız bizim

Necip Fazıl Kısakürek

İNSAN ONURLU BİR VARLIKTIR

Kavram olarak onur, hem insanın itibar ve şerefini, kendisine duyduğu öz saygıyı hem de başkalarının gösterdiği saygının dayandığı kişisel değeri ifade eder.

İnsanı diğer canlılardan ayıran kendisine has özellikler taşıyor olması, “kendilik değeri” ve “insan onuru” kavramını ortaya çıkarmaktadır. “İnsan, onur sahibi bir varlıktır.” dediğimizde onun kimliğini ve kişiliğini tanımlamış olmaktadır. İnsan için “onur sahibi olmak”, sonradan bahşedilmiş olmayıp fitraten verili bir durum olmakla birlikte, “onurlu insan ola-

rak kalmak” kişisel özen ve gayreti gerekli kılmaktadır.

Kendisine öz saygısı olmayan insanın başkalarına saygı göstermesi zordur. İnsan kendi değerinin farkına varıp itibarını idrak ettiğinde davranışlarıyla bu itibarı korumanın çabası içinde olacak, bunun için de iffet erdemini hayatının mihveri yapacaktır.

İffet, nefsin aşırısı arzularına boyun eğmeyip insanlık vakarına yaraşır bir hayatı temin eden kalbi bir melekedir. İffetli ve onurlu bir yaşam ise insanın hem Rabbine hem kendisine hem de çevresine saygısının bir gereğidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Dün olduğu gibi bugün
de Hicret Yılı’nın bir
Hicret günü..

Yarın da bir Hicret günü
olacak..

Çünkü Müslümanlar,
Hicret adamlarıdır.

İçlerinde hep Hicret’in
sızısını duyarlar.

Bu dünyada Hicret’tedir
Müslümanlar.

Bu çağda Hicret’tedirler.
Bu ülkede

Hicret’tedirler.

Takvimleri Hicret’le
başlar.

Sezai Karakoç

RESULULLAH’IN HİCRETİNE YARDIMCI OLAN ÜÇ FEDAKÂR GENÇ

Peygamberimizin Medine’ye hicreti sırasında hizmetleri ve fedakârlıklarıyla asla unutulmayacak üç genç vardır:

Bunların ilki Hz. Ali’dir. Hz. Ali, her an düşman saldırısının olabileceği tehlikeli hicret gecesinde ölümü göze alarak Hz. Peygamber’in yatağında yatmıştı. Böylelikle müşrikler kendisinin hâlâ evde olduğunu düşündüklerinden Peygamberimiz rahatlıkla Hz. Ebu Bekir’in evine, oradan da Sevr Mağarası’na gidebildi.

İkincisi Hz. Ebu Bekir’in kızı Esmâ’dır. Mağaraya gitmeden önce Hz. Esmâ yol hazırlığı için titizlikle

çalışmış, Peygamberimiz bu genç hanıma çabasından dolayı iltifat ve teşekkür etmişti.

Üçüncüsü ise Hz. Ebu Bekir’in oğlu Abdullâh’tır. Zeki ve becerikli bir genç olan Abdullah, Hz. Peygamber’le Hz. Ebu Bekir Sevr Mağarası’nda iken Mekkelilerin onlara dair planlarını öğrenir, hava kararınca gizlice mağaraya gidip haberleri aktarır, gecenin dörtte üçü geçtikten sonra kimse fark etmeden evine dönerdi. Resûlullah’ın hicrete çıktığı duyulduktan sonra bu gençler tartaklanıp sıkıştırılmışlarsa da kesinlikle sır vermeyerek fedakârlıklarını sürdürmüşlerdi.

SÖZÜN ÖZÜ

Her taraftan başıma
yağsın belâ
Görmeyeyim ömrüm
oldukça safâ
Çekeyim her bir
günâha bin cezâ
Tek hemân benden
gönül incinmesin
Yere göğe sığmayan
Hallâk’a bak
Gönle sığmış anı
kılmış ol durak
Her amelden olayım
Gaybî irak
Tek hemân benden
gönül incinmesin
Sunullah Gaybî

AİLECE SINANMAK

Yaşam; sıkıntı ve zorluklar, sevinç ve mutluluklar ile ve her zaman sınanma ile geçer. Çünkü sınanmak insanın kaderidir. İnsanoğlu bazen korku, bazen açlık, bazen mallardan, canlardan ve ürünlerden eksilenlerle imtihan olur. (Bakara, 2/155) İmtihan, başarılması gereken ve karşılığında dünya ve ahiret mutluluğunu kazandıran bir süreçtir. İnsanın dünya imtihanı ferdi olmakla birlikte çoğu zaman kişi imtihanını ailesi ile yaşar.

Yaşanan sıkıntılar doğru olarak anlamlandırılır ise ferde kazandırdıkları olacağı gibi aile için de acı-

ları paylaşmak, gerektiğinde sorun ve sıkıntılarla birlikte mücadele edebilmek gibi aile bağlarını güçlendirecek kazançları bulunacaktır.

Acı, sıkıntı ve güçlükleri hem daha iyi bir insan hem de daha iyi kul olmak için fırsat şeklinde değerlendirmek gereklidir. Böylesi durumlarda gösterilecek tutumu ise yüce Allah bize şöyle öğretmektedir: “Sabredenleri müjdele. Onlar; başlarına bir musibet gelince, ‘Biz şüphesiz Allah’a aidiz ve şüphesiz O’na döneceğiz.’ derler.” (Bakara, 2/155-156)

*Kendi kendine ettiğin
adem*

*Bir yere gelse idemez
alem*

Adli

*Definenin bulunduğu
yer herkese aşıkâr
değildir.*

*Ağyardan gizli yüzlerce
günah, riya ile edilen
ibadetten yeğdir.*

Hâfız

Allah'ım! Bana öğrettiğin ilim ile beni faydalandır, bana fayda verecek ilmi bana öğret ve benim ilmimi arttır. Her hâl üzere Allah'a hamdolsun. Cehennem ehlinin hâlinden Allah'a sığınırım." (Tirmizî, Deavât, 130)

HAKKA RIAYET HATIRAYA HÜRMET

Kur'an-ı Kerim eşler arası problemlerin çözümünde konuşup anlaşmayı ilk yöntem olarak sunar (*Nisâ, 4/34*). Bunun için eşlerin iyi niyetle, ön yargısız birbirini dinlemeleri, anlamaya çabalamaları ve öfkelerini kontrol etmeleri gerekir. Ancak sorunlar eşlerin kendi arasında çözebileceği boyutu aşmışsa bu durumda aile büyükleri ve yakın akrabasının ya da güven duyulan kimselerin tecrübe ve hakemliğine müracaat edilir (*Nisâ, 4/35*). Tüm bu gayrete rağmen evlilik devam etmediğinde ise taraflar birbirinin haklarına saygılı olmalı, boşanma

düşmanlığa dönüştürülmemeli ve husumet sürdürülmemelidir (*Talâk, 65/6*).

Kur'an, boşananlara "iyilik ve güzelliği" emrederek bu süreci birbirleri için kolaylaştırmalarını ister. Boşanma adabına uygun gerçekleştirilmeli, gerek ekonomik gerek duygusal karşılıklı haklar ihlal edilmemelidir. Evlilik hayatında yaşananlar mahremiyet bilinci ile ifşa edilmemelidir. Özellikle çocuğun varlığının söz konusu olduğu durumlarda boşanılan kişinin çocuğumuzun annesi/babası olduğu unutulmamalıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Vahdet, fitrî bir anlayıştır;

Esmayı teker teker sayıştır:

Kayyum u Kâdir,
Hayy u Cebbâr

Hâdi vü Mudill,
Rahim u Kahrâr.

Saymakla tükenmez
adların var,

Her ismin açar
zekâyaya esrar.

Bir fânî olur biriyle âli,

Rahmet gibidir, iner
meali.

Hasan Âli Yücel

KİN TUTMAK CENNET EHLİNE YAKIŞMAZ

İnsan öfke, kızgınlık ve sevgi gibi birtakım duygularla yaratılmıştır. Bunun yanında, akıl ve iman ile donatılarak duygularını kontrol etme imkânı verilmiştir.

Yüce Allah cenneti “barış ve esenlik yurdu” (En’âm, 6/127) olarak tanıtmış, cennetliklerin kalbinde kin namına ne varsa hepsini söküp attığını bildirmiş, (Ar’âf, 7/43) cennetliklerin öfkelerini yenen ve insanlara hoşgörüle muamele eden kimseler olduklarına işaret etmiştir. (Âl-i İmrân, 3/134) Kin ve nefretin cennet ehline yakışmaması, bu duyguların mü’minler arasın-

daki kardeşlik bağlarını zayıflatıcı olmasından kaynaklanmaktadır.

Gerçek anlamda iman etmiş olmayı mü’minlerin birbirlerini sevmesine bağlayan Sevgili Peygamberimiz, imanın gereği olan sevginin bulunduğu kalpte kin ve nefrete yer olamayacağına işaret etmektedir. O hâlde, günlük hayatta karşılaştığımız olumsuz olaylar karşısında tepki vermeden önce Yüce Yaratıcının gözetiminde olduğumuzu hatırlamalı, imanımız gereği sabırlı, vakarlı ve sağduyulu hareket etmeli, affedici olabilmeliyiz.

SÖZÜN ÖZÜ

Dilerse gözümü
giryân eden dost
Dilerse bağırimi
biryân eden dost
Dilerse hâk ile
yeksân eden dost
Dilerse lûtf ile
ihsân eden dost
Dilerse gönlümü
handân eyleyen
Dilerse cânımı
cânân eyleyen
Dilerse sırrımı
ayân eyleyen
Dilerse katremi
ummân eden dost
Ümmi Sinan Halveti

“Allah’ım seni zikretmek, sana şükretmek, sana güzelce ibadet etmekte bize yardım et.” (İbn Hanbel, II, 299)

KULLUK BİLİNCİ: TAKVA

Peygamber Efendimiz (s.a.s.)’e, “İnsanların cennete girmelerine en fazla vesile olan şey nedir?” diye sorulduğunda: “Allah’a karşı takva ve güzel ahlakıdır.” (Tirmizî, Birr, 62) cevabını verir.

Takva, Allah’a karşı yüksek bir sorumluluk bilincine sahip olmaktır. Gönlümüzü, zihnimizi, dilimizi, hareketlerimizi kontrol altında tutmaktır. Takva, hayat yolculuğunda önümüze çıkan ve Rabbimizin rızasına ulaşmamıza engel olan her türlü günah tuzağından uzak durmaktır. Takva, ebedi mutluluk yurdu olan cennetin

anahtarı; insanoğlunun şu fani dünyadan giderken götürebileceği servetinin de adıdır.

Rabbimiz bu hususa şöyle işaret eder: “Ahiret için azık toplayın. Kuşkusuz azığın en hayırlısı takvadır. Ey akıl sahipleri, bana karşı gelmekten sakının!” (Bakara 2/197). O hâlde ahiretin tarlası olan bu dünya hayatında elimizden geldiğince ahiretimiz için takva azığı biriktirelim ve Efendimizin şu duasını dilimizden hiç düşürmeyelim: “Allah’ım! Senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliği istiyorum.” (Müslim, Zikir, 72)

SÖZÜN ÖZÜ

Gönülden zikre
eyle iştigâli
Zikirden gayrı
iştigâli n’idersin.
Yöneldigör Hakk’a
akl u hayâli,
Bu hâlden gayri
ahvâli n’idersin.

İbâdet acısın
bu nefse tatdır,
Amelden olmaglı
hâli n’idersin.
Amel oldur ki
anda ola ihlâs,
Hulûs olmayan
â’mâli n’idersin.

Niyâzi Mısrî

DEĞİŞEN MİSAFİR KÜLTÜRÜMÜZ

Sevgili Peygamberimiz, “Allah’a ve ahiret gününe inanan, misafirine ikramda bulunsun.” (*Buhârî, Edeb, 31*) buyurmuştur. İslam’ın değerleriyle yoğrulmuş kültürümüzde de misafirin on nasiple geldiği, birini yiyip dokuzunu bıraktığı, duasının mutlaka kabul olacağı anlayışı vardır. Ancak günümüzde önceden yapılması gereken hazırlıklar ve programların aksamasına sebebiyet verdiği için, neredeyse misafir, külfet olarak değerlendirilir hâle gelmiştir. Halk dilinde çat kapı denen ani misafir baskınları şehir hayatında neredeyse tarih olmuş, evlerimizin misafirlere mahsus mekânları, yerlerini zorunlu

olmadıkça kullanılmayan salonlara bırakmıştır.

Müslüman ev sahibi misafirine yaptığı ikramın, gösterdiği güler yüzün evinin bereketini artıracaklarını, kardeşlik ve sevgi bağlarını kuvvetlendireceğini düşünerek hareket eder. Maalesef bugün; bayram, düğün, mevlit ve taziye gibi insanları bir araya getiren özel günler dışındaki misafir kabul günleri, asıl amacından sapmış, gösteriş ve yarış sahasına dönüşmüştür. Misafir ağırlama geleneğimizdeki sözünü ettiğimiz değişimi, geçmişte sergilenen güzel örnekleri mercek altına alarak tersine döndürmenin zamanı gelmiştir.

*Mevlâ ile eyle bâzâr
Mevlâ’dan al Mevlâ’ya ver
Tevekkülün eyle hezâr
Mevlâ’dan al Mevlâ’ya ver*

*Veren alan odur hemân
Ne halk ederse her zamân
Rezzâk-ı merzûk bî-gümân
Mevlâ’dan al Mevlâ’ya ver*

*Dalma derin deryâlara
Dahî tehi sevdâlara
Düşme ulu gavgâlara
Mevlâ’dan al Mevlâ’ya ver
Alvarlı Muhammed Lütfi*

“Rabbim! Bana ve anne-babama lutfettiğin nimete şükretmeye, razı olacağın işleri yapmaya beni muvaffak kıl. Benden gelecek nesli hayırlı eyle, pişmanlıkla dönüp senin kapına başvurmaktayım ve ben, süphesiz sana boyun eğenlerdenim.” (Ahkâf, 46/15)

RESULULLAH'IN ÖNCÜLÜĞÜNDE KURULAN MUTLU BİR YUVA

Peygamberimizin hizmetinde bulunan Rebî'a adında bir genç vardı. Yaşının ilerlemekte olduğunu gören Peygamberimiz bir gün ona “Evlenmeyi düşünmüyor musun?” dedi. Rebî'a, yoksulluğunu ve yürüttüğü hizmetin önemini düşünerek evlenmeyi düşünmediğini söyledi. Bir süre sonra Hz. Peygamber sorusunu tekrarladı. Rebî'a'nın cevabı aynıydı.

Rebî'a, başka bir zaman aynı soruyla üçüncü kez yüz yüze gelince, bunda bir hikmet olduğunu düşünerek, “Evlenmek istiyorum, emret, ne yapayım ey Allah'ın Resulü!” dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber onu ensardan bir aileye gönderdi. Deni-

leni yapan Rebî'a Peygamberimizin selamını aktararak aileden kızlarını istedi. “Resulullah'ın isteği başımız üstüne!” diyen aile büyükleri kızlarını ona verdiler.

Rebî'a büyük bir sevinçle geri döndüğünde Peygamberimiz, hemen ashabını harekete geçirdi. Hızlı bir yardımlaşma sonucu biriken paralarla ev eşyası, takı ve bir koç satın alındı. Peygamberimiz de un yapıp ekmek hazırlanması için evinden tahıl verdi. Böylece Peygamberimizin öncülüğünde Rebî'a'nın düğünü yapılmış, mutlu bir yuva kurulmuş oldu.

Her kavganın ezeli mazereti: son kavga olmak.

Gerçek hükümdarlar, ebedi hükümrandırlar.

Hazineleri yağma edildikçe zenginleşirler.

Din, bir susuzluk, sonsuza karşı duyulan özlem. Bilgi değil, aşk.

Cemil Meriç

“Allah’ım! Kalbimde nur, gözümde nur, kulağımda nur, sağımda nur, solumda nur, üstümde nur, altımda nur, önümde nur var eyle, benim nurumu artır.” (Müslim, Müsâfirîn, 181)

MÜ’MINİN SÜSÜ: İFFET

İffet bireyin ve toplumun zıynetidir. Dinimiz iffetli bir toplumu inşa etmek için inanan erkek ve kadınlara birtakım sorumluluklar yüklemiştir. İffet zırhını kuşanmış ve hayâ elbisesini giyinmiş mü’minler gözlerini haramdan korurlar.

Yüce Mevla her hâlimizden haberdar olduğunu hatırlatarak “Mü’min erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar.”, “Mü’min kadınlara da söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar.” buyurmakta, bakışlarımızdan da sorumlu olduğumuzu hatırlatarak

gönlümüze açılan pencerelerimiz olan gözlerimizi edep perdesiyle örtmemizi istemektedir. Böyle bir tutumun kadın ve erkek tüm inananlar için en nezih tavır olduğuna işaret etmektedir. (Nûr, 24/30-31)

İffet, mü’minin bakışlarını olduğu kadar sözlerini de güzelleştirir. Mü’minin dili yalan, gıybet, iftira, alay, aşağılama, küfür, beddua, lanet okuma gibi her türlü çirkin sözden uzak durarak güzelleşir. Efedimizin ifadesiyle, “Edepsizlik ve çirkin söz, girdiği yeri çirkinleştirir; hayâ ise girdiği yeri güzelleştirir.” (Tirmizî, Birr, 47)

SÖZÜN ÖZÜ

Görürsün, hissedersin
varsa vicdanınla
imanın:
Ne müdhiş bir hamaset
çarpyıyor göğsünde
Kur’an’ın

O vicdan neredir,
lakin? O iman kimde
var? Heyhat!
Ne olmuş, ben de
bilmem, pek karanlık
şimdi hissiyyat!

O imandan velev
pek az nasib olsaydı
millette,
Şu üç yüz elli milyon halkı
görmezdin bu zilletle!

Mehmet Akif Ersoy

“Ödül ve ceza gününün tek hâkimi. (Rabbimiz!) Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz.” (Fâtiha, 1/4-5)

ÇİFT KUŞAKLI HANIM SAHÂBÎ: ESMÂ BİNT EBÎ BEKR (R.ANHÂ)

Hız. Ebubekir'in kızı, Hız. Aişe'nin de kardeşi olan Esmâ, 595'te Mekke'de doğmuş, babası vesilesiyle ilk Müslümanlar arasında yerini almıştır. Esmâ, aynı zamanda Muhâcirlerin Medine'de doğan ilk çocuğu olan Abdullâh b. Zübeyr'in (r.a.) de annesidir.

Esmâ; Hız. Peygamber (s.a.s.) ve Hız. Ebu Bekir'in (r.a.) Medine'ye hicreti sırasında, onlar için taşıdığı azık torbası ve su tulumunun ağzını bağlarken belindeki kuşağı (nitâk) ikiye bölüp kullanmıştı. Bundan son derece memnun olan Hız. Peygamber, “Allah bu kuşağının karşılığında cennette sana iki ku-

şak versin.” diye dua etmiş, bunun üzerine Esmâ, “Zâtünnitâkayn” (iki kuşaklı) lakabını almıştır (İbn Abdiberr, el-İstîâb, IV, 1782).

Esmâ'nın en belirgin özelliği, cömert olmasıydı. Nitekim, oğlu Abdullâh, annesinin eline geçeni ertesini güne bırakmadan hemen verdiğini söylemektedir. Öte yandan Esmâ bint Ebî Bekir, Hız. Peygamber'in (s.a.s.) bir kısım hadislerinin gelecek nesillere ulaştırılmasında da önemli rol oynamıştır.

Hicri 73 yılında Mekke'de vefat eden Esmâ, kadın Muhâcirler içinde en son vefat eden sahâbidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Annenize sizi
sevmek hissini
Onun ruha şifa
veren sesini
Kalbinize doğru
olmak dersini
Kim veriyor bu
şeylerin hepsini?

Vatan, millet ne
demektir bilmeden
O sevgiyi kalbinize
kim verdi?
Babanızdan güzel
bir şey isterken
Gönlünüze kim
koyuyor ümidi?

İbrahim Alâettin Gövsa

“Allah’ım! Yaptığım işlerin kötülüğünden de henüz yapmadığım işlerin kötülüğünden de sana sığınırım!” (Müslim, Zikir, 65)

NAMAZ UYKUDAN DAHA HAYIRLIDIR

Sadece sabah ezanlarında, uyanlara son bir hatırlatma olarak “es-Salâtü hayrun mine’-nevm (Namaz uykudan daha hayırlıdır!)” diye seslenilir. Bu çağrıyla ezan, sadece uykudan değil, aynı zamanda türlü arzuların yatağından insanı çekip alır. Ona bir diriliş muştusu, bir hayat nefesi olur. Böylece “es-Salâtü hayrun minen’nevm,” ifadesi dünyevî zevklerden daha hayırlı şeylerin olduğunu hatırlatır.

Şayet Müslüman, sabahları okunan ezanın bu uyarısı ile uyanmıyorsa artık gaflet uykusu onu sarmış demektir. Zira bu ifadenin yalnız sabah ezanında söyleniyor

olmasının derin bir anlamı vardır. Bu, sabah namazının Allah katındaki değerinden kaynaklanmaktadır. Çünkü sabah namazı, Allah’ın özellikle kılınmasını emrettiği, meleklerin hazır bulunduğu ve kılanlara şahitlik ettikleri bir namazdır.

Öyle buyuruyor Rab Teâlâ: “...özellikle de sabah namazını kıl. Çünkü sabah namazında gece ve gündüz melekleri hazır bulunur (şahit olurlar).” (İsrâ, 17/78)

“Namaz uykudan daha hayırlıdır.” hâlâ uyuyor musunuz?

(Ömer Özpınar, Ezanı Anlamak, Ankara-2012, s.55-56)

SÖZÜN ÖZÜ

İnsan, ancak senin vekilin;
Esmayı vasıflayan delilin.

Zatındaki her sıfat, isimdir;
Esmadaki mazharın bizimdir.

Her şeyle senin, bu varlık ey Rab!
Sensin bize feyizli matlab.

Dünyaya gelirken eldedir bu,
Geç kalması yok, ezeldedir bu.

Hasan Âli Yücel

“Rabbim! Girilecek yere doğrulukla girmemi, çıkılacak yerden de doğrulukla çıkmamı sağla, bana tarafından yardımcı bir güç ver.” (İsrâ, 17/80)

HER ŞEY O’NUN BUYRUĞUYLA VAR OLMAKTA

Allah’ın diriliğiyle yaşayan insan ne mutludur! Bir faninin baki olan Allah’a susaması ne kutlu bir alın yazısıdır! Ermişler Allah’tan başka varlık görmemişler, kendi varlıklarını da O’nun varlığıyla var bilmişlerdir. Her Müslüman Allah inancından kopmadıkça asgari anlamda da olsa bir ermiştir.

Kâinattaki düzen, ahenk, yıldızların şiiri, bağırtılar, sessizlik, aşk, neşe, acı, haykırış, ölüm, ateşin yakıcılığı, boğucu duman, kurtarıcı ve öldürücü su, hayat özü su, hayat tazeleyen hava, yakıcı rüzgâr, serinletici rüzgâr, hamile bırakan rüzgâr, kavuran, çölleştiren rüz-

gâr, rahmet yağmurlarını getiren rüzgâr, toprağın engebeleri, uçan kuş, yırtıcı gagalı şahin, feza, akan yıldızlar, akıl almaz ışık yılı uzaklıktaki Güneş Sistemleri, cevher ve köpük, deniz ve damla, rüya ve katı taş, şimşek ve ateş böceğinin havaya çizdiği kavis, eleğimsağma ve deniz dibindeki mercan, inci ve yaşadığımız hayatın en tatlı ve en trajik çehresi...

Evet işte bütün bunlar ancak Allah’ın buyruğuyla var olmakta, başlamakta ve sona ermekte, artmakta, azalmakta.

(Sezai Karakoç, *İnsanın dirilişi, Diriliş yayınları, sayfa 41.*)

SÖZÜN ÖZÜ

Varlığın bilme ne hâcet
küre-i âlem ile

Yeter isbâtına halk
ettiği bir zerre bile

Koyamam kargayı
bülbül yerine,

Çiçek açmış diken i gül
yerine.

Bağdaki sevmez iken
dağdakini,

Dağdaki gelse kovar
bağdakini.

Şinasi

“Allah’ım! Sana teslim olan bir kalp, doğru sözlü bir dil ve dosdoğru bir ahlak istiyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1872)

DAVRANIŞ ESTETİĞİ: ADABI MUAŞERET

Adabı muaşeret, insanların uyum içinde yaşamasını sağlayan hayatın günlük akışında uymaları veya sergilemeleri gereken davranış usul ve şekilleri, terbiye, nezâket, zarafet ve güzel ahlâk kurallarıdır. Yaşamın her anında ve davranışların tümünde gösterilen inceliklerdir.

Yüce Allah sadece yapılan işlerin iyi olmasını değil güzel yapılmasını ister (Bakara, 2/195). Bu davranış estetiği, inceliği ve ahlakı hem âlemin güzelliği hem âdemin kemali için zorunludur. Dinimiz misafirlikten, ziyarete; yardımlaşmadan yardım istemeye; konuşmadan sükûta; yemek yemeye, uyumaya varıncaya

kadar bir insanın hayatında ihtiyaç duyacağı her ana ilişkin esaslar ortaya koymuştur.

Hem bizi hem davranışlarımızı güzelleştirecek bu yaklaşım ve tavırlar yeni nesillere de aktarılmalı, öğretilmelidir. Bu kuralların uygulandığı aileler daha huzurlu ve ilişki bakımından daha sağlıklı olmaktadır. Bunun için sık sık doğru olan konuşma, dinleme, hitap etme, oturma-kalkma, yeme-içme adaplarını çocuklarımıza hatırlatmamız ve bizim de aynı şekilde davranarak örnek olmamız çok önemlidir.

SÖZÜN ÖZÜ

İlahi, “Malike’l-mülk’üm” diyorsun ...
Doğru, amenna.

Hakiki bir tasarruf var mıdır insan için? Asla!

Eğer almışsa bir millet, edip bir mülkü istila;

Eğer vermişse bir millet bütün bir mülkü bi-perva;

Alan sensin, veren sensin, senin hükmündedir dünya.

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ın gazabından, kullarının şerrinden, şeytanların vesveselerinden ve (onların) bana uğramalarından Allah’ın tam kelimelerine sığınırım.” (Ebu Davud, Tıb, 19)

ŞAHSIYET SAHİBİ ÇOCUKLAR YETİŞTİRMEK İÇİN...

İslam, ilkeleri doğrultusunda bir insan tipi oluşturmayı hedefler. Bu insan, en güzel şekilde yaratılmış (Tın, 95/2) ve sahip olduğu niteliklerle kendisi dışındaki bütün varlık âleminin sorumluluğunu da üstlenmiştir. (Ahzâb, 33/72)

Müslüman şahsiyetinin en temel özelliği Allah’tan başkasına kul olmama, yalnızca kendisini yoktan var eden, rabbi olan Allah’a tam bir teslimiyet göstermesidir. Güçlü bir şahsiyet oluşturabilmede önemli bir başka esas da ferdin özgür iradesiyle tercihlerde bulunabilmesi, sorumluluğunun farkında olarak kendi hayatına ve dünyaya

sorgulayan, soran, akleden gözlerle bakabilmesidir.

Aileler, çocuklarını analiz yapabilen, karar verebilen ve problem çözebilen fertler olmaları yönünde desteklemelidirler. Aksi takdirde böyle çocuklar, yetişkin olduklarında da fikir beyan etmede, karar vermede yahut itiraz etmede zorlanacaklar, çabuk etki altına alınarak yönlendirilebileceklerdir.

Şahsiyet sahibi olmak İslam’ın insan anlayışının temel esasıdır. Ve Müslüman, şahsiyeti ile tanınan, şahsiyeti ile ailesine, ülkesine, insanlığa faydalı olandır.

Sen bir devsin, yükü
ağırdır devin!

Kalk ayağa, dimdik
doğrul ve sevin!

Mehmed’im, sevinin,
başlar yüksekte!

Ölsek de sevinin, eve
dönsek de!

Sanma bu tekerlek kalır
tümsekte!

Yarın, elbet bizim, elbet
bizimdir!

Gün doğmuş, gün
batmış, ebed bizimdir!

Necip Fazıl Kısakürek

“...Allah’ım, nefsimi takvasını ver, onu temizle, onu temizleyenlerin en hayırlısı sensin. Onun velisi (sahibi) ve mevlası (efendisi) sensin.” (Müslim, Zikir, Dua, Tevbe ve İstiğfar, 73)

GÜZEL SÖZ VE BAĞIŞLAMA SADAKADIR

İnsanı farklı ve değerli kılan özelliklerin başında güzel söz söyleme yeteneği gelir. İnsan olarak çoğu zaman öneminin farkında bile olmadığımız bu nimetle ilgili olarak Yüce Rabbimiz, güzel söz ve insanlarınla bağışlamanın, peşinden gönül kırma gelen bir sadakadan daha hayırlı olduğunu ifade eder. (Bakara, 2/263)

Dil, nice dostlukları bitiren, yeri geldiğinde de gönülleri fethedip nice düşmanları barıştıran ve gücünü gönülden alan bir emanettir. “Yumuşak sözler taş kalplere bile tesir eder.” deyişi bu gerçeğe işaret eder. Gönül alan hoş bir söz

söylemek, tatlı dille geri çevirmek, ayıp örtmek, saygısızlığa karşı bağışlama ile davranmak arkasından eziyet gelen veya gönül bulantısı ile birlikte olan bir sadakadan daha hayırlıdır.

Güzel bir söz, kalplerin yaralarını sarar, onları hoşnutluk ve güler yüzlülük duygularıyla doldurur. Bağışlama, ruhların kinlerini temizler, yerine kardeşlik ve doğruluğu yerleştirir. Bu durumda güzel bir söz ve bağışlama, sadakanın birinci görevi olan ruhların arındırılması ve kalplerin yakınlaştırılması işlevini yerine getirir.

SÖZÜN ÖZÜ

Sağda solda arşta
kürste her yerde
Hazırdır münkirin
gözünde perde
Diyen bilmez bilen
demez bir ferde
Akıl ermez sırrı bir
süphan oldu

Nuru ile bir âlemi
kapladı
Azim'dir, Kerim'dir,
Gafur'dur adı
Sefil Veysel Hak'tan
ister muradı
Muratlar verecek
cömertkân oldu

Aşık Veysel

“Allah’ım! Müslümanlar olarak canımızı al, bizi Müslümanlar olarak dirilt, rezil olmadan ve fitneye uğramadan salih kullarının arasına dâhil eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

ALLAHIN EMANETİ ÇOCUKLARIMIZ

Çocuk, Yüce Allah’ın bir aileye verdiği en kıymetli emanettir. Yeryüzünün kıymetlisi olan insanoğlunun en saf ve en masum hâlidir. Anne-baba onun varlığına saygı duyarak, “Allah’ın emaneti” olduğunu unutmadan hareket etmelidir. ‘Çocuk benim değil mi? İstedğim gibi davranırım!’ deme hakkına hiç kimse sahip değildir.

Yavru bir emanetse, emanetin sahibine karşı gün gelip hesap verilecektir: İncittik mi onu, ihmal ettik mi? Dilimizden hakaret mi işitti, övgü mü? Elimizden dayak mı yedi, dualı lokmalar mı? Kesemizden haram mı giydi, tertemiz elbiseler mi?

Bir çocuk topluma da emanettir! Onu koruyup gözetmek, haklarını çiğnememek, büyüyüp gelişmesine, okuyup öğrenmesine destek olmak anne-babasının olduğu kadar toplumun da görevidir. Ailesini bir şekilde kaybetmiş, sevgiye, şefkate, ilgiye muhtaç çocukları sahiplenmek, onları kötüden ve kötülüklerden korumak insanlık vazifesi değil midir?

O hâlde gönlü kırık ve yalnız çocuklara el uzatmak aynı zamanda imanımızın da gereğidir. Zira verilen emekle sadece onların değil, toplumun geleceği de kurtulacaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

Savaşta büyük zulme uğradınız. Zalimleri affedip affetmemekte serbestsiniz. Ne yaparsanız yapın ama soykırımı unutmayın. Çünkü unutilan soykırım tekrarlanır.

Geleceğimizi geçmişimizde aramayacağız. Kin ve intikam peşinde koşmayacağız.

Aliya İzzetbegović

“(Allah’ım!) Zenginlikle imtihan edilmenin kötülüğünden sana sığınırım. Fakirlikle imtihan edilmenin kötülüğünden de sana sığınırım.” (Buhârî, Deavât, 39)

EŞLER ARASINDA SEVGİ

Aile toplumun temelidir. Kişinin huzur bulduğu bir ortam, neslin devamı için bir vesile, kişiyi çeşitli kötülüklerden koruyan bir araçtır. Aile mutluluğunun sağlanması, eşlerin ve diğer aile fertlerinin birbirlerine sevgi, saygı ve hoşgörü çerçevesinde davranmaları ile mümkündür.

Acısıyla, tatlısıyla bir ömür boyu beraber hayat sürecek eşlerin dostluğa, karşılıklı sevgi ve saygıya herkesten daha çok ihtiyaçları olduğu açıktır. Yüce Allah “Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda

bir sevgi ve merhamet var etmesi de O’nun (varlığının ve kudretinin) delillerindedir. Şüphesiz bunda düşünen bir toplum için ibretler vardır.” (Rûm, 30/21) buyurur.

Sevgi, aile mutluluğunu besleyen ana kaynaktır. Rabbimiz de evlilik hayatının gerekli şartlarından olan sevgiyi, kalplerin kaynaşmasına vesile kılmaktadır. Eşlerin davranışları kalplerin kaynaşması için bir vasıta olmalıdır. Eşler birbirlerinin eksik ve kusurlarını değil iyi ve güzel yanlarını ön plana çıkarmalı, hayatı hürmet ve şefkat ekseninde paylaşmalıdır.

İnsan ruhunu iki şey karartır: Susulacak yerde konuşmak ve konuşulacak yerde susmak.

Bilmediğin şeyi sor; sorma zilleti, bilme şerefine giden yolda kılavuzundur.

Öfkenin ateşi önce sahibini yakar, sonra kıvılcımı düşmana ya varır ya varmaz.

Sadi Şirazi

“Ey Rabbimiz! Sen rahmetin ve ilminle her şeyi kuşattın. Tövbe edenleri ve yolundan gidenleri bağışla, onları cehennem azabından koru!” (Mü’min, 40/7)

HERKES YAPTIĞININ KARŞILIĞINI GÖRECEKTİR

Dünya hayatında herkesin iyi veya kötü yaptıklarından sorumlu olacağı ve bunların karşılığını tam alacağı bir gerçektir. “Artık kim zerre ağırlığınca bir hayır işlerse onun mükâfatını görecektir. Kim de zerre ağırlığınca bir kötülük işlerse onun cezasını görecektir.” (Zilzâl, 99/7-8) ayeti bu hakikati işaret eder.

İnsanlar birçok defa haksızlık, adaletsizlik yapmasınlar diye uyarılmıştır. Çünkü her kim zerre miktarı hayır işlerse karşılığını “hayır”/ cennet mükâfatı olarak; her kim zerre miktarı şer işlerse karşılığını “şer”/cehennem azabı

olarak görecektir. Allah’tan herhangi bir şeyin gizlenmesi söz konusu olamayacaktır.

Bu anlayış üzerine oturmuş bir yaşam biçiminin yeryüzündeki barış ve huzuru sağlayacağı, en önemlisi de, ancak bu anlayışın insanın onurunu koruyacağı, kimliğini ve kişiliğini yücelteceğini bilmek gerekir. “Kim bir iyilik getirirse ona bundan daha hayırlısı vardır. Kim de bir kötülük getirirse, bilsin ki, kötülük işleyenler ancak yapmakta olduklarının cezasına çarptırılırlar.” (Kasas, 28/84)

*Derdin devâya erişe
Kalbin safâya erişe
Lutf u atâya erişe
İsâr-ı zikrullâh ile*

*Zikr ile mezkûra eriş
Geç hûrîden nûra eriş
Bir kenz-i mestûra eriş
İzhâr-i zikrullâh ile*

*Kim ki ola sıdk ile kul
Mevlâ’sını unutmaz ol
Bulur Hüdâyî Hakk’a yol
İksâr-ı zikrullâh ile*

Aziz Mahmûd Hüdâyî

“Allah’ım! Senin iznin ve yardımınla sabahladık ve akşamladık. Yine senin izin ve yardımınla yaşar ve ölürüz. Sonunda dönüş yalnız sanadır.” (Ebu Davud, Edeb, 110)

HESAP GÜNÜNE HAZIR MIYIZ?

Kuşkusuz dünyaya gelmek ve yaşamak ne kadar gerçekse ölüm ve ahiret de o kadar gerçektir. Bizler dünyaya ebedî kalmak için gelmedik. Yaratılışımızın bir gayesi vardır. Yüce Allah ölümü ve hayatı hangimizin daha güzel ve hayırlı işler yapıp yapmayacağımızı denemek için yaratmış ve dünyada bize sayılamayacak kadar çok nimet vermiştir. Bu nimetlerin karşılığında kendisine şükretmemizi, emirlerine itaat edip yasaklarından sakınmamızı istemektedir.

Hesap ve hesap günü haktır. “İnsanların hesaba çekilmele-ri yaklaştı. Hâlbuki onlar gaflet

içinde yüz çevirmekteler.” (Enbiyâ, 21/1) ayeti bu gerçeğe işaret eder. Allah nimetlerden dolayı bizi hesaba çekeceğini, bununla birlikte insanların bu gerçekten habersiz ve gaflet içinde yaşadıklarını haber vermekte ve hesap günü için hazırlıklı olmamız konusunda hepimizin dikkatini çekmektedir.

İşte bizler bunu düşünerek yaşamalıyız. Hesap vermenin kaçınılmaz bir gerçek olduğunu bilmeliyiz. Gaflet içinde olmamalı, ölüme ve hesaba daima hazırlıklı bulunmalıyız. Dünyanın ahiretin tarlası olduğunu unutmamalıyız.

SÖZÜN ÖZÜ

*Ne var ki mevcûd ise
âlemde, güzel,
doğru, iyi;*

*Arayan fikri, bulan
ruhu, seven sevgiliyi*

*Bize bahşetmiş olan
Hazret-i Rahmân’a
şükür.*

*O büyük Rab ki, ışıklar
yakıyor göklerde,*

*Lûtfunun feyzini,
görsün diye insan
yerde;*

*En büyük nîmete hamd,
en küçük ihsâna şükür.*

Faruk Nafiz Çamlıbel

“Allah’ım! Bana kendi sevgini ve senin yanında sevgisi bana fayda verecek kimsenin sevgisini ver.” (Tirmizî, Deavât, 73)

MASLAHAT: MUTEBER MENFAAT

Hakkında nass yani ayet veya hadis bulunmayan konularda içtihat edilirken gözetilen ve din açısından muteber olan yararlar maslahat denir. İslam’ın getirmiş olduğu kuralların tamamı insanların yararınadır. Ancak bu kuralların anlaşılabilmesi için dinin esas aldığı yararların fert ve toplum dengesi içinde mütalaa edilmesi gerekir. Toplumun yararı için ferdin ezilmemesi, ferdin yararı için de toplumun menfaatlerinin feda edilmemesi önemlidir.

Maslahat; zarûriyyât, hâciyât ve tahsîniyyât şeklinde gruplandırılır.

Zarûriyyât, insanların dinî ve dünyevi hayatlarının kendisine bağlı olduğu maslahatlardır. Dinin, canın, aklın, neslin ve malın korunması, bunların zayi olmasına yol açacak şeylerin giderilmesi zarûriyyâtıdır. Hâciyât; dinin, canın, aklın, neslin ve malın korunması için tedbir alınması; zorluğun giderilmesi ve genişliğin temin edilmesi ile ilgili insanların muhtaç olduğu maslahatlardır. Tahsîniyyât ise hayatı güzelleştirmeyi hedefleyen ve insanı mükemmeli aramaya teşvik eden -zarûriyyât ve hâciyat düzeyi- ne çıkmamış- yararları ifade eder.

SÖZÜN ÖZÜ

Bu dünyaya verme
gönül
Dünya sana kalır değil
Dünya seven dost
katına
Yüz ağıyle varır değil
Bu dünyanın
muhabbeti
Şol ağulu bal gibidir
Ağusun bilen ol bala
Parmagım banar değil
Bu dünyanın zehri katı
Cana erer mazarratı
Zehrini bilmeyen
bunun
Kendüyü sakınır değil
Eşrefoğlu Rumi

“Ey insanların Rabbi! Rahatsızlığı gider! Şifa veren sensin. Senin vereceğin şifadan başka şifa yoktur. Öyle bir şifa ver ki ardında hiç hastalık izi bırakmasın.” (Müslim, Selâm, 47)

BAKIŞTA HAKİKATİ YAKALAMAK

Peygamberimiz “Mü’min, mü’minin aynasıdır.” (Ebû Dâvûd, Edeb, 49) buyurmuşlar. Bu sözünün muhatabı, mü’minler topluluğu olsa da hadis bize her insanın karşındaki gördüğü özellikleri aslında kendi özünde olduğu için gördüğü gerçeğini hatırlatmaktadır.

İnsanlara bakış açımız da muhatabımızla ilgili gördüğümüz ve fark ettiğimiz şeyleri belirleyen bir ölçüdür. Mevlana bu hakikati Mesnevî’de şu güzel hikâye ile ifade etmiştir:

Bir gün Ebu Cehil, Peygamberimize, Benî Haşim’de ondan daha

çirkin suratlı birinin gelmediğini söylemiş. Peygamberimiz, “Doğru söyledin.” demiş. Biraz sonra Hz. Ebû Bekir Peygamberimizin yanına gelince “Ey Rasûl, senden daha güzel bir yüz görmedim.” demiş. Peygamberimiz ona da “Doğru söyledin.” buyurunca orada bulunanlar, ikisi de birbirinden farklı şeyler söylemesine rağmen her ikisine de “Doğru söyledin.” demesinin sebebini sormuşlar. Peygamberimiz de kendisinin bir ayna gibi olduğunu, bakanın onda kendini gördüğünü ifade etmiş.

SÖZÜN ÖZÜ

Aşk bir âşıkın dini
imânı
Aşkî bile sorun nişânı

Bu aşk dediğin
neye işâret
Maksûd ne imiş
aşktan ibâret

Aşk dedikleri hemân
bir addır
Velâkin bu sıfâtda
bir addır

Aşkla döner
bu cümle pergâl
Aşkla görünür
cümle eşkâl

Kaygusuz Abdal

ŞÜKÜR NİMETLERİ ARTIRIR

Âlemlerin Rabbi, bizi mükerrem varlıklar olarak yarattı. Varlık âleminin sayısız nimetlerini önümüze serdi. Bizi, bütün bu nimetlerden yararlanabileceğimiz duyu ve yeteneklerle donattı. Sonra da hangimiz daha hayırlı ve güzel işler yapacak diye bizi sınamak için dünyaya gönderdi. Bizler, bu dünyada birer misafiriz. Misafiri olduğumuz bu âlemin her yerinde Allah’ın nimetlerini görüyoruz. Her lokmada O’nun ikramlarını tadıyor, her nefeste O’nun bize bağışladığı hayatı yaşıyoruz.

Şüphesiz her nimetin, bir şükür sorumluluğu vardır. Şükretmek

sadece “Elhamdülillah, Ya Rabbi çok şükür!” demekten ibaret değildir. Şükür, her nimeti Allah’ın razı olacağı şekilde değerlendirmektir. Bedenimizin şükürü, onu yaratılış hikmet ve amacına uygun olarak kullanmaktır. Aklımızın ve ilmimizin şükürü, bildiğimiz hakikatleri kendi hayatımızda tatbik edip başkalarına da öğretmektir. Gençliğimizin şükürü, sahip olduğumuz enerjiyi insanlığa hizmet uğrunda tüketmektir. Zenginliğimizin şükürü, paylaşmak, infak etmektir. Ömrümüzün şükürü ise Rabbimizin rızasını kazanacak bir hayat sürmektir.

SÖZÜN ÖZÜ

İnsâf ile merhameti
Mahlûka eyle hurmeti
Harâm helâle dikkati
Mevlâ’dan al
Mevlâ’ya ver

Akrabâlara hürmet et
Mü’minlere muhabbet et
İhtiyarlara hizmet et
Mevlâ’dan al
Mevlâ’ya ver

Atan anan ger var ise
Tâiin bahtiyâr ise
Devletin sana yâr ise
Mevlâ’dan al
Mevlâ’ya ver

Alvarh Muhammed Lütfi

“Allah’ım! Cehenneme götüren fitneden, cehennemın azabından, zenginliğin ve fakirliğin şerrinden sana sığınırım.”
(Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

SAMİMİYETİN ADI: İHSAN

Kendimize, Rabbimize ve birbiri-mize karşı samimiyetin adı olan ihsan, imanımız ve ibadetlerimizin ruhudur. Kendimize karşı ihsan, izzet ve haysiyetimizin farkında olmak, elimizdeki nimetlerin değerini bilmektir. İmtihan için bahşedilen bedenimizi, en önemli servetimiz olan sağlığını, şu kısacık ömrümüzü beyhude tüketmemektir.

Rabbimize karşı ihsan, “Biz, insana şah damarından daha yakınız.” (Kâf, 50/16) buyuran Mevlamızın bize bizden daha yakın olduğunu aklımızdan çıkarmamaktır. “Her nerede olursanız olun Allah si-

zinledir. Her ne yaparsanız Allah onu görür.” (Hadid, 57/4) ayetinde belirtildiği gibi Rabbimizin yapıp ettiklerimizden haberdar olduğunu bilmektir.

İhsan bilinci bize daima güç katar. Biliriz ki İbrahim (a.s.) gibi ateşe atılsak bizi o ateşten kurtaracak bir sahibimiz vardır. Yusuf (a.s.) gibi kör kuyuda mahsur kalsak bizi o kuyudan çıkaracak bir görenimiz vardır. Yunus (a.s.) gibi karanlıklara terk edilsek bizi terk etmeyen, yakarışlarımıza icabet eden bir Rabbimiz vardır. Yeter ki bizler kulluk yolunda samimiyeti ve gayreti elden bırakmayalım.

Her şey, her şey şu tek müjdede;
Yoktur ölüm,
Allah diyene
Canım kurban, başı
secdede,
İki büklüm,
Allah diyene

Akıl, kırık kanadı hiçin;
Derdi gücü ‘nasıl’ ve
‘niçin’...
Bağlı, perçin üstüne
perçin,
Benim gönlüm
Allah diyene...

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Ayakta iken beni İslam ile koru, otururken beni İslam ile koru, uyurken beni İslam ile koru, hakkımda hiçbir düşman ve hasetçinin isteğini yerine getirme.” (İbn Hibban, Ed’ıye, No: 934)

VEHBE EZ-ZÜHAYLÎ

Türkiye’de “İslam Fıkhı Ansiklopedisi”, “et-Tefsîru’l-Münîr” ve “et-Tefsîru’l-Vecîz” gibi önemli eserleriyle bilinen Prof. Dr. Vehbe Zühaylî, Şam’ın kuzeyinde bulunan Deyr Atıyye beldesinde, 1932 yılında dünyaya geldi. Dedeleri Lübnan’ın “Zahle” şehrinden geldikleri için kendilerine “Zühaylî” nisbesi verilmiştir.

Bütün hayatını ilim öğrenmeye ve öğretmeye vakfeden Zühaylî, Şam Üniversitesi Şeriat Fakültesinde 1963 yılında okutman, 1969 yılında doçent, 1975 yılında da profesör oldu.

Aynı fakültede İslam Fıkhı ve Mezhepleri Bölüm Başkanlığı ve

dekanlık yaptı. Diyanet İslam Ansiklopedisinde yer alan “Eman” maddesini kaleme aldı.

Mısır’daki hocalarından ilim, Şam’daki hocalarından takvayı öğrendiğini söyleyen Zühaylî, Müslümanlara hikmeti tavsiye etmiş, şöyle demiştir: “Bu ümmete, Kur’an ve sünnete yapışarak istikamet üzere olmalarını ve hikmetle hareket etmelerini tavsiye ederim. Zira kurtuluş bundadır.”

8 Ağustos 2015 tarihinde, 83 yaşında Hakk’ın rahmetine kavuştuğunda kendisinden geriye yüz elli küsur eser, beş yüzden fazla makale ve araştırma kalmıştır.

SÖZÜN ÖZÜ

Yalancı dünyaya
konup göçenler
Ne söylerler, ne bir
haber verirler
Üzerinde, türlü otlar
bitenler
Ne söylerler, ne bir
haber verirler
Kimisinin üstünde
biter otlar
Kiminin başında
sıra serviler
Kimi masum,
kimi güzel yiğitler
Ne söylerler, ne bir
haber verirler

Yunus Emre

AMEL BAKIMINDAN İNSANLAR

İmanla amel arasında çok önemli bir münasebet vardır. Her ne kadar amelin olmaması imanın olmasını gerektirmezse de imanın olgunlaşması ve sağlam bir yapıya kavuşması için amel son derece gereklidir.

Amel bakımından insanları dört gruba ayırmak mümkündür: Takva sahibi, ihsan sahibi, fâsık ve mürâi.

Takva sahibi dindar mü'min, Bakara suresinin ilk beş ayetinde belirtildiği gibi inanan ve inancının gerekleri olan amellerini yerine getiren kişidir. Böyle kişiler Allah'ın hidayetine mazhar olurlar. İhsan sahibi mü'min, Cibril hadisinde

(bkz. Müslim, İmân, 1) belirtildiği gibi Allah'ı görüyormuş gibi ya da Allah kendisini görüyormuş gibi ibadet eden kişidir. Bu hâl, ibadette ihlas ve titizliğin bir göstergesidir.

Fâsık, inanan ama inancının gereği olan ibadetleri yerine getirmeyen, Allah'ın haram kıldığı hususları yapan kişidir. Mürâi de münafık gibi ikiyüzlü tavır sergiler. Münafık imani hususlarda ikiyüzlü, mürâi ise amelî hususlarda ikiyüzlü davranır. Bu yüzden kimin mürâi olduğunu bilmemiz mümkün değildir. Mürâinin işi münafıkta olduğu gibi Allah'a kalmıştır.

SÖZÜN ÖZÜ

Gül bülbülü gördü
çıktı kâbından
Bülbüller uyandı
kalktı hâbından
Pervânele geçti
ateş bâbından
Azm eyledi gülistandan
içeru

Bu ne ayrılıktır
bu ne iftirak
Benlik iradesin
elinden bırak
Her neye bakarsan
Hak gözüyle bak
Görenler var bu
ekvandan içeru

Salih Baba

“...Allah’ım! Ey Rabbimiz ve ey her şeyin Rabbi! Beni ve ailemi dünya ve ahirette her an sana ihlasla bağlı kıl. Ey yücelik ve ikram sahibi!...” (Ebû Dâvûd, Vitr, 25)

DUANIZ OLMASA RABBİM SİZE NE DİYE DEĞER VERSİN?

Kur’an, bizlerin Allah’a kulluk amacıyla yaratıldığımızı (Zâriyât, 51/56), dünya mutluluğunu elde edebilmemizin ve ebedî imtihanı kazanabilmemizin bu amacı gerçekleştirmemizle mümkün olabileceğini, Rabbimize sığınmadan, O’nun yardımını almadan bunu başaramayacağımızı haber vermektedir.

Yeryüzündeki her şey biz insanlar için yaratılmış (Bakara, 2/29) ve hizmetimize (Lokmân, 31/20) verilmiştir. Bizlere verilen bu değer karşısında akıl ve irade sahibi insanlar olarak üzerimize düşen görev, yaratılış gayemize uygun davranmak,

yaratánımızı tanımak ve O’na ibadet/dua etmektir. Rabbimiz; “De ki: Duanız olmasa Rabbim size ne diye değer versin! Siz yalanladınız. Öyle ise azap yakanızı bırakmayacak.” (Furkan, 25/77) buyurur. Ayette, insanın ancak Allah’a bu yönelişiyle O’nun katında değer kazanabileceği belirtilmiştir.

Dua, bütün benliğimizle Allah’a yönelerek maddi ve manevi isteklerimizi O’na arz etmemiz ve niyazda bulunmamızdır. Bir başka deyişle dua, sınırlı, sonlu ve aciz olan bizlerin sınırsız ve sonsuz kudret sahibi ile kurduğumuz bir köprüdür.

Ey gönül, gidenden
ümidini kes!
Kaçan bir hayale
benziyor herkes,
Sanki kulağıma
gaipten bir ses
Buluşmalar kaldı
mahşere diyor.

Enginden engine
koşarken rüzgar,
Bende bir yolculuk
heyecanı var...
Yattığım kayaya
çarpan dalgalar
Çıkıver bir sonsuz
sefere diyor.

Necip Fazıl Kısakürek

“Ey Rabbim! Gerek bana gerekse anne-babama verdiğin nimete şükretmeye ve hoşnut olacağın iyi işler yapmaya beni muvaffak kıl. Rahmetinle beni iyi kullarının arasına kat!” (Neml, 27/19)

İNCİNEMEK VE İNCİTMEMEK

Ne güzel söylemişler: “Ne sen bir kimseden incin, ne senden kimse incinsin.” Bir toplum içinde yaşıyoruz. Başkalarıyla devamlı ilişki ve alışveriş içindeyiz. Dinimizin ahlak kurallarından başlıcası; çevremize iyi davranmak, kırıp dökmemek, kimseyi incitmemek. İncitmeme-nin asgari görüntüsü kimseye fiziki zarar vermemektir. Vurmamak, dövmemektir. Bunun sonrası ise incitmemek, kalp kırmamaktır.

Sevgili Peygamberimiz, Müslüman’ı şöyle tarif eder: “Müslüman, elinden ve dilinden Müslümanla-

rın, başka insanların emin olduğu kimsedir.” (Müslim, İman, 64).

İncitmek deyince kalp kırmak, gönül yıkmak, insanın ruhunu ren-cide etmek gibi daha hassas yönler hatıra gelir. Muhatabının gönlünü kollamalı, şu veya bu şekilde onu incitip yaralamamalı. Ayrıca kaba ve çiğ davranışlardan kaçınmalı, nazik ve zarif olmalı. Yunus’un dediği gibi;

“Gönüllerde iğ olmagıl mahfillerde
çiğ olmagıl
Çiğ nesnenin ne tadı var gel aşk
oduna piş yürü.”

SÖZÜN ÖZÜ

Bu nükte yetmez mi
arife kâfi
Sırra mahrem olan
eylemez lâfi
Çık aradan sufi
değilsen sâfi
Tekke-i aşk içre
devran bizimdir

Emrah bu makamda
olandır velî
Hakk’a yakın halka
görünür deli
Elbet hatâ bizde
demişiz belî
Yazılan ahd ile
peymân bizimdir

Erzurumlu Emrah

“Rabbimiz! Günahlarımızdan ve işimizdeki aşırılıklardan
ötürü bizi bağışla, sebatımızı arttır, kâfir topluluğa karşı
bize yardım et!” (Âl-i İmrân, 3/147)

BİLİNÇLİ DUA

İnsanoğlu kimi zaman kendi hakkındaki hikmetleri göremediği için duasında aceleci davranır ve şerri için dua eder. Rabbimiz bu durumu “İnsan, şerri de hayrı istediği gibi ister. İnsan pek acelecidir!” (İsrâ, 17/11) sözleriyle ne güzel ifade etmiştir. Mevlana da bu acziyetimizi şöyle hikâye etmiş:

Zamanın birinde hırsızın biri, yılan oynatıcısının yılanını çalmış. Hırsızlar her çaldıklarını ganimet bilirler ya, bu da cahilliğinden değerli bir şey çaldığını zannetmiş. Bir süre sonra yılan hırsız sokmuş, onu acıdan kıvrandırarak öldür-

müş. Bu sırada ise yılanı, hırsız bulup yılanını ondan geri almak için dualar ediyormuş. Yılan sahibi ölü adamı görüp tanıyınca ettiği dualar kabul edilmediği için Allah’a şükretmiş. Büyük bir ziyan sandığı bu durumun kendisi için ne büyük bir fayda olduğunu anlamış.

İnsan ne için ve nasıl dua ettiğinin farkında olmalı, bilinçli dua etmeli, zararın, helak olmanın ta kendisi diyebileceğimiz ama ısrarla ve iştiaikle ettiğimiz bazı duaları, Rabbimizin keremi gereği kabul etmeyişine şükretmeliyiz vesselam...

*Bu dünyayı derip yığma
Ahir koyup gitsen gerek
Koyup gideceğin sanan
Dünyayı devşirir değil*

*Aşıkların gönül kuşu
Düşmez dünya tuzağına
Gerçek eren bu dünyayı
Hiç muhale alır değil*

*Eşrefoğlu Rumi sen de
Eğer şaha mahrem isen
Himmetin gözüne kevneyn
Zerre denli gelir değil*

Eşrefoğlu Rumi

“Allah’ım! Gidip ebedî yaşayacağım ahiret hayatımı benim için hayırlı eyle. Hayatımda her türlü hayrı ziyadesiyle ih-san eyle. Ölümümü de her türlü şerlerden muhafaza eyle.”
(Müslim, Duâ, 71)

BABANZADE AHMED NAIM

“Tecrid-i Sarih Tercümesi”nin yanı sıra “İslam Ahlakının Esasları” ve “İslam’da Davâ-yı Kavmiyet” isimli eserleriyle tanınan Babanzade Ahmet Naim, Osmanlı’nın son döneminde yetişmiş, Cumhuriyet’in ilk yıllarını da yaşamış oldukça geniş ilgi alanına sahip bir ilim ve fikir adamıdır. Bağdat’ta doğmuş, Galatasaray Sultanisi ve Mülkiye Mektebinde okumuştur.

İslami konulardaki yetkinliği örgün bir eğitimin değil, şahsi gayretlerinin neticesidir. Darülfünunda hocalığını yaptığı felsefe alanı da şahsi gayretleriyle kendi-

sini yetiştirdiği bir alandır. İslami ilimler ve felsefe sahasında çalışmalar yaparak eserler ortaya koyan Ahmet Naim, bunların yanı sıra Arapça, Farsça ve Fransızca’yı çok iyi bilen, Doğu ve Batı kültürünü tam manasıyla hazmetmiş bir fikir adamıydı. Batı ilimleriyle özellikle felsefeyle çok ilgiliydi ve bu alanda telif ve tercüme eserleri verdi.

Ahmed Naim 1934’te öğle namazını kılarken secdede vefat etti. Kabri, Edirnekapı Mezarlığında, “Naim’in vefat haberi üzerime dağ gibi yıkıldı.” diyen aziz dostu Mehmed Âkif’in mezarının yanındadır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Pek çokları,
şekte durdu kaldı,
İdrake muhali
ayna sandı.*

*İrkildi fakat
senin önünde,
Yol bulmak için
akıl yönünde.*

*Çırpında da
yok deyip direndi,
İdrakini put yapıp
beğendi.*

*Allahsıza hiçlik
oldu Allah,
Varlıktan edince
gönlü ikrah.*

Hasan Âli Yücel

“Rabbim! Tövbemi kabul et, günahımı temizle, duamı kabul buyur, delilimi sabit kıl, dilimi doğru yap, kalbime hidayet ver, göğsümün kin ve hasedini çıkar.” (Tirmizî, Deavât, 114)

ÇOKLUKLA ÖVÜNMEK FAYDA GETİRMEZ

Kur’an’da; “Çoklukla övünmek sizi, kabirlere varıncaya (ölünceye) kadar oyaladı.” (Tekâsür, 102/1-2) buyurur. Birbiriyle çokluk yarışına girmek, çoklukla övünmek, dünyada insanların çoğu kere kapıldığı ve aldandığı bir hâldir.

Ayetlerde, insanların mal ve evlat çokluğuna düşkünlüğünün kendilerini felâkete sürüklediğine dikkat çekilir. Bunlarla övünmenin insanı aslî vazifelerinden uzaklaştırdığı, Allah’ı zikre, şükre, O’nu hakkıyla bilmeye, azamet ve kudretini düşünmeye, O’na itaat ve ibadet etmeye engel olduğu anlatılır.

Üstelik övünmenin ahirette hiçbir işe yaramayacağı, aksine azabı artıracak bir günah olduğu gerçeği bütün açıklığıyla ortaya konulur.

Allah’ın hoşnutluğunu kazanmak için yapılan güzel işlerin hayrı ve sevabı ise kalıcıdır. Bu kısa hayatta geçici ve boş şeylerle oyalanma yerine, kalıcı, huzur verecek ve Allah’ın rızasını kazandıracak şeylerle meşgul olmak daha doğru bir davranış olmalıdır. Akıllı kimse kendisine faydası dokunmayanı değil, faydalı olanı; geçici olanı değil, ebedî olanı tercih edendir.

Söylersin de söz içinde

şaşmazsın

Helâli haramı

yersin seçmezsin

Nasibin kesilir de

sular içmezsin

Akar çaylar

senin olsa ne fayda

Bir gün alır

götürürler evinden

Hakk’ın kelâmını

koyma dilinden

Kurtulaman Ezrail’in

elinden

Dünya dolu malın

olsa ne fayda

Pir Sultan Abdal

“Ey gökleri ve yeri yaratan! Dünyada da ahirette de beni yöneten, himaye eden sensin.” (Yûsuf, 12/101)

VEKÂLET YOLUYLA KURBAN ORGANİZASYONU

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı 1993 senesinden beri ülkemizde ve dünyanın dört bir yanında Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu kapsamında halkımızın emanetlerini ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktadır. Ülkemizden giden gönüllülerin nezaretinde İslami şartlara uygun kesilen kurbanlar vesilesiyle en uzak coğrafyalardaki Müslümanlara dahi halkımızın selamı götürülmekte, ülkemize de onların duaları ve selamları getirilmektedir. Ülkemizde ise ihtiyaç sahiplerinin yanında sığınmacı ailelere yönelik kurban kesimi de yapılmaktadır.

Afrika'dan Orta Asya'ya, Balkanlar'dan Kafkasya'ya, Uzak Doğu'dan Latin Amerika'ya kadar yayılan yarım halkasına katılan vatandaşlarımız, iyiliğin tüm dünyaya hâkim olması için özellikle Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı'nın İslami şartlara riayet eden, profesyonel ve emaneti sahibine ulaştırma esasıyla yürüttüğü çalışma sistemine yoğun ilgi göstermektedir.

1993 yılından bu yana kurulan gönül köprüsü ile bir milyondan fazla hisse kurban vatanış, soydaş ve dindaşlarımıza ulaştırılmıştır.

SÖZÜN ÖZÜ

Yaş otuz beş!
Yolun yarısı eder.
Dante gibi
ortasındayız ömrün.
Delikanlı çağımızdaki
cevher,
Yalvarmak, yakarmak
nafile bugün,
Neylesin ölüm
herkesin başında
Uyudun uyanamadın
olacak
Kim bilir nerde, nasıl,
kaç yaşında
Bir namazlık
saltanatın olacak
Taht misali
o musalla taşında

Cahit Sıtkı Tarancı

“Allah’ım! Kıyamet gününde cennet, korku gününde güven istiyorum. Allah’ım! Verdiğin ve vermediğin şeylerin şerhinden sana sığınıyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

HACCIN ANLAMI

Müslümanlar için hac muazzam bir hatıra ve sembollerle yüklü bir ibadettir. Kişi hac ibadetini tamamlayıp vatanına döndüğünde önceki hayatındaki kalıplardan ve algılardan biraz olsun sıyrılmalı ve kendisini yeni bir semboller ve algılar dünyasına koyuvermelidir.

Nitekim Kâbe etrafındaki tavafı onu, Allah’ın çizdiği daireden dışarı çıkmayacağı noktasında eğitirken Arafat’ta geçirdiği kısa zaman dilimi ona Rabbinin huzurunda hesap vermeye hazır bir biçimde toplanmış olan milyarlarca insan arasında bir tek insan olma hissini

yaşatır. Safa ve Merve arasındaki sa’yi, gidiş-gelişi bütün hayatını Allah’ın emirleri doğrultusunda böyle çaba ile geçireceğini anlatır. Şeytanı taşlamak ona farklı bir haz verir. Çünkü hayatında kötülüklere karşı bu denli açık bir cephe alış belki de daha önce hiç gösterememiştir. Kurban, saç tıraşı, veda ziyareti...

Bütün bunlar hep bağlılığın göstergeleridir. Kişi hacda Rabbinin emirlerine bağlı olduğunu her an her saniye gösterir. Orada geçirdiği zaman içerisinde bu, belleğine âdeta kazınır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Dostumuzla beraber
yaralanır kanarız,
Her nefeste aşk ile
Yaradani anarız,
Erenler meydanına
vahdet ile gir de gör,
Kırk budaklı şamdanda
kırkımız bir yanarız.*

*Malım, mülküm,
servetim, hepsi evde kaldı
Oğlum, kızım, akrabam,
geçtiğim yolda kaldı
Dostlarımdan birisi,
benden hiç ayrılmadı
Allah için yaptığım
iyilikler bende kaldı*

Hacı Bektaş-ı Veli

“Allah’ım! Kulağımın kötülüğünden, gözümün kötülüğünden, dilimin kötülüğünden, kalbimin kötülüğünden, tenimin kötülüğünden sana sığınırım.” (Nesâî, İstiâze, 4)

KÂBE: YERYÜZÜNDEKİ İLK MABET

Müslümanların kıblesi olan Kâbe, âlemlere bereket ve hidayet kaynağı olarak yeryüzünde insanlar için kurulan ilk binadır. Yüce Allah’ın emriyle Hz. İbrahim ve oğlu Hz. İsmail tarafından yapılmıştır.

Kâbe-i Muazzama, Mekke’de Mescid-i Haram denilen mabedin ortasında yaklaşık 13 m. yüksekliğinde, 11-12 m. eninde taştan yapılmış, dört köşeli bir binadır. Kâbe’nin köşelerinin her birinin ayrı bir ismi vardır. Doğu köşesine Rüknu Hacer-i Esved, güney köşesine Rüknu Yemânî, batı köşesine Rüknu Şâmî, kuzey köşesine Rüknu

Irâkî adı verilmektedir. Kâbe’nin doğu köşesinde bulunan ve “siyah taş” anlamına gelen “Hacer-i Esved”, Hz. İbrahim tarafından tavafa başlanacak yeri göstermek için konulmuştur.

Kâbe’nin ibadet hayatımızdaki önemi büyüktür. Öncelikle namazlarımızı Kâbe’ye yönelerek kılarız. Ayrıca haccın iki rüknünden biri olan tavaf, Kâbe’nin etrafında yedi defa dönülerek yapılır. Hac suresinin 26. ayetinde Yüce Rabbimizin “evim” dediği Kâbe, insanlar için bir toplanma ve güven yeri (Bakara, 2/125), bütün Müslümanların buluşma yeridir.

*Medine şehrine varsam
Habîb’in ravzasın görsem
Eşiğine yüzüm sürsem
Ne güzeldir ne güzeldir*

*Nebilerin nazargâhı
Velilerin karargâhı
Görürsem Kâbetullah’ı
Ne güzeldir ne güzeldir*

*Niyâzî’ye nasîb olsa
Varıp maksûdunu bulsa
Safâ vü zevk ile dolsa
Ne güzeldir ne güzeldir*

Niyâzî Mısrî

“Allah’ım! Sen yardım istenilensin, dualar ancak sana ulaşır, duaları sen kabul edersin, güç ve kuvvet ancak Allah ile birlikte vardır.” (Tirmizî, Deavât, 94)

HAC YOLCULUĞUNDAN HAK YOLCULUĞUNA

İbadetler, Müslüman kalma şurumuzu diri tutan ve bizi Allah’a yaklaştıran kulluk görevlerimizdir. İbadetlerimizden biri olan hac da Âlemlerin Rabbi’ne teslimiyettir. Hac, “Allah’tan gelip O’na dönecek” olmanın idraki ile kulun Rabbine yöneliştir. Bu yolculukta gaye, Kâbe’den öte Kâbe’nin sahibinin rızasına kavuşmaktır. Âşıkla maşukun, sevenle sevilenin vuslatıdır hac. “Rahman’ın misafiri” olarak anılmak, hac yolcusu için büyük bir onurdur.

Hac, büyük bir imtihandır. Bu ibadet boyunca mü’min, bedeniy-

le, malıyla ve tüm benliğiyle Allah yolunda zorlu bir mücadeleden geçer. İnsanlarla ilişkisinde sabır ve sükûnetle hareket etmeye, ahlaki olgunluk sergilemeye çaba gösterir. Bu yönüyle hac, mü’minlere sabrı, fedakârlığı, cömertliği öğretir.

Dilleri, renkleri, ırkları, kültürleri farklı olsa da gönülleri bir, niyet ve gayeleri bir milyonlarca mü’min, her yıl İslam kardeşliğinin manevi atmosferinde bir araya gelir. Hac-cın her adımında, “Mü’minler ancak kardeşler (Hucurât, 49/10) ayeti adeta yeniden can bulur ve mü’min gönüllere can verir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Nefis dizginini
şeytan elinden
Gönül huzûrunu
keder selinden
İman fenerini
küfrün yelinden
Kurtarmaya kâfi
idmandır namaz*

*Allahu ekber ve
kalkıyor eller
Hakla söyleşiyor
okuyan diller
Secdede Allah’a
varan gönüller
Rûha gıda akla
irfandır namaz*

Hayreddin Karaman

“...(Allah’ım!) Beni güzel ahlaka eriştir. Senden başka güzel ahlaka eriştirecek yoktur. Kötü ahlakı benden uzaklaştır. Senden başka kötü ahlakı benden uzaklaştıracak yoktur!...”
(Müslim, Müsâfirîn, 201)

İBRAHİM PEYGAMBER’İN DUASI

Allah tarafından Beytullah’ın yeri bildirildikten sonra Hz. İbrahim, oğlu Hz. İsmail ile beraber, bir olan Allah’a adanan ilk mabed olarak Kâbe’yi inşa etmiştir. Kendisinden, insanlar arasında haccı ilan etmesi ve Beytullah’ı temiz tutması istenmiş, böylece bu kutsal mekân bütün Müslümanlar için hac yeri ve kible yapılmıştır (Hac, 22/26-28).

Hz. İbrahim, Beytullah’ın bulunduğu Mekke’nin emin bir şehir olmasını dilemiş, bölgeyi “haram” (kutsal) ilan ederek burada kan dökülmesini ve dışarıda caiz olan bazı işlerin yapılmasını yasaklamıştır. Ayrıca Allah’a kendi

neslinden itaatkâr bir ümmet çıkarması ve onlara içlerinden bir peygamber göndermesi için dua etmiştir (Bakara, 2/128-129).

Onun ve oğlu Hz. İsmail’in dualarında yer alan bu peygamber, onların soyundan gelen Hz. Muhammed’dir. “Ben, babam İbrahim’in duası, kardeşim İsa’nın müjdesi ve annemin rüyasıyım.” (İbn Hanbel, IV, 127, 128) sözüyle buna işaret eden Peygamberimiz, Hz. İbrahim’in duasına şükran nişanesi olarak mü’minlere, namazlarında “salli ve bârik” dualarını okumayı öğütlemiştir (Buhârî, Tefsîr, 33/10).

Hiç kimseye hor
bakma
İncitme gönül yıkma
Sen nefesine yan çıkma
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler...

Mü’min işi reng olmaz
Âkıl huyu ceng olmaz
Ârif dili teng olmaz
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler...

Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Allah’ım! Mal, aile, çocuk olarak insanlara verdiklerinin hayırlısını dilerim, sapıtan ve saptıranları değil.” (Tirmizî, Deavât, 124)

HUZUR VE BEREKET VESİLESİ: SILA-İ RAHİM

İslam’ın üzerinde hassasiyetle durduğu önemli değerlerden biri sila-i rahimdir. Sila-i rahim, akrabalarımızla sıcak ilişkiler kurmak, ilgilenmek, ihtiyaç duyulduklarında onların yardımlarına koşmaktır. Sevinçlerine ortak olup hüznelerini azaltmaktır. Darda kaldıklarında onları ferahlatmak, düştükleri vakit ellerinden tutup kaldırmaktır.

Sıla-i rahim, insanı nefsiyle ve dertleriyle baş başa kalmaktan koruyan önemli bir ilişki biçimidir. Toplumu kalabalıklar yığını olmaktan kurtarıp âdeti aileye dönüştüren, hayati bir prensiptir. Başta

anne-babamız olmak üzere bütün akrabalarımıza şefkat ve merhametle muamele etmemiz, onlara karşı samimi ve güzel duygular beslememiz, bereketli ve mutlu bir hayat yaşamamızın da vesilesidir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.); “Rızkının bol, ömrünün bereketli olmasını arzu eden kimse, akraba-sıyla bağlantısını devam ettirsin.” (Buhari, Edeb, 12) sözleriyle bu hususu dile getirmiştir.

O hâlde huzur ve bereket dolu, mutlu bir yaşam sürmek ve Rabbinizin rızasına erişmek için gönül bağlarımızı sağlamlaştıralım.

SÖZÜN ÖZÜ

Cihâna neye
gelip durursun
Söyle ki neye
kalıp durursun

Nedir murâdın
cihânda söyle
Derdin tabîbe
ayân eyle

Senin bu gaflete
cânın boyanmış
Aklın uyumuş
nefsin uyanmış

Bu gafletle ile
bîmâr olursun

Hasta vü rencûr u zâd
olursun

Kaygusuz Abdal

“Allah’ım! Nefsime takvasını ver ve nefsimi (her türlü kötü şeylerden) temizle, sen temizleyenlerin en hayırlısısın. Sen nefsimin dostu ve Mevla’sısın.” (Müslim, Duâ, 73)

KURBAN BAYRAMI

Bayramlar, dinî ve millî hislerimizi coşturan, akrabalık bağlarını kuvvetlendiren, komşuluk ilişkilerini yenileyen, toplumsal hayatı canlandıran, bir gönül medeniyeti olan İslam’ın yoksulu gözetme, yetimi sevindirme, muhtaçla paylaşma gibi yüce değerlerini yaşatan müstesna günlerdir.

Bu bayrama adını veren Kurban; Hz. İbrahim ve Hz. İsmail örneğinde olduğu gibi ilâhî emirlere kayıtsız teslimiyet göstergesi, hak yolunda fedakârlığın bir nişanesi, Allah’ın bize lütfettiklerinden onun hoşnutluğu için verebilmenin hâl ile ifadesidir.

Kurban ibadetinin yerine getirilmesi kadar onu ifa ederken gözetilmesi gereken ilkeler ve amaçlar da önemlidir. Yaratılana şefkat ve merhamet, temizlik, insana saygı, çevrenin korunması, israftan kaçınma Müslüman’ın her zaman göstermesi gereken temel duyarlılıklardır. Kurban kesimi esnasında bu hususlara azami ölçüde riayet etmemiz hem dinî hem de insanî sorumluluğumuzdur.

Bu duygularla Kurban Bayramı’nızı tebrik eder, bayramın tüm insanlık için barış, huzur ve güven getirmesini Yüce Allah’tan niyaz ederiz.

SÖZÜN ÖZÜ

Senelerden beri
rüyada görüp
özlediğim

Cedlerin mağfret
iklimine girmiş
gibiyim.

Dili bir, gönlü bir,
imânî bir insan yığını,

Görüyor varlığının bir
yere toplandığını.

Büyük Allah’ı anarken
bir ağızdan herkes

Nice bin dalgalı Tekbîr
oluyor tek bir ses.

Yahya Kemal Beyatlı

AHİRETTE YAPILACAK MAZERET VE PİŞMANLIK GEÇERLİ DEĞİLDİR

Allah, insanlara iyiyi ve tüm güzellikleri öğreten peygamberleri ve ilahî kitapları göndermiştir. Böylece neyin iyi, neyin kötü olduğunu haber vererek ahirette bazı insanlara mazeret gösterme imkânını bırakmamıştır. Nitekim bu durum ayette şöyle dile getirilmektedir: “İnkâr edenler, grup grup cehenneme sevk edilirler. Cehenneme vardıklarında oranın kapıları açılır ve cehennem bekçileri onlara şöyle derler: ‘Size içinizden, Rabbinizin ayetlerini size okuyan ve bu gününüze kavuşacağınıza dair sizi uyarayan peygamberler gelme-

di mi?’ Onlar da, ‘Evet geldi. Fakat inkârcılar hakkında azap sözü gerçekleşmiştir.’, derler.” (Zümer, 39/71)

Şunu asla unutmamalym ki, öldükten sonra tekrar diriltileceğiz ve bu dünya hayatında yaptıklarımızın hesabını vereceğiz. Bu, imanın şartlarından biridir ve her Müslüman buna inanmalıdır. Ahirette pişman olmak istemiyorsak yüce kitabımız Kur’an’ın ve sevgili Peygamberimizin emir ve tavsiyelerini daima yerine getirelim. Aksi takdirde, ahirette pişmanlık hiçbir fayda sağlamayacaktır.

Sordum erenlerin
dergâhı kanda
Dediler ki dergâh olur
her yanda
Senin aradığın bir
âlî-şânda
Var ise bulursun
iz’ânın senin
Çâr-etrafıma
eyledim nazar
Gördüm eşyâ olmuş
dürrile güher
Mahall-i merkezden
verdiler haber
Dediler tevâhid
bürhânın senin

Alvarh Muhammed Lütfi

“Allah’ım! Sevgini, seni seven kimsenin sevgisini ve sevgine ulaştıracak ameli istiyorum. Allah’ım! Sevgini, bana canımdan, ailemden ve soğuk sudan daha sevimli eyle.”
(Tirmizî, Deavât, 74)

SADIK BİR KUL : HZ. EBÛ BEKİR (R.A.)

Mekke’ de doğan ve ilk Müslümanlardan olan Hz. Ebû Bekir’in (r.a.), Cahiliye Devri’nde Abdu’l-Ka’be olan adının Müslüman olduktan sonra Hz. Peygamber (s.a.s.) tarafından Abdullah olarak değiştirildiği rivayet edilmektedir. Künyesi olan “Ebû Bekir” dışında, en meşhur lakabı Sıddîk’tır. Çok samimi, çok sadık anlamındaki bu lakap, gayb ile ilgili haberleri hiç tereddütsüz kabul ettiği için bizzat Hz. Peygamber (s.a.s.) tarafından verilmiştir. Hicret esnasında Hz. Peygamber’le (s.a.s.) beraber bulunduğundan, Kur’an-ı Kerim’de

“...mağarada bulunan iki kişiden biri...” (Tevbe, 9/40) şeklinde ondan bahsedilmektedir.

Hayatı boyunca Allah Resûlü’nün (s.a.s.) yanında yer alması ve çok şefkatli, merhametli oluşu, servetini Allah yolunda harcaması gibi üstün hasletleri sebebiyle pek çok övgüler almıştır. Hz. Peygamber’in (s.a.s.) buyruğuna uygun olarak O’nun vefatı akabinde halifelik görevini üstlenmiştir (Tirmizî, Menâkıb, 16). Yaklaşık iki yıl adil ve başarılı bir şekilde bu görevi yürüttükten sonra hastalanmış ve 634 yılında 63 yaşında iken vefat etmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Allah diyelim dâim
Allah görelim neyler
Yolda duralım kâim
Allah görelim neyler

Çıkarmayalım dilden
Ayrılmayalım yârdan
İrilmeyalım yoldan
Allah görelim neyler

Adı sanı uşatdım
Küfrümü suya atdım
Miskinliğe el katdım
Allah görelim neyler

Yunus Emre

“Allah’ım! Bizi bağışla, bize merhamet eyle, (ibadetlerimizi, hayır ve hasenatlarımızı, dualarımızı) kabul eyle, bizi cennete koy, bizi cehennemden azat eyle.” (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 135)

CANIM PEYGAMBERİM

Yüzyılların ve kıtaların ötesinden, karşılıklı dualar gider gelir Peygamber ile ümmeti arasında. Onun ve ümmetinin duaları, âlemlerin Rabbi katında beraberce dinlenir. Zaten âlemlerin Rabbi her an ona rahmet etmektedir. Üstelik onun için dua edenler sadece yeryüzündekilerden ibaret değildir. Gayb âlemlerinden de sürekli salât ve selâmlar gelir o candan aziz Peygambere.

“Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamber’e salât ediyorlar. Ey iman edenler! Siz de ona salât edin, selâm edin.” (Ahzâb suresi, 33/56). Bir

düşünün! Üzerine her an Allah’ın rahmeti inen ve yüzyıllar boyunca gece gündüz meleklerin ve insanların rahmet dualarına mazhar olan bir insanın Allah katındaki değeri nicedir?

İşte, Kur’an, “İtaat edin.” buyduğunda böyle bir Peygambere uymayı bize emreder ve ona itaati, Allah sevgisinin hem alâmeti hem de vesilesi olarak gösterir: “De ki: Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.” (Âl-i İmrân suresi, 3/31)

SÖZÜN ÖZÜ

*Kopmuşuz bizler
o öz varlık olan
manzaradan;
Bahseder gerçi
duyanlar bir onulmaz
yaradan.*

*Derler: İnsanda derin
bir yaradır köksüzlük;
Budur âlemde
hudutsuz ve hazîn
öksüzlük.*

*Rûh arar başka tesellî
her esen rüzgârda.
Ne yazık!
Doğmuyoruz şimdi
o topraklarda!*

Yahya Kemal Beyatlı

“Allah’ım! Her işimin koruyucusu olan dinim ile beni ıslah eyle, kurtuluşa erdir. İçinde yaşadığım, geçimimi sağladığım dünyamı benim için ıslah eyle, hayırlı kıl.” (Müslim, Duâ, 71)

TOPLUMSAL HUZURUN TEMELİ: ADALET

Adaletin uygulanması ve toplumda yaygınlaşması için yöneticilere büyük görevler düşmektedir. Kur’an’ın ilk muhatabı ve insanlığın rehberi, “(Herhangi bir konuda) hakemlik yaptığınız zaman adil olun.” (Taberânî, el-Mu’cemü’l-ıvsat, VI, 40-41) hadisiyle her hükmün dayanması gereken temel kaidenin adalet ilkesi olduğunu belirtmiştir. Çünkü devletin adil olması bütün toplumu etkilemekte ve yönetenlerle yönetilenler arasında güvene dayalı bir bağ kurmaktadır.

Hz. Peygamber’in (s.a.s.) verdiği müjdeye göre, adil yönetici duaları reddedilmeyen üç grup insandan biridir (İbn Hanbel, II, 305). Adil bir yö-

netici haktan, hukuktan yana ortaya koyduğu adaletli yönetimin olumlu sonuçlarını dünyada fazlasıyla görür. Adaletin egemen olduğu bu idarede huzur, esenlik, dirlik olur. Fakat o, asıl mükâfatını kıyamette elde eder. Peygamber Efendimiz Allah Teâlâ’nın onu, kendi özel himayesinde tutacağı yedi sınıf insandan ilki olarak zikretmiştir (Buhârî, Ezân, 36).

Zira o, Allah katında en çok sevilen kişidir ve bu sevgi nedeniyle O’nun en yakınında bulunur. Bu büyük günde Allah’ın en çok kızdığı kişiler ise en şiddetli azaba uğrayacak olan zalim idareciler olacaktır (İbn Hanbel, III, 23).

Münkirin gönlü evinde
her nefes şeytân yatar

Miskinin gönlü evinde
dâimâ imân yatar

Sâfi nûrdur söylesem
gelmez dile bu tevâhid

Mü’minin gönlü evinde
Hâhkı Rahmân yatar

Bu cemâl-i aşk içinde
dinle gör güftârımı

Ârifin gönlü evinde
Mustafâ Sultân yatar

Vahib Ümmi Halveti

“Allah’ım! Dinim, dünyam, ailem ve malım hakkında af ve afiyet istiyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1902)

ŞEHİTLİK VE GAZİLİK

İnsanların dokunulmaz kabul edip mahrem saydığı din, vatan, bağımsızlık gibi birtakım değerler vardır. Dinimizde de dokunulmaz kabul edilen bu değerlere sahip çıkmak önemsenmiş, bunları korumak uğruna verilen mücadele kutsal sayılmıştır. Bu mücadelenin sonunda erişilecek olan iki yüksek makam belirlenmiştir: Şehitlik ve gazilik. Özellikle Allah yolunda mücadele ve vatan savunması ile özdeşleşen bu iki makam İslam’ın başlangıcından beri Müslümanların en önemli değerleri olmuştur.

Şehitlik ve gazilik, Allah katında da en ulvi makamlardandır. “Allah yolunda öldürülenlere ‘ölüler’ demeyin. Hayır, onlar diridirler, ancak siz bunu bilemezsiniz.” (Bakara, 2/154) mealindeki ilahi ferman şehitliğin yüceliğini vurgulamaktadır.

Hz. Peygamber’in hadislerinde de aynı minvalde ifadeler yer almakta, şehitler ve gaziler için övgü dolu sözler ve ilahi müjdeler sıralanmaktadır. Bu ilkelere ilham alan milletimiz, “Ölürsem şehit kalırsam gazi” anlayışıyla şanlı tarihimizi şehitlik ve gaziliğin destansı örnekleriyle doldurmuştur.

SÖZÜN ÖZÜ

Adını nakşedelim, eski-
kadim surlara,

Sesini haykıralım
asırdan asırlara.

Savletinle titresin
yeniden doğu-batı,

Ve kurulsun Allah’ın
ebedi saltanatı.

Ufukları kaplasın
bayraklarımız al,al,

Göklere zaferimizi
çizsin vahşi bir kartal!

Osman Yüksel Serdengeçti

“Allah’ım, cimrilikten sana sığınırım, korkaklıktan sana sığınırım, ömrün en rezil zamanına kalmaktan sana sığınırım.” (Buhârî, Deavât, 37)

CENNET EHLİ VE ORADA SUNULAN NİMETLER

Cennet, bilginin ötesinde, hayal dahi edilemeyecek çok çeşitli özellik ve güzelliklere sahip olan ebedî kalınacak bir yerdir. Cennette daha önce hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir kimsenin hatırına getirmedeği sayısız ve sonsuz nimetler Allah tarafından mü’minlere verilecektir.

Cennet ortamında sunulacak nimetler, dünya şartlarının aksine, insanların gönüllerince yaşayacakları, hiçbir zaman bitme, tükenme endişesi duymayacakları ebedî nimetlerdir. Cennetteki paha biçilemez güzelliğe sahip olan bu

nimet ve zenginlik, Allah’ın sonsuz güzellikteki sanatının tecellisidir.

Cennet nimetleri, Allah’a, peygamberlere, meleklerle, ahiret gününe ve öldükten sonra tekrar dirilmeye inanan; imanlı, salih amel ve güzel ahlaka sahip olan mü’minler içindir. Yüce Allah “Şüphesiz Allah’a karşı gelmekten sakınanlar Rablerinin, kendilerine verdiği şeylerle zevk ve mutluluk duyarak cennetlerde ve nimetler içinde bulunurlar. Rableri onları cehennem azabından korumuştur.” (Tür, 52/17-18) buyurmaktadır.

SÖZÜN ÖZÜ

Varsam bir âmile
sorsam hâlimi,
Aceb Allah bize
kulum diye mi?
Nefs elinden
yanılmışım yolumu,
Aceb Allah bize
kulum diye mi?
Yüzümü yerlere
sürsem ağlasam,
Günahlarıma da tevbe
eyleşem,
Doğru yol kateder
diye sorsam,
Aceb Allah bize
kulum diye mi?

Yunus Emre

“Allah’ım! Beni, iyilik yaptıkları zaman sevinç duyan, kötülük yaptıkları zaman da bağışlanma dileyen kullarından eyle.”
(İbn Mâce, Edeb, 57)

MÜ’MİN KENDİSİYLE ÜLFET EDİLEN KİMSEDİR

Sevgili Peygamberimiz, mü’minin cana yakın, kendisiyle dostça ilişkiler kurulabilen kimse olduğunu bildirmiş ve sosyal ilişkileri canlı tutmaya dair tavsiyelerde bulunmuştur. Nitekim Peygamberimiz, iki kişi arasında adaletle hükmetmeyi, hayvanına binmek ya da eşyasını yüklemek isteyen birine yardımda bulunmayı, sarf edilen güzel sözleri, namaza giderken atılan her bir adımı veya yolda insanları rahatsız eden herhangi bir engeli ortadan kaldırmayı ibadet olarak nitelemiş ve bunların sadaka olduğunu beyan etmiştir (Buhârî, Cihâd, 128).

Bu anlayış mü’minlerin insanlarla ilişkilerini şekillendirmelerinde önemli bir ölçüt olmuştur. Bu tavsiyelerinin yanı sıra, “Aranızın kötü olmasından sakının. Çünkü bu mahvedici (bir hâl)dir.” (Tirmizî, Sıfatü’l-kıyâme, 56) uyarısında bulunan Hz. Peygamber, insanlar arasındaki ilişkileri güçlendirmeyi amaçlamıştır.

Zira o, çevresiyle sağlıklı ilişkiler geliştirmeyi ve dostluk kurmayı iman ile bağdaştırarak, “Mü’min cana yakındır. (İnsanlarla) yakınlık kurmayan ve kendisiyle yakınlık kurulamayan kimsede hayır yoktur.” (İbn Hanbel, II, 400) buyurmuştur.

SÖZÜN ÖZÜ

Ne azap, ne sitem
bu yalnızlıktan,
Kime ne, aşılmaz
duvar bendedir,
Süslenmiş gemiler
geçse açıktan,
Sanırım gittiği
diyar bendedir.

Yaram var, havanlar
dövemez merhem;
Yüküm var, bulamaz
pazarlar dirhem.
Ne çıkar, bir yola
düşmemiş gölgem;
Yollar ki, Allah’a çıkar,
bendedir

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Kötü ahlaktan, nefsanî arzulardan, kötü işlerden ve ayıp şeylerden beni uzaklaştır.” (İbn Hibban, Ed’ıye, No: 960)

ZAFER ANCAK SABIRLA ELDE EDİLİR

Sabır; sıkıntılara, zorluğa, haksızlığa ve başa gelen üzücü olaylara karşı dayanma gücüdür. Figan etmeden, isyan etmeden, her şeyin Allah’tan geldiğine inanıp sebat göstermektir.

Allah’ın bir ismi de “es-sabûr” dur. O, her türlü sıkıntı karşısında isyan etmeyen ve kendisine sığınan kulu nu çok sever, onu esenliğe kavuşturur. Yetmişden fazla ayette sabırdan bahsedilir. Vatan savunmasında ve düşmanla savaş esnasında gösterilen sabır sayesinde inananların kendilerinden nicelik bakımından daha üstün olan düşmanlarına karşı galip gelecekleri müjdelenir.

Sabır Hz. Nuh’tan Hz. İbrahim’e, Hz. Musa’dan Hz. Muhammed’e kadar bütün peygamberlerin ortak vasfı olmuştur. Onların her biri türlü sıkıntılara maruz kalmışlar ancak sabır ve sebatları sayesinde Allah’ın yardımıyla başarıya ulaşmışlardır. Çünkü “Allah sabredenlerle beraberdir.” (Enfâl, 8/46) Müslüman’a düşen görev, kurtuluşun sabırda olduğunu bilerek Allah’tan sabır dilemek ve sabırlı olmaktır. Zira Yüce Allah’a tam bir teslimiyet gösteren sabırlı kullara müjdeler vardır ve zafer ancak sabırla elde edilir.

SÖZÜN ÖZÜ

Sabır, hedefe ulaşmanın anahtarıdır; direnişin sonu zaferdir. Her isteğin gerçekleşmesinin bir vakti vardır; kader, o vakti harekete geçirir vücuda getirir.

Dert ve sıkıntının şiddetine sabır göster, bunun da sonu gelecektir. Bil ki sabır bir asalet göstergesidir.

Hz. Ali (r.a.)

“Allah’ım! Fakirlikten, yoksulluktan ve zilletten sana sığınırım. Haksızlık etmekten ve haksızlığa uğramaktan da sana sığınırım.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

VATAN SEVGİSİ

Vatan sevgisi, yüreğimizi sımsıcak saran, en temiz sevgilerdendir. Vatanı olmayan millet, milletsiz vatan düşünülemez. Bir milletin; doğup büyüdüğü, toprağından suyundan yiyip içtiğı, ev bark yapıp oturduğı, camii inşa edip ibadet ettiği yurdunu sevmesi, onu imar etmesi, müdafaa ve muhafaza etmesi en tabii hakkı ve görevidir.

İstiklal Marşı’mızda;
“Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda
Canı, cânânı, bütün vârunı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.”
denilen, uğruna binlerce şehit verilmiş, içinde binlerce masum yaşayan

vatanımız, şüphesiz göz nurumuz, baş tacımızdır.

Vatan edinilmiş bir toprağına düşman gözünün yan bakması bile, o vatanda yaşayan herkese savunma hakkı verir. Dinimiz, bir Müslüman’ın vatanı için ölmesiyle, din için ölmesini bir saymış ve vatan için ölene, şehitlik rütbesi vermiştir. Vatan topraklarını düşman istilasına karşı savunmak, bunun için askerlik eğitimi almak, nöbet beklemek, iç ve dış barışı korumak için çalışmakla beraber, gerekirse vatanını savunmak yolunda ölmek, dinî bir terbiyenin getirdiğı, üstün ahlakî faziletlerdendir.

SÖZÜN ÖZÜ

Bu vatan toprağıın kara
bağrında
Sıradağlar gibi
duranlarıdır,
Bir tarih boyunca onun
uğruna
Kendini tarihe
verenlerindir.
Ardına bakmadan
yollara düşen,
Şimşek gibi çakan, sel
gibi coşan,
Huduttan hududa yol
bulup koşan,
Cepheden cepheyi
soranlarıdır.
Orhan Şaik Gökyay

SUIZAN VE GIYBETTEN SAKINALIM

Suizan, işin hakikatini bilmeden başkaları hakkında kötü düşünce taşımak, zihin ve niyet okumaya kalkışmak, ön yargı beslemektir. Bu duygu, kardeşlik duygularını örseleyip insani ilişkilere zarar verdiği gibi günaha da yol açmaktadır. Yüce Rabbimiz, “Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının çünkü zannın bir kısmı günahtır.” (Hucurât, 49/12) buyurarak suizanın günah oluşuna dikkat çekmiştir.

Kesin bilgiyle değil de şüphe ve zanla hareket eden kimse çoğu zaman mahcubiyet yaşayabileceği gibi hakkında zanda bulunarak hukukuna tecavüz ettiği kimsey-

le helalleşmesi gerekeceğini de unutmamalıdır. Hele suizanla yetinmeyip işin dedikodu ve gıybeti dökülmesi daha büyük veballere yol açmaktadır.

Kur’an-ı Kerim bir yandan insanların mahremiyetine nüfuz etmeye çalışmayı yasaklarken diğer taraftan gıybetin ne kadar çirkin bir davranış olduğunu, “Gizlilikleri araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın. Herhangi biriniz ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? İşte bundan tiksindiniz!” (Hucurât, 49/12) şeklinde ifade etmektedir.

SÖZÜN ÖZÜ

Dervîşlik başdadır
tâcda değildir
Kızdırmak oddadır
saçda değildir
Ararsan Allah’ı
kalbinde ara
Kudüs’de, Mekke’de,
Hac’da değildir

Eğer bir mü’minin
kalbin kırarsan
Hakk’a eylediğin
secde değildir
Kabûl et Yunus’un
erken sözünü
Başa gelir bir gün
geçce değildir

Yunus Emre

“Ey Rabbimiz! Bizi ve imanda bizden önce olan din kardeşlerimizi mağfiret eyle ve kalbimizde mü’minler için kin ve haset bırakma. Ey Rabbimiz! Sen çok şefkat ve çok merhamet sahibisin.” (Haşr, 59/10)

RESÛLULLAH’IN DÜNYA MALINA KARŞI TUTUMU

Efendimiz (s.a.s.), dünya malını, gönülden bağlanılacak maddî bir varlık ve kendisiyle kıymet kazanılacak bir değer değil, ihtiyaç için kullanılacak bir eşya olarak görüyordu. Dünya malına aşırı değer verenleri şöyle uyarıyordu: “Dinarın ve dirhemini, kadifenin ve işlemeli elbiselerin kulu olana yazıklar olsun! Böyle bir kişiye bir şey verilirse memnun olur, verilmezse hoşnut olmaz.” (Buhârî, Cihâd, 70).

O, kullandığı eşyanın ihtiyacı karşılamasını yeterli görür, lüks arzusu içine girmeyerek imkânları kısıtlı olan Müslümanların

yaşadığı mütevazı hayatı tercih ederdi. Öyle ki, dünyaya geldiği anda sahip olduğu mal varlığına, vefat ederken sahip bile değildi. Çünkü ihtiyacından artan para ve kıymetli eşyayı Allah yolunda infak etmişti.

Vefatının ardından geriye ne dirhem ne dinar ne köle ne cariye ne de başka bir şey bırakmıştı (Buhârî, Vesâyâ, 1). Yalnızca silahı, beyaz diş katırı ve bir miktar arazi bırakmış, bunları da sadaka olarak bırakmıştı (Buhârî, Farzu’l-humus, 3).

Aşkdan lezzet bulanlar
Bakmaz dünya vârina
Hakkı bunda bulanlar
Kulak salmaz yârına

Aşk cânların cânıdır
Dertlerin dermânıdır
Âlemin sultânıdır
Çıkan aşkın dârına

Gaybî yok et özünü
Anlayasın sözünü
Sen sana tut yüzünü
İlme cihân hârına

Sunullah Gaybî

“Rabbimiz! Bizi, inkâr edenler için bir sınama konusu yapma. Bizi bağışla ey Rabbimiz! Çünkü kudret ve hikmet sahibi olan ancak sensin.” (Mümtehine, 60/5)

ÇOCUĞUNUN DA SENİN ÜZERİNDE HAKKI VAR!

Dünya hayatının süsü ve göz aydınlığı olan çocuklar hem paha biçilmez değerde bir nimet hem büyük bir imtihan vesilesidir (Teğâbûn, 64/15). Bu sebeple çocuğumuzun fiziki ihtiyaçlarını karşılamak, ona iyi bir terbiye vermek ve onun güzel ahlak kazanmasını sağlamak ebeveyn olarak önemli vazifelerimizdir. Üstelik bunlar bizim sorumluluğumuz olduğu kadar çocuklarımızın da hakkıdır. Allah Rasulü'nün: “Çocuğunun senin üzerinde hakkı var.” (Müslim, Sıyâm, 183) uyarısı bu hakikate işaret etmektedir.

Dünyaya geleceklerini öğrendikleri andan itibaren ebeveynin bu müjdeye karşı müteşekkir olması, kız ya da erkek hangi cinsiyetten olursa olsun doğacak yavruyu sevinçle kabullenmesi; hamilelik süresince ve doğumundan sonra çocuğun helal ve sağlıklı gıdalarla beslenmesi, ona iyilikle davranılması ve güzel terbiye edilmesi çocuğun haklarından birkaçıdır.

Çocuğun tüm bu haklarını ihmal etmeden layıkıyla yerine getirmek için dualarımıza “evladımızın hayırlı olması” yanına “hayırlı anne-babalardan olabilmek” de eklenmelidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Yağmur, seni bekleyen
bir taş da ben
olsaydım,

Çölde seni özleyen bir
kuş da ben olsaydım,

Dokunduğun küçük bir
nakış da ben olsaydım,

Sana sıırsıklam bir
bakış da ben olsaydım,

Uğrunda koparılan bir
baş da ben olsaydım,

Bahira'dan süzülen bir
yaş da ben olsaydım.

Nurullah Genç

“Rabbimiz! Peygamberlerin aracılığıyla bize vaad ettiklerini ver bize; kıyamet gününde bizi rezil etme. Sen asla sözünden dönmezsin.” (Âl-i İmrân, 3/194)

İLK NAMAZ

Çocuk hayatı için bir can suyu varsa, o annedir. Varlığını yavrusunu yetiştirmeye adanmış anne, onun ilk öğretmenidir. Çocuk ruhuna ilmek ilmek Allah sevgisini, ibadet aşkını nakşeden annedir. Ömer Seyfettin, “İlk Namaz” hikâyesinde anne dokunuşunun çocuk ruhuna tesirini şöyle anlatmıştır:

“Annem, on beş sene evvel beni ilk sabah namazına kaldırmıştı. Karyolamda uyurken nazik eli ve ince parmaklarıyla saçlarımı okşayarak ‘Haydi kalk yavrucuğum!’ demişti. Daha gece olduğunu söyleyince sol kaşımın ucundan öperek ‘Yok yavrucuğum!’ diye

koltuklarımdan kaldırdı. Hırkama çıkardı, kollarımı sıvadı. Anneciğim, yorulurum diye küçük bir iskemleyi altına koydu. Suyu dökerken ben unuttukça yapacaklarımı tekrar etti.

Küçücük ben onunla bir secadede... Evvelden öğrettiklerini tekrar etti. Elleriyle, küçük ellerimi kulaklarıma kaldırarak erkek iftitahını öğretti. Sonra nasıl dua edeceğimi sordum. Önce İslam olduğun için hamd et diye başlayan nasihatleriyle duayı anlattı bana. Dersimi okuduktan sonra şefkatli aferinlerle okşayarak beni yatağa yatırdı.”

SÖZÜN ÖZÜ

Eğer yürekleriniz aynı
hisle çarparsa,
Eğer o his gibi tek bir
de gayeniz varsa,

Düşer düşer yine
kalkarsınız, emin
olunuz,

Demek ki birliği te'min
edince kurtuluruz.

O halde vahdete hail
ne varsa çığneyiniz ...
Bu ayrılık da neden?

Bir değil mi her
şeyiniz?

Mehmet Akif Ersoy

“Rabbimiz! Bizi doğru yola eriştirdikten sonra kalplerimizi saptırma, bize tarafından bir rahmet bağışla. Hiç kuşku yok, lütfu bol olan yalnız sensin.” (Âl-i İmrân, 3/8)

KÂİNATTAKİ MÜKEMMEL NİZAM

Üzerinde yaşadığımız dünya ve tüm kâinat hikmetlerle doludur. Yüce Allah sonsuz ilmi ile her şeyi en ince ayrıntısına kadar düzenlemiştir. Güneş’in ve Ay’ın bir denge içerisinde hareket etmesi, gece ve gündüzün birbirini takip etmesi mutlak güç sahibi, hakkıyla bilen Allah’ın takdiridir. Mevsimler, yağmur yağıdıran bulutlar, çeşit çeşit bitkiler, etrafımızdaki canlı cansız bütün varlıklar eşsiz bir düzen içinde yaratılmıştır.

Mülk suresinin 3. ayetinde Yüce Allah, yarattığı bu ihtişamlı âleme şöyle dikkat çekiyor: “O, yedi göğü uyum ve ahenk içinde taba-

ka tabaka yaratandır. Rahman’ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin...”

Hikmetlerle dolu olan bu kâinat kitabını okumamız, onun sırlarını keşfetmemiz, böylece Allah’ı gereği gibi tanıyarak O’na kulluk etmemiz gerekir. “O, her şeyi yaratmış ve yarattığı şeyleri bir ölçüye göre takdir etmiştir.” (Furkân, 25/2) Bize düşen, üretirken de tüketirken de bu ölçüyü, dengeyi gözetmek, bize emanet edilen kâinatın düzenini bozmamaya özen göstermek ve kâinattaki bu güzellikleri düşünerek bunlardan ibret almaktır.

*Denize dalamadın mı
Derdini bilemedin mi
Yârini bulamadın mı
Niçin ağlarsın
bûlbûl hey*

*Gülistânlarda yaylarsın
Tâze gülleri yıylarsın
Yavlak zârılık eylersin
Niçin ağlarsın
bûlbûl hey*

*Hey ne yavuz inilersin
Benim derdim yenilersin
Dostu görmek mi dilersin
Niçin ağlarsın
bûlbûl hey*

Yunus Emre

Günümüz hayırlı ve bereketli olsun. Allah'ım! Günahımı bağışla, evimi, yurdumu geniş ve rahat eyle ve rızkımı benim için bereketli eyle." (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 42)

AİLEDE MAHREMİYET EĞİTİMİ

İslam dininin sınır ve ölçüler getirerek koruma altına aldığı özel hayatın aleni bir şekilde sergilenmesi, toplumsal dengelerin bozulmasına ve değerlerin içinin boşaltılmasına neden olmuştur. Oysa mahremiyet en başta özel hayata saygıyı, kişilik haklarının ve insan onurunun korunmasını sağlamaktadır. Ve mahremiyet eğitimi her şeyden önce ailede ve küçük yaşlarda başlamalıdır.

Ailede "Her fert özeldir ve kendine ait özel bir alanı olmalıdır." ilkesinin benimsenmesi mahremiyet eğitiminin ilk adımıdır. Aile fertlerinin birbirinin odasına girer-

ken izin istemeleri, aile içinde hiç kimsenin özel eşyalarının izinsiz karıştırılmaması, çocuklara tuvalet ve banyo eğitimi verilmesi, çocukların kıyafetlerinin herkesin içinde değiştirilmemesi, ev içerisinde giyim kuşama dikkat edilmesi gibi hususlar mahremiyet eğitiminde önemlidir.

Diğer yandan başkalarının özel hâllerini araştırmamak, özel konuşmalara kulak kabartmamak, aile içerisinde yaşanan özel durumları üçüncü kişiler ile paylaşmamak gerektiği de mahremiyet eğitiminin önemli bir parçasıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

İlim küçük adamı
kibirlendirir, vasat
adamı şaşırır, büyük
adamı alçakgönüllü
yapar.

Suçludan oç
almak adalet, onu
bağışlamaksa fazilettir.

Başı mühürlü
sırlardan kimse
pişman olmamıştır.

Susuz kalmış bir kumluk
hiç suya kanar mı?

Molla Cami

ZİKİR: KALPLERE HAYAT VEREN İKSİR

Zikir, Allah’ın birliğini, kudretini ve yüceliğini dile getirmek, nimetlerini tefekkür etmektir. Gündelik hayatın ruhlarımızı, kalplerimizi yorgun düşüren çekişmelerinden, meşgalelerinden uzaklaşıp Rab-bimizin rızasını aramak ve “Eğer bizi bağışlamaz ve bize acımazsan mutlaka ziyana uğrayanlardan oluruz!” (Arâf, 7/23) niyazıyla Rabbimizi engin rahmetine sığınmaktır.

Zikir dil, kalp ve bedenle olur. Dil ile zikir; Allah’ı anmak, O’na yalvarıp yakarmak, hak ve hakikati söylemektir. Kalp ile zikir; Allah’ın varlığıyla ilgili her türlü şüpheden

uzaklaşıp muhabbetiyle hemhâl olmaktır. Beden ile zikir ise tüm benliğimizle Allah’ın rızasını aramak, varlığımızı ve imkânlarımızı O’nun yolunda seferber etmek, emirleri doğrultusunda bir hayat sürmektir.

Allah’ı zikir, kalpleri sükûnete erdirir, ruhları besler, akılları doğru hedefe ulaştırır. Kula idrak, feraset ve şuur kazandırır. Onu gafletten ve karamsarlıktan korur. İnsan, zikir sayesinde sahipsizlik ve yalnızlık duygusundan uzaklaşır, kendisini her daim muhafaza eden bir sahibinin olduğu bilincine varır.

SÖZÜN ÖZÜ

Görürsün, hissedersin
varsa vicdanınla
imanın:

Ne müdhiş bir hamaset
çarpıyor göğsünde
Kur’an’ın

O vicdan nerededir,
lakin? O iman kimde
var? Heyhat!

Ne olmuş, ben de
bilmem, pek karanlık
şimdi hissîyyat!

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Bana öğrettiğin şeyleri hakkımda faydalı eyle, bana fayda verecek şeyleri öğret; beni, bana fayda verecek ilim ile nasiplendir.” (Hâkim, Deavât, No: 1879, I)

“OKU” DEDİ ALEMLERİN RABBI

İnsanlık, peygamberlerin öğrettiklerini çoktan unutmuştu. Kendisine peş peşe gönderilen İlahî kitaplar ise tanınmayacak hâle sokulmuştu. En son, Hz. İsa ile İncil gönderilmişti insanlığa. Fakat kimi o büyük peygamberi inkâr etmiş kimi de tanrılık mertebesine yükseltmişti. Getirdiği kitap ise ortalarda yoktu. Aradan geçen yıllar sonrasında insanlık vahşetin ve cehaletin koyu karanlıkları içinde kaldı. Kimse bilemedi nereden gelip nereye gittiğini. Mazlumun sesini işiten yoktu.

Derken, karanlıkların en yoğun ânında bir nur indi yeryüzüne.

Yalnız yer değil, gökler ve bütün âlemler o nur ile aydınlandı. Zerrelerden yıldızlara kadar her şey, Âlemlerin Rabbini anlatan, O’nu zikredip O’nun övgüsünü dile getiren bir varlık olarak belirdi. Kâinat bir dost meclisine döndü. “Oku!” buyurdu Âlemlerin Rabbi.

Ve insan okumaya başladı. Okudukça karanlıklar dağıldı. Okudukça gökler ve yer gülümsemeye başladı. Okuyan diller birer ikişer çoğaldı. Çok geçmeden yeryüzünü kapladı. Allah’ın kitabını bize getiren Peygamber bu dünyadan ayrıldığında dünya onu yüz bin dille okuyordu.

SÖZÜN ÖZÜ

*Kış uykusunda
mı geçmişti ömrü
eccadın?*

*Hayır, o nesl-i necibin,
o şanlı evladın*

*Damarlarında şehâmet
yüzerdi kan yerine;*

*Yüreklerinde ölüm
şevki vardı can yerine.*

*Fakat biz onlara aid ne
varsa elde, yazık,*

*Birer birer yıkarak
kahvehâneler yaptık!*

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Günahlarımın küçüğünü büyüğünü, öncesini sonunu, açığını ve gizlisini, hepsini bağışla.” (Müslim, Salât, 216)

VARLIĞA MERHAMET

Merhametin sahibi Rabbimiz, insan ruhuna işlediği merhametin, insandan tüm varlığa yansımaları görmek istemiş. Peygamberimiz de “Merhametliler (var ya!)... Rahman, işte onlara merhamet eder.” (Ebû Dâvûd, Edeb, 58) buyurmuş.

Peki ya varlığındaki merhameti köreltip yitirme noktasına gelenler... Necip Fazıl, Reis Bey’de merhametini yitiren insanın vereceği vicdan muhasebesini ve sonrasında merhameti yeniden kuşanmanın etkisini ne güzel anlatmıştır:

“Göklerin merhamet dolu olduğuna inanıyorum... Bizse nefsimizin beton çatısını tepemize dikmiş, ya-

şamayı öldürüyoruz! Merhamet... Alem bu temel üzerinde! Ne duruyorsunuz! Sökün sahte su borularını! Ev ev merhamet şebekesi kurun! Tepelerinizdeki çatıları da yıkın! Göklerle temasa geçin! O zaman göreceksiniz ki; acı su borularından, kendi kendine tatlı su akacak... Ve başlar üstünde, güneşe yol veren kubbeler yükselecek... Merhamet, hiçbir şeyin kendisi değil, su gibi, toprak gibi, hava, ateş gibi her şeyin temeli... Onu getirin, kuracağı iklimde iyi’nin ölü bitkileri dirilsin, kötünün de diri diri bitkileri ölsün...”

SÖZÜN ÖZÜ

Ne doğan güne
hüküm geçer,
Ne hâlden anlayan
bulunur;
Ah aklımdan
ölümüm geçer;
Sonra bu kuş, bu
bahçe, bu nur.
Ve gönül Tanrısına
der ki:
- Pervam yok
verdiğin elemden;
Her mihnet kabulüm,
yeter ki
Gün eksilmesin
penceremden!
Cahit Sıtkı Tarancı

“Rabbimiz! Hesap kurulacağı gün beni, anamı, babamı ve mü'minleri bağışla!” (İbrahim, 14/41)

MEDİNE'YE HİCRET

Sevgili Peygamberimiz, peygamberlikle görevlendirilince İslamiyet'i tebliğ etmeye başladı. Bu yüzden kendisinden önceki peygamberler gibi insanların düşmanlıklarına maruz kaldı. Daha önceleri kendisine “Muhammedü'l-Emîn” ismini verenler, menfaatleri zarar göreceği için onun peygamberliğini reddettiler. Bununla da kalmayıp onu ve inananları alaya aldılar, çeşitli eziyetlere maruz bıraktılar, onlara her türlü işkenceyi ve zulmü yaptılar.

Bu şartlar altında artık Mekke'de yaşanamayacağını anlayan Peygamberimiz bir yurt arayışına girdi.

Medine'nin iki güçlü kabilesi Evs ve Hazrec, Müslümanlara kucak açtı. Peygamberimizi ve Müslümanları koruyacaklarına dair söz verdiler. Ayrıca inançlarını rahat bir şekilde yayma ve ibadetlerini serbestçe yerine getirme konusunda Efendimize güvence verdiler. Bunun üzerine Mekkeli Müslümanlar gruplar hâlinde Medine'ye hicret etmeye başladılar. Peygamberimiz de biricik arkadaşı Hz. Ebubekir ile birlikte Medine'ye hicret etti. Neticede Yüce Allah inananlara yardım etti ve İslam Medine'den tüm dünyaya hızla yayıldı.

SÖZÜN ÖZÜ

Hakiki dost, senin ayıp ve kusurlarını bildiği hâlde seninle arkadaşlık ve sohbet edendir. Bu da kerim olan Mevlâ'dan başkası olamaz.

Allah nezdindeki kıymetini anlamak istersen, O'nun seni ne ile meşgul ettiğine, hangi vazifelerde istihdam ettiğine bak.

Ataullah İskenderî

“Allah’ım! Ey Rabbimiz! Bize gökten öyle bir sofrayı indir ki, ilk gelenimizden son gelenimize kadar bizler için bir bayram ziyafeti ve senden bir işaret olsun. Bizi rızıklandır, sen rızık verenlerin en hayırlısısın.” (Mâide, 5/114)

MEDENİYET YOLCULUĞU: HİCRET

İslam âlemi olarak yeni bir hicrî yıla kavuşmanın mutluluğunu yaşamaktayız. Biz Müslümanlar için bir milat olan hicret; Allah’a ve O’nun kutlu elçisine gönülden bağlılığın ifadesidir.

Hicret; Allah rızası için anadan, babadan, evlattan, yarıdan, diyardan, maldan, mülkten hatta candan vazgeçmenin ibretli ve meşakkatli bir öyküsüdür. Yüce dinimizin rahmet yüklü mesajlarını bütün insanlığa ulaştırmak için çıkılan kutlu yolculuğun adıdır hicret. Hakka, hakikate, ilme, irfana ve en önemlisi medeniyete yapılan

bir yolculuktur bu. Maddi zorluklar ve zorlamalar karşısında bir kaçış değil; İslam’ı öğrenmek, öğretmek, yaşamak ve yaşatmak için yeni bir imkân, yeni bir mekân arayışıdır.

Bugün bizim için de bir hicret söz konusu. Fakat bu hicret sadece göç edecek yer ve yurt aramak değil; her durumda daha iyinin peşinde koşmak, İslam’ı daha samimi bir şekilde yaşamaya çalışmaktır. “Muhacir Allah’ın yasakladığını terk eden kimsedir.” (Buhârî, İmân, 4) diyen Resûlullah’ın belirttiği üzere her türlü hatadan, günah ve isyandan uzak durmaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

Zerrece kalmadı
gönümde hile
Sıdk ile girmişim
ben bu Hak yola
Ebubekir, Ömer,
Osman da bile
Ya Muhammed
canım arzular seni

Yitirdim o dostu
bilmem ne yanda?
Sevgisi gönülde,
muhabbet canda,
Yarın mahşer günü
ulu divanda,
Ya Muhammed canım
arzular seni.

Yunus Emre

ŞİDDETİN DİNİ YOKTUR

İnsanlık tarihi boyunca, yeryüzünde şiddete karşı barış yolunda mücadeleler yapılmıştır. Birey ve toplumları barışa çağıran ve içtenlikle barışın gönüllü elçiliğini yapan bütün peygamberlerin ortak çabası, insanlığı barışa ve huzura kavuşturmaktır. Dolayısıyla bir Müslüman’ın varlık sebebi de bu dünyayı bir barış yurduna çevirebilmektir. Öte dünyada selam yurduna kavuşacak olanlar, ancak bu dünyayı bir esenlik yurduna dönüştürmek adına çaba sarf edenlerdir.

Şiddetin, terörün dini ve milliyeti olmaz. İslam dini, kaynağı

ve şekli ne olursa olsun şiddet ve terörün her türlüsüne karşıdır. Çünkü terör eylemlerinde haksız yere cana kıymak ve kâinatta fesat çıkarmak vardır. Yeryüzünü ıslah etmeyi amaç edinmiş bir Müslüman insanlık suçu olan şiddet eylemlerinde bulunmadığı gibi şiddet ve terörden yana olumlu bir his de taşımaz.

Bu nedenle, her kademede görev alan sorumluluk sahibi Müslüman, bütün dünyaya İslam’ın barışa ve insan haklarına verdiği önemi ilan etmekten çekinmemeli, şiddete karşı barışı temsil etmelidir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Hoca hakkıyla beraber
gelecek hak var mı?*

*Sizi mizana çekerken
bunu sormazlar mı?*

*Müslüman, elde asa,
belde divit, başta sarık;*

*Sonra, sırtında, yedek
şaplı beş on deste çarık;*

*Altı aylık yolu, dağ taş
demeyip, çiğneyerek,*

*Çin-i Maçin’deki bir
ilmi gidip öğrenecek.*

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Yolculuğun yorgunluk ve sıkıntılarından, yoldan kötü bir şekilde dönmekten, iyi hâllerden kötü hâllere düşmekten, mazlumun bedduasından, mala ve aileye gelecek kötülüklerden sana sığınırım.” (Müslim, Hac, 426)

KULLARIN ALLAH ÜZERİNDEKİ HAKKI

Hız. Peygamber, kimi zaman muhatabını uyarmak, onun ilgi ve merakını artırmak için farklı şekillerde sorular sorarak konuya dikkat çekerti.

Bir gün beraber yolculuk yaptığı Muâz b. Cebel’e, “Ey Muâz! Allah’ın kulları üzerindeki hakkı nedir, biliyor musun?” diye sordu. Ashabın önde gelenlerinden Muâz b. Cebel, “Allah ve Resûlü daha iyi bilir.” dedi. Bunun üzerine Resûlullah, “Allah’ın kulları üzerindeki hakkı, kendisine

hiçbir şeyi ortak koşmamaları ve O’na ibadet etmeleridir.” buyurdu.

Bir süre yol aldıktan sonra yine onun mübarek sesi işitildi: “Peki Ey Muâz! Bunu yaptıkları takdirde kulların Allah üzerindeki hakkı nedir, biliyor musun?” Bu sefer de “Allah ve Resûlü daha iyi bilir.” diye cevapladı Muâz. Ardından Resûlullah şöyle buyurdu: “Allah’ın onlara azap etmemesi, (Buhârî, Rikâk, 37) onları cennetine koymasıdır.” (İbn Hanbel, V, 239)

SÖZÜN ÖZÜ

*Kusuru kendisine
söylenmeyen adam,
ayıbını hüner
zanneder.*

*Seher yelinden gül
perişan olur, odun
perişan olmaz.*

*Kabiliyetsizi terbiye
etmek, kubbede ceviz
durdurmak gibidir.*

*Keskin kılıç, yumuşak
ipeği kesmez.*

Sadi Şirazi

“Allah’ım! Günahlarımı kar ve dolu suyu ile yıka ve beyaz elbiseyi kirden temizler gibi kalbimi hatalardan arındır.”
(Buhârî, Deavât, 39)

ALLAH, KOMŞULARLA YARDIMLAŞMAYI EMREDER

“Allah’a ibadet edin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya, elinizin altındakilere iyilik edin. Şüphesiz Allah, kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez.” (Nisâ, 4/36)

Ayette, yakın ve uzak komşuya iyilik yapılması emredilmektedir. Dinimiz İslam, böylece hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olan komşuluğun önemi üzerinde özenle durmuş ve komşuluk ilişkilerine dair hayati prensipler getirmiştir. Kur’an-ı Kerim, Yüce Yaratan’a

kullukla beraber başta ana-baba olmak üzere toplumun diğer kesimleriyle birlikte komşularla da iyi ilişkiler kurulmasını insani bir yükümlülük olarak vurgulamaktadır.

Bu bakımdan komşuya iyilik etmek, sevinç ve üzüntüsünü paylaşmak, ondan gelebilecek bazı sıkıntılara sabredebilmek, onları olgunlukla karşılamak dinimizin emridir. İşin bir boyutu böyleyken diğer taraftan komşuluk ilişkilerinde daha dikkatli davranmak, birbirimizin hak ve hukukuna saygı göstermek oldukça önem arz etmektedir.

SÖZÜN ÖZÜ

Dünya hayatına
meyledenler deniz
suyu içenlere benzerler.

İçtikçe susarlar,
susadıkça içerler.

Üç şeyden
kork: Allah’tan,
nefsinden, Allah’tan
korkmayandan.

Her söz sâdır olduğu
kalbin kisvesine
bürünmüş hâlde
ortaya çıkar.

İbn Arabi

“Allah’ım! Bildiğin günahlarımı bağışlamamı istiyorum. Bildiğin her türlü hayırdan istiyorum. Bildiğin bütün şeylerden sana sığınıyorum. Şüphesiz sen gaybı/gizli olan şeyleri en iyi bilensin.” (Hâkim, Deavât, No: 1872)

KULLUKTA İLERLEMENİN EN GÜZEL YOLU: NAFİLE İBADETLER

Dini bize tebliğ eden Resûlullah (s.a.s.) şüphesiz dini en iyi anlayan ve en iyi yaşayandır. O, Allah’a olan bağlılığının göstergesi olarak farz ibadetleri yapmış ayrıca farz olan ibadetlere benzeyen başka ibadetler de yapmıştır. Onun ibadete olan düşkünlüğünü gören Hz. Âişe, “Allah senin geçmiş ve gelecek tüm kusurlarını örtmüş ve günahlarını bağışlamışken neden bu kadar kendini yoruyorsun?” deyince Resûlullah Efendimiz (s.a.s.) şöyle demiştir: “Allah’a şükreden bir kul olmayayım mı?” (Müslim, Münâfikîn, 81).

Bu cevap, kişinin, hangi konumda olursa olsun, Allah karşısında kula yakışan bir tutum sergilemesi gerektiğini göstermesi açısından çok önemlidir. Kula düşen kulluğunu en iyi şekilde ve her zaman göstermesidir.

Allah’a kul olduğunu içine sindiremeyen mütekebbir insanların ibadet hayatının zayıf ve cılız olması boşuna değildir. Bunlar farzları bile içlerine sine sine yapmazlar ve yaptıklarında da gösterişe meylederler. Nafile ibadetler, kişinin kullukta ileri dereceye ulaşabilmesi için en güzel yoldur.

Ârif olan bundan geçer
Âb-ı hayât bulup içer
“Men aref” sırrını açar
Bir acâyib devrândır bu

Nefsin bilen âlim olur
Âlim olan cânım olur
Nefse uyan zâlim olur
Bir acâyib devrândır bu

Nedir eyledim gönlüme
Zikr-i Hû geldi dilime
Peygamber geldi yoluma
Bir acâyib devrândır bu

Vâhib Ümmî Halveti

“Allah’ım! Açlıktan sana sığınırım. Çünkü açlık ne kötü bir arkadaştır. Hainlikten de sana sığınırım. Çünkü hainlik ne kötü bir sırdaştır.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

MELEKLERİN YIKADIĞI SAHÂBÎ: HANZALE B. EBÛ ÂMİR (R.A.)

Hanzale b. Ebû Âmir (r.a.), Evs Kabilesi’ndendi. Hz. Peygamber’in (s.a.s.) Medine’ye hicret etmesinden sonra Müslüman olduğu tahmin edilmektedir. Hanzale (r.a.), Bedir Gazvesi’ne katıldı. Uhud Gazvesi’nden bir gün önce ise Übey b. Selûl’ün Müslüman olan kızı Cemîle ile evlenmişti.

Hz. Peygamber (s.a.s.)’in Mekke’de müşriklerle savaşmak için Uhud’a gittiğini duyunca gusül abdesti almaya fırsat bulamadan İslam ordusuna katıldı. Uhud günü büyük kahramanlıklar sergileyen

Hanzale (r.a.), müşrik ordusunun komutanı Ebû Süfyân ile karşılaştı ve onu atından yere düşürdü. Ebû Süfyân’ın yardım istemesi üzerine İbn Şeûb diye bilinen Şeddâd b. Esved, Hanzale b. Ebû Âmir’i (r.a.) şehit etti.

Hanzale’nin (r.a.) naaşını meleklerin yıkadığını Hz. Peygamber’den (s.a.s.) öğrenen Müslümanlar, ona gusül abdesti alamadan şehit düştüğü için “gasîlü’l-melâike” (meleklerin yıkadığı kimse) lakabını verdiler. (İbn Sa’d, Tabakât, II, 33).

Derde düşen âşık
netsin cihânı
Derd ehlinin dâim
yanmakda cânı
Döner arzulayıp
vasl-ı cânânı
Dönelim âşıklar
Mevlâ derdiyle
Ay u gün yıldızlar
hem nüh felekler
Arşın etrâfında
saf saf melekler
Meydân-ı aşkında
cevlân ederler
Dönelim âşıklar
Mevlâ derdiyle

Niyâzî-i Mısırlî

“Allah’ım! Beni başışla, bana hidayet nasip eyle, bana rızık ver, beni afiyette daim eyle ve bana merhamet et.”
(Müslim, Zikir ve Duâ, 35)

YARATAN RABBİNİN ADIYLA OKU!

İnsanlık tarihinde zihin ve gönül dünyalarının karardığı, değerlerin tükendiği, şefkat ve merhametin arandığı, yaratılış amacından uzaklaşıldığı dönemler olmuştur. İşte böyle bir dönemde Yüce Rabbimiz, Efendimiz’e (s.a.s.) “Oku!” diye hitap etmiş, Rahmet Peygamberi de insanlığı, kâinatı her boyutuyla okumaya, anlamaya davet edilmiştir.

Mükerrerem ve değerli bir varlık olan insan, akıl nimetiyle tezyin edilmiştir. İnsana verilen en büyük nimetlerdendir akıl. Doğru-yanlış, hak-batıl, iyi-kötü, hayır-şer onunla idrak edilir. Bu nimetle insan

Rabbine, çevresine ve kendisine karşı sorumlu bir varlık kabul edilir. Bu sorumluluğun yerine getirilmesinde bilgi/ilim oldukça önemlidir.

Bilgi, bize her alanda rehberlik eden çok değerli bir hazinedir. Onun içindir ki hayat kitabımız Kur’an, “Oku!” (Alak, 96/1) emriyle başlamış ve “Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?” (Zümer, 39/9) nidasıyla insanlığa haykırmıştır. Kerim Kitabımızın mesajlarını hayata geçiren Efendimiz (s.a.s.) de ilme talip olanlara Allah’ın cennete giden yolu kolaylaştıracağını müjdelemiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Toprağa gark olmuş
nazik tenleri
Söylemeden kalmış,
tatlı dilleri
Gelin, duadan
unutman bunları
Ne söylerler, ne bir
haber verirler
Yunus der ki, gör
takdirin işleri
Dökülmüştür
kirpikleri kaşları
Başları ucunda
hece taşları
Ne söylerler, ne bir
haber verirler

Yunus Emre

“Allah’ım! Bize imanı sevdire, kalplerimizi imanla süsle. Bize küfrü, itaatsizliği ve isyanı sevdirmeyen, kerih göster, bizi doğru yolu bulanlardan eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

ÇOCUKLARIMIZI KARDEŞ YAPMAK

Anne-babanın varlığı bir aileyi nasıl tamamlar ve güçlendirir ise kardeş de bir çocuğu tamamlar ve güçlendirir. Kardeş, çocuğun hem kişiler arası iletişimini güçlendirir hem de içsel gelişimine katkıda bulunur. Araştırmalar göstermektedir ki kardeşler, sosyal becerilerin ve sosyal zekânın gelişmesinde de oldukça olumlu etkilere sahiptirler.

Kardeşliğin bütün bu olumlu etkilerine ulaşabilmek ise doğru ve dengeli bir kardeşlik anlayışının ailede hâkim olması ile mümkündür. Ebeveynin oluşturacağı bu sağlıklı kardeşlik anlayışında, çocuklar

arasında sevgi ve ilgi göstermeden fiziki ihtiyaçlarını karşılamaya, eğitim imkânlarından yararlanmaya varıncaya dek adalet esastır. Tüm dikkate rağmen çocuklar arasında doğabilecek rekabet ve kıskançlık duyguları ise büyümeden dengeli bir tutum ve adaletli bir yaklaşımla ortadan kaldırılmalıdır. Kardeşliğin gerektirdiği paylaşımcılık, yardımseverlik ve diğerkâmlık duyguları da çocuklara öğretilmelidir.

Kardeşlik, öğrenilebilen bir duygudur ve bu duyguyu oluşturacak ve güçlendirecek davranışlarda bulunulmalıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Ne fırka herzesi lazım,
ne derd-i kavmiyyet;*

*Bizim diyanete sığmaz
sekiz, dokuz millet!*

*İslam’ı, evet tefrikalar
kastı, kavurdu:*

*Kardeş, bilerek,
bilmeyerek, kardeşi
vurdu.*

*Can gitti, vatan gitti,
bıçak dine dayandı;*

*Lakin, o zaman
silkinerek birden uyandı.*

Mehmet Akif Ersoy

GAZİLER GÜNÜ

Gaziler, Hak uğrunda yaralanan, sıhhatini kaybeden, unutulmamacak izler bırakan, gönüllerde taht kuran yüce kahramanlardır... Peygamberimizin şu hadisi şerifine muhatap olan bahtiyarlardır:

“Allah katında hiçbir şey, iki damla ve iki izden daha sevimli değildir: Allah korkusuyla akıtılan gözyaşı damlası ve Allah yolunda dökülen kan damlası. İki iz ise, Allah yolunda çarpışırken alınan yara izi ve Allah’ın emrettiği farzlardan birini yerine getirmekten kalan kulluk izidir.” (Tirmizî, Fedâilü’l-cihâd, 26)

Milletimiz, “gazilik ve şehitlik” rütbelerine o kadar aşına, o kadar meftundur ki, onlarsız bu milleti, bu milletin hayatını, bu milletin tarihini düşünmek kabil değildir.

Savaşlarda Mehmetçiğin “Allah Allah” sedasında, ölümü “vuslat” gibi gösteren kara sevdasında, buram buram kokladığı “cennet” rayihasında hep “şehitlik” arzusu vardır. “Ölürsem şehit, kalırsam gazi” inancına sahip milletimiz bu ruhla ve iştiaqla yüzyıllardır güçlü bir irade göstermiş ve mukaddes dinimizin sancaktarlığını yapmaya devam etmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Kal’a gibi dik başın
bulutlarla yarışsın,*

*Dalga dalga saçların
rüzgârlarla karışsın!*

*Ordularım yeniden
Tuna’ya akın etsin!*

*Bir Yıldırım çaksın da
uzağı yakın etsin!*

*Selam dursun karşında
bütün şerefler, şanlar!*

*Namını tebcil etsin,
yıldızlar kehkeşanlar...*

Osman Yüksel Serdengeçti

“Allah’ım! Peygamberin Hz. Muhammed (s.a.s.)’in senden istediği hayırlı şeyleri biz de senden istiyoruz. Yine Peygamberin Hz. Muhammed (s.a.s.)’in sana sığındığı şeylerden biz de sana sığınıyoruz.” (Tirmizî, Deavât, 94)

AŞURE GÜNÜ VE ORUCU

İslam tarihinde Hz. Peygamber ve Müslümanların tuttıkları ilk oruç, aşure orucudur. Cahiliye Dönemi’nde başta Kureyşliler olmak üzere bazı Arap kabileleri de bu orucu tutmaktaydılar. Hatta Peygamber Efendimizin hicretten önce Mekke’de Aşure orucu tuttuğu gibi hicretten sonra Medine’de de bu orucu tuttuğu rivayet edilmiştir.

Efendimiz, Medine’ye geldiğinde Yahudilerin Aşure Günü’nde oruç tuttıklarını görünce onlara bu orucu neden tuttıklarını sormuş, Yahudiler, Allah’ın Musa Peygamber ve İsrâiloğulları’nı bu günde kurtardığını, Musa Peygamber’in o günde şükür maksadıyla oruç tuttuğunu, kendilerinin de bu konuda Hz. Musa’ya

uyduklarını söylemişlerdir. Allah Resûlü de, “Biz Musa’ya sizden daha yakınınız ve bunu yapmaya daha lâyıkız.” diyerek Müslümanlara Aşure Günü’nde oruç tutmalarını emretmiştir. Fakat Ramazan orucunun farz olmasının ardından Peygamber Efendimiz Müslümanları bu orucu tutma konusunda serbest bırakmıştır.

Ancak Hz. Peygamber, “Ramazan ayından sonra en kıymetli oruç, Allah’ın ayı olan Muharrem ayında tutulan oruçtur.” “Aşure Günü orucunun, bir önceki yılın günahlarına kefaret olmasını Allah’tan ümit ediyorum.” diyerek de aşure orucunu tutmaya teşvik etmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Her nesnede mevcut
her celsede cân
Anın için dedik
biz ona Canân
Evvel ahir odur
O’nundur fermân
Ne sen var ne ben var
bir tane Gaffar

O cihana sığmaz
O’ndadır cihan
O mekâna sığmaz
O’ndadır mekân
O devrana sığmaz
O’ndadır devran
Ne sen var ne ben var
bir tane Gaffar*

Aşık Veysel

“Ey Rabbimiz! Bizi sana teslim olanlardan eyle, soyumuzdan da sana teslim olacak bir ümmet çıkar. Bize ibadet usullemizi göster, tevbemizi kabul et. Şüphesiz tövbeleri kabul eden, merhameti bol olan sensin.” (Bakara, 2/128)

BARIŞ DİNİ İSLAM

Adını “sulh”, “güvenlik” ve “barış”tan alan İslam, insanların huzur ve güvenlik içinde yaşamaları için gönderilmiştir. İslam’da esas olan barıştır. Savaş ancak din, hürriyet ve vatan gibi kutsal değerlere bir saldırı olması gibi durumlarda söz konusudur. İslam, insan canını mukaddes kabul etmiş, insanları öldürmeyi değil, onlara hayat vermeyi tavsiye etmiş; bir insanı haksız yere öldürmeyi bütün insanları öldürmek gibi, bir insanı yaşatmayı ise bütün insanları yaşatmak gibi kabul etmiştir. (Mâide, 5/32) İnsanlar arasında anlaşmazlık ve düşmanlıklara sebep olan gıybet,

dedikodu, kin ve hasedi yasaklamış; affetmeyi, hoş görmeyi tavsiye etmiştir.

Dünya üzerinde farklı toplumların bir arada yaşamak zorunda olması, fert ve cemiyetler arası uzlaşma, barış ve hoşgörüyü gerektirmektedir. Dünyanın içinde bulunduğu açlık, kuraklık ve terör gibi pek çok sorun tüm toplumları birbiriyle ilişki kurmaya ve yardımlaşmaya zorlamaktadır. O hâlde, esas olan savaş değil, barış; kavga değil, kardeşlik; yarışma değil, yardımlaşma; uzaklaşma değil, uzlaşmadır.

SÖZÜN ÖZÜ

İrfan, düşüncenin
bütün kutuplarını
kucaklayan bir kelime.

Ormanı görmedin.
ağacı görmedin.
rüzgârın önüne
savurduğu birkaç
kuru yaprağı insan
zekasının bütünü
sanıyorsun.

İdeolojiler, uçurumları
aydınlatan hırsız
fenerleri.

Cemil Meriç

“Allah’ım! Ciddi ve şaka yollu yaptıklarımı, yanlışlıkla ve bilerek işlediğim günahlarımı affeyle! Bütün bu kusurların bende bulunduğunu itiraf ederim.” (Müslim, Zikir, 70)

ÖLÜMÜN HİKMETİ

İbn Sînâ Ölüm ve Namaz Risalesi’nde, hakikatte ölümün ne olduğunu bilmeyenlerin, ondan korkacağını söylemiştir. Gerçekten ölüm kavramını nasıl anlayıp nasıl açıkladığımız hayatın nihayetine olan bakış açımızı belirleyen bir ölçüdür. Mü’min için ölüm bir son değil, yeni bir âlemin başlangıcı, “En Yüce Dost’a” kavuşmanın habercisidir. Sezai Karakoç da “Dirilişin Çevresinde” adlı eserinde ölümü şöyle açıklamıştır:

“Fezaya çıkan insanlar nasıl günlerce tecrit ediliyor ve hazırlanıyorsa ölüm de öteye hazırlıyor. Her yeni gelişme, ilerleme ve her

yeni eser için bir çile gerektir. Her yemiş, her tatlı yemiş, bir çilenin verimidir. Ağaç, toprağın içine girip ta uzaklara uzanmasa, yapraklarını dökmese, don tehlikesi geçirmese, kış soğuğu köklerini kavurmasa, doğu yelleriyle, batı yelleriyle, kuzey yelleriyle sarsılmasa, yemiş de veremez.

Ölüm ötesi, bir yemiş gibi pişiyor, güneşte kızarıyor ve ölümden sonra bir elma gibi insanın avucuna düşüyor. Böylece ölüm, öbür yüzüyle bir doğum oluyor. Toprak ananın karnında bir doğum.”

(Sezai Karakoç, Dirilişin Çevresinde, 7)

SÖZÜN ÖZÜ

Ölüm mü, uyku mu
her neyse akıbet
uzanır;

Fakat işittiği bir sesle
silkinir, uyanır:

“Dolaş da yırtıcı arslan
kesil behey miskin!

Niçin yatıp, kötürüm
tilki olmak istersin?

Elin, kolun tutuyorken
çalış, kazanmaya bak,

Ki artığınla geçinsin
senin de bir yatalak.”

Mehmet Akif Ersoy

“Ey Kitab’ı (Kur’an’ı) indiren, bulutları gökyüzünde gezdiren ve düşman saflarını darmadağın eden Allahım, şu düşmanı perişan et ve bizi onlara karşı muzaffer kıl!” (Buhârî, Cihâd, 112)

RUSYA FEDERASYONU MOSKOVA MERKEZ CAMİİ

Rusya Federasyonu’nun başkenti Moskova’da bulunan Moskova Merkez Camii, tarihi çok eskilere dayanan Kasımoğlu Hanlığının torunlarının girişimiyle Müslüman Tatar mimarisini ve geleneğini yansıtarak 1904 yılında inşa edilmiştir. Sovyetler Birliği zamanında Moskova’da yegâne, Rusya Federasyonu topraklarında ise açık kalan ender camilerdendir. Bünyesinde yüzlerce âlim ve din adamının hatırasını barındıran tarihî cami yıkılarak yerine Rusya Müslümanları Dinî İdaresi ve Müftüler Konseyi Başkanlığınca yeni bir cami inşaatı başlatılmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından ise Rusya Federasyonu’nda yaşayan Müslüman kardeşlerine hediye olarak halkımızın da katkılarıyla Moskova Merkez Camii’nin tüm iç dekorasyon ve süslemeleri klasik Osmanlı sanatı üslubuyla yapılmıştır.

Proje ve uygulama aşamasında cami süslemeleri için Türkiye’den 100’den fazla sanatkâr çalışmıştır. Toplam kapalı alanı yaklaşık 19 bin metrekare olan ve aynı anda 10 bin kişinin namaz kılabildiği cami, 23 Eylül 2015 tarihinde ibadete açılmıştır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Tevhîde dönder sözünü
Dergâha dönder yüzünü
Pâk eyleyi gör özünü
Sen ey gönül
gel ey gönül*

*Bilirsin bu cihân fânî
Senden evvel gelen hanî
Aşka ulaştır bu cânî
Sen ey gönül
gel ey gönül*

*Ümmî Sinân eydür sana
Sözüm budur önden sona
Çevir yönün Hak’tan yana
Sen ey gönül
gel ey gönül*

Ümmî Sinân Halveti

“Allah’ım! Beni amellerin ve ahlakın en güzeline kavuştur. Onların en güzeline ancak sen ulaştırırsın. Beni kötü işlerden ve kötü ahlaktan muhafaza et. Bunlardan ancak sen koruyabilirsin.” (Nesâî, İftitâh, 16)

SEVGİ VE BARIŞ DİLİ: SELAM

Yüce dinimizin bize kardeşlerimize karşı yüklediği hak ve sorumluluklardan biri, Hz. Adem’den günümüze kadar uzanan “selam”dır. Selam, kardeşliğin kapılarını açan bir anahtardır. Paylaşmanın, kaynaşmanın, huzura ermenin, Allah’a sığınmanın adıdır selam. Kardeşimize esenlik dilemek, onun hayrını istemektir. Ona olan dostluğumuzun güvencesidir. Bizler, selam vererek kardeşimize esenlik, güvenlik, rahmet dileklerimizi dile getirmiş oluruz.

Mahallemizde, iş yerlerimizde karşılaştığımız her insana samimiyet ve tebessümle selam vermek ne

güzelidir! Ardından tatlı bir dille hâl hatır sormak, selamımızı daha da güzelleştirir. Rahmet Peygamberi (s.a.s.), selamın kaynaştırıcı etkisini şu sözlerle dile getirmiştir:

“İmân etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de imân etmiş olamazsınız. Size yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir iş göstereyim mi? Aranızda selamı yayınız.” (Müslim, İmân, 93).

Tebessümle içten verilen selam, gönüller arasında köprüler kurar. Katılmış kalpleri yumuşatır, kırgınlıkların ve dargınlıkların giderilmesine yardımcı olur.

*Teveccüh kıl hidayet bul,
Tevekkül kıl himayet bul,
Ve teslim ol inayet bul,
Heman söz tut
heman söz tut!*

*Sakın bir şey murâd etme,
Ne olduysa inad etme,
Kabul et aksine gitme,
Heman söz tut
heman söz tut!*

Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Allah’ım! Şüphesiz ben nefsimi çok zulmettim, günahları bağışlayacak olan yalnız sensin. Öyleyse katından bir af ile beni bağışla. Bana merhamet et, çünkü bağışlaması ve rahmeti çok olan sadece sensin.” (Buhari, Ezan, 149)

TALAK: ALLAH’IN SEVMEDİĞİ HELAL

Karı-koca arasındaki evlilik bağının sona ermesine talak denir. İslam aile yapısında arzu edilen hedef, evliliğin bir ömür boyu sürmesi, karı-kocanın hayatın zor şartlarına beraber göğüs germeleri, sevinç ve üzüntülerinde birbirlerine destek olmaları şeklindedir. Zaruret bulunmadıkça keyfi uygulamalarla evliliği sona erdirmek, Allah ve Resûlü tarafından hoş karşılanmamıştır.

Boşanma; çok hassas, sonuçları çok acı ve çoğunlukla geri dönüşü olmayan bir iştir. İki taraf için dayanılmaz bir hâl alan evlilik hayatı

dışında, boşanmayı tasvip etmek oldukça zordur. Bundan olacak ki, Peygamberimiz (s.a.s.), “Allah’a en sevimsiz gelen helâl, boşanmadır.” (Ebû Dâvûd, Talâk, 3) buyurarak boşanmanın ancak zorunlu durumlarda başvurulabilecek bir yöntem olduğunu belirtmiştir.

Boşanma, sonuçları itibariyle çok ciddi bir iş olduğu için bu kararın birçok aşamada düşünülerek verilmesi gerekir. Karı-koca mükemmeliyetçi beklentiler içerisine girmek yerine birbirinin güzel yönlerini görerek hayatlarını devam ettirmeye çalışmalıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Aşkdan gayrı ne var
fânidir fânî
Aşkdan bulur hayat
cümlelerin cânî
Aşkdan buldu bulan
derde dermânî
Allah’a aşk ile
ermiş erenler

Cümle enbiyânın
aşkıdır hep yolu
Cümle evliyânın
aşkıdır hep hâlî
Aşksız olmak yokdur
bir kimse velî
Allah’a aşk ile
ermiş erenler

Sunullah Gaybî

“Ey mülkün gerçek sahibi olan Allah’ım! Mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden çekip alırsın. Dilediğini yüceltirsin, dilediğini de alçaltırsın. Her türlü iyilik senin elindedir. Hiç kuşku yok sen her şeye kâdirsin.” (Âl-i İmrân, 3/36)

İSLAM HUKUKUNDA AKLIN KORUNMASI

Aklı koruma, bilgi elde etme, düşünce ve ifade hürriyeti ile sağlanır. Akıl ve aklın bir eylemi olan düşünme, insanı öteki canlılardan ayıran ve üstün kılan en önemli yetenektir. Kişinin gerçek insanlık seviyesine ulaşabilmesi, akli yeteneklerini hür olarak ve tam kapasiteyle kullanabilmesine bağlıdır. Bu yüzden bilginin her türü, İslam’da değerlidir.

Bilenlerle bilmeyenler asla bir olamazlar ve işin doğrusunu araştırmak, herkes için bir görevdir. Kur’an’da insanı, kendi varlığı ve benliği, bütün tabiat âlemi ve geçmişi olaylar üzerinde derinlemesine

düşünüp doğru bilgilere ulaşmaya çağıran beş yüze yakın ayet vardır. İslam karşıtı düşünce ve deliller ileri süren kimselerin görüşleri de ayrıntılı olarak zikredilmiştir.

İslam’da önemli olan, insanın gücü yettiği ölçüde bütün gerçekleri ve doğruları hür bir düşünce ortamında elde etmesi, aklını ve kavrayışını en üst düzeyde geliştirmesi, seçim ve kararlarını, uygulama ve eylemlerini buna uygun tarzda gerçekleştirmesidir. İnsanın bu yöndeki etkinliğini kısıtlayan veya engelleyen yaklaşımlar, ilahî kanuna aykırıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Nasıl imana geleyim,
imanımı nasıl
kuvedendireyim
sorusuna cevap şudur:
İyilik yap; Allah’ı,
tefekkür ederek
bulmaktansa, iyilik
yapmakla bulmak
daha kolaydır.*

*Yeryüzünün
öğretmeni olmak için,
gökyüzünün öğrencisi
olmak lazım.*

Aliya İzzetbegović

“Allah’ım! Bana verdiğin rızık konusunda beni kanaat sahibi yap ve o rızıkımı bereketli kıl. Zayi olan her nimetin daha hayırlısını bana ihsan eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1878)

DIRİLİŞ VE TOPLANMA GÜNÜ

Dünyanın ölümünden sonra ne kadar zaman geçer, bilinmez. Zaten “o zaman,” zaman da herhâlde bizim bildiğimiz gibi işlemez. Çünkü âlem değişmiş, âlemlerle beraber kanunlar da değişmiştir. Allah’ın dilediği bir zamanda, Sûr’a bir kere daha üfürülür. Sûr’un ikinci üfürülüşiyle bütün ölümler dirilir ve haşir meydanında toplanır. Her ümmetten peygamberler şahit olarak çıkarılır. Herkese dünyadaki bütün işlerinin kaydedildiği hesap defterleri verilir. Bu defaki ölüm değil, diriliş nidâsıdır.

“Çağırıcının yakın bir yerden sesleneceği gün, kulak ver. O gün

insanlar hakka çağırılan o korkunç sesi işiteceklerdir. İşte bu, kabirlerden çıkış günüdür. Şüphesiz biz diriltilir ve öldürürüz. Dönüş de ancak bizedir. O gün yer, onların üzerinden süratle yarıp açılır. Bu bize kolay olan bir toplamadır.” (Kâf, 50/41-44)

Kudreti sonsuz olan için bu işler pek kolaydır; çünkü sonsuz olanın karşısında büyük küçük, az çok her şey sıfır hükmündedir. O, bir insanı nasıl yaratıyorsa bütün insanları öylece yaratır; bir ölüyü nasıl diriltiyorsa bütün ölümleri de aynı kolaylıkla diriltilir.

SÖZÜN ÖZÜ

Evet, şu önde duran
ihtiyar Serendibli,

Ya arka saflara
düşmüş zavallı
Mağribli;

Ezelde kaynaşan
ervaha ayrılık var mı?

Cihan yıkılsa bu
vahdet yerinden
oynar mı?

Olunca minberimiz,
Arş’ımız, Huda’mız bir:

Benim de beklediğim
nur onun da gayesidir.

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Açıklarımı ört, korkularımı gider ve bana güven ver. Allah’ım! Ayıplarımı ört ve korkularımı gider.” (Hâkim, Deavât, No: 1902, I)

HER ŞEYİ BİLEN RABBİMİZ

Hiç kimsenin haberdar olmadığı bir iyilik, hatta gönlümüzden geçen bir iyi niyet bile Allah’tan gizli kalmaz; kat kat fazlasıyla ödüllendirilmek üzere hesap gününde karşımıza çıkarılır.

Bizim gizli-açık, küçük-büyük her türlü arzumuz O’nun ilmindedir. Hakkımızda neyin iyi, neyin kötü olduğunu O bilir. Dua edenin duasını O bilir. Sıkıntıya düşen kulunun derdini O bilir. En büyük şeyleri bilmek kadar, bizim en küçük işlerimizi bilmek de O’nun ilminin yüceliğindedir. Nasıl okyanusun yüzeyindeki

zerre kadar bir kabarcık Güneş’in ışığından saklanamazsa bizim en önemsiz ve basit işlerimiz de O’nun ilminden saklı kalmaz, unutulmaz, ihmâl edilemez.

Kâinat bütün varlıklarıyla Yüce Allah’ın sonsuz ilmine şahitlik ettiği gibi, Kur’an da bize O’nun ilim sıfatını anlatır. İşte biz, huzurunda durup da “Ancak sana kulluk ederiz!” dediğimiz zaman yahut elimizi açıp isteklerimizi bir bir sıralamaya başladığımızda bizi ve bizimle ilgili her şeyi en gizli ayrıntılarına kadar hakkıyla bilen bir Rab ile sohbet hâlindeyizdir.

*Bu cihan fenadır ey dost
Katı bî-bekâdır ey dost
Ola dil seninle daim
Nice hoş safadır ey dost*

*Şol ömür ki sensiz olur
Kamusu hebadır ey dost
Heves etmez ol cinana
Oda bir hevâdır ey dost*

*Bu cihana bakmaz ol kim
Sana aşınadır ey dost
Ne cefa ki sen edersen
Onun ki vefadır ey dost*

Emir Ahmed Buhari

“Allah’ım! Tövbelerimizi kabul eyle, şüphesiz ki sen tövbeleri çok kabul edensin, çok merhametlisin. Bizi nimetlerine şükredenler, nimetlerinle seni övenler, verdiğin nimetleri kabul edenlerden eyle ve bize nimetlerin devamını ihsan eyle.” (Hâkim, Temin, No: 977)

HACI BAYRAM-I VELİ

Anadolu topraklarında doğup büyüyen bir Türk mutasavvıfı tarafından kurulmuş ilk tarikat olan Bayramiyye’nin piri Hacı Bayram-ı Veli, 14. yüzyılın ilk yarısında Orhan Gazi Dönemi’nde Ankara’da doğmuştur. Genç yaşta ilim tahsiline başlamış, medrese eğitiminde görülen müspet ve dinî ilimleri okuyarak kendisini birçok yönden yetiştirmiştir. Ankara’daki Kara Medresede ve daha sonra Bursa’daki Çelebi Sultan Mehmed Medresesinde müderrislik yapmıştır.

Bursa’da Somuncu Baba olarak tanınan Ebû Hamidüddin Aksa-

rayî’ye intisap eden Hacı Bayram-ı Veli, manevî eğitimini tamamlayıp irşat vazifesiyle görevlendirildikten sonra ömrünün sonuna kadar müritlerinin terbiyesi, zikir ve sohbet ile meşgul olmuştur. İnsanların doğru yolu bulması, helal rızık yollarını gözetmeleri gibi konular üzerinde hassasiyetle durmuş, 1429 yılında Ankara’da vefat etmiştir. Türbesi kendi ismiyle anılan Hacı Bayram Camii’ne bitişik olup ziyaret mahallidir.

Hacı Bayram-ı Veli sade bir üslupta ve hece vezniyle şiirler söylemiş ve şiirlerinde Bayramî mahlasını kullanmıştır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Kim bildi ef’alini,
Ol gördü sıfatını,
Anda gördü zatını,
Sen seni bil sen seni.*

*Görünen sıfatındır,
Anı gören zatındır,
Gayrı ne hacatındır,
Sen seni bil, sen seni.*

*Bayram özünü bildi,
Bileni anda buldu,
Bulan ol kendi oldu,
Sen seni bil sen seni.*

Hacı Bayram-ı Veli

“Rabbimiz! Şüphesiz ki sen gizlediğimizi de açıkladığımızı da bilirsin. Yerde ve gökte hiçbir şey Allah’a gizli kalmaz.”
(İbrahim, 14/38)

YÜCE ALLAH’IN KULLARINA MERHAMETİ

Allah Teala, kullarına karşı son derece şefkatli (*Bakara, 2/207*), merhametli, merhamet edenlerin de en merhametlisidir (*Yûsuf, 12/64*). O’nun merhameti gazabını geçmiş-tir (*Tirmizî, Deavât, 99*). O, yaptıkları yüzünden insanları hemen cezalandırmayıp akıllarını başlarına almaları için onlara mühlet verendir. Eğer yaptıkları hata, kusur ve isyanlardan dolayı onları hemen cezalandırırsaydı, yeryüzünde hiçbir canlı kalmazdı (*Fâtır, 35/45*).

Kullarına olan şefkat ve merhameti nedeniyle O, kulun işlediği kötülükleri, günahları, ayıpları ve

kusurları örter, onları gizler (*Nesâî, Gusûl, 7*). Allah’ın merhameti o kadar geniş, o kadar kuşatıcıdır ki, Sevgili Peygamberimiz bu durumu şu sözleriyle açıklamıştır: “Allah, rahmeti yüz parça yaratmış, doksan dokuzunu kendi katında tutmuş, yeryüzüne sadece bir parçasını indirmiştir.

İşte bütün mahlûkat bu bir parça merhametle birbirlerine acırlar. Bir hayvan bile (bu bir parçacık rahmetin eseri olarak yavrusunu emzirirken) üzerine basarım endişesiyle ayağını kaldırır.” (*Müslim, Tevbe, 17*)

SÖZÜN ÖZÜ

Özünü gör ki nesin
Hak sende sen kandesin

Hakk’ı bilmek dilersen
Geç bu ağ u karadan

Hacca giden kişinin
Gönül yapmaktır işi

Gönül Hakk’ın evidir
Sakın anı yıkmadan

Kaygusuz’un hüneri
Helva vü püryân yemek

Bundan artık hüneri
Umma bu bî-çâreden

Kaygusuz Abdal

“(Rabbim!) İnsanların diriltileceği gün ve Allah’a temiz bir kalple gelenler dışında malın da çocukların da fayda veremeyeceği gün beni mahcup etme!” (Şu’arâ, 26/87-89)

YAŞLILIK: ÖMRÜN EN KIYMETLİ ÇAĞI

Kültürümüzde yaşı kemale ermiş insana “ihtiyar” deriz. Toplumda danışılan, değer verilen kimliği ile ihtiyar, diğer insanlar için iyi bir örneği ifade eder.

Yaşlılık dönemi olaylara daha geniş bir perspektiften bakılabildiği bir dönemdir. İyisiyle kötüsüyle geçmişin muhasebesi yapılır, zamanın bereketi, sağlığın kıymeti anlaşılır. Avuç dolusu ilaç içer bazen yaşlılar; yaşlılığın en mükemmel ilacı ise bilgili ve erdemli olmaktır.

Yaşlıların toplumla ilişkilerinin sürmesini desteklemeli, muhabbete ve merhamete belki de her zamankinden daha fazla ihtiyaç

duydıkları bu dönemde onları kimsesizliğin soğuk kucığına terk etmemeli; gençlerle vakit geçirmelerine de imkân hazırlamalıyız. Çünkü insanlığa faydalı olmanın yaşı yoktur ve genç kuşakların büyüklerin bilgi ve tecrübesine ihtiyacı vardır.

İnsanlar, yaşlılık döneminde daha çok ilgi, sevgi beklerler. Aranmak, hatırlanmak, değerli olduklarını hissetmek isterler. Özellikle çocukları tarafından önemsenmeyi, ziyaret edilmeyi arzu ederler. Yalnızlığın yaşlılara pusu kurduğu şehirlerde bu erdemlerin önemi daha da artar.

SÖZÜN ÖZÜ

Yıllar bir gözyaşı
olup da kaymış,
Nurlu ihtiyarın
yanaklarında.
Yapraktan saçını
yerlere yaymış,
Sonbahar ağlıyor
ayaklarında.

Süzüyor ufukta
bir kızıl yeri,
İçi karanlıkla
dolu gözleri;
Alnında akşamın
ince kederi,
Sessizliğin sırrı,
dudaklarında.

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Bütün işlerimdeki ölçsüzlüğümü, cahilliğimi ve hatamı bağışla. Sen bunları benden daha iyi biliyorsun.”
(Buhari, Deavât, 60)

BÜYÜKTEN KÜÇÜĞE HERKESİN BULUŞMA YERİ: CAMİ

Kulağa okunan ezanla başlar camiyle bağı insanın. Kulaklara yer eden ilk nidadır tekbir. Bu yüzden duyulan her ezan sesi insana huzur verir. İlk duyulan sesle atılır iman tohumu ve son nefes verildiğinde okunan salâ ile son bulur ömür yolculuğu. Birliktir, birlikteliktir caminin varlığı. Yürekten gelen en samimi dualar, Yaradana açılan avuçlarda burada dile gelir. Büyükten küçüğe her yaşta insanın buluşma yeridir.

Huzur bulmak için gelip her zamanki yerinde omuz omuza namaza duran başını ellerinin arasına alıp tefekküre dalan yaşlılar vardır.

Camiye girince yüzlere tebesüm getiren sesleri camiye dolduran gözleri neşe kaynağı çocuklar vardır.

Kendilerine vaat edilen arşın gölgelerini kazanmak için dünyayı ve geçici heveslerini arkasında bırakarak camiye koşan yılgınlık içindeki ruhlara can ve umut olan gençler vardır.

Camiye adımını atan gençle beraber samimiyet gelir gönüllere. Duvarlara iç rahatlatan bir huzur gelir. Gençlerin nazarıyla kubbeler kavileşir. Bu sebepten gençlerin rağbet ettiği camilerdir senelere hatta asırlara meydan okuyan.

Yalancı dünyaya
aldanma yâ hû
Bu dernek dağılır
dîvân eğlenmez
İki kapılı
bir vîrânedir bu
Bunda konan göçer
mihmân eğlenmez

Bakma bunun
karasına ağına
Gönül verme
bostânına bâğına
Benzer hemân
oğlan oyuncağına
Bunda akli olan
insân eğlenmez

Aziz Mahmud Hüdai

“Ey Allah’ım! Senin rahmetini umuyorum, beni göz açıp kapayıncaya kadar (da olsa) nefsimle baş başa bırakma. Hâlimi tümüyle düzelt, senden başka ilah yoktur.”
(Ebû Dâvûd, Edeb, 110)

CAMİ, KADIN VE AİLE

Kadın ve erkek, iman, ibadet ve ahlakta birbirinin velisi; Peygamberimizin ifadesiyle “bir bütünün iki eşit yarısıdır.”

Tarih içinde Müslümanlar kadın konusunda Kur’an-ı Kerim’in çizdiği çerçeveyi yakalayamamış, Kur’an öncesi kadın telakkileri hayatiyetini İslam görüntüsü altında sürdürebilmiştir. Kadim din ve kültürlerin Müslüman toplumlara tesiri, dinin ve dinî metinlerin yanlış anlaşılması ve yorumlanması yanında, ahlaki zaaf lar da buna sebep olmuştur.

Bu anlayışı cami ve kadın konusunda da görmekteyiz. Oysa kadın-

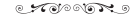
lar Resûlullah zamanında Mescid-i Nebevi’de ilim halkalarında yer almışlar hem de vakit, cuma ve bayram namazlarına katılmışlardır. Zamanla camiden, cemaatten farklı gerekçelerle uzaklaştırılmışlardır.

Aslında bu, onları ilim ve irfan meclisinden, toplumsal hayattan da uzaklaştırmaktır. Aileyi cehaletin kucığına, hurafe ve batıl inanışlara terk etmektir. Çocukları edepten, ibadetten, maneviyattan mahrum etmektir. Bugün bizlere düşen, Resul-i Ekrem’in Medine’de yeşerttiği ezeli hikmet ve hakikat ölçülerini esas almaktır.

Çeşm-i insaf gibi
kamile mizan olmaz

Kişi noksanını bilmek
gibi irfan olmaz

Talib

Çalışsa bin sene bülbül
gibi karga fasih olmaz

Balonla âsumana çıksa
bir âdem, Mesih olmaz

Eşref

MABED VE MEKTEB

Allah Rasulü hicretten sonra Medine’ye ayak basar basmaz Mescid’in yapımına başlamıştı. Belli ki mescid, onun (s.a.s.) medeniyet projesinde önemli bir kurumdu. Yoksa daha hicret ederken yarı yolda Kuba Mescidi’ni yaptırır mıydı?

Nitekim Medine’ye ulaştığı ilk gün devesinin çöktüğü Ebû Eyyûb el-Ensârî’nin evinin karşısındaki boş arsaya, bu medeniyet kurumunun inşa edilmesi kararını verdi. Önce arsa inşaata elverişli bir hâle getirildi. Mescid’in yapımında Hz. Resûl bir işçi gibi bizzat çalıştı. Yedi ayın sonunda Mescid’in yapımı tamamlanmış, bu kutsal

yapının hemen yanına mütevazı bir de okul yapılmıştı. Etrafı açık, üstü de hurma dallarıyla gölgelen-dirilmiş olduğu için buraya çardak manasına gelen “suffe” denildi.

Böylece İslam medeniyetinin önemli bir yapı taşı daha konmuş oldu. Artık bundan böyle İslam medeniyetinin model şehirciliğinde bu iki kurum, hep yan yana ve ele olacaktı. Zira bunların temelinde Peygamber teri vardı. Mabed ve mektebi bir bütün olarak değerlendirmek, din ve ilim birlikteliğinin de somut göstergesiydi.

(Ömer Özpınar, *Ezanı Anlamak*, Ankara-2012, s.20-21)

SÖZÜN ÖZÜ

Yıldızlı semalardaki
haşmet ne güzel şey

Mehtâba dalıp yâr ile
sohbet ne güzel şey

Dünyamızın üstünde
bütün ruhlar uyurken

Dünyada senin âşıkın
olmak ne saadet

Bir bitmeyecek aşk u
muhabbet ne güzel şey

Yıldızların altında
ibâdet ne güzel şey

Faik Ali Ozansoy

“Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, seni tenzih ve takdis ederiz. Bizi cehennem azabından koru!” (Âl-i İmrân, 3/191)

İSLAM KARDEŞLİĞİ EVRENSELDİR

İslam Ümmeti, evrensel kardeşlik birliği olarak tanımlanabilir. Bu birliğin İslam’daki tevhid ilkesinin bir yansıması olarak bizzat Kur’an tarafından teşvik edildiği ve Peygamberimizin kendi hayatında bunu somut olarak gerçekleştirdiği görülmektedir. Kur’an’da söz konusu kardeşliği temellendiren ayetler, bu konuda inananlara yol göstermektedir:

“Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allah’a iman edersiniz. Kitap ehli de inansalardı elbette kendileri için

hayırlı olurdu. Onlardan iman edenler de var. Ama pek çoğu fasık kimselerdir.” (Âl-i İmrân, 3/110)
“Mü’minler ancak kardeşirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin. Allah’a karşı gelmekten sakının ki size merhamet edilsin.” (Hucurât, 49/10)

İslam ümmeti doğrudan Allah tarafından birbirine kardeş ilan edilmiştir. Bu kardeşlik bağı, bütün Müslümanların gönlünde farklı düzeylerde de olsa başlangıcından günümüze kadar yerleşmiş ve ümmetin bütün unsurları bunu her dönemde içselleştirmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Kendisine dost olmayanlar, gayriya dost olamazlar. Kendileri ile barışa varamayanlar, gayrı ile barışa varamazlar. Kaldı ki, savaş yoktur. Dünya, dostluk üzere halk edilmiştir. Makâm-ı Mahmûdiyyet, Makâm-ı Ahmediyyet ve hepsinin müncer olduğu Makâm-ı Ahadiyyet dostluk makamlarıdır.

Fethi Gemuhluoğlu

İSTANBUL’DA BİR SULTAN: EBÛ EYYÛB EL-ENSÂRÎ (R.A.)

Hazrec kabilesine mensup olan Ebû Eyyûb el-Ensârî (r.a.), hicretten iki yıl kadar önce hanımı Ümmü Eyyûb ile birlikte Müslüman oldu. Nübüvvetin 13. yılında yapılan İkinci Akabe Biati’nda bulundu. Hz. Peygamber (s.a.s.) Medine’ye hicret edince, devesinin çökeceği yere en yakın eve misafir olacağını söylemişti. Bu sebeple kendisini taşıyan devenin çöktüğü yere en yakın ev olan Ebû Eyyûb’un (r.a.) evine yerleşerek burada yedi ay misafir kaldı.

Haksızlıklara tahammül edemeyen, doğru bildiğini söylemekten çekinmeyen bir kimse olan Ebû

Eyyûb el-Ensârî (r.a.), Hz. Peygamber’le (s.a.s.) birlikte Bedir, Uhud, Hendek başta olmak üzere bütün gazvelere katıldı.

Sağlıklı olan herkesin Allah yolunda savaşa katılması gerektiğine inanan Ebû Eyyûb el-Ensârî (r.a.), ihtiyarlık döneminde bile her yıl bir savaşta bulunmaya gayret ederdi. Öyle ki Müslümanların, İstanbul’u ilk kuşatmasına da katıldı. Bu kuşatma devam ederken hastalanarak 669 yılında vefat etti. Vasiyeti üzerine bir askerî birlik tarafından surlara yakın bir yere defnedildi.

SÖZÜN ÖZÜ

*Her şafak Hisarlarda
oklar çıkar yayından*

*Hâlâ çığlıklar gelir
Topkapı Sarayı’ndan.*

*Ana gibi yar olmaz,
İstanbul gibi diyar;*

*Güleni şöyle dursun,
ağlayanı bahtiyar...*

*Gecesi sümbül kokan
Türkçesi bülbül kokan,*

İstanbul,

İstanbul...

Necip Fazıl Kısakürek

“Rabbim! Bana tarafından temiz bir nesil ihsan eyle! Kuşkusuz sen duayı işitmektesin.” (Âl-i İmrân, 3/38)

PEYGAMBER MESCİDİNDE HANIMLAR

Resûlullah dönemi İslam toplu- munda mescit, sadece bir ibadetha- neden ibaret değildi. Sosyal hayatın merkezinde, ilmî, hukukî, siyasi pek çok faaliyetin icra edildiği bir mekândı. Bu nedenle kadını, erkeği ve çocuğuyla tüm mü'minler, mes- cidin müdavimleri arasındaydılar.

Hanımlar da Mescid-i Nebevî'nin daimi cemaati arasındaydı. Hanım- lar, vakit namazlarını cemaatle kılıyor, Resûlullah'ın sohbetlerini dinliyorlardı. Allah Resûlü, “Allah'ın kadın kullarının Allah'ın mescitle- rine gelmelerine engel olmayın.” (Müslim, Salât, 136) buyurmuştu. Sabah, akşam ve yatsı namazlarına katıl-

mak karanlık saatlerde dışarıda ol- mayı gerektiriyordu. Allah Resûlü bu vakitlerde de olsa hanımların mescide gelmelerinin engellen- mesini istemiyordu ve ashabına, “Hanımlarınız geceleyin mescide gitmek için sizden izin istediğinde onlara izin verin.” (Buhârî, Ezân, 162) uyarısını yapıyordu.

Hanımlar, çoğu kere küçük çocuk- larını da yanlarına alıp mescide ge- lerek vakit namazlarına katılıyordu. Resûlullah, onların bu durumunu gözeterek hanımlara kolaylık olsun diye kimi zaman cemaatle namaz kıldırırken namazlarını kısa tutu- yordu.

Yatsı bir hayli geçer,
çifte ezanlar verilir;

Yazma seccadeler artık
yere, boy boy, serilir.

Doğrular Kible'ye
herkes, kınır şimdi
namaz;

Derken “amin!” çekilip
arz edilir Hakk'a niyaz

Mehmet Akif Ersoy

AİLE OLMAK

Aile, hayata gözlerini açtığı anda insanı sarıp sarmalayan, koruyup kollayan, bağrına basan o eşsiz birlikteliğin adıdır. Aile, bu kocaman ve gürültülü dünyada ne yapacağını şaşırın minicik bir bebeğin duyduğu ilk güven, tattığı ilk huzur, yaşadığı ilk mutluluktur. Annesi sevgi dolu bir sesle ona yalnız olmadığını fısıldar. Babası “Kimsesiz ve desteksiz değilsin, yanında biz varız.” der.

Ailesinin kendisine açtığı pencereden dünyayı görür bebek. Yıllar ilerledikçe çocukluğu yaşar, gençliği tadar ve yetişkin olur. Her

basamakta kendi ayakları üzerinde durması için onu yüreklendiren, eğiten ve hayata hazırlayan bir okuldur aile... Ona vefayı, ahlâkı ve inancı öğreten en uzun soluklu eğitim yuvasıdır. Kültürünü, geleceğini ve değerlerini ailesinden miras alır insan. Sorumluluğu, adaleti ailesinde görür. Duyguları öğrenir, ilk alışkanlıklarını kazanır. Velhasıl aile, insanın hayat kaynağıdır.

Hayat bir imtihandır ve Âdemoğulları ile Havvakızları bu imtihanın maddi ve manevi meşakkatlerini birlikte göğüslemek üzere yola çıkarlar.

SÖZÜN ÖZÜ

*Ey Kerîm Allah,
ey Ganî Sultân,
Derdliyiz senden
umarız dermân,
Lûtfuna had yok
ihşâna pâyân,
Derdliyiz senden
umarız dermân.*

*Gerçi kullarda
ma'siyet çoktur,
Rahmetin Mevlam
dâhi artıktur,
Gayriden bize hiç
medet yoktur,
Derdliyiz senden
umarız dermân.*

Niyâzi Mısıri

HANE-İ SAADETTE KURULAN KUTLU BİR YUVA

Bir gün Hz. Ali, Hz. Fatıma’yı istemek üzere Peygamberimizin huzuruna girdi, ancak dileğini bir türlü aktaramıyordu, dili tutulmuştu sanki. Bunu fark eden Peygamberimiz (s.a.s.), “Herhâlde kızım Fatıma’yı istemeye geldin.” diyerek ona yardımcı oldu. Hz. Ali, sevinç içinde “Evet!” dedi. Ancak mehir olarak verebilecek bir şeyi yoktu. Hz. Peygamber zırhını mehir olarak değerlendirebileceğini söyleyerek bu konuda da ona yol gösterdi.

Ashaptan bir zat, Hz. Ali’ye bir koç hediye etti. Ensar da aralarında mısır topladılar, böylece düğün ye-

meği hazırlanmış oldu. Hz. Ali’nin evinde eşya olarak hasır, yastık, yatak, çömlek, testi gibi şeyler vardı. Zırhını satarak elde ettiği paranın bir kısmıyla eşya, geri kalanıyla da Hz. Fatıma’ya takı almıştı.

Peygamberimiz de çeyiz olarak kızına bir kumaş yaygı, bir su testisi, yastık ve içi ot dolu bir yatak hazırlamıştı. Düğün merasiminde ise onlar için şöyle dua ederek bu mutlu yuvanın temelini attı: “Allah’ım! Her ikisini de mutlu kıl, evliliklerini/düğünlerini onlar hakkında hayırlı kıl.” (İbnü’l-Esîr, Üsdü’l-ğâbe, VI, 221-222).

*Her sözde nasîhat var
Her nesnede zînet var
Her işte ganîmet var
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler...*

*Her söyleyeni dinle
Ol söyleteni anla
Hoş eyle kabul canla
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler...*

Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Allah’ım! Yaşamak benim için hayırlı olduğu sürece beni yaşat. Ölmek benim için hayırlı olduğunda da benim canımı al!”
(Buhârî, Merdâ, 19)

KERBELÂ’YI DOĞRU ANLAMAK

Muharrem ayı topyekûn bütün Müslümanları derin bir acıya gark eden Kerbelâ hadisesinin yaşandığı hüznü dolu bir aydır. Hz. Hüseyin Efendimiz ve çoğu ehl-i beyt-i Mustafa’dan olan 70 kişi, Kerbelâ’da hunharca katledilerek Hicri 10 Muharrem 61 tarihinde şehadet şerbetini içmiştir.

Kerbelâ, İslam ümmetinin, bütün müminlerin asırlardır dinmeyen ortak hüznü ve kederidir. Kerbelâ, dünyanın neresinde bulunursa bulunsun mezhebi, meşrebi ne olursa olsun kalbinde iman taşıyan Resûl-i Ekrem’e, ashabına ve ehl-i beyt-i Mustafa’ya muhabbet besleyen her müminin ortak acısı ve elemidir.

Bugün bize düşen Kerbelâ’yı doğru okumak ve doğru anlamaktır. Kerbelâ’yı anlamak, Kerbelâ’dan ayrılık-gayrılık değil; birlik-beraberlik çıkarmaktır. Kerbelâ’dan kin, nefret ve öfke değil; sevgi, muhabbet ve hoşgörü devşirmektir. Kerbelâ’yı anlamak, Hz. Hüseyin gibi davranmaktır; Hüseyince yaşamaktır. Onun zulüm ve haksızlık karşısındaki duruşunu evrenselleştirmektir. Kerbelâ’yı anlamak, yeni Kerbelâlar yaşanmaması için bu acı hadiseden dersler ve ibretler çıkarmaktır.

Şehadetinin 1338. yılında Hz. Hüseyin Efendimiz başta olmak üzere Kerbelâ şehitlerini saygı ve tazimle yâd ediyoruz.

SÖZÜN ÖZÜ

İlim, irfan mürşittir
karanlıkları koğar
İnsanları cehalet
gaflet bunaltıp boğar
Gönüllerde parlayan, o
saadet güneşi
Şark ile garp’den değil
gerçek inançtan doğar.

Eğer hakka talipsen
her an O’na doğru ak
Kainat kitabına
irfan gözü ile bak
Yolumuzun esası
çalışmaya bağlıdır
Ayağa kalkacaksan
bari hizmet için kalk

Hacı Bektâş-i Veli

“Allah’ım! Senden hayırlı olan işleri yapmayı, aklın ve dinin çirkin gördüğü şeyleri terk etmeyi ve fakirlerin sevgisini istiyorum.” (Mâlik, Duâ, No: 508)

AİLEMİZDE ŞİDDET OLMASIN

“Şiddet” kelimesiyle kurulan en kötü tamlama, “aile” kelimesi ile yan yana geldiğinde oluşuyor: “Aile içi şiddet”... Aslında şiddet kesinlikle aileyle beraber anılmaması gereken bir kelime değil mi? Çünkü biz, Kur’an’ın ifadesiyle, birbirimizle huzur bulalım, eşlerimiz elbisemiz olsun, birbirimizi iyiliğe yöneltelim, kötülükten uzak tutalım diye aile kuruyoruz. Birer elbise gibi birbirimizi maddi ve manevi kötülüklerden koruyalım, kusurlarımızı örtelim. Dünyada göz aydınlığımız, sevinç kaynağımız olan çocuklarımız, ahirette de sermayemiz olsun.

Aile içi şiddet denildiğinde akla ilk gelen kadının, kocasından şiddet görmesidir. Oysa bu, şiddetin sadece bir türü. Aile içinde çocuklar da şiddetin odağı olabiliyor. Dahası çocuklar ailedeki bütün yetişkinlerden şiddet görebiliyor. Yaşlılar da bin bir emekle büyüttükleri evlatlarından ya da torunlarından ahir ömürlerinde şiddet görebiliyor. Ailede şiddet konusunda belki en son akla gelen erkek oluyor. Hâlbuki sözlü, psikolojik ya da ekonomik baskıyla erkeğin de şiddete maruz kaldığı durumlar karşımıza çıkabiliyor.

(Dr. Elif ARSLAN, Ailemde Merhamet İstiyorum, DİB Yayınları)

SÖZÜN ÖZÜ

“Hayat-ı aile” isminde
bir ma’îşet var;

Sa’adet ancak odur.
Dense hangimiz anlar?

Hayat-ı aile dünyada
en safalı hayat,

Fakat o âlemi bizler
tanır mıyız? Heyhât!

Saray-ı cenneti
yurdunda görsen
olmaz mı?

İçinde his taşıyan kalb
için bu zevk az mı?

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Senden düzgün bir yaşantı, temiz bir ölüm ve rezil rüsva olmadan sana dönebilmeyi istiyorum.”
(İbn Ebu Şeybe, Duâ, 1, No: 29134)

ÖMER NASUHI BİLMEN

Ömer Nasuhi Bilmen, 1883’te Erzurum’da dünyaya geldi. Erzurum’da başladığı tahsiline İstanbul’da devam etti.

Türkçe, Arapça ve Farsçayı şiir yazabilecek kadar, Fransızca’yı da tercüme yapacak kadar bilen Bilmen, 1943’te İstanbul Müftülüğüne, 30 Haziran 1960 tarihinde de Diyanet İşleri Başkanlığına tayin edildi, ancak henüz bir yılını doldurmadan 6 Nisan 1961’de emekliye ayrıldı. Vefat edinceye kadar gerek ilmî ve ahlaki otoritesi gerekse samimi dindarlığı ve tevazuu ile dinî konularda Türkiye’de Müslüman halkın güvendiği isim olmuştur.

Uzun memuriyet hayatı boyunca öğretmenlik hizmetinde de bulunan Ömer Nasuhi Bilmen, İstanbul İmam - Hatip Okulunda ve Yüksek İslam Enstitüsünde usul-i fıkıh ve kelim dersleri verdi. Onun akademik çevrelerde ses getiren eseri Hukuk-u İslamiye ve İstilahat-ı Fıkhiye Kamusu iken Türkiye çapında tanınmasını sağlayan eseri Büyük İslam İlmihâli’dir. Hayatının sonuna kadar ilmî çalışmalarını sürdüren Bilmen, 12 Ekim 1971 ‘de İstanbul’da vefat üzerine Edirnekapı Sakızağacı Şehitliği’ne defnedildi.

SÖZÜN ÖZÜ

Allah diyor ki: ‘Geçti gazabımı rahmetim!’
Bir merhamet heykeli mahzun bakışlı yetim...

Bugün ağla çocuğum, yarın ağlayamazsın!

Şimdi anladığını, sonra anlayamazsın!

İnsanlık zincirinin ebediyet halkası;

Çocukların kalbinde işler zaman rakkası...

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Harama bulaşmaktansa helalinle yetineyim. Beni lütfunla (zengin kılarak) senden başkasına muhtaç etme.”
(Tirmizî, Deavât, 110)

AİLE OLMAYA ENGEL YOK!

Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybeden insanlar, toplumsal hayata uyum sağlamada ve günlük ihtiyaçlarını karşılamada zorlanabilirler. Her ne kadar desteğe ihtiyaç duyma/salar da, bu, onların hayatı kucaklamalarına engel değildir. Zira insan olmak, “önurlu” bir hayatı hak etmektir.

Engelli-engelsiz bütün insanlar, farklılıklarını kabul edip kendileriyle barıştıklarında ümitle hayata bağlanabilecektir. İnsanoğlu zaman ve mekân fark etmeksizin hamu-

runda olan duyguları yaşar, nesiller boyu öğrendiği davranış modellerini tekrarlar. Ayağı olan insan da sevinç duyar, ayakları olmayan da... Gözleri gören de mutluluğu tatmak ister, göremeyen de. Sevinç ve kederlerin paylaşıldığı, güven ve şefkatin olduğu bir aile, her insanın ihtiyacıdır.

Engelli veya engelli olmayan annenin, annelik duygusu aynıdır. Engelli olan çocuk da anneye muhtaçtır, engelli olmayan da... Engelli olan babanın sorumlulukları engelli olmayanınkinden daha az değildir. Kısacası aile olmak için engel yoktur!

SÖZÜN ÖZÜ

*Cehlîmi bilmeyecek
mertebeye câhil değilim*

*Bilirim rütbe-i
noksânımı kâmil
değilim*

Yenişehirli Avnî

*Eyle perhiz, sakın
dilden, her hatâ dilden
çıkır*

*Cahile verme sırrını,
sır elden çıkır*

Kul Nesimi

“Allah’ım! Lütfundan bize rızık ver, bizi rızıkından mahrum etme, bize verdiğin rızıkları bizim için bereketli yap, katında bulunan nimetlere rağbetimizi arttır ve bizi gönül zengini eyle.” (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 42)

SORUNLARI FARK ETMEK VE DOĞRU İLETİŞİM KURMAK

Evlenerek huzurlu bir yuva kurmak ve topluma sağlıklı bir aile kazandırmak hemen her insanın arzusudur. İnsanı var eden Yüce Allah, bu arzuyu gerçekleştirmemizi ister. Her yuva yeni bir heyecan ve mutlulukla kurulur.

Allah Resûlü, aile hayatını teşvik etmiştir. Bekârları evlenmeleri için cesaretlendirirken boşanma konusunda daima temkinli davranmıştır. Keyfi kararlarla bir yuvanın dağılmasını ya da sudan bahanelerle ortaya çıkan ayrılıkları asla onaylamamış, aile birliği için her türlü imkânın seferber edilmesini istemiştir. Nitekim Kur’an’ın eşsiz dualarından birisi

şöyledir: “Rabbimiz! Eşlerimizden ve çocuklarımızdan göz aydınlığı olacak kimseleri bizlere nasip eyle ve bizi Allah’a karşı gelmekten sakınanlara önder eyle!” (Furkân, 25/74)

Aile bireyleri birbirinin “emanetçisi” olduğu bilinciyle yaşamalı, bir gün Allah’a hesap vereceğini bilerek hareket etmelidir. Aile içi ilişkilerde sorunlar; evliliği sarsan bir kavgaya dönüşmediğinde, anlaşmazlık durumlarında duygular uygun bir tavırla ifade edilebildiğinde, eşler çözüm arayışında yapıcı olduğunda aşılır.

(Ayyenur ÖZKAN, Ailem Dağılmasın, DİB Yayınları)

Câna cefâ kıl ya vefâ
Senden hem ol hoş
hem bu hoş
Ya derdin gönder ya devâ
Senden hem ol hoş
hem bu hoş

Hoşdur bana senden gelen
Ya taze gül yâhûd diken
Ya hil’attır yâhûd kefen
Senden hem ol hoş
hem bu hoş

Hâlimi bir dem soragel
Diler isen bağrımı del
Ey kahrı vü lutfu güzel
Senden hem ol hoş
hem bu hoş

Eşrefoğlu Rûmi

“Rabbim! Onlar (anne ve babam) nasıl küçüklükte beni şefkatle eğitip yetiştirdilerse şimdi sen de onlara merhamet göster.” (İsrâ, 17/24)

KAYBOLAN ÇOCUKLUK

Evlilik, evlenen kişilerin omuzlarına bazı sorumluluklar yükler. Sorumlulukları taşıyabilmek, yeterlilik gerektirir. Yasalarımızca yasak olmasına rağmen resmî nikâh olmadan çocuklar evlendirilmektedir. Resmî nikâh yapılamadığı için de evliliğin yürümemesi ya da eşin vefat etmesi gibi durumlarda özellikle kadınlar çeşitli mağduriyetler yaşamaktadır.

Evlenecek kişiler, mutlaka evlilik yükünü kaldırabilecek yaşta olmalıdır. Çocuklar sorumluluklarını tam anlamıyla idrak edecek durumda olmadıkları için onlara böyle bir yük yüklenmemelidir.

Reşit olmayan kişileri evlendirmek Kur'an'ın ruhuna aykırıdır. Dinin tasvip etmediği bir şey de günahtır.

Kişiler, çocuk yaşta evlenerek her şeyden önce ‘çocukluğunu’ kaybeder ve bir günde ‘büyüme’ zorunda kalırlar. Evlilik, kültürel olarak yetişkin kabul edilmeye yol açar. Oysa gelişimsel açıdan çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik gibi her dönemin hayatımızda önemli bir yeri vardır. Birini atlamak psikolojik açıdan olumsuz sonuçlar doğurabilir. Bu konu, ailelerin, ellerini vicdanlarına koyarak düşünmeleri gereken bir konudur.

*Su iner yokuşlardan,
hep basamak basamak;*

*Benimse alın yazım,
yokuşlarda susamak.*

*Her şey akar, su, tarih,
yıldız, insan ve fikir;*

*Oluklar çift; birinden
nur akar; birinden kir.*

*Akıшта demetlenmiş,
büyük, küçük, kâinat;*

*Şu çıkan buluta bak,
bu inen suya inat!*

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Gazabından rızana, cezandan affına sığınırım. Senden sana sığınırım. Sana tüm övgüleri saysam yine de bitiremem. Sen kendini nasıl övdüysen öylesin.”
(Müslim, Salât, 222)

ÖLÜM: YENİDEN DOĞUŞ

Bu dünyadan bakıldığında ölüm, bir yokluk şeklinde görünür. Başka bir taraftan bakıldığında ise o bir doğuştur. Tıpkı gün batımları gibi: Biz güneşin batışını seyrediyorken başka bir yerde, başka insanlar, aynı manzarayı, gün doğumu olarak seyredeler. Bizim ölüm dediğimiz şey de aynı şekilde, bir başka hayata doğuştur. Onun içindir ki Kur’an, ölümün “yaratılışından” söz eder ve Allah’ın, hayatı yarattığı gibi, ölümü de yarattığını bize anlatır.

Ölüm bir yok oluş değil, başka bir hayatın başlangıcıdır. Başka bir hayat demek, farklı kanunlar ve

farklı hayat şartları demektir. Biz bu farklılıklara, bir ölçüde, dünyamızda da rastlarız. Denizin altı bizi boğar fakat balıkları yaşatır. Bizim birkaç dakikalığına olsun ayrı kalamadığımız hava ise balıklar için ölüm anlamına gelir.

Ölümlerle birlikte adım attığımız âlemin de kendisine göre şartları vardır. Orada hayat başka şekilde, başka şartlar altında devam eder. Göremediğimiz, duyularımızla algılayamadığımız ve “gayb” olarak adlandırdığımız âlemlere ait bizim yegâne bilgimiz, Allah ve Resulü’nün verdiği haberlerdir.

SÖZÜN ÖZÜ

*İnsân oldur
Hakk’ı hâzır göre
Kendi nefsin hakîr göre*

*Nefsine uymaya
cânı gözleye
Küfrü terk edip
imânı gözleye*

*Muti ola Hakk’a
âsî olmaya
Pâk ola gönlünde
pası olmaya*

*Terk ede yanlış
hayâli er gibi
Temiz ola tâ’ati
Muhtâr gibi*

Kaygusuz Abdal

“Allah’ım! (Haktan) ayrılmaktan, iki yüzlülüğten ve kötü ahlaktan sana sığınırım.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

MAHŞER VE HESAP

Mahşer insanların yeniden dirilişten sonra toplanacakları yerdir. Mahşer yerinde toplanan insanlara amel defterleri verilecek ve onlara “Kitabını oku! Bugün nefsin sana hesap sorucu olarak yeter.” (İsrâ, 17/14) denilecektir.

Kitapları sağ eline verilenler, mutlu; sol eline veya arkalarından verilenler, üzüntülü olacaklardır. Zira Kehf suresinin 49. ayetinde şöyle buyrulur: “Kitap meydana konmuştur. Görürsün ki, günahkârlar içinde yazılı olandan dehşete düşmüşlerdir. ‘Eyvah bize!’ derler ‘Nasıl bir kitap bu, büyük küçük hiçbir şeyi bırakmadan saymış

dökmüş.’ Onlar bütün işlediklerini orada görürler. Rabbin hiç kimseye haksızlık etmez.”

O gün insanların kendi organları kendilerine karşı tanıklık edeceklerdir. Dilleri, elleri, ayakları yapmış olduklarına şahitlik edecek, Allah da onlara kesinleşmiş cezalarını verecektir (Nûr, 24/24-25).

Hesap sonunda kimin amel defteri mizanda yani amel terazisinde ağır gelmişse o kurtuluşa erecek; kimin de amel defteri hafif gelmişse kendisine yazık eden o kimse cehennemde ebedî kalacaktır.

(Mü’minûn, 23/102-103)

SÖZÜN ÖZÜ

Bu garip dünyada
ben yadırgadım yerimi.

Yıllardan sonra
bir gün, görüp
çektiklerimi,

Tanrım bir meleğine
emredecek: “Yetişir!”

Gözlerimi o saat sessiz
kapayacağım.

Beni bekleyedursun
bir köşede yatağım;

Bütün yorgunluğumu
alacak bir teneşir.

Ziya Osman Saba

“Allah’ım! Senden benim için hayırları açmanı, işlerimin hayırla sonuçlanmasını, açığı ve gizlisi ile her türlü hayrı, cennette yüksek dereceler istiyorum. (Allah’ım!) Duamı kabul eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1911)

ERDEMLİ BİR DURUŞ: SADAKAT

Doğruluk ve sadâkat, ahlaklı ve erdemli bir hayat için vazgeçilmez ilkelerdendir. Mü’min, özü sözü doğru olmalıdır. Dilini yalan, gıybet, boş ve kötü sözle kirletmeyendir. Peygamberimiz (s.a.s.), “Her kim Allah ve Resulünün kendisini sevmesini istiyorsa sözünde doğru olsun.” (Abdürrezzâk, el-Musannef, no: 19748) ifadesiyle mü’minde bulunması gereken sözün sadakatine vurgu yapmıştır.

Doğruluk, sadece dilden dökülen sözcüklere bağlı değildir. Gerçek anlamda sıdk ve doğruluk; hak ve hakikati tasdik etmektir. Sözünde durmaktır. Yüce Allah’ın “Onlar

emanetlerine ve verdikleri sözlere riayet ederler.” (Mü’minûn, 23/8) ayeti ile mü’minleri vasıflandırdığı erdemli bir duruştur sadâkat.

Mü’minin sadâkati kendisini yaratan Rabbinedir. Sadâkat ehli mü’min, daima Allah’ın gözetiminde olduğu bilinciyle hareket eder. Rabbinin hoşnut olmayacağı durumlara düşmekten ateşe atılırcasına korkar. Hayatın anlamını O’na kullukta bulur. Dünyevi ve uhrevi tüm ilişkilerini sadâkat ölçüsünde sürdürerek “emin” olur. Çevresindeki herkese ve her şeye güven verir.

SÖZÜN ÖZÜ

Aşkın nârına yanayım
Derdin ile boyanayım
Keremine dayanayım

N’olur yâ Rab
n’olur yâ Rab
Neyin noksân
olur yâ Rab

Kenz-i mahfi
etsin zuhûr
Hubbunla dil
bulsun huzûr
Mahv olunsun
her bir kusûr
N’olur yâ Rab
n’olur yâ Rab
Neyin noksân
olur yâ Rab

Alvarlı Muhammed Lütfi

Allah'ım! Rahmetinin gereklerini, mağfiretinin sürekliliğini, her türlü günahattan uzak ve salim olmayı, her türlü iyilik ve nimetleri, cennete girerek felaha ermeyi, yardımınla cehennem ateşinden kurtulmayı istiyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1925)

YARATILMIŞLARI TERBİYE EDEN: “RAB”

Dünyada hiçbir şey donuk bir fotoğraf karesi gibi sabit kalmaz. Canlı veya cansız ne varsa, hepsi sürekli bir değişim ve gelişim içindedir. Toprağa bir tohum düşer. Orada kök salar, filizlenir ve ağaç olur. Ağaç çiçek açar, yapraklarla süslenir ve meyvesini verir.

İki tane yarım hücre ile bir insanın yaratılışı başlar. Aylar boyunca, o minik vücut şekilden şekle girer. Nihayet, kirpiğinden tırnağına, gözbebeğinden parmak ucuna varıncaya kadar her şeyiyle mükemmel bir şekilde inşa edilmiş bir bebek dünyaya gözünü açtığı anda, aylardır sürüp giden o

hummâlî faaliyetler, gözle görülen bir sonuca ulaşmış olur. Böylece, iç içe geçmiş âlemler hâlinde, her şey sürekli olarak değişir, gelişir, bir hedefe ulaşır.

Her şey, yaratılış amacına göre bir gelişim süreci geçirir. Dünyamızda her şey bir tür terbiye işleminden geçer. Her varlık, yaratılış amacına ulaşıncaya kadar terbiye edilir. Bu işlem ise bir “terbiye edici”yi gösterir. Biz “bir şeyin Rabbi” dediğimiz zaman, işte o terbiye ediciden söz etmiş oluruz. Çünkü “Rab” demek, hem “terbiye eden” hem de “sahip” demektir.

*İnsanlar zindanda
birer kemmiyet;*

*Urbalarla kemik,
mintanlarla et.*

*Somurtuş ki bıçak,
nâra ki tokat;*

*Zift dolu gözlerde
karanlık kat kat...*

*Yalnız seccâdem
yününde şefkat;*

*Beni kimsecikler
okşamaz mâdem;*

*Öp beni alnımdan, sen
öp seccâdem!*

Necip Fazıl Kısakürek

“Rabbimiz! Nurumuzu arttır, eksiltme ve bizi bağışla. Şüphesiz senin her şeye gücün yeter.” (Tahrîm, 66/8)

NEFSİNİN SENİN ÜZERİNDE HAKKI VARDIR

Bir mü'minin nefesine yani özüne/kendisine karşı birtakım görev ve sorumlulukları vardır. Bir anlamda nefis yani ruh (can) insanın en aziz ve değerli varlığıdır, Allah'ın emanetidir. Diğer bir anlamda ise onun tehlikeli bir düşmanıdır.

Kişinin düşmanı olan nefis, şeytana uyup sahibine kötülüğü emreden, dinin hükümlerine ve aklı selimin işaretlerine uymayıp heva ve hevesine, aşâğılık arzularına tabi olan, kendini heba ve helak eden nefistir (bkz. Yûsuf, 12/53).

Kur'an'daki “Biz nefsimize haksızlık ettik, bizi affet, bize merha-

met et, aksi hâlde hüsranda kalanlardan olacağız.” (Arâf, 7/23) ifadesi nefsin korunması ve kollanması gereken önemli ve değerli bir şey olduğunu, daha doğrusu bizi biz yapan ve Allah Teâlâ'nın muhatabı kılan ilahî bir cevher olduğunu göstermektedir. Bu anlamdaki nefse ruh ve kalp de denilmektedir.

Allah Resulü, Abdullah b. Ömer'e “Nefsinin senin üzerinde hakkı vardır.” demiştir (Buhârî, Savm, 51). Bu hakların başında nefsin sağlığına dikkat edip onu Allah'ın gazabından ve cehennem azabından korumak gelir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Bu dervişlik yoluna
Sıdk ile gelen gelsin
Hak'tan özge ne ki var
Gönlünden silen gelsin*

*Dervişlik dedikleri
Nihayetsiz denizdir
Bu payansız denizin
Mevcini duyan gelsin*

*Derviş dolu nur doğar
Her lahza göğe ağar
Ben diyem doğru haber
Canına kıyan gelsin*

Eşrefoğlu Rumi

“Allah’ım! Helal olan nimetlerinle yetinmemi, haramlardan müstağni olmamı ihsan eyle, fazlı kereminle beni senden başkasına muhtaç eyleme.” (Hâkim, Deavât, No: 1973)

AİLESİ YERİNE PEYGAMBER’İ (S.A.S.) TERCİH EDEN SAHÂBÎ

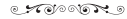
Zeyd b. Hârise (r.a.), aslen Yemenli Kelb kabilesindendi. Cahiliye Dönemi’nde henüz çocukken kaçırıldı. Daha sonra Ukâz panayırında köle olarak Hz. Hatice’nin (r.a.) yeğeni Hakîm b. Hizâm’a satıldı. Hakîm onu halası Hz. Hatice’ye (r.a.), o da Resûlüllah’a (s.a.s.) hediye etti. Bundan sonra Resûlüllah’tan (s.a.s.) hiç ayrılmayan Zeyd (r.a.) onun risâletini ilk tasdik edenlerden oldu. Tâifliler, Resûlüllah’ı (s.a.s.) dinlemeyip şehirden çıkardıkları sırada atılan taşların Resûlüllah’a (s.a.s.) isabet etmemesi

için Zeyd (r.a.) kendi vücudunu ona siper etti.

Zeyd’in (r.a.) kabilesinden hac için Mekke’ye gelenler onu görüp tanıdılar ve dönüşte durumu ailesine bildirdiler. Babası Hârise ile amcası Kâ’b yanlarına Zeyd’in (r.a.) fidyasını de alarak Mekke’ye geldiler, Resûlüllah’tan (s.a.s.) onu geri istediler. Resûlüllah (s.a.s.), Zeyd’i ailesiyle görüştürdü ve dilerse kendileriyle gidebileceğini söyledi. Fakat Zeyd (r.a.), Resûlüllah’ın (s.a.s.) yanında kalmayı tercih etti. Hz. Zeyd (r.a.), Mute Savaşı’nda şehit oldu.

*İdrâk-i maâli bu küçük
akla gerekmez,*

*Zîrâ bu terazi o kadar
sıkleti çekmez.*

*Allah’a sığın şahs-ı
halîmin gazabından,*

*Zira yumuşak huylu
atın çiftesi pektir.*

Ziya Paşa

“Allah’ım! Kederden, üzüntüden, tembellikten, cimrilikten, korkaklıktan, borç yükünden ve halkın galeyana gelerek taşkınlığından sana sığınırım.” (Nesâî, İstiâze, 25)

KULLUKTA KADIN ERKEK EŞİTTİR

Hız. Peygamberin getirdiği ve öğrettiği din, cinsiyete değil insana odaklıdır. İnsanlık onuruna saygıyı ve hayatın her alanında adaleti emreder. Hız. Âdem ile Havva’nın çocukları, Rableri karşısında ırk, dil ve renkleri sayesinde değer kazanmadıkları gibi cinsiyetleriyle de bir payeye erişemezler.

Kadını ve erkeği, dünya hayatının zorluklarını da güzelliklerini de paylaşmak için yan yana var etmiş, imtihanı başarıyla verebilmek için birbirlerine yardımcı

olmalarını istemiştir. “İman eden erkekler ve iman eden kadınlar birbirlerinin dostudurlar.” (Tevbe, 9/71-72) buyurarak iyi işlerde ortak olduklarında onları sonsuz cennet nimetleri ile ödüllendireceğini anlatmıştır

“Münafık erkekler ve münafık kadınlar birbirlerindedir.” diye başlayan ayetlerinde ise kötülükte işbirliği yaptıklarında cehennemde de bir arada ceza göreceklerini ve aynı laneti hak edeceklerini haber vermiştir (Tevbe, 9/67-68).

SÖZÜN ÖZÜ

Bela bârân gibi
gökten yağarsa
Hakikat sûfilik
incinmemekdir
Serapa bâr-ı gam
sana ağarsa
Hakikat sûfilik
incinmemekdir
Hudayı fail-i mutlak
bilirsin
Celalinden ya niçin
incinirsin
Şikayetler edip zari
kılırsın
Hakikat sûfilik
incinmemekdir
Sunullah Gaybî

“Allah’ım! Seni zikretmek, sana şükretmek ve sana güzelce ibadet etmek için bana yardım et.” (Ebû Dâvûd, Tefrîu Ebvâbi'l-Vitr, 26)

CİNLER VE İNSANLAR

Cinler de bizim gibi yaratıklardır; içlerinde hem iyisi hem kötüsü bulunur. Nitekim Ahkaf ve Cin surelerinde sözü edilen cinlerin, Kur’an’ı dinler dinlemez hakka teslim olan Müslümanlar oldukları anlaşılmakta ve onların ağzından bir hayli hikmetli sözler nakledilmektedir.

Bu surelerden ve daha başka ayetlerden de anlaşıldığına göre, Kur’an, bizimle beraber cin kardeşlerimize de hitap etmektedir. Ancak hayat şartlarımız farklı olduğundan biz onları göremiyoruz. Onları görmesek de cinlerin Müs-

lüman olanlarıyla, imanımız ebedi bir kardeşlik tesis ediyor. Allah’ın mü’min kullarına her gün ettiği dualar içine onlar girdiği gibi, onların duaları da bizi kapsamına alıyor.

Cinlerin kâfir olanlarına gelince, onların tuzaklarına karşı Kur’an ve hadis yeteri kadar uyarıyla doludur. Kendini bu uyarılarla koruma altına alan bir mü’minin, başka düşmanlar karşısında olduğu gibi cinlerin kâfir kısmı karşısında da herhangi bir korkuya düşmesi için sebep yoktur.

SÖZÜN ÖZÜ

Âlemde bir devir
dönüyor amma
Devr-i İngiliz mi
Frenk mi bilmem
Halli kolay değil, pek
güç muamma
Zâlim zulmü göğe direk
mi bilmem

Aşkımın sönmüyor,
eyvah közleri
Ne gecesi belli,
ne gündüzleri
Dinleyene Seyrani’nin
sözleri

Gerek değil midir,
gerek mi bilmem

Seyrani

DARÜŞŞİFA

Selçuklu kültür ve medeniyetinin Anadolu topraklarına kazandırmış olduğu en önemli yapıtlarından biri olan Darüşşifalar, İslam dünyasında ki klasik hastaneler için kullanılan “Dârüssıhha, dârülâfiye, şifâhane” gibi isimlerle de bilinmektedir.

İlk Selçuklu darüşşifası ve tıp medresesi Sultan Alparslan döneminde vezir Nizamülmülk tarafından Nişabur’da yaptırılmışsa da çoğunun Anadolu topraklarında inşa edildiği görülmektedir. Kayseri’deki Gevher Nesibe Darüşşifası ve Gıyasettin Keyhüsrev Tıp Medresesi, Sivas’taki Keykavus Darüşşifası Sel-

çuklu eserlerinden yalnızca birkaç tanesidir.

Darüşşifaların en bariz mimari özelliği, medrese, imarethane, kervansaray gibi külliyelerin bir parçası olarak planlanmasıdır. Bu külliyeler dönemlerinde şehir içinde birer küçük şehir oluşturarak halkın her türlü sosyo-kültürel ve sağlıkla ilgili ihtiyaçlarını karşılayan yerler olmuşlardır.

Osmanlılar devrinde de özellikle İstanbul’da çok sayıda hastane yapılmış, en önemli eserler ise Mimar Sinan tarafından yaptırılan Haseki Hastanesi ve Süleymaniye Külliyesi ve Şifahanesi olmuştur.

SÖZÜN ÖZÜ

Gönül hûn oldu
şevkinden, boyandım
yâ Resûlallah,

Nasıl bilmem, bu
nîrâna dayandım yâ
Resûlallah,

Ezel bezminde bir
dinmez figândım yâ
Resûlallah,

Cemâlinle ferahnâk
et ki yandım yâ
Resûlallah!

Yamandede

“Allah’ım! Nimetlerinin yok olmasından, sağlığımın bozulmasından, ansızın gelecek cezandan ve öfkene sebep olan her şeyden sana sığınırım.” (Müslim, Rikâk, 96)

BİRLİĞİN SAYISIZ ŞAHİTLERİ

Bir insan vücudu nasıl atom parçacıkları üzerine kurulu ise, yıldızlar da aynen o parçacıklar üzerinde kurulmuştur. Hatta bütün kâinat, içindekilerle beraber, aynı şeyden yapılmıştır. Temeline indiğimizde uzayın derinliklerindeki bir gök cismi ile bir sinek kanadının yapı taşları arasında hiçbir fark göremeyiz. Aynı parçacıklarla bir tarafta yıldızlar yaratılır, bir başka tarafta da milyonlarca tür canlı vücudu inşa edilir. Bir kuşun kanadındaki tüyde kullanılan hidrojen atomu ne ise, Hydra galaksi kümesindeki bir galaksinin içinde dönüp duran

bir toz bulutundaki hidrojen atomu da tıpatıp onun aynısıdır. Bir başka deyişle: Her bir atom parçacığı, onunla bir kâinat kurulacak şekilde düzenlenmiştir.

Bu kâinatın en küçük zerrelerinde, bütün kâinatın projesi saklıdır. Kâinatın her ne varsa, en küçük bir zerreten dev galaksilere kadar, hepsinin üzerinde bir birlik damgası vardır. Büyük küçük, canlı cansız her şey, zerreleri sayısınca dillerle, kendilerini yaratanın birliğine tanıklık eder ve açıkça gösterir ki bir zerreyi yapan kim ise kâinatı yaratan da O’dur.

SÖZÜN ÖZÜ

*Hak’tan emrolundu
geldim cihana
Gözüm açtım mail
oldum ol burca
Arif oldum Hak
kelamın söyledim
Elif kaddim dal
yazmışam ol burca*

*Hacı Bektaş Veli arayıp
bulmuşam
Erenler deminde bir
pay almışam
Bir hakikat deryasına
dalmışam
Her gönülden bir yol
gider ol burca*

Hacı Bektaş-ı Veli

“Allah’ım! Faydasız ilimden, huşu duymayan kalpten, doymayan nefisten ve kabul edilmeyen duadan sana sığınırım.”
(Nesâî, İstiâze, 64)

SABIR

Yüce kitabımız Kur’an, sabretmeyi sürekli telkin etmekte ve mükâfatının büyüklüğünden bahsetmektedir. Bu, sabrın mü’minin hayat tarzı olması gerektiğini gösterir. Çünkü insanın dünya hayatında yüklendiği sorumluluk ağırdır.

Kişinin bir taraftan dış dünyada hak ve hakikatin insanlara ulaştırılması için önüne konulan engelleri aşması, diğer taraftan da iç dünyasında nefsin ve şeytanın tahriklerini göğüslemesi gerekmektedir. İşte bu zorlukların altından kalkabilmesi için insanın sabırla donanması gerekmektedir.

Bu sebeple Yüce Rabbimiz bizlere sabrı tavsiye etmektedir: “Ey iman edenler! Sabrederek ve namaz kılarak Allah’tan yardım dileyin. Şüphesiz Allah, sabredenlerle beraberdir.” (Bakara, 2/153)

Sabır başta peygamberler olmak üzere hak ve hakikat erlerinin en temel vasıflarındandır. Birçok ahlaki vasıf sabır sayesinde kazanılır; Müslümanca yaşamının gerekleri sabırlı olmaya bağlıdır. Nitekim Hz. Peygamber, “iman nedir” sorusuna “sabırlı ve hoşgörülü olmak” (İbn Hanbel, IV, 3861) cevabını vermiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Yanan kalbe
devâsın sen,

Bulunmaz bir
şifâsın sen,

Muazzam bir
sehâsın sen,

Dilersen rûnümâsın
sen;

Habîb-i
Kibriyâ’sın sen,

Muhammed
Mustafâ’sın sen;

Cemâlinde ferahnâk
et ki yandım yâ
Resûlallah!

Yamandede

HZ. PEYGAMBER DÖNEMİNDE ENGELLİ SAHABİLER

Sahabe arasında doğuştan âmâ olanların veya gözlerini hastalık ya da savaşta yaralanmalar sonucu sonradan kaybedenlerin sayısı hayli fazlaydı. Örneğin “Tercümânü’l-Kur’an” diye anılan Abdullah b. Abbas’ın ömrünün son demlerinde gözleri, görme yükünü kalbine emanet etmek zorunda kalmıştı. “Ümmetin büyük bilgini” olarak anılan İbn Abbas, bu hâliyle bile insanlara Kur’an ve sünneti öğretmek için elinden geleni yapmaktaydı.

Berâ b. Âzib, Câbir b. Abdullah, Kâ’b b. Mâlik, Ebû Süfyân, Sa’d b.

Ebû Vakkâs, Abdullah b. Ebû Evfâ, Abbâs b. Abdülmuttalib, Mâlik b. Rebîa ile Abdullah b. ez-Zübeyr’in annesi Esmâ da hayatlarının bir döneminde gönülleriyle gören güzide sahabilerdendi.

Hız. Peygamber, insanların sahip oldukları özürleri, onların bazı alanlarda güçleri nispetinde verebilecekleri hizmetin önünde bir engel olarak görmemişti. Onlara çeşitli kademelerde görev ve sorumluluk veren Rahmet Elçisi, bir ayağı aksayan Muâz b. Cebel’i Yemen’e zekât memuru ve kadı sıfatıyla göndermişti.

SÖZÜN ÖZÜ

Öteler öteler,
gayemin malı;
Mesafe ekinim,
zaman madenim.
Gökte saman yolu
benim olmalı;
Dipsizlik gölünde,
inciler benim.

Diz çok ey zorlu nefis,
önümde diz çok!
Heybem hayat dolu,
deste ve yumak.
Sen, bütün dalların
birleştiği kök;
Biricik meselem,
sonsuz varmak...

Necip Fazıl Kısakürek

VATAN SAVUNMASI

Vatan bir toplumun sahip olduğu en önemli değerlerdendir. Bağımsızlığın sembolü olan vatan sadece bir toprak parçası değildir. Vatan, üzerinde acı tatlı hatıraların yaşandığı, sevinçlerin ve üzüntülerin paylaşıldığı, bayrağımızın dalgalandığı, ezanımızın yankılandığı kutsal bir değerdir. Bu yüzden vatan savunması dinimizde de kutsal sayılmış, Hz. Peygamber Allah rızası için vatani savunmak üzere nöbet bekleyen gözü cehennem ateşinin yakmayacağını bildirmiştir. (Tirmizî, Fezâilü'l-Cihâd, 12)

Atalarımız, yeryüzünün en güzel, en bereketli topraklarını va-

tan olarak seçmişler, bu toprakları düşmanın çiğnemesine izin vermemişlerdir. Bu uğurda gerektiğinde savaşmışlar, mallarını ve canlarını seve seve feda etmesini bilmişlerdir. Milli şairimiz M. Akif Ersoy; “Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatani!” sözleriyle şehit kanlarıyla sulanan vatanımızın kıymetini iyi bilmemiz gerektiğini dile getirmektedir.

Aziz vatanımızda bağımsızca ve huzur içinde yaşamak, her türlü saldırıya karşı koyacak nitelikte güçlü ve etkin bir vatan savunması ile mümkündür.

SÖZÜN ÖZÜ

Bir gün yine doludizgin
atlarımızla

Yerden yedi kat arşa
kanatlandık o hızla

Cennette bu gün gülleri
açmış görürüz de

Hâlâ o kızıl hâtra
gitmez gözümüzde

Bin atlı akınlarda
çocuklar gibi şendik

Bin atlı o gün dev gibi
bir orduyu yendik

Yahya Kemal Beyathı

CUMHURİYET BAYRAMI

Türk milletinin engin ve zengin tarihinde bayram yapılmaya değer nice mutlu olaylar, nice büyük zaferler vardır. Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşu, yakın tarihimizin en kutlu olaylarının başında gelmektedir.

Türk milletinin genç - ihtiyar, kadın - erkek, şuurlu bir şekilde bütünleşip bütün güç ve imkânlarını birleştirmek suretiyle sağladığı bu büyük başarı, onun kendi kendini idareye ne derece layık olduğunu, dost-düşman herkesin gözleri önüne seren çetin bir imtihan olmuştur. Bu başarı sonucunda

cumhuriyet ilân edilmiş, millet kazandığı zaferi cumhuriyetle perçinlemiştir.

Cumhuriyet, yeni ve sağlam esaslarıyla Türk milletini emin ve metin bir istikbal yoluna koyduğu kadar; asıl fikirlerde ve ruhlarda meydana getirdiği güvenlik itibarıyla büsbütün yeni bir hayatın başlangıcı olmuştur.

Cumhuriyet idaresinde halkın iradesi esastır. Millet, iradesini yasalarda belirtilen yollarla kullanır. Millet, yönetimde doğrudan söz sahibi olarak kendi kendini yönetir.

SÖZÜN ÖZÜ

Üzerine dilenme
kapısını açan ölünceye
kadar hep muhtaç
kalır. Sen hırsı bırak da
padişahlık et. Tamahsız
kişinin başı dik olur.

Hayatında ekmeği
yenmeyen kimsenin
adı ölümünden sonra
anılmaz.

Altını görünce her şey
baş eğer, demir kollu
terazi de olsa.

Sadi Şirazi

Allah'ım! Bana öğrettiğin ilim ile beni faydalandır, bana fayda verecek ilmi bana öğret ve benim ilmimi arttır. Her hâl üzere Allah'a hamdolsun. Cehennem ehlinin hâlinden Allah'a sığınırım." (Tirmizî, Deavât, 130)

FİLİBELİ AHMED HİLMİ

Döneminin önde gelen fikir adamlarından biri olan Şehbenderzade Ahmed Hilmi, 1865'te Filibe'de doğdu. Burada başladığı öğrenimine İstanbul'da devam etti. Posta ve Telgraf Nezaretinde, ardından Düyun-ı Umumiyye Nezaretinde çalıştı. Görevli olarak gittiği Beyrut'ta Jön Türklerle temas kurarak Mısır'a kaçtı ve onların kurduğu Terakki-i Osmanî Cemiyeti'ne katıldı. Çaylak adıyla bir de mizah dergisi çıkardı. İstanbul'a döndüğünde tutuklanıp Fizan'a sürüldü. Sürgündeyken tasavvufa ve Senusilik hareketine ilgi duydu ve Arusiyye tarikatına girdi.

II. Meşrutiyet'in ilanından sonra yurda dönen Ahmed Hilmi, siyasetin yanı sıra kelim, felsefe, tasavvuf ve tarihle de meşgul oldu; ayrıca şiir, roman ve tiyatro eserleri kaleme aldı. Yazılarında sürekli Batı taklitçiliğine karşı çıktı, özellikle Tanzimat'la başlayan modernleşme hareketinin geleneksel Osmanlı-İslam kültür ve kurumlarıyla nasıl uyuşacağı üzerinde durdu. Dönemin hâkim felsefesi olan maddeciliği reddederek İslam felsefesiyle Batı felsefesi arasında uzlaşma yolları aradı ve 1914 yılında İstanbul'da vefat etti.

SÖZÜN ÖZÜ

Âlem bir deniz, sen bir
gemi; aklın yelkeni,
fikrin dümeni; kurtar
kendini, ha göreyim
seni!

İnsanoğlunun doğru
yaptığı tek şey, bir
şey bilmediğini itiraf
etmesi ve bu itirafı
onaylamasıdır.

Sıkıntı neşeden daha
fazla başkalarına
bulaşıcıdır.

Filibeli Ahmed Hilmi

“Allah’ım! Benim yaratılışımı güzel kıldığın gibi ahlakımı da güzelleştir...” (İbn Hanbel, I, 403)

MÂLİK B. NEBÎ

28 Ocak 1905’te doğan Cezayirli fikir adamı Mâlik b. Nebî, öğrencilik döneminden itibaren hayatını İslam dünyasının sömürge durumuna düşmesinin temel sebeplerini ve kurtuluş çarelerini tespit etmeye ve yazmaya adanmıştı. Müslümanların meselelerini bir medeniyet meselesi olarak gören Mâlik b. Nebî, bir milletin insanlık gerçeğini, medeniyeti kuran ve yıkan etkenleri doğru kavramadıkça kendi medeniyet problemini aşmasının da mümkün olmayacağını söyler.

Toplumsal ortamın özgür olması hâlinde yönetimin bu ortama yabancı şeyleri dayatamayacağını,

ancak ortam sömürge olmaya elverişli ise yönetimin sömürgeci olmasının da kaçınılmaz olduğunu düşünen Mâlik b. Nebî, dolayısıyla sömürgeciliği yerleştirenin siyasetçiler değil fertlerin bizzat kendileri olduğunu ileri sürer.

Mâlik b. Nebî, İslam dünyasındaki dikta yönetimlerini tarihten gelen bozuk mirasın bir sonucu olarak görürken dini bütün ıslah ve uyanış faaliyetlerinin temeli kabul eder. 31 Ekim 1973’te vefat eden Mâlik b. Nebî’nin ikazları ve tespitleri bugün için de geçerliliğini ve önemini korumaktadır.

SÖZÜN ÖZÜ

Gel demez isen
biz günahkâra,
Bir adım kâdir mi ki
yol vara,
Çâre yok olmasa
senden çâre,
Derdliyiz senden
umarız dermân.

Şu dem ki senden
bir hedâ geldi,
Feysi akdesten
âşinâ geldi,
Bir cefâsına
bin safâ geldi,
Derdliyiz senden
umarız dermân.

Niyâzi Mısıri

“Allah’ım seni zikretmek, sana şükretmek, sana güzelce ibadet etmekte bize yardım et.” (İbn Hanbel, II, 299)

FARKLILIKLARIMIZ ZENGİNLİĞİMİZDİR!

İslam dininde, ırkı, dili, dini ne olursa olsun yeryüzünün bütün insanları insanlık ailesine mensup olmaları yönüyle itibar sahibidir. Hiçbirimiz memleketimizi, ırkımızı, cinsiyetimizi, ailemizi kendimiz seçmedik.

Dillerimizin ve renklerimizin farklı oluşu Allah’ın takdiri ve varlığının kanıtları olduğu gibi nesebimiz de O’nun dileyip yaratmasıyla. Tercih imkânımızın olmadığı hususlar üzerinden birbirimize üstünlük kurmaya, tahakküm etmeye çalışmak, bu aidiyetleri bir itibar vesilesine dönüştürmek Kur’an-ı Kerim’e ve

Hz. Peygamber (s.a.s.)’in sünnetine aykırı düşmek demektir.

İnsanın değeri; etnik, dinî, mezhebî aidiyetlere bağlı olmadığı gibi kişinin cinsiyeti ya da sosyal statüsüyle de bağlantılı değildir. Kadın-erkek, genç-yaşlı, zengin-fakir, eğitilmiş-eğitimsiz her insan, insanlığı itibarıyla değerli ve saygındır. Nitekim Resûlullah, “Allah sizin dış görünüşleriniz ve mallarınıza bakmaz; bilakis kalplerinize ve amellerinize bakar.” (Müslim, Birr, 34) buyurarak onurun insanın görüntüsünde değil, özünde olduğunu vurgulamıştır.

SÖZÜN ÖZÜ

Hüznü bir zevk
edinenler yaşıyorlar
burada;

Kaldım onlarla bütün
gün bu güzel rü’yâda.

Öyle sinmiş bu vatan
semtine milliyetimiz;

Ki biziz hem görülen
hem duyulan
yalnız biz.

Mânevî çerçeve beş yüz
senedir hep berrak;

Yaşıyanlar değil Allâh’a
gidenlerden uzak.

Yahya Kemal Beyatlı

DIRİLTMEK DAHA KOLAY DEĞİL Mİ?

Öldükten sonra tekrar diriltileceğine inanmak zor gelir bazılarına. Çünkü kimsenin öldükten sonra tekrar dirildiğini bu dünyada görmemiştir. Fakat ondan daha inanılmaz şeyler gözümüzün önünde cereyan eder. Daha önce hiç var olmayan hayatlar yaratılır etrafımızda. Cansız tohumların, yumurtaların canlanışını görürüz. Bu işin nasıl olduğuna akıl erdiremesek de gördüğümüze inanırız. O kadar inanırız ki, apaçık bir mucize, bize sıradan bir iş gibi görünür.

Oysa en başta kendi yaratılışımız, en büyük mucize olarak önümüzde durmaktadır. Anne karnında

şekilden şekle girdik ve yaşayan, gören, işiten, konuşan, yiyen, içen, yürüyen, koşan, düşünen, gülen, ağlayan, öğrenen, gelişen bir varlık hâline geldik. Böyle bir varlığın ilk defa yaratılması, tekrar diriltilmemesinden daha zor değil midir?

“İnsan, bizim kendisini az bir sudan yarattığımızı görmedi mi ki, kalkmış apaçık bir düşman kesilmiştir. Bir de kendi yaratılışını unutarak bize bir örnek getirdi. Dedi ki: ‘Çürümüşken kemikleri kim diriltecek?’ De ki: ‘Onları ilk defa var eden diriltecektir...’” (Yâsin, 36/77-79)

SÖZÜN ÖZÜ

Tanrı'nın adı kerîmdir
lutfu çok
Adli vardır kullarına
zulmü yok

Kimsenin aybını
yüzüne urmaz ol
Sultân'dır hakkı
bâtıla vermez ol

Gerçi kullarından
gelir dâ'im hatâ
Kula Hak'dan erişen
lutfu atâ

Ey hoca bir dem
kulak ol aç gözün
Bilmeğe taleb edersen
kendi özün

Kaygusuz Abdal

“Rabbim! Bana ve anne-babama lütfettiğin nimete şükretmeye, razı olacağın işleri yapmaya beni muvaffak kıl. Benden gelecek nesli hayırlı eyle, pişmanlıkla dönüp senin kapına başvurmaktayım ve ben şüphesiz sana boyun eğenlerdenim.” (Ahkâf, 46/15)

ADALET TİMSALİ: HZ. ÖMER (R.A.)

Hiz. Ömer, Fil Vak'ası'ndan on üç yıl sonra Mekke'de doğmuş, Resûlullah'ın peygamberliğinin 6. yılında Müslüman olmuştur. Aşere-i mübeşşereden olan Hiz. Ömer (r.a.), Resûlullâh'ın (s.a.s.) vahiy katiplelerinden ve ona en yakın sahâbedendir. Öte yandan kızı Hafsa, Hiz. Peygamber'in zevcesidir.

Hiz. Ömer (r.a.), şûra meclisinde sunduğu isabetli görüşleriyle Hiz. Peygamber'in (s.a.s.) iltifatlarına mazhar olmuştur. Efendimiz, onun hakkında, “Allah, gerçeği Ömer'in lisanı ve kalbi üzere yarattı.”; “Muhakkak ki şeytan senden korkar, ey Ömer!” demiştir (Tirmizî, Menâkıb, 17).

Pek çok faziletiyle ashabın önde gelenleri arasında yerini alan Hiz. Ömer'in en meşhur lakabı “Farûk”tur (Hak ile batılı birbirinden ayıran). Adalet vasfıyla insanlık tarihine geçmiş olan Hiz. Ömer hakkında Hiz. Âişe'nin, “Ömer anılınca adalet anılmış olur, adalet anılınca Allah anılmış olur, Allah anılınca da rahmet iner.” dediği nakledilir.

Hiz. Ömer, Hiz. Ebû Bekir'in hilâfeti döneminde ona müşavirlik ve kadılık yapmış, onun vefatıyla Müslümanların halifesi olmuş, 23/644 yılında vefat etmiştir.

*Haya eden saklanır.
Saklanan kişi ise sakınır. Sakınan kişi de Allah tarafından korunur.*

Bir adamı övmek onu boğazlamaktır.

Şükür ile sabır binek hayvanı olsalardı hangisine önce bineceğimi kestiremezdim.

Hiz. Ömer

“Allah’ım! Kalbimde nur, gözümde nur, kulağımda nur, sağımda nur, solumda nur, üstümde nur, altımda nur, önümde nur var eyle, benim nurumu artır.” (Müslim, Müsâfirîn, 181)

İBADETLERDE İTİDAL

İslam, her konuda olduğu gibi ibadet hayatında da dengeli ve tutarlı davranmayı tavsiye eder. Dinimiz, güç yetiremeyecekleri işler ve ibadetlerle insanları sorumlu tutmaz. Bu çerçevede Rabbimiz Kur’an-ı Kerim’de kulları için zorluk değil kolaylık istediğini (Bakara, 2/185), hiçbir kimseye gücünün yettiğinden fazla yük yüklemeyeceğini (Mü’minûn, 23/62; Bakara, 2/286), herkesi ancak gücünün yettiği kadarıyla sorumlu tutacağını (En’âm, 6/152) beyan etmiştir.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) de, “Güç yetirebileceğiniz amel-leri yapmaya gayret ediniz.” (Ebû Dâvûd, Tatavvu’, 27) buyurmuştur. Eşi Hz. Âişe’nin hiç uyumadan namaz kılan bir kadını kendisine tanıtmaya üzerine de, “Olmaz ki! Gücünüzün yettiği kadar ibadet edin. Allah’a yemin olsun ki, Allah usanmaz da siz usanırsınız. Allah katında ibadetlerin en değerlisi, sahibinin devamlı yaptığıdır.” (Nesâî, Kıyâmü’l-leyl ve tatavvuu’n-nehâr, 17) diyerek insanları güç yetiremeyecekleri ibadetlere kalkışmamaları gerektiği konusunda uyarmıştır.

SÖZÜN ÖZÜ

Ey dipdiri meyyit!
“İki el bir baş içindir.”

Davransana ... Eller de
senin, baş da senindir!

His yok hareket yok,
acı yok... Leş mi
kesildin?

Hayret veriyorsun
bana ... Sen böyle
değildin.

Mehmet Akif Ersoy

“Ödül ve ceza gününün tek hâkimi. (Rabbimiz!) Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz.” (Fâtiha, 1/4-5)

TEKBİR

Esanın ilk kelimelerini, dört defa tekrar edilen “Allahu Ekber” ibaresi oluşturmaktadır. Tekbir, “Allah, en büyüktür!” demek suretiyle O’nu tazim etmektir. Büyük olanın, sadece ve sadece Allah olduğunu, O’ndan gayrısının büyüklük iddiasında bulunamayacağını haykırmaktır. Tekbir, Yüce Yaratıcı’nın tasavvur edilebilecek her şeyden ve herkesten daha ulu bir otorite olduğunu kabul etmektir. Hiçbir şeyin O’nun kudret ve tasarrufunun dışında kalamayacağını ilandır. Allah’ın tevhidini en veciz bir şekilde ikrardır.

Allah’tan başka kendini büyük gören ya da büyük görülen her şey

ve her bir kimsenin büyüklüğü görecelidir. Ayrıca, büyüklük olarak görülen her vasıf, o kişiye Allah tarafından bahşedilmiş bir nimettir. Bu bakımdan Yüce Yaratıcı’nın dışındaki her türlü büyüklük, kaynağını bir başka şeyden alır. Ve bu kaynak nihayeti itibariyle Allah’tır.

Öyleyse Allah’ın büyüklüğü dışındaki büyüklükler, var olabilmek için mutlak ekberiyetin Yüce Sahibi’ne muhtaçtır. Ezandaki tekbir, işte bu gerçeği “Allahu Ekber” nidasıyla yalın bir şekilde ortaya koymaktadır.

(Ömer Özpınar, Ezanı Anlamak, Ankara-2012, s.43-44)

SÖZÜN ÖZÜ

Nârı nurdan nuru
nârdan seçmedim
Ağyar benden
ben ağyardan geçmedim
Üzümden yapılmış
bade içmedim
Verd-i bezm-i vahdet
özünden içtim

Bildim hakikati
kalktım uykudan
Hu ismi zatından
zat ismi hudan
Sorsunlar Seyranî
içtiğim sudan
Ben lisan-ı Hakkın
sözünden içtim

Seyrani

“Allah ’ım! Yaptığım işlerin kötülüğünden de henüz yapmadığım işlerin kötülüğünden de sana sığınırım!” (Müslim, Zikir, 65)

KADER VE KAZA

Bir yaprak, yaprak oluncaya kadar büyür. Hangi bitkinin yaprağı ise onun şeklini alır. Orada durur. Sanki görünmez bir kalıp vardır; hücreler o kalıba dökülür, onun şeklini alır. Bir çiçek, çiçek oluncaya kadar büyür. Hangi bitkinin çiçeği ise, onun şeklini alır. Orada durur. O da görünmez bir kalıptan çıkmış gibidir. Şekiller bir plana göre belirmiş, boyalar o plana uygun şekilde sürülmüştür.

Bir yaprak veya bir çiçek gibi, bu âlemde her şey bir planla yaratılır, bir manevi kalıba dökülür. Zerreler, moleküller, hücreler tek tek sayılır. Miktarlar bir ölçü ile

belirlenir. Ölçü ve miktarlardan bir “kader” ortaya çıkar. Bu, her şeyin bütün incelik ve gizliliklerine nüfuz eden ve her şeyin her şeyle bütün ilişkilerini kuşatan sınırsız bir ilim ve iradenin eseri olan bir kaderdir.

Her varlık, kendisi için hazırlanan manevî kalıptan çıkmışçasına bir şekil ve ölçü içinde vücuda gelir. Bu manevî kalıba “kader” diyoruz. Kader, varlıkların hem mekân hem de zaman içindeki durumlarını kapsar. Kaderin belirlediği şeyin vücuda gelişi ise “kazâ” olarak adlandırılır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Fânî ömür biter, bir
uzun sonbahâr olur.*

*Yaprak, çiçek ve kuş
dağılır, târümâr olur.*

*Mevsim boyunca
kendini hissettirir vedâ;*

*Artık bu dağdağayla
uğuldar deniz ve dağ.*

*Yazdan kalan ne varsa
olurken haşır neşir;*

*Günler hazinleşir,
geceler uhrevîleşir.*

Yahya Kemal Beyatlı

“Rabbim! Girilecek yere doğrulukla girmemi, çıkılacak yerden de doğrulukla çıkmamı sağla, bana tarafından yardımcı bir güç ver.” (İsrâ, 17/80)

DİNDE AŞIRILIKTAN SAKINALIM

Hız. Peygamber (s.a.s.), ashabından, ibadetler konusunda aşırı gidenleri uyarılmış ve onlara her şeyi ölçülü yapan biri olarak kendisini örnek göstermiştir. “Ey İnsanlar, dinde aşırı gitmekten sakının! Çünkü dinde aşırılığa sapmak sizden öncekileri helak etmiştir.” şeklinde tavsiyede bulunmuştur. (İbn Mâce, Menâsik, 63) Buna rağmen ashabdan bazıları ibadete dalıp eşlerini ihmal etmişler ve aile yuvalarının dağılmasına doğru giden bir süreci başlatmışlardı.

Abdullah b. Amr b. el-Âs bu konuda en başta hatırlanan ör-

nektir. Resulullah, onu çağırıp uyarılmış ve yaptığı nafil ibadetleri azaltmasını istemiştir. Fakat bu nafil ibadetlere devam etmekte ısrar eden Abdullah, yaşı ilerleyip bunları yapmakta zorlandığında Resulullah’ın kolaylaştırıcı tavsiyesine uymadığı için pişmanlık duymuştur. (Buhârî, Savm, 54)

İbadetlerin maksadı, insanları güçleri yetmeyecek işlerle sorumlu tutarak zora sokmak ve güçsüz bırakmak değildir. Nitekim Allah insana gücünün yetmeyeceği hiçbir şeyi yüklemez. (Bakara, 2/286)

Gül açmaz, çağlayan
akmaz, İlâhî nûrun
olmazsa

Söner âlem, nefes
kalmaz, felek
manzûrun olmazsa

Firâk ağlar, visâl ağlar,
ezel mestûrun olmazsa

Cemâlinle ferah-
nâk et ki yandım yâ
Resûlallâh

Yamandede

“Allah’ım! Sana teslim olan bir kalp, doğru sözlü bir dil ve dosdoğru bir ahlak istiyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1872)

İMAM SERAHSİ TÜRBESİ

Hapishanelerde ve kuyularda talebeler, âlimler yetiştirerek en zor şartlarda dahi ilim tahsil edilebileceğini, ciltler dolusu kitaplar yazılabileceğini gösteren ve bunu 30 ciltlik el-Mebsût adlı eserini hapsedildiği kuyudan talebelerine yazdırarak ispat eden bir İslam âlimidir İmam Serahsî.

Maveraünnehir, İslam medeniyetinin merkezlerinden Özgen’de bulunan Hanefî fıkhnın önemli temsilcilerindendir. Fıkhn alanında kaleme alınan hemen bütün eserlerde Serahsî’nin genel çerçevesi ve nazariyeleri hep göz önünde bulundurulmuştur. Mekke’de doğup

Medine’de medeniyete dönüşen İslam nehri, Maveraünnehir’e ulaşınca cihanı kuşatan bir ummana dönüşmüş, bu coğrafyada yetişip feyz alan dervişler Anadolu’ya gelerek Anadolu’nun bağırmı İslam’a açmışlardır.

Karahanlılar Devleti’ne başkentlik yapan Özgen’de türbe inşa ettirilmesi fikri 2003’te düzenlenen bir sempozyum sonrasında İmam Serahsî’nin kabrinin ziyaret edilmesi üzerine kararlaştırılmıştır. Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından inşa edilen türbenin 8 Kasım 2012’de açılışı gerçekleştirilmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Sakarya, sâf çocuğu,
mâsum Anadolu’nun,

Divanesi ikimiz kaldık
Allah yolunun!

Sen ve ben, gözyaşıyle
ıslanmış hamurdanız;

Rengimize baksınlar,
kandan ve çamurdanız!

Akrebin kiskacında
yoğurmuş bizi kader;

Aldırma, böyle gelmiş,
bu dünya böyle gider!

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ın gazabından, kullarının şerrinden, şeytanların vesveselerinden ve (onların) bana uğramalarından Allah’ın tam kelimelerine sığınırım.” (Ebu Davud, Tıb, 19)

BİZİ ALLAH'A GÖTÜREN AYETLER

Evren, bize Allah’ı hatırlatan, onun hakkında bilgiler veren sayısız işaret, görüntü, mesaj ve sembollerle doludur. İçimizde yaşadığımız, tecrübe ettiğimiz olaylar ve durumlar da Yüce Allah’ın varlığına işaret eden ayetlerdendir.

Dolayısıyla Yüce Allah’ın sözlü ifadeler şeklinde insana ulaştırdığı kutsal metinler yanında tabiat, dünya ve insanın varoluş tecrübesi de aydınlatıcı ve yol göstericidir. Ancak kişinin Kur’an ve ‘kâinat kitabı’nın ayetlerini, delillerini kavrayabilmesi için aklını ve kalbini bunları anlamaya açması, onların izini sonuna kadar izlemeye hazır olması gerekir.

Kur’an’ın bütünü içerisinde ayrıntılı ve somut olarak açıklanan bu ayetler, yedi grupta özetlenebilir:

- İnsanın yaratılışı, biyolojik ve psikolojik yapısı, işlevleri,
- Hayvanların yaratılışı ve insanın hizmetine verilmesi,
- Yeryüzü ve şekillerinin bir düzen ve bütünlük içerisinde olması,
- Su ve suyun canlılığı sürdürmedeki temel rolü,
- Gezegenler ve gökyüzü yani uzay nizamı,
- Suyun kaldırma gücü ve bu sayede taşımacılık ve diğer işler için gemilerin yüzmeye ile ilgili ayetler.

“Dünya koşuyor”
söz mü? Beraber
koşacaktın;

Heyhat, bütün azmi
sen arkanda bıraktın,

Madem ki uyandın
o medid uykularından,

Bir parçacık olsun,
hadi, hiç yoksa,
kımlıdan.

Mehmet Akif Ersoy

“...Allah’ım, nefsimi takvasını ver, onu temizle, onu temizleyenlerin en hayırlısı sensin. Onun velisi (sahibi) ve mevlası (efendisi) sensin.” (Müslim, Zikir, Dua, Tevbe ve İstiğfar, 73)

ÇOCUKLARIMIZLA İMTİHAN EDİLİYORUZ

Dünya hayatı, acı-tatlı birçok yönüyle ebedi âleme geçişimizi sağlayan bir köprüdür ve imtihanlarla doludur. İmtihan unsurlarından birisi sayılan çocukların, hayatımızda ayrı yeri vardır. Çocuklar; göz aydınlığımız, sevincimiz, ümidimiz, dünya hayatının süsü, neşesi, yarınlarımızın mimarı ve imtihanımızdır. Yüce Allah “Bilin ki mallarınız ve çoluk çocuğunuz birer deneme aracıdır. Allah katında ise büyük bir mükâfat vardır.” (Enfâl, 8/28) buyurur.

İlgili ayetlerde çocukların “dünya hayatının süsü” (Kehf, 18/46) olduğu bildirilmiş, “mü’minleri, mal

ve çocuklarının Allah’ı anmaktan alıkoymaması istenmiş” (Münâfikûn, 63/9), “eşlerin ve çocukların bir kısmının insana düşman olabileceği” gerçeği hatırlatılmış, bunun bir imtihan aracı olduğu tekrarlanmıştır (Tegâbûn, 64/14-15).

Mü’minler Allah sevgisi ile servet ve evlât sevgisi arasında gerekli dengeyi kurmak, bunlara yönelik istek ve menfaatler ile Allah’ın emirleri çatıştığında O’na itaat etmek durumundadırlar. Mal ve evlat Allah yolunda değerlendirilirse, bu sayede hem dünya hem de ahiret hayatı mamur edilebilir.

Bir yükü atmış gibi
içimde bir hafiflik,

Oraya geçmek için
aşacağım bir eşik,

Bir lâhza tutacağım
bana uzanan eli.

Bir el gözlerimdeki
perdeyi sıyracak.

Onları bulacağım...
Ve annem şaşıracak:

“Oğlum! Ne kadar
da büyümüş ben
görmeyeli.”

Ziya Osman Saba

“Allah’ım! Müslümanlar olarak canımızı al, bizi Müslümanlar olarak dirilt, rezil olmadan ve fitneye uğramadan salih kullarının arasına dâhil eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

İLİM HER MÜSLÜMAN’A FARZDIR

Rabbimiz, kadın ve erkek kullarını emirlerine eşit düzeyde muhatap kılmış, Peygamberimiz de kadın erkek ayırt etmeksizin bütün mü’minlere eşit davranmıştır.

Resûlullah, ashabının sadece iman ya da ahlak eğitimine ağırlık vermekle yetinmemiş, okuma-yazma ve ilimle meşgul olma noktasında da onları teşvik etmiştir. Kendisinden öğrenilenlerin, başkalarına da öğretilmesini emir ve tavsiye ederken ya da âlimleri peygamberlerin varisleri kabul ederken cinsiyet ayırımına gitmeksizin bütün inananları muhatap almıştır.

Aynı şekilde Peygamberimizin, öğrenenin de öğretenin de ecir ve mükâfatta eşit paylara sahip olacağını (İbn Mâce, Sünnet, 17) ve insanların en hayırlıları sayılacağını (Buhârî, Fedâilü’l-Kur’an, 21) belirtirken de kadını erkekten ayırmayan kuşatıcı bir dil kullanması son derece dikkat çekicidir. Dahası toplumun her tabakasına mensup kadınların eğitimine önem veren Allah Resûlü sadece varlıklı ve hür kadınların değil cariyelerin de güzel bir eğitimden geçmesini istemiştir (Buhârî, Ehâdisü’l-enbiyâ, 48).

SÖZÜN ÖZÜ

Başarılı olmak ve yükselmek, sırf gayretin meyvesidir; gayret ise iradenin ifadesidir.

Çalıştığın bir iş üzerinde herhangi bir güçlüğü yenmeden bir adım bile gerileme ve bil ki yulgnlık maskeli bir tembelliktir.

Ali Fuat Başgil

“(Allah’ım!) Zenginlikle imtihan edilmenin kötülüğünden sana sığınırım. Fakirlikle imtihan edilmenin kötülüğünden de sana sığınırım.” (Buhârî, Deavât, 39)

DÜNYANIN ÖLÜMÜ: KIYAMET

Yeryüzü, üzerinde yaşayanların hepsini bağına basar. Hayatı tadan sonunda mutlaka ölümü de tadar. Sonunda, sıra, dünyanın kendisine gelir. O gün ne zaman, nasıl gelir bilemiyoruz. Fakat mutlaka geleceğini biliyoruz.

Yerin altında, kızgın kayalar ve erimiş madenler sürekli hareket hâindedir. Başımızın üstünde ise kozmik ışınlar ve göktaşları gibi, yeryüzünde canlıların bir an nefes almasına fırsat bırakmayacak şeyler uçuşup durmaktadır. Bütün bunların arasında binlerce yıldır yeryüzünde hayatın devam etmesi,

ancak özenli ve sürekli bir koruma sayesinde mümkün olmaktadır.

O gün koruma kalkacak, Sûr’a üflenecek. Sûr’un nasıl bir şey olduğunu bilenimiz, görenimiz, işitenimiz yok. Yalnız Kur’an’ın haberlerinden, ona bir defa üfürüldüğünde kıyametin kopacağını, tekrar üfürüldüğünde de ölülerin dirilip haşir meydanında toplanacağını öğreniyoruz. Yeryüzünü halı gibi silkeleyecek en büyük depremler bile o günün olayları yanında bir çatap at eğlencesi hükmünde kalacak. Her fâni gibi, bu fâni dünya da bir gün ölecek ve onun ölümü “kıyamet” şeklinde vuku bulacaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

Dünya koşuyorken
yolun üstünde
yatılmaz;

Davranmayacak
kimse bu meydana
atılmaz.

Müstakbeli bul, sen de
koşanlarda bir ol da.

Mazîyi, fakat, yıkmaya
kalkışma bu yolda.

Ahlafa döner;
korkarım, eslafa
hücumu:

Mazîsi yıkık milletin
âtîsi olur mu?

Mehmet Akif Ersoy

“Ey Rabbimiz! Sen rahmetin ve ilminle her şeyi kuşattın. Tövbe edenleri ve yolundan gidenleri bağışla, onları cehennem azabından koru!” (Mü’min, 40/7)

ÇOCUKLARIMIZ

Tertemiz özümüz, kirlenmeyen yanımız, yeniliklere, keşiflere açıklığıyla bir kaşif, baktıklarının ardındaki sırları keşfetmeye çalışmasıyla bir bilge, kendimizi bakıp düzeltereğimiz temiz bir aynadır çocuklarımız... Medeniyetimizin, dinî hassasiyetlerimizin mirasçıları, mimarlarıdır...

Peki iletişim çağının zedelediği temiz çocuk fitratını özüne nasıl döndüreceğiz? Bencilleştirdiğimiz, dimağlarını kirlettiğimiz çocuklarla medeniyet rüyası görebilir miyiz? Evet! Nasıl mı? Onları mahkûm ettiğimiz elektronik aletlerden kurtarıp kainatın seslerine ku-

laklarını açar, ellerini kollarını kirlitmelerine izin verir, yağmurda ıslanmalarına müsaade edersek kaf dağını hatırlatır, yıldızlı göğün perdelerini tekrar açar, masalların, hikayelerin renkli dünyalarıyla yeniden tanıştırsak, onların özlerine dönmesi, biz büyüklerin yeniden medeniyet rüyası görmesi o gün mümkün olacaktır elbet.

Bu hususta gelişme çağındaki çocukların duygu ve düşünce dünyasına, anlama ve kavrama becerilerine seslenen çocuk edebiyatı, çocuk eserleri en büyük yardımcımız olacaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

Dostluğun en alt seviyesi fazla olan malından vermektir; ortası, ha dostum ha benim demektir; alâsı, kendi açlığı pahasına dostu doymaktır.

Bazı köleler ilim sayesinde hür olmuşlardır. Bazı hür kimseler de cehilleri sebebiyle köle olmuşlardır.

Mehmet Zahid Kotku

“Allah’ım! Senin iznin ve yardımınla sabahladık ve akşamladık. Yine senin izin ve yardımınla yaşar ve ölürüz. Sonunda dönüş yalnız sanadır.” (Ebu Davud, Edeb, 110)

KONUŞMAK AMA NASIL

Hiçbir sebep yokken ona gelişigüzel içimi dökmeye başladım. Tuhaflı şu oldu ki o da aynı durumdaydı. Artık hangimiz konuşacağız diye birbirimizden fırsat kolluyorduk. Öyle bir an geldi ki, ağızlarımızı birbirine çarptığımızı, söylediklerimizin bu çarpmalardan çıkan sesler olduğunu sanmaya başladım. O zaman birden sustum. O da sustu. Sanki söyleyecek bir şeyimiz kalmamıştı.

İnsan dostlarıyla konuşmaya daldığı bir zamanda kendini yoklamalı ve sormalı: Neden bahsediyoruz, bunların dünyaya veya ahirete bir yararı var mı? O zaman frene

basmalı. Hafifçe toslamak ve neşeli havayı dağıtmak pahasına. Ve sözü isteyerek yararlı bir mecraya akıtmalı. Bir ayet, bir hadis, bir ibadet hatırlanmalı ve başkalarına da hatırlatmalı. Ta ki zaman öldürmek yerine zamanı diriltmek, alışkanlık hâline gelsin.

Diline bir düğüm at ve otur dinle. Gıybet ve dedikodu, münakaşa ve tartışma, suizanlarla dolu söz varsa ya durma ayrıl ya da engelle. Susmakla konuşmak arasında nasıl ince çizgiler, hassasiyetler var. Bakarsın konuşmak şeytandan, bakarsın susmak.

(C. Zarifoğlu, Bir Değirmendir Bu Dünya, sayfa 56)

SÖZÜN ÖZÜ

Nâdân ile sohbet
etmek güçtür bilene
Çünkü nâdân ne gelirse
söyler diline

Hakk, kulundan
intikamın,
gene kul ile alır
Bilmeyen ilm-i ledünnî,
ânî kul etti sanır

Ne denli cehd edersen
bir murade
Nasib olmaz
mukadderden ziyade

Lâedri

MAVİ GEZEĞEN

“Gökyüzünü korunmuş bir tavan kıldık.” (Enbiyâ, 21/32)

“Yaratıldığım gün, iki refakatçi melek, beni Güneş Sistemi’ndeki tüm gezegenleri rahatlıkla görebileceğim bir yere götürselerdi, ‘Bak işte bunlar gezegen. Sen bu gezegenlerin birinde yaşayacaksın ama hangisinde yaşayacağına kendin karar vereceksin. Haydi bakalım seç birini!’ deselerdi durur; bir süre uzayın karanlık denizinde yüzen gezegenlere bakar, her birini tek tek süzdükten sonra da ‘Şu mavi olanı seçtim.’ derdim...

Diğerleri taş gibi, kaya gibi, ateş gibi cansız duruyorlar. Oysa şu ma-

viş olanda kıpır kıpır bir şeyler var. Pek bi ferah, pek bi sevimli, sanırsın canlı! Dikkat ettim de, üzerindeki şu mavilik hareket ediyor. O beyaz beyaz lekeler yüzüyor ya da uçuyor sanki...

Melekler herhâlde bana şöyle derlerdi: ‘O seçtiğin gezegenin adı Dünya’dır. Bu Güneş Sistemi’nde hatta bu galakside, Allah’ın senin için yarattığı yegane yuva orasıdır. Çünkü sadece onun üzerinde tam yedi ayrı kattan oluşan korunmuş bir tavan vardır!’

(Özkan Öze, Büyük Karanlığın Sırrı, DİB Yayınları, s. 46-47)

SÖZÜN ÖZÜ

Doğrusuna gidegör
bu yolların
Geçegör sarpını
yüce bellerin
Dünyâ zindândır
mü’min kulların
Zindânda olan kul
âsân eğlenmez

Sen ey gâfil ne sandın
rûzigârı
Durur mu anladın
tâze bahârı
Yükün yiynildigör
evvelden bâri
Yoksa yolcu gider
kârbân eğlenmez

Aziz Mahmûd Hüdâyî

“Ey insanların Rabbi! Rahatsızlığı gider! Şifa veren sensin. Senin vereceğin şifadan başka şifa yoktur. Öyle bir şifa ver ki ardında hiç hastalık izi bırakmasın.” (Müslim, Selâm, 47)

İSLAM GÜVEN DİNİDİR

İslam’da toplumun güven, huzur ve mutluluğunu ayakta tutan değerlerin tamamı emanet olup bunları dikkatli bir şekilde korumak gerekir. Buna göre fertler ve topluluklar, dinin ve milletin zararına işler yapamazlar, yapmamalıdır.

Komşuların, iş ortaklarının, aynı çarşığı paylaşan esnafın, aynı havayı teneffüs eden köylünün, şehirlinin, aynı mahalleyi paylaşanların (mahallelinin), aynı ülkeyi paylaşan millet fertlerinin huzur ve güvenin kaynağı olan ülfet ve sevgiye dayalı ilişkiyi terk ederek güvensizlik ve

huzursuzluk üreten husumet ilişkilerine fırsat vermesi de emanete aykırıdır. Peygamber Efendimiz, bütün bu söylenenleri şu veciz ifadesinde özetlemiştir: “İmanlı kişi, emaneti korur; iman, emaneti gözetmeyi gerektirir; emaneti gözetmemek, korumamak ise münaflıklık belirtisidir.” (Buhârî, İmân, 24)

Her bir mü’minin canı, malı, önce kendine sonra başkalarına emanettir; dolayısıyla iman sahibi kişi, kendi canını, malını koruduğu gibi başkalarının canını ve malını da korumakla yükümlüdür.

SÖZÜN ÖZÜ

Yağız ath süvari,
koştur, atını, koştur!

Sonunda kabre çıkar
bu yolun kıvrımları.

Ne kaldırımlar kadar
seni anlayan olur...

Ne senin anladığın
kadar, kaldırımları.

Kaldırımlar, içimde
yaşamış bir insandır.

Kaldırımlar, içimde
kırılan bir lisandır.

Necip Fazıl Kısakürek

KOMŞU KOMŞUNUN KÜLÜNE...

Hız. Peygamber komşuya iyilik yapmayı Allah’a ve ahiret gününe imanın bir gereği olarak anmıştır. (Müslim, İmân, 136) Öte yandan “Sana komşu olanlara güzel davran ki Müslüman olasın.” (İbn Mâce, Zühd, 24) ve “Komşuna iyilik yap ki mü’min olasın.” (Tirmizî, Zühd, 2) buyurmuş olması da dikkat çekicidir. Müslümanlığın ölçüsü, imanın kuvveti âdeta komşuya iyilikle ölçülmüştür.

Komşuyla iyi ilişkilerin sürdürülmesi, komşuya eziyet edilmemesi, güven verilmesi, alışverişlerde komşunun öncelik hakkına riayet edilmesi, kapısı en yakın komşudan başlanarak bir tas çorba bile olsa

ikram edilmesi gibi davranışların her biri, komşuya iyilik kapsamındadır.

Cebrail (a.s.)’in komşu haklarından çokça bahsetmesi üzerine Peygamber Efendimizin neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacağını sandığını söylemesi (Tirmizî, Birr, 28) başlı başına yeterlidir komşunun komşu üzerindeki hakkını anlamaya. Kişinin, komşusuyla ilişkilerine bir de bu açıdan bakması gerekir. Komşuluk ilişkilerinin gittikçe zayıfladığı modern zamanlarda hiç olmazsa bir güler yüz, bir selam esirgenmemelidir.

“Mü’min, neşesi yüzünde ve üzüntüsü kalbinde, göğsü en geniş, nefsi en hakir olandır. Büyüklenmeyi hoş karşılamaz; şöhretten nefret eder. Üzüntüsü uzun, endişesi uzak, suskunluğu çok, vakti doludur. Çok şükreden, çok sabredendir.”

Hız. Ali (r.a.)

“Allah’ım! Cehenneme götüren fitneden, cehennemden azabından, zenginliğin ve fakirliğin şerrinden sana sığınırım.”
(Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

MUCİZELER FABRİKASI

“Ölü toprak kendileri için bir ayettir; biz onu dirilttik, ondan taneler çıkardık, böylelikle ondan yemekte-dirler.” (Yâsîn, 36/33)

“Bir fabrika düşünün, yüz binlerce farklı renk, şekil ve tatta milyarlarca şekerleme üretiliyor olsun. Aynı fabrikada bir yandan da en ciddi hastalıklara şifa verecek yüz binlerce çeşit ilaç üretilsin. Aynı fabrika bütün bu işleri yaparken arada çok acayip lezzetli gazozlar da yapıversin...

Böyle bir fabrika olur mu dersiniz? Bana göre olmaz! Çünkü bütün bu işler için bambaşka işçiler, ma-

kineler, hammaddeler gereklidir... Ama toprak fabrikasında bundan çok daha imkânsız şeyler olur. Toprağa bir kiraz çekirdeği düştüğünde ondan bir kiraz ağacı çıkar. Aynı toprağa bir elma çekirdeği düştüğünde ise bir elma ağacı...

Rabbimizin, ayaklarımızın altına serdiği bu muhteşem fabrikaya, hangi tohum, çekirdek, fidan girse ihtiyacı olanı bulur ve Allah onun hücrelerine hangi genetik kodları hangi şekilde yazmış ise, öyle büyür serpilir...”

(Özkan Öze, Mucizeler Fabrikası, DİB yayınları, s. 17-20)

SÖZÜN ÖZÜ

Âlem-i ervahta
ruhlara Mevlâ
Ten mülkün vermedi
ahd ü amansız
İkrâr-ı ezelde
duranlar hâlâ
Mü’min-i kâmindir
şeksiz gümansız
Cahilin rüyası
hayra yorulmaz
Tecellinin cilvesinden
sorulmaz
Eğri okla
doğru nişan vurulmaz
Doğru ok atılmaz
eğri kemansız
Seyrani

“Allah’ım! Ayakta iken beni İslam ile koru, otururken beni İslam ile koru, uyurken beni İslam ile koru, hakkımda hiçbir düşman ve hasetçinin isteğini yerine getirme.” (İbn Hibban, Ed’ıye, No: 934)

MEVLİD-İ NEBİ

*Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl,
Muhammed’siz muhabbetten ne hâsıl*

Bu veciz ifadeler, Efendimiz’i (s.a.s.), ne kadar da güzel anlatıyor. O, rahmet ve merhamet peygamberidir; canlı cansız her varlığa rahmet olarak gönderilmiştir. Yeter ki diller, gönüller ona yönelsin.

Rabbimiz, insanlığa hayatın anlamını, imtihanın esrarını onunla hatırlatmıştır. Efendiler Efendisi, insanlığı bir olan Allah’a inanmaya, hayatı kulluk, samimiyet, sadakat, doğruluk gibi yüce değerlerle tezyin etmeye çağırmıştır. Onun dünyaya gelişi; ölüme hayat, zulme adalet,

cehalete bilgi, vahşete merhamet, düşmanlığa barış olmuştur. Karanlıklar içerisinde kaybolmuş insanlık, onun rehberliğiyle yeniden yolunu bulmuştur. Dünyanın karmaşasında katılaştan kalpler onun şefkat pınarlarıyla yumuşamıştır.

Peygamberimiz, getirdiği prensipleri bizzat yaşayarak hepimize örnek olmuştur. Bize düşen vazife, o prensiplere sınıksız sarılarak hayatımıza yön vermektir. Böyle olduğu takdirde her mevlid, bizim için Efendimizle ve onun hayat dolu mesajlarıyla yeni bir buluşma olacaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Nagehân bir ün işitti
kulağım
Ol zamandan bilmezem
sağım solum*

*Ya Muhammed
deyuben çağırdılar
Bir seda birden
yüreklər deldiler*

*Ol zamandan bilmezem
kim nolmuşam
Ol adın ismine
aşık olmuşam*

*Yüreğim içinde
eridi yağım
Aşık oldu görmeden
bu kulağım*

Süleyman Çelebi

“Rabbimiz! Bize katından rahmet gönder ve bize içinde bulunduğumuz durumdan bir çıkış yolu göster!” (Kehf, 18/10)

MASUMİYETİN SEMBOLÜ ÇOCUKLAR

Çocuklar masal severler. Hem de çok. Çocukları, nasıl desem, taa çocukluğumdan beri severim ben. Hile hurda, yalan dolan çok mu tedirgin ederdi beni? Başka bir sebebi mi vardı? Çocukların saf ve günahsız hâllerine hayranlık duyardım. Toplardım çocukları başıma ve onlara o anda imal edilmiş “dünyanın en aktüel” masallarını anlatırdım. Hele kahramanlarını da orada bulunan çocuklardan seçer ve onların özelliklerini kullanırsanız çok ilginç olur.

Çocuklarla bu şekilde dostluk, aslında bir kaçıştı benim için. Sanırım realite, iş hayatındaki, daha çok da

politik hayattaki acılıklar, acımasızlıklar, bağınazlıklar, iş hayatındaki yolsuzluklar, şunlardan bunlardan hep çok ürkütüm. Hep o bozulmadan bir yerlerde durduğunu vehmettiğim safiyeti, Peygamberimizin (s.a.s.) mü'minlere ve tüm insanlara emrettiği hasletleri, gözü pekliği, doğruluğu, inceliği bulmaya çalıştım. Onun özünü bulmak istedim.

Bozulan dünya, hatta o zamanlar biz çocuklar arasındaki samimiyetsizlik, laubalilikler, zevksizlikler, kabalıklar, düşmanlık duyguları gibi vakıalar beni korkunç tedirgin ederdi.

(C. Zarifoğlu, Konuşmalar, sayfa 63)

SÖZÜN ÖZÜ

“Akıllı ve uyanık bir kimse isen dünyaya gönül bağlama. Şeytan seni kandırıp dünyaya meylettirirse seni emri altına almış demektir. Bundan sonra felaketten felakete sürüklenirsin de haberin olmaz.”

Ahmed Yesevî

“...Allah’ım! Ey Rabbimiz ve ey her şeyin Rabbi! Beni ve ailemi dünya ve ahirette her an sana ihlasla bağlı kıl. Ey yücelik ve ikram sahibi!...” (Ebû Dâvûd, Vitr, 25)

İSTİŞARE: İŞLERİMİZİ DANIŞARAK YAPMAK

İnsanlar birbirlerine muhtaçtırlar ve bir arada yaşamak durumundadırlar. Bu gerçek, ihtiyaçlarımızı karşılama da birbirimize yardımcı olmayı gerektirdiği gibi, yapacağımız işlerde de birbirimize danışmayı gerektirir. “Danışan dağlar aşmış, danışmayan düz ova da şaşmış.” sözü bu gerçeğin bir ifadesidir.

İstişare ve danışma Şûrâ suresi 38. ayette mü’minlerin bir özelliği olarak zikredilir. , Böylece, toplumsal meselelerde fikir alışverişinin önemi vurgulanarak birlik, beraberlik ve dayanışmanın tesis edilmesi amaçlanmaktadır. Çünkü

bir arada yaşamak aynı zamanda birbirimize karşı sorumluluklarımıza, hak ve hukuka riayet etmemizi gerektirir.

“İş konusunda onlarla istişare et.” (Âl-i İmrân, 3/159) ayetinde de işaret edildiği üzere aile hayatında, iş hayatında ve benzeri durumlarda bir karar alırken insanlarla istişare edip onların görüşlerine değer vermek, toplumsal hayatın bir gereği olduğu gibi isabetli kararlar almamızı da sağlayan bir davranıştır. İstişare aynı zamanda kişinin yumuşak kalpli ve alçak gönüllü oluşunun da bir göstergesidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Aradım nice yıl
kevn ü mekânı.
Bulunmadı anın
nâm u nişânı,
Aceb nice bulur
isteyen anı,
Haber ver bize
cânân illerinden.

Seherde açılan
güllerde midir
Yâhut efgân eden
dillerde midir,
Akan suda esen
yellerde midir,
Haber ver bize
cânân illerinden.

Niyâzi Mısıri

“Ey Rabbim! Gerek bana gerekse anne-babama verdiğin nimete şükretmeye ve hoşnut olacağın iyi işler yapmaya beni muvaffak kıl. Rahmetinle beni iyi kullarının arasına kat!” (Neml, 27/19)

CENNET HANIMLARININ EFENDİSİ: HZ. FÂTİMA (R.ANHÂ)

Hiz. Fatıma, Peygamber Efendimizin (s.a.s.) en küçük kızıdır. Künyesi “Ümmü Ebîha” (babasının annesi) idi. Onun için “Zehra” (beyaz ve aydınlık yüzlü) ve “Betül” (iffetli kadın) lakapları kullanılmıştır.

Hicretin 2. yılında (624) Hiz. Ali ile evlenen Hiz. Fâtıma, hicri 3. yılda Hiz. Hasan’ı, bir yıl sonra da Hiz. Hüseyin’i dünyaya getirdi.

Resûlullâh’ın (s.a.s.) terbiyesiyle yetişen Hiz. Fâtıma (r.anhâ), onun hem haya ve edep gibi özelliklerine hem de konuşma tarzından yürüyüşüne kadar birçok vafına sahipti. Bu güzel vasıfları sebebiyle

Resûl-i Ekrem, Fâtıma’yı görünce sevinir, kendisini ayakta karşılar, öper ve ona iltifat edip yanına oturturdu. Hiz. Peygamber sefere giderken aile fertlerinden en son Fâtıma ile vedalaşır, seferden dönüşte de ilk olarak onunla görüşürdü. Hiz. Peygamber (s.a.s.) onun hakkında, “Bana melek gelerek Fâtıma’nın cennetliklerin hanımefendisi olduğunu müjdeledi.” demiştir. (Hâkim, III, 151).

Hiz. Peygamber’e çok düşkün olan Fâtıma, babasının vefatından dolayı çok sarsılmış; yaklaşık altı ay sonra 11 yılında (632) vefat etmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Ne efkâr ki bu Hak’tan
masivâdir
Hüdâ hakkı için onlar
hep hevâdir
Bu dünyaya nice gönül
veresin
Gönül kim onunla
aşınadır
Hüdâ’dan gayrısın
sevda edinme
Hatadır ey gönül gayet
hatadır
Başın kavgadadır
sultan isen de
Huzur onun kim
âlemde gedadır
Emir Ahmed Buhari

“Rabbimiz! Günahlarımızdan ve işimizdeki aşırılıklardan ötürü bizi bağışla, sebatımızı arttır, kâfir topluluğa karşı bize yardım et!” (Âl-i İmrân, 3/147)

GELİN GÖNÜLLER YAPALIM

Mü'minin en hayırlı amellerindedir gönüller yapmak. Yaralara merhem, dertlere derman olmak için koşmak. Aldırmazlık, vurdumduymazlık mü'min ahlakı olamaz. Bir garip görünce duraklayabilmek, yoksulu görünce kucaklayabilmek, ağlayanla oturup ağlayabilmek bize insan oluşumuzu bir kere daha hatırlatacaktır.

Sevgili Peygamberimizin buyurduğu gibi bir yarım hurma veya bir güzel sözle bile olsa bir gönül yapabilmek ateşten korunmaya vesiledir. (Müslim, Zekât, 68) Bazen bir gülümseme yeter bir gönül almak için. Bazen bir selam, iki kelamla

fethedilir bir yürek. Kimi zaman bir yetime kucak açmak, başını okşamakla yapılır gönül.

Bir bayram sabahı Medine sokaklarında, ağlayan bir yetim çocuğa Rasulullah Efendimizin kucak açtığı, akan gözyaşını dindirdiği, yüzünü güldürdüğü gibi. Bir tatlı sözdür bazen bir gönlü mest eden ya da bir dua yürekten gelen. Kimi zaman bir hatayı örtmek, bir suçu affetmek, bir küslüğü bitirmekle kazanılır gönül. Kula düşen gönül yapmanın kıymetini bilmek, yarattıklarına iyilikte bulunarak Yaratanın hoşnutluğunu kazanabilmektir.

*Kalbin öldüğünün
alametlerinden biri
de, insanın kaçırdığı
iyiliklere üzülmemesi,
yaptığı kötülüklerden
dolayı pişmanlık
duymamasıdır.*

*Hak etmediğin hâlde
övüldüğünde, sen de
hemen hak ettiği ve
lâayık olduğu şekilde
O'nu öv.*

Atâullah İskenderî

“Allah’ım! Gidip ebedî yaşayacağım ahiret hayatımı benim için hayırlı eyle. Hayatımda her türlü hayrı ziyadesiyle ih-san eyle. Ölümümü de her türlü şerlerden muhafaza eyle.”
(Müslim, Duâ, 71)

ÖĞRETMENLER GÜNÜ

Bir toplumun dünya sahnesin-deki devamlılığı kuşkusuz gelecek nesillere verdiği önemle ölçülür. İşte bu nesilleri yetiştirme, dolayısıyla toplumu imar etme mühendisliği, insana inanma sanatıdır öğretmenlik.

Öğretmen öğrencisine inanır. Öğrencisi ise öğretmeninden öğrendiği kıymetli bilgilerle gelişir, serpilir ve yarınlara için söz sahibi olur. Unutmamak gerekir ki bir toplum öğretmensiz bir hiçtir. Dünya tarihinde adından söz ettirmiş her kim varsa bir öğretmenin öğrencisidir. Adından söz ettiren herkesi bir öğretmen eğitmiştir.

Herkesi... İyi kötü herkesi... Öyleyse öğretmen çok önemlidir.

Öğrencisine sevgi ile yaklaşmalıdır her şeyden önce öğretmen. Sevginin kendisini öğretmelidir. “Yaratılanı, Yaratandan ötürü sevmeyi” öğretmelidir ki sevginin her şeyin üstünde olduğunu öğrenmelidir öğrenci. Sonra saygıyı sonra hoşgörüyü sonra yardımlaşma ve paylaşmayı öğrenir öğrenci öğretmeninden.

Gönül işidir öğretmenlik. Gönülündeki güzel hasletleri başka gönüllere aktarma işidir. Başka gönülleri de şenlendirme işidir.

SÖZÜN ÖZÜ

İnsan oldur
ol bu hâli fikr ede
Bile özün
Allah’ına şükr ede
Cem ede akln bile
kend’özünü
Gaflet uykusundan
aç gözünü
Bu sarây nakşına
gönül vermeye
Hakk’ı bile özün
arada görmeye
İnsân oldur ol
Hakk’a teslim ola
Nefsi zâlim olmayıp
mazlûm ola
Kaygusuz Abdal

“Rabbim! Tövbemi kabul et, günahımı temizle, duamı kabul buyur, delilimi sabit kıl, dilimi doğru yap, kalbime hidayet ver, göğsümün kin ve hasedini çıkar.” (Tirmizî, Deavât, 114)

ŞİDDET ZULÜMDÜR!

Şiddet, güç ve baskı uygulayarak insanların bedenî ve ruhî açıdan zarar görmesine neden olan bireysel ve toplu hareketlerin tümüdür.

İnsanlık tarihi kadar eski bir olgu olan şiddetle insanın yolları farklı zaman ve mekânlarda keşmiştir. Ancak günümüzde dünyanın her bir bölgesinde yaşanan farklı türlerdeki şiddet olaylarına bakıldığında bugünün en önemli ve öncelikli sorununun şiddet olduğu görülecektir.

İnsanlık; bugün fiziksel, psikolojik, sosyolojik, siyasal, kültürel, ekonomik, sözel, cinsel ve diğer

pek çok yönden şiddet sarmalına alınmış durumdadır. Ailede aile üyelerinin birbirlerine uyguladıkları şiddet; kadına, çocuğa, yaşlıya uygulanan farklı şiddet türleri; toplumda savunmasız insanlara ve engellilere yönelik şiddet uygulamaları; hayvanlara ve tabiata karşı yapılan tahribat; törenin, terör ve anarşinin şiddeti insanı kuşatmış hâldedir.

İslam inancında şiddet, zulüm kavramıyla ifade edilir. Dinimizde her türlü şiddet yasaklanmıştır. Şiddet nereden gelirse gelsin bir insanlık suçudur.

Eğer doğru yoldan
taşra gitdimse
Efendim Sultanım
estağfirullah
Rızana muhalif
her ne etdimse
Efendim Sultanım
estağfirullah

Kulun işi sehv ü
gaflet ü nisyân
Efendi'den afv ü
rahmet ü gufrân
Yine senden olur
her derde derman
Efendim Sultanım
estağfirullah

Aziz Mahmud Hüdayî

“Ey gökleri ve yeri yaratan! Dünyada da ahirette de beni yöneten, himaye eden sensin.” (Yûsuf, 12/101)

İBNÜ'L-CEZERÎ

Ebu'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Alî el-Cezerî, Cezireli dedesine nispetle İbnü'l-Cezerî ismiyle bilinir. 1350 yılında Şam'da doğan İbnü'l-Cezerî, ilk dinî eğitimini babasından alır. Hafızlığının ardından dönemin ve bölgenin önemli ulemasının rahle-i tedrisinden geçer. Fasîh ve belîğ ifade gücüyle genç yaşlarından itibaren dikkat çeker ve çocukluk dönemi haricinde neredeyse ömrünün tamamını ilim yolculuklarında geçirir.

Yıldırım Bayezid, Niğbolu Savaşı'nda onu danışman olarak yanında götürür. Bursa'da en-

Neşr fi'l-Kırââtî'l-Aşr ile Tayyibetü'n-Neşr eserlerini kaleme alır. Ankara Savaşı'nın ardından kendisini esir olarak yanına getiren Timur, ona hürmette kusur etmez ve kendisini Keş şehrinde yaptırdığı büyük medresenin ilk müderrisi olarak görevlendirir.

Bütün ömrünü kırâat ve ilme vakfeden İbnü'l-Cezerî, 1429 yılında Şiraz'da vefat eder. Cenazesine âlim, idareci ve halktan oluşan büyük bir kalabalık katılmış, naaşı Şiraz'da kendi yaptırdığı Dâru'l-Kur'an'ın bahçesine defnedilmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

*Bu tevhîde ikrâr ile
Tevhîdi yetmez kişinin
Nehy olunan inkâr ile
Tevhîdi yetmez kişinin*

*Var amel eyle cân ile
Küfür biter imân ile
Tilâvet-i Kur'ân ile
Tevhîdi yetmez kişinin*

*Dilin hakkı zikreylese
Ni'metine şükr eylese
Özün hakkı fikr eylese
Tevhîdi yetmez kişinin*

Ümmî Sinân Halveti

“Allah’ım! Kıyamet gününde cennet, korku gününde güven istiyorum. Allah’ım! Verdiğin ve vermediğin şeylerin şer-rinden sana sığınıyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

HAKLININ YANINDA YER ALMAK

İnsanın kendisine, ailesine, yaşadığı topluma karşı sorumlulukları vardır. Toplumun her türlü fitne, fesat ve kargaşadan uzak kalması için herkes üstüne düşen görevi yerine getirmeli, haklının yanında ve hakkın tarafında yerini almalıdır.

Haklının yanında olmayan kimse, her şeyden önce kendisine kötülük yapmıştır. Çünkü böyle yapmakla haksıza yardım etmiş, onu haklı göstermiş ve haklı kimse-nin de hakkını zayı etmiş ve vebale girmiştir.

Peygamber Efendimiz, kötülük-lere iyilerin müdahale etmediği takdirde gelecek olan fitne, anarşi

ve tefrikanın iyi kimseleri de etki-leyeceğini, yani bundan herkesin zarar göreceğini bildirmektedir (Tirmizî, Fiten, 9).

Güçlünün haklı değil, haklının güçlü olduğu bir sosyal ilişkiler anlayışını öngören İslam dini, kul haklarına tecavüze asla prim vermez. Bizler doğrunun ikâmesine çalışsak da kıyamet gününde haklar sahiplerine mutlaka öde-necektir (Müslim, Birr, 60).

Bize düşen, doğrunun yanında olmak, ayeti kerimede bildirildiği gibi, aleyhimize de olsa haktan ayrılmamaktır (Nisâ, 4/135).

SÖZÜN ÖZÜ

O yüz, her hattı tevhid
kaleminden bir satır;

O yüz ki, göz değince
Allah hatırlatır...

Allah dostu odur ki
nefsine tek pay biçmez,

Kırk yıl bir ekşi ayran
özler de onu içmez.

Allah dostunu gördüm,
bundan altı yıl evvel;

Bir akşamdı ki, zaman,
donacak kadar güzel.

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Kulağımın kötülüğünden, gözümün kötülüğünden, dilimin kötülüğünden, kalbimin kötülüğünden, tenimin kötülüğünden sana sığınırım.” (Nesâî, İstiâze, 4)

BİRLİK BİRLİK İÇİNDE

Bir canlı vücudunun her bir hücresi, o vücudun tamamıyla ve bütün sistemleriyle karşılıklı ilişki içindedir. Dolaşım sistemi o hücreyi besler; sinir sistemi ondan haberler alıp verir; savunma sistemi onu korur; boşaltım sistemi onu temizler. Buna karşılık, o hücrenin de bütün vücuda karşı görevleri vardır.

Canlı vücudunun içinde hücrenin durumu ne ise, o canlının bu âlemdeki durumu da öyledir. Bir başka açıdan elma çiçeği balarısını çağırır; renkleri onu çekecek, yapısı onun konup iş görmesine imkân verecek şekilde düzenlen-

miştir. Balarısı da elma ağacının tozlaşmasına hizmet eder. Elma ve arı ile ilgisi bulunan ne kadar varlık varsa, hepsi bu ilişkiden bir fayda görür. İnsan ise, hem arının balından hem ağacın meyvesinden hem de arının elma ağacına hizmetinden yararlanır.

Ekoloji adlı bilim dalı, bu âlemde her şeyin her şeyle ilgili olduğunu gösteren sayısız örnekleri gözlerimizin önüne sermiştir. İşte, bir şeyi her şeyle, her şeyi bir şeyle pek çok yönlerden birbirine bağlayan bu birlik mührü bütün bu âlemin tek bir elden yaratılıp yönetildiğini ilân ediyor.

Uçtukça gönül başka
ufuk, başka şehirden,

Oklar sarar etrafını
yağmur gibi birden.

Onlar, ki ezelden bu
Ebâbil’i bilirler,

Bir tehlike sezmiş gibi
düşman kesilirler.

Her sahilin üstünde
ararken yeni bir yâr,

Oklar seni şiddetle
eder gönlüme ihtar.

Faruk Nafiz Çamlıbel

“Allah’ım! Sen yardım istenilensin, dualar ancak sana ulaşır, duaları sen kabul edersin, güç ve kuvvet ancak Allah ile birlikte vardır.” (Tirmizî, Deavât, 94)

IRKÇILIK NEDİR?

Her insanın içinde doğup büyüdüğü ailesini, kavmini, milletini sevmesi son derece tabiidir. Ancak tabii olmayan, seçme irade ve imkânının olmadığı bir konuda mensup olduğu ırkı, kavmi ile böbürlenmek, bunu bir ayrıcalık ve üstünlük sebebi olarak görmektir. İslam kabile asabiyetini şiddetle reddetmiş, Efendimiz, “Allah, cahiliye gururunu ve atalarla övünme âdetini ortadan kaldırmıştır. ‘Takva sahibi mü’min’ ve ‘bedbaht günahkâr’ (ayrımı vardır). İnsanlar Âdem’in çocuklarıdır, Âdem ise topraktan yaratılmıştır.” (Tirmizî, Menâkıb, 74) buyurarak ırkçılık

anlayışının yanlışlığına dikkat çekmiştir.

İnsanların farklı düşünceye sahip olması, herhangi bir mezhebi benimsemesi son derece doğal bir durum iken bunu tek doğru kabul ederek buradan bir ayrımcılık üretmesi, şiddet ve çatışma çıkarması haddi aşmak, insanlık haysiyetini hiçe saymak anlamına gelmektedir. Yeryüzü her inanç ve mezhepten insanı üstünde barındıracak kadar geniştir. Hiç kimsenin kendisi gibi inanmadığı, düşünmediği, yaşamadığı gerekçesiyle bir başkasına zulmetme hakkı yoktur.

SÖZÜN ÖZÜ

Kabile ve ulusun dar sınırlarından kurtulmak için kendinizi Müslüman olarak düşünmeye başlayın.

İnsanları terbiye etmek zordur, ancak kendi kendini terbiye etmek daha zordur.

Din hurafeleri yok etmezse, hurafeler dini yok eder.

Aliya İzzetbegović

“...(Allah’ım!) Beni güzel ahlaka eriştir. Senden başka güzel ahlaka eriştirecek yoktur. Kötü ahlakı benden uzaklaştır. Senden başka kötü ahlakı benden uzaklaştıracak yoktur!...”
(Müslim, Müsâfirîn, 201)

DİNLE EY YOLCU!

O’na doğru yol alanlar ancak teveccüh nurları ile yollarını bulabilir. Madem sen bir kulsun, kulluğunla zıtlaşan bütün insani vasıflardan çık. Çık ki Hakk’ın çağrısına icabet etmiş ve O’nun huzuruna yaklaşmış olasın. Şunu bil ki, her türlü günah ve şehvetin temeli ve kaynağı nefisten razı olmaktır. Her türlü itaat yakaza ve iffetin kaynağı ise ondan razı olmamandır. Nefsinden razı olmayan bir cahil ile yoldaş olman, nefisinden razı olan bir âlim ile yoldaş olmandan daha hayırlıdır. Nefsine uyan âlimin ilmi nerede?

Hangi kalp için ölü derler? Şu kalp için ölü derler ki ibadetini

yapamadığında üzülmeyiz. Hata ve günah işlediğinde pişman olmaz. Bir ibadet ki vardır ama küçüktür ve göze batmaz onu hor görme, o cirmi küçük ibadet bir kalbi diriltmeye yeter bazen.

Nefsin ordusu karanlık; kalbin askeri nurdur. Cenabı Hak kuluna yardım edeceği zaman nur ile onun imdadına koşar. Keşif nur için, hüküm, basiret ve gönül gözü için, ikbal ve idbar ise kalp için söz konusudur. Ey yolcu! Lütfun da hoş kahrın da hoş demesini öğren.

(Mustafa Kutlu, Arka Kapak Yazıları, Dergah yayınları, Sayfa 71- 74)

SÖZÜN ÖZÜ

Bir ayrı nizam,
odur şeriat.
Bilmez, aramaz
yalın hakikat.

Ahkamı kuran
odur beşerde,
Miyarı koyan o,
hayr u şerde.

Nehy ile emirledir
devamı,
Maksat, yola sokmaktır
avamı.

Dindir fakat itikat
Hakk’a,
Hiçbir şeye benzemez,
o başka.

Hasan Âli Yücel

“Allah’ım! Mal, aile, çocuk olarak insanlara verdiklerinin hayırlısını dilerim, sapıtan ve saptıranları değil.” (Tirmizî, Deavât, 124)

DUACI MELEKLER Mİ AZGIN ŞEYTanLAR MI?

Şeytanlar hem azgındırlar hem de başkalarını azdırmaya çalışırlar. Ancak Kur’an, onların hilelerinin zayıf olduğunu bildiriyor ve onlardan korunmanın yolunu gösteriyor. Yüce Allah, sevdiği kullarını bu dünya üzerinde bir imtihana tabi tutmuş, ancak onları şeytanlar karşısında sahipsiz bırakmamıştır.

Kendisini kötülüğe çağıran şeytana karşılık, mü’minin elinde, bütün doğruluk ve mutluluk yollarını apaçık gösteren Kur’an ve sünnet vardır. Kur’an’ı indiren Allah, kullarına şeytan karşısında sığınılacak yer olarak kendi rahme-

tini göstermiş, kendisine sığınan ve güvenenler üzerinde şeytanın hiçbir gücünün bulunmadığını da açıkça bildirmiştir.

Göklerde olsun, yerde olsun, büyük veya küçük her meleğin iman eden herkesle bir dostluk bağı vardır. Bunun yanı sıra dünyamız, hem sayısı az hem de hilesi zayıf bir miktar düşman da barındırmaktadır. Bunlardan hangisini kendimize dost olarak seçeceğimiz ise bize bırakılmıştır. İsteyen melekleri kendisine duacı yapar isteyen de şeytanın peşine takılıp onun âkıbetine ortak olur.

SÖZÜN ÖZÜ

Binbir ismin birinden tut
Senlik benlik nedir sil at
Tuttuğun yola doğru git
Yoldan çıkıp olma asi

Cümle canlı hep
topraktan
Var olmuştur emir
Haktan
Rahmet dile sen
Allah’tan
Tükenmez rahmet
deryası

Veysel sapma sağa sola
Sen Allah’tan birlik dile
İkilikten gelir bela
Dava insanlık davası...

Aşık Veysel

“Allah’ım! Nefsime takvasını ver ve nefsimi (her türlü kötü şeylerden) temizle, sen temizleyenlerin en hayırlısısın. Sen nefsimin dostu ve Mevla’sısın.” (Müslim, Duâ, 73)

NE VERİRSEN ELİNLE, O GİDER SENİNLE

İnsanoğlu bu dünyaya imtihan için gönderilmiştir. Burada belirli bir süre kalacak, daha sonra ölüm denilen kapıdan geçerek ahiret yurduna varacaktır. Ahirette ise dünyada yaptığı küçük-büyük her şeyi karşısında bulacaktır (Kehf, 18/49). O gün herkese işlediği amelin karşılığı tastamam verilecek (Âl-i İmrân, 3/185), kimseye haksızlık yapılmayacaktır.

Peygamber Efendimiz; “İnsanoğlu öldüğü zaman, amel defteri kapanır. Üç kimse bundan müstesnadır: Sadaka-i cariyeye sahibi

kimseler, topluma yararlı bir ilim (eser) bırakanlar ve kendisine hayır dua eden hayırlı çocuk yetiştirenler.” (Tirmizî, Ahkâm, 36) buyurmuşlardır.

İnsanların faydalandığı müesseseler kuran, eserler bırakan kimse, kendisi ölse bile, insanlar o şeyden faydalandıkları müddetçe onun sevabını almaya devam edecektir. Özetle; nimeti paylaşmak bize bu dünyada huzur verecek, ahiret yurdunda Allah’ın rızasını kazanmamıza vesile olacaktır.

Akşam üstü
karanlıklar içinden,

Milyonlarca yıldızı
kim parlattır?

İşte bütün bu şeyleri
var eden,

Yapan, eden, yaratan
hep Allah’tır.

Hak sevgisi taşımah
vicdanlar;

Böylelikle mesut olur
insanlar.

İbrahim Alâettin Gövsa

HASAN BASRİ ÇANTAY

1887’de Balıkesir’de doğan Hasan Basri Çantay, babasının vefatı üzerine ailenin geçimini sağlayabilmek için Balıkesir İdadisini bırakmak zorunda kalarak Nafia Dairesinde vazife aldı. Bu arada Arapça ve Farsçasını ilerletmeye çalıştı, bir yandan da edebiyat, hukuk, iktisat ve felsefeyle meşgul oldu. Darülhilafe Medresesinde Türkçe, edebiyat, yazı ve Arapça muallimliği yaptı.

Mütareke yılları boyunca Türk milletinin haklarını savunan en hür ve yürekli yazıların yayın organı olan Ses Gazetesi’ni çıkardı. Köy köy dolaşarak Milli Mücadele’nin

başlaması ve halkın silahlanması konusunda önemli faaliyetler gösterdi. I. Büyük Millet Meclisi’ne Balıkesir mebusu olarak girdi. Hiçbir gruba temayül göstermeyip sonuna kadar bağımsız kaldı.

Meclisin birinci dönemi sonunda Balıkesir’ e edebiyat muallimi olarak dönen Çantay, 132 şehit çocuğunun eğitimi için kurulan yetiştirme yurdunun müdürlüğünü üstlendi. 3 Aralık 1964’te İstanbul’da vefat sonrası çok sevdiği dostu Mehmet Akif’e yakın olması hususundaki vasiyeti üzerine Edirnekapı Şehitliği’ne defnedildi.

SÖZÜN ÖZÜ

*Sevdim seni hep canlara
cânân diye sevdim*

*Bir ben değil âlem sana
kurban diye sevdim*

*Aşkınla buhurdan gibi
tütmede bu kalbim*

*Sensiz bana Cennet
bile hicran diye sevdim*

*Ta arşa çıkar her gece
aşıkların ahı*

*Asilere lütfun yüce
ferman diye sevdim*

Hasan Basri Çantay

“Allah’ım! Sevgini, seni seven kimsenin sevgisini ve sevgine ulaştıracak ameli istiyorum. Allah’ım! Sevgini, bana canımdan, ailemden ve soğuk sudan daha sevimli eyle.”
(Tirmizî, Deavât, 74)

HER İNSAN DEĞERLİDİR

İnsan, Allah’ın en güzel surette yarattığı varlıktır. Bu güzel surete Yaratıcının ruhundan üflenmiş, (Hicr, 15/29) yaratılmış pek çok varlıktan üstün oluşu Kur’an-ı Kerim’de: “Andolsun biz insanoğluna şan, şeref ve nimetler verdik. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerine güzel rızıklar verdik ve onları yarattıklarımızın çoğundan üstün kıldık.” (İsrâ, 17/70) şeklinde ifade edilmiştir. İnsanın yeryüzüne halife kılınması, (Bakara, 2/30) emaneti yüklenerek iradesini ortaya koyması, (Ahzâb, 33/72) akıl, idrak ve kalp sahibi olması, peygamberler

ve vahiy aracılığıyla eğitilip irşat edilmesi onun varlık alemindeki seçkin yerini ortaya koymaktadır.

İslam anlayışında insan sadece insan olması itibarıyla saygın, onurlu bir varlıktır. Bu asli saygınlık İslam geleneğinde “el-ismetü bi’l-âdemiyye” yani saygınlığın insan olmakla kazanıldığı ilkesiyle ifade edilmiştir. Diğer bir deyişle şeref insanlıktan kaynaklanır. Irkı, dili, dini ne olursa olsun yeryüzünün bütün insanları insanlık ailesine mensup olmaları yönüyle değerlidir.

SÖZÜN ÖZÜ

Okşadığın bir parça
kumaş da ben olsaydım,

Senin için görülen bir
düş de ben olsaydım,

Yeryüzünde seni bir
görmüş de ben olsaydım,

Sana hicret eden bir
Kureys de ben olsaydım,

Damar damar seninle,
hep seninle dolsaydım,

Bâtıl yıkmak için
kuşandığın kılıcın,

Kabzasında bir dirhem
gümüş de ben olsaydım.

Nurullah Genç

“Allah’ım! Bizi başışla, bize merhamet eyle, (ibadetlerimizi, hayır ve hasenatlarımızı, dualarımızı) kabul eyle, bizi cennete koy, bizi cehennemden azat eyle.” (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 135)

HER İNSAN HÜR DOĞAR

İnsanın sahip olduğu en temel değer hürriyettir. Bütün insanlar hür olarak dünyaya gelir. İnsan onuruna yönelik en büyük saldırı, insanın köleleştirilmesidir. Mısır valisinin oğlunun, babasının nüfuzunu kullanarak halka baskı uyguladığını öğrendiğinde Halife Hz. Ömer valiyi uyarılmış, “Anaların hür doğurduklarını ne zamandan beri köleleştirdiniz?” diyerek ona çıkmıştı. Çünkü o âlemlere rahmet nebinin rahle-i tedrisinden geçmiş, insana gösterilmesi gereken saygıyı bizzat Resulullah’tan öğrenmişti.

Hür olarak yaratılmış insanın bir başkası tarafından her ne suretle olursa olsun köleleştirilmesi kabul edilemeyeceği gibi, insanın dizginlerini nefsin kontrolüne bırakarak onun tahakkümüne girmesinin ve kendini köleleştirmesinin de insanlık onuruyla bağdaşmayacağı bir gerçektir.

Bu yüzden hakiki anlamda özgürlüğün Allah’a kul olmakla mümkün olacağını söyleyebiliriz. En büyük şeref Allah’a kul olabilmektedir. Kulluğun gerektirdiği bir hayatı yaşamakla insan kendi saygınlığını ve haysiyetini korumuş olacaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

*Derüp dünyayı
cem etme önünde,
Seninle kalmayan
malı n’idersin.*

*Gönül ikbâli halka
olma mağrur,
Gönülsüz olan
ikbâli n’idersin.*

*Kuru lâf ile maksûd
ele girmez,
Yürü hâl ehli ol
kâli n’idersin.*

*Niyâzi isteyen
Hakk’ı bulurmuş,
Gel imdi iste
ihmâli n’idersin.*

Niyazi Mısırî

“Allah’ım! Her işimin koruyucusu olan dinim ile beni ıslah eyle, kurtuluşa erdir. İçinde yaşadığım, geçimimi sağladığım dünyamı benim için ıslah eyle, hayırlı kıl.” (Müslim, Duâ, 71)

İSLAM’DA PEYGAMBER İNANCI

İslam inancına göre peygamberler arasında bir bütünlük ve süreklilik mevcuttur; peygamberler kendilerinden önce gelenleri doğrulamış, sonra gelecek olanı da müjdelemişlerdir. Aralarında peygamberlik mertebesi bakımından bir fark gözetilmediği gibi ortaya koydukları ilkelerde de öze ilişkin bir farklılık yoktur. Her biri Allah’ın birliğine, ahiret gününe ve peygamberlerin getirdikleri ilahî mesajlara inanmayı öğütlemiştir.

Hız. İsa, Tevrat’ı tasdik etmekle birlikte İsrailoğullarına haram kılınan bazı şeyleri helal kılmak için, Tevrat ve İncil’de müjdelenen

Hız. Muhammed de diğer görevleri yanında önceki milletlerin üzerindeki zahmet verici hükümleri kaldırmak için gönderilmiştir. Bu elçilerden her biri, devirlerinin ve kavimlerinin ihtiyaçlarını karşılayacak esasları öğretmek için gelmiştir.

Son Peygamber Hız. Muhammed ise âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir; hedef kitlesi sadece bir kavim veya bir bölge değil bütün zamanlar ve bütün insanlıktır. Bu yüzden onun bildirdiği esaslar, hem bütün insanlığa hitap eder hem de insanın öz yaratılışına (fıtrata) uygundur.

SÖZÜN ÖZÜ

Yüreklerden taşsın

Yine, imanlar!

Itri, bestelesin

Tekbir’ini;

Evluya okusun Kur’an’lar!

Ve Kur’an’ı göz nuruyla
çoğaltsın

Kayıszade Osman’lar!

Naatını Galip yazsın,

Mevlid’ini Süleyman’lar!

Gel, Ey MUHAMMED,
bahardır.

Dudaklar ardında saklı

Aminlerimiz vardır!

Arif Nihat Asya

“Allah’ım! Dinim, dünyam, ailem ve malım hakkında af ve afiyet istiyorum.” (Hâkim, Deavât, No: 1902)

İSTİKAMET ÜZERE OLMAK

İstikamet, yani doğruluk Müslümanlarda bulunması gereken en temel özelliklerden biridir. “Öyle ise emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Beraberindeki tövbe edenler de dosdoğru olsunlar. Hak ve adalet ölçülerini aşmayın. Şüphesiz O yaptıklarınızı hakkıyla görür.” (Hâd, 11/112) ayeti, doğruluktan, hak ve adaletten ayrılmama konusunda bizlere açık bir emirdir.

Yüce Allah “Bizi dosdoğru yola ilet!” (Fatıha, 1/6) ayetiyle istikamet üzere olabilmek için dua etmeyi bizlere öğretmiş, istikamet üzere olanların cennetle mükafatlandı-

rılacaklarını müjdelemiştir. (Fussilet, 41/30-32)

Peygamberlerin sıfatlarından biri olan doğruluk/sıdk; sözde, düşüncede ve davranışta gerçekleşmesi gereken bir erdemdir. Allah’tan gerçek manada korkmak, iyiliğe yönelmek, gönül huzuru duymak, ancak doğrulukla mümkündür.

Doğru ve dürüst insanlar, en güç ve çetin işleri, doğrulukları sayesinde başarabilirler. İstikametın karşıtı ise hıyanettir ki; doğruluğu bırakıp hak ve hukuka tecavüz etme, verilen sözde durmama ve ahde vefasızlık demektir.

Bu nâs ile yorulma
Nefsinle dahi kalma
Kalbinden ırağ olma
Mevlâ görelim neyler
Neylerse güzel eyler

Vallâhi güzel etmiş,
Billâhi güzel etmiş,
Tallâhi güzel etmiş,
Allah görelim netmiş,
Netmişse güzel etmiş...
Erzurumlu İbrahim Hakkı

“Allah’ım, cimrilikten sana sığınırım, korkaklıktan sana sığınırım, ömrün en rezil zamanına kalmaktan sana sığınırım.” (Buhârî, Deavât, 37)

ÜÇ KISKANÇ ADAM

Üç kiskanç adam geniş bir çölde karşılaşır. Birbirlerine nereden geldiklerini sorarlar. Birisi: “İnsanların mutluluğunu kıskandığım, buna dayanamadığım için çöle düştüm.” der. İlginçtir ki diğerlerinin çöle düşme sebebi de aynıdır.

Yürüyerek küçük bir gölün kıyısına gelirler. İçlerinden biri ayağının altında sert bir cisim olduğunu söyleyerek diğerlerini yardıma çağırır. Toprağı kazınca altın dolu bir küp bulurlar. Altın üçe bölmeye karar verirler. Ancak kiskançlıktan ne altınları bölüşebilir ne de küpün başından ayrılabilirler.

Açlıktan ölecek hâle gelirler. O sırada avlanmakta olan padişah onların durumunun kiskançlıktan kaynaklandığını öğrenince hangisinin daha kiskanç olduğunu sorar.

Birincisi: “Ben, çünkü kimseye iyilik yapamıyorum.” der. İkincisi: “Hayır ben! Çünkü ben değil kendimin, bir başkasının bir başkasına iyilik yapmasını dahi kıskanıyorum.” der. Üçüncüsü de: “O da bir şey mi, ben bana iyilik yapılmasını bile kıskanırım.” der. Adamların bu ruh hâline çok kızan padişah üçünü de cezalandırır.

(Kelile ve Dimne, Beydaba, 128)

SÖZÜN ÖZÜ

Yolumuz; ilim, irfan ve insanlık sevgisi üzerine kurulmuştur.

Marifet, nefsi silmek değil, bilmektir.

İncinsen de, incitme.

İnsan, dilinin altında gizlidir.

Oturduğun yeri pak et, kazandığın lokmayı hak et.

Hacı Bektaş-ı Veli

“Allah’ım! Beni, iyilik yaptıkları zaman sevinç duyan, kötülük yaptıkları zaman da bağışlanma dileyen kullarından eyle.”
(İbn Mâce, Edeb, 57)

GÖNÜL KÖPRÜSÜ

Zekat sayesinde zengin ile fakir arasında sevgi bağı oluşur, gönül köprüleri kurulur. Zekat veren, zenginliğin bir sınav olduğunu düşünerek, Allah kendisine nasıl ihsanda bulunmuşsa, o da başkalarına öyle ihsanda bulunur. Zekât alan kişi de, nimeti verenin Allah olduğunu, ancak bu nimetin ulaştırılmasında varlıklı kişilerin vasıta kılındığını bilir. Yüce Allah’a karşı şükran borcunu ödemenin yanı sıra kendisine nimeti ulaştıranlara da sevgi, saygı ve minnet duyar.

Sevgili Peygamberimiz bir hadislerinde insanlara teşekkür etmeyenin Allah’a da şükretmiş

sayılmayacağını ifade etmişlerdir. (Tirmizî, Birr ve Sıla, 35) Bu nedenle her iki taraf da birbirine şükran borçludur. Zira varlıklı insan, hak sahiplerini bulamamış olsa farzı yerine getiremeyecektir. Dolayısıyla muhtaç kimseler, bu görevi yerine getirebilmesinde kendisi için bir nimettir. Onlar sayesinde sorumluluktan kurtulmaktadır. Muhtaç kimse ise, varlıklı kişiler sayesinde Yüce Allah’ın kendisi için takdir buyurduğu nimete kavuşmaktadır.

(Muhlis Akar, Ercan Eser, Zekatı Anlamak, Ankara-2012, s.39-40)

SÖZÜN ÖZÜ

Onun ile olur devlet
Onu beyan kılar ayet
Hakk’a yalvarmaktan
murat
Gerçeğe yol
varmak imiş

Onlar durur Hakkı bilen
Gayrısı yalandır yalan
Dervişlikte murat olan
Külliyen yok
olmak imiş

Kaygusuz aşk pervânesi
Oldu Hakkın divânesi
Ehli aşkın sermâyesi
Aşk oduna
yanmak imiş
Kaygusuz Abdal

İSLAM’DA TEMEL İNSAN HAKLARI

İnsanı diğer bütün yaratılmışlardan üstün tutan İslam dini, onun vazgeçilmez haklarını güvence altına alacak düzenlemeler yapmıştır. Öncelikle herkes yaşama hakkına, maddi ve manevi hayatı bakımından da kişi dokunulmazlığı hakkına sahiptir. Bir insanı kasten öldürmek, en büyük suç ve günahlardandır ve bu suça karşılık ölüm cezası verilmiştir. Kişilerin şeref ve haysiyetleri de bunlara yönelik tecavüzlere ağır cezalar verilerek suretiyle korunmuştur. Din ve vicdan hürriyeti koruma altına alınmış; isteyen hür iradesiyle iman etmeyi, dileyenin de uhrevî sonuçlarına

katlanıp küfrü tercih edebileceği söylenmiştir. Herkes kendi seçtiği dinin gereklerini rahatça yapabilir, çocuklarını buna göre eğitebilir, kamu düzenini ilgilendiren konular dışında inancına göre yargılanabilir. Ayrıca bireylere mülkiyet ve sosyal güvenlik hakları tanınmış, gayr-i müslimler de dâhil olmak üzere bütün vatandaşlara, hatta vatandaş statüsünde sayılmayan yabancılara bile devlet bütçesinden kaynak ayrılmıştır.

İslam’da insan hakları, siyasi idarelerin bağıışı değil, yaratıcının lütfudur.

SÖZÜN ÖZÜ

Ufuk bir tilkidir,
kaçak ve kurnaz;
Yollar bir yumaktır,
uzun, dolaşık.

Her gece rûyâmı
yazan sihirbaz,
Tutuyor önümde
bir mavi ışık.

Lûgat, bir isim ver
bana halimden;
Herkesin bildiği
dilden bir isim!

Eski esvablarım,
tutun elimden;
Aynalar, söyleyin
bana, ben kimim?

Necip Fazıl Kısakürek

“Allah’ım! Fakirlikten, yoksulluktan ve zilletten sana sığınırım. Haksızlık etmekten ve haksızlığa uğramaktan da sana sığınırım.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

VESVESE:ŞEYTANIN TELKİNİ

Vesvese, zihinlere kötü düşünceler gönderen şeytanın insanları etkileme yöntemlerinden birisidir. Vesvesenin zararlı hâle gelmesi, akıldan geçen düşüncelerin zarar verdiğini düşünerek kalben ıstıraba düşmekle olur. Kişi, şeytanın telkini olan vesvesenin kalpten geldiği kuşkusuna kapılır ve itikadına zarar verdiğini düşünür. Oysa şeytanın hilesi zayıftır (Nisâ, 4/76) ve inananlar üzerinde bir yaptırım gücü de yoktur. Vesvesenin mahiyetini bilmeyen bir insan kuşkulanır, ne yapacağını bilemeyip telaşlanır, kalbinin ve imanının bozulduğu fikrine kapılır. Hâlbuki gerçek bunun tam tersidir.

Şeytan çeşitli şekillerde insana vesvese vererek saptırmaya çalışsa da, aslında verdiği bu vesveseler karşısında mü’minin direnç gösterip şeytana teslim olmaması imanının kuvvetli olduğunun bir göstergesidir. Nitekim bazı sahabiler Hz. Peygamber (s.a.s.)’e gelerek, “İçimizden bazen söylemeyi bile büyük (bir günah) saydığımız şeyler geçiyor.” demişlerdi. Hz. Peygamber, “Hepiniz de aynı şeyleri hissediyor musunuz?” diye sormuştu. Onlar da cevaben, “Evet.” demişlerdi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.s.), “İşte bu imanının ta kendisidir.” (Müslim, İmân, 209; Ebû Dâvûd, Edeb, 109) buyurmuştu.

SÖZÜN ÖZÜ

Nice gaflet ile
mağrur olursun
Kervan geçer gider
yolda kalırsın
Billahi sonra çok
pişman olursun
Uyan ey gözlerim
gafletten uyan

Derviş Yunus söyler:
Sözün tutulmaz
Senin kumaş
bu illerde satılmaz
Böyle yatmak ile
Hakk’a varılmaz
Uyan gel gözlerim,
gafletten uyan

Yunus Emre

ZEKAT ÇALIŞIP ÜRETMEYE TEŞVİK EDER

İslam’da zekat vermek, zekat almaktan daha makbuldür. Allah Rasulü “veren elin alan elden daha hayırlı olduğunu” ifade etmiştir. (Buhârî, Zekât, 18) Bu bakımdan daha hayırlı bir konuma yükselmek isteyen her mü’min, helâlden çalışıp kazanmaya ve meşru yollardan servet edinmeye gayret edecektir.

Sevgili Peygamberimiz Allah’ın kendisine mal verdiği ve bu malı O’nun razı olduğu yerlere harcayan kimsenin imrenilecek kişilerden biri olduğunu belirtmiştir. (Müslim, Müsâfirîn, 268) Bu itibarla zekatla Müslüman’a şu mesaj verilir: “Helâl yollardan çalış, üret, kazan

ve sen de veren el ol. Günde beş vakit namazını eda ettiğin gibi, hiç olmazsa yılda bir kez de zekat ibadetini eda ederek ihtiyaç sahiplerini sevindirip onların yüzlerini güldüren, dualarını alan mü’minler kervanına katıl, zekat ibadetinden mahrum kalma!”

O hâlde İslam’da zekat, sanıldığı gibi fakirleri hazırcılığa ve tembelliğe sevk etmez; bilakis, helâlden çalışıp kazanmaya, üretmeye, insanlık için faydalı birer mü’min olmaya teşvik eder.

(Muhlis Akar, Ercan Eser, Zekatı Anlamak, Ankara-2012, s.43-45)

SÖZÜN ÖZÜ

Hakikât yolu,
aranmakla bulunmaz.
Ama Bulanlar ancak
arayanlardır.

Konuşanın sükutundan
yararlanamayan,
konuşmasından hiç
yararlanamaz.

Her kalbin çarpıntısı
kendi ecelinin ayak
sesidir.

Beyazıd-ı Bestâmi

“Ey Rabbimiz! Bizi ve imanda bizden önce olan din kardeşlerimizi mağfiret eyle ve kalbimizde mü’minler için kin ve haset bırakma. Ey Rabbimiz! Sen çok şefkat ve çok merhamet sahibisin.” (Haşr, 59/10)

MÜSLÜMAN’IN TABİATLA İLİŞKİSİ

Tabiat, içinde yaşadığımız coğrafyanın bir başka adıdır. Çevremizde bulunan canlı ve cansız her şey, tabiatın bir unsurudur. Ormanlar, akarsular, dağlar, taşlar, kuşlar ve çiçeklerin hepsi, kısaca hava, su ve toprağın bütününe genel olarak tabiat diyoruz. Allah’ın yarattığı her canlı, yaşayabilmek için tabiatın faydalanmak zorundadır. İnsan da hayatını tabiat içinde sürdürür. Ancak diğer canlılardan farklı olarak insan, çevresini kötüye kullanma ve onu tahrip etme yetisine sahiptir.

İslam ahlak anlayışında tabiat, Allah’ın insanlığa bir emanetidir. Bu nedenle içinde yaşadığımız ta-

biatı sevmek ve korumak, tabiatta bize sunulan nimetleri ölçülü kullanıp israftan kaçınmak önde gelen görevlerimizden olmalıdır. Bu hususta Yüce Allah şöyle buyurmuştur: “Çardaklı ve çardaksız üzüm bağlarını yaratan Allah’tır. Lezzetleri çeşitli, ekin ve hurmaları, zeytin ve narı, birbirine benzer ve benzemez şekilde yaratan O’dur. Ürün verdiği zaman ürününden yiyin; devşirildiği ve biçildiği gün de hakkını verin, israf etmeyin! Çünkü Allah israf edenleri sevmez (En’âm, 6/141).”

SÖZÜN ÖZÜ

*Gün batsa ne olur
geceyi onaran bir
mimar vardır*

*Yanmışsam külümden
yapılan bir hisar vardır*

*Yenilgi yenilgi büyüyen
bir zafer vardır*

*Sırların sırrına ermek
için sende anahtar
vardır*

*Göğsünde sürgününü
geri çağırın bir damar
vardır*

*Senden ümit kesmem
kalbinde merhamet
adlı bir çınar vardır*

Sezai Karakoç

“Rabbimiz! Bizi, inkâr edenler için bir sınama konusu yapma. Bizi bağışla ey Rabbimiz! Çünkü kudret ve hikmet sahibi olan ancak sensin.” (Mümtehine, 60/5)

FARABI

Türkistan'ın Farab şehrinde 871'de doğan Farabi, İslam felsefesini metot, terminoloji ve problemler açısından temellendiren ünlü Türk filozofudur. Farab'da iyi bir tahsil aldıktan sonra bir süre kadılık yapan Farabi, ilim talebiyle hayatı boyunca sürecek bir seyahate çıkmıştır. Seyahat esnasında önce Buhara, Semerkant, Merv ve Belh gibi önemli ilim ve kültür merkezlerini ziyaret ettiği, sonra Bağdat'a vardığı tahmin edilmektedir.

İslam dünyasında ilk defa Kindi'nin başlattığı felsefi harekete ve onun şekillendirdiği Meşşâî akıma,

kendi inanç ve kültürünün temelini oluşturan ulûhiyyet, nübüvvet ve meâd akidesinin yanı sıra Eflatun ve Yeni Eflatunculuktan aldığı bazı unsurları da katarak eklektik bir sistem kuran Farabi, “Muallim-i Sanî” unvanıyla anılmıştır.

Aristo'nun temel eserlerinin birçoğunu Arapçaya yeniden çevirmiş, bu eserlerin daha iyi anlaşılabilmesini sağlayan şerhler yazmıştır. Böylece hem İslam dünyasında antik felsefenin anlaşılmasını hem de Arapçanın bir felsefe dili hâline gelmesini sağlayan Farabi, 950 yılında Şam'da vefat etmiştir.

SÖZÜN ÖZÜ

Önce doğruyu bilmek gerekir, zira doğru bilirse yanlış da bilinir. Ancak önce yanlış bilirse doğruya ulaşamaz.

İyi bir insan öldüğünde ona ağlamayın. Asıl onu kaybeden topluma ağlayın.

Sevginin kurduğu devleti adalet devam ettirir.

Farabi

“Rabbimiz! Peygamberlerin aracılığıyla bize vaad ettiklerini ver bize; kıyamet gününde bizi rezil etme. Sen asla sözünden dönmezsin.” (Âl-i İmrân, 3/194)

HAVANIN YARATILIŞINDAKİ HİKMETLER

Teneffüs ettiğimiz havada bir miktar rüzgâr esintisi bulunur. Şayet böyle olmasaydı karada yaşayan canlılar yaşamlarını sürdüremezdi. Havanın teneffüs edilmesiyle vücut ısısı dengelenir. Hava, canlılar için su kadar önemlidir. Canlılar nefes alamadıklarında vücut ısıları kalplerini etkiler ve bu durum ölümlerine neden olur.

Rüzgârda sürüklenen bulutlar, suya ihtiyaç duyan bölgelere su taşır. Rüzgârlar olmasaydı, bulutlar buldukları yerden hareket edemez ve diğer bölgeler yağmurdan mahrum olurdu.

Hava hareketlidir ve yeryüzünün tamamına yayılabilme özelliğine sa-

hiptir. Hava sirkülasyonuyla yeryüzü temizlenir ve çeşitli hastalıklara sebep olan bakteriler, mikroplar ölür.

Havanın etkisiyle yağmur yeryüzüne adeta sel gibi bir defada inmeyip damla damla iner. Sonra yeryüzüne inen yağmur taneleri toplanarak zarrarsız bir şekilde denizleri meydana getirir. Havanın yaratılışındaki hikmetler, bize şu ayeti hatırlatır: “Biz rüzgârı aşılایıcı olarak gönderdik, gökten su indirip onunla sizin su ihtiyacını karşıladık. Onu depolayan siz değildiniz.” (Hicr, 15/22)

(Gazzali, *Yaratılış Hikmetleri*, s.39,40.)

SÖZÜN ÖZÜ

Nefsine yan çıkıp da
Ka’be’yi yıksan dahi

İncitme gönül yıkma
ger uslu ger deli ol

Güneş gibi şefkatli
yer gibi tevâzu’lu

Su gibi sehâvetli
merhametle dolu ol

Varlığından boşal kim
yokluğa erişesin

Sözünü söyle gerçek
Hulûsî’nin dili ol

Osman Hulusi Efendi

“Rabbimiz! Bizi doğru yola eriştirdikten sonra kalplerimizi saptırma, bize tarafından bir rahmet bağışla. Hiç kuşku yok, lütfu bol olan yalnız sensin.” (Âl-i İmrân, 3/8)

MÜ’MİN MÜ’MİNİN AYNASIDIR

Sırdaş olmayı, dayanışmayı, fedakârlığı ve vefayı içinde barındıran dostluk, kişinin kimliğini ve duruşunu da ifşa etmektedir. Hz. Peygamber, “Ruhlar, bir araya gelmiş topluluklardır. Onlardan birbirleriyle uyuşanlar kaynaşır, uyuşamayanlar da anlaşamaz ayrılır.” (Müslim, Birr, 159) ifadeleriyle ruhları bir topluluğa benzetmekte, birbirleriyle tanışıp uyuşanların kaynaştığına, birbirlerini tanımayanların ise birbirlerinden kopukluklarına dikkatleri çekmektedir. Ayrıca Hz. Peygamber, “Mü’min, mü’minin aynasıdır.” (Ebû Dâvûd, Edeb,

49) buyururken, genelde mü’minlerin, özelde ise dostların benzeşmelerine, birbirlerinde kendilerini görmelerine dikkat çekmektedir.

Nitekim tecrübenin ortaya çıkarıldığı, “Arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim.” özdeyişi de arkadaşların benzeşmesinin kaçınılmaz olduğunu vurgulamaktadır. Öte yandan Hz. Peygamberin, “Kişi dostunun dini üzeredir.” (Tirmizî, Zühd, 45) hadisi de dinî ve kültürel kimliğe atıfta bulunmaktadır. Mü’minlerin dostlukları Allah içindir, Allah’tan korkanlardır. Zira “Gerçek dost, Allah’tır.” (Şûrâ, 42/9)

*Dervişin gözü açık
Dün ü günü uyanık
Bu söze Tanrım tanık
Bakmadan gören gelsin*

*Dervişin kulağı sak
Haktan alr ol sebak
Deprenmeden dil dudak
Sözü işiten gelsin*

*Bu Eşrefoğlu Rumi
Dervişliğe geleli
Nefsindendir çektiği
Nefsin öldüren gelsin*

Eşrefoğlu Rûmî

Günümüz hayırlı ve bereketli olsun. Allah'ım! Günahımı bağışla, evimi, yurdumu geniş ve rahat eyle ve rızkımlı benim için bereketli eyle." (İbn Ebu Şeybe, Duâ, 42)

MEVLANA

Büyük mutasavvıf, âlim ve şair Mevlana Celaled-d-i Rumî 1207 yılında Horasan'ın Belh şehrinde dünyaya geldi. Moğol istilası sebebiyle ailesiyle Belh'ten göç ederek Anadolu'da bir süre kaldı ve Selçuklu Sultanı Alaeddin Keykubat'ın daveti üzerine Konya'ya yerleşti. Mevlana âlim olan babasının yanında eğitimine çok küçük yaşlarda başladı ve Seyyid Burhaneddin Tirmizî başta olmak üzere devrin kıymetli hocalarından dersler aldı.

Müderreslik yapan Hz. Mevlânâ, hayatında Kur'an ve sünnetten bir adım ve bir nefes dahi ayrılmamaya

çalıştı. Bu iki ana kaynağın dışında kendisine isnat edilecek şeylerden bizar olduğunu ifade edip "Ben sağ olduğum müddetçe Kur'an'ın bendesiyim, Hz. Muhammed'in yolunun tozuyum." dedi.

"Ömrümün özeti şu üç sözdür: Hamdım, piştım, yandım." diyen Mevlana, 17 Aralık 1273'te vefat etti ve Allah'a kavuşma gecesi olarak gördüğü ölümüne Mevleviler, "Şeb-i Arus" (düğün gecesi) adını verdiler. Mesnevi, Divan-ı Kebir, Fihi Ma fih, ve Mektubat gibi kıymetli eserlerin sahibi olan Mevlana'nın öğretileri tüm dünyada akis buldu.

SÖZÜN ÖZÜ

Sıkıntılar, sevgilinin gönderdiği misafirdir; gelir ve gider. Önemli olan gönderenin hatırına o misafire sabredebilmektir.

Nice bilgin vardır ki hakiki bilgiden, hakiki irfandan nasipleri yoktur. Bu çeşit bilgin, bilgi hafızıdır, bilgi sevgilisi değil!

Mevlana

GAZÂLÎ

İhya-u Ulumu’d-Din kitabıyla tanınan Gazâlî, Horasan’ın Tûs şehrinde 1058 yılında doğmuştur. İlk eğitimini burada aldıktan sonra tahsiline Cürcan’da devam etmiştir. Kaynakların ittifakla belirttiği gibi Gazâlî olağanüstü bir zekâ ve hafızaya sahipti. 12 yıllık öğrenimi süresince fıkıh, hadis, akaid, gramer gibi geleneksel ilim dallarında iyi bir eğitim almış, Nişabur’da tahsil gördüğü sırada hocası Cüveynî’nin etkisiyle felsefeyle de ilgilenmiştir.

Abdülğafir el-Farisi’nin, “İslam’ın ve Müslümanların hücceti, din ön-derlerinin imamı, konuşma ve ifade

kabiliyeti, mantık ve zekâ itibariyle benzeri görülmemiş bir kişi” diye nitelediği Gazâlî’nin bu dönemde öğretim faaliyetlerinde hocasına yardım ettiği ve sonuçta eser telif edecek düzeye ulaştığı belirtilir.

1091’de Bağdat Nizamiye Medresesi müderrisliğine getirilen Gazâlî, burada tedrisatın yanı sıra kitap telifiyle meşgul olmuş, itibar ve hürmetin en muhteşemini görmüştür. Daha sonra büyük bir fikri değişim geçirerek iç âlemine dönmüş, on bir senelik inziva hayatından sonra 1111 yılında Tus’ta vefat etmiştir

SÖZÜN ÖZÜ

Hakkı batılla savunanın Hakka verdiği zarar, Hakka batılla saldıranın verdiği zarardan fazladır.

Şüphe duymayan hakikati bulamaz.

İlmi ile amel etmeyen alım; başkalarını giydirdiği hâlde kendisi çıplak olan iğne gibidir.

İmam Gazali

MALİ EYÜP SULTAN CAMİİ

İslamiyet VII. yüzyılda Afrika içlerine doğru yayılmışsa da Mali’de ilk defa Gane İmparatorluğu Dönemi’nde bugünkü Fas ve Moritanya üzerinden gelen Arap ve Berberî Müslümanlar aracılığıyla yayılmıştır. UNESCO dünya mirasında yer alan ve Mali toplumunun asırlar boyunca hizmetinde olan, Kuzey Afrika’dan gelen âlimlerin ders verdiği önemli bir eğitim merkezi olan ve dünyanın en büyük toprak camisi konumundaki Büyük Cenne Camisi ülkenin en değerli yapılarındandır.

Afrika’nın bu önemli ülkesine hayırsever milletimizin de tevec-

cühüyle Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından yapımına 2012 Aralık ayında başlanan Eyüp Sultan Camii, bir yıl gibi kısa bir sürede tamamlanarak Aralık 2013’te ibadete açılmıştır. Mahfeliyle birlikte yaklaşık 500 metrekare alana sahip olan cami, Batı Afrika’nın ilk Osmanlı-Türk mimarisindeki camisi olma özelliğini taşımaktadır. Şadırvanı İznik çinisi ve Osmanlı çeşmeleri ile donatılan cami, 33 metre yüksekliğindeki minaresi ve bakır kaplama kubbeleri ile Malili Müslümanlar için çok önemli bir değere sahiptir.

SÖZÜN ÖZÜ

Gel ey bâd-ı sabâ
lûtfeyle bir dem,
Haber bize cânân
illerinden,
Beşâretle bize kıl
şâd-ü hurrem,
Haber ver bize cânân
illerinden,
Eğer bir cân ise
hüsnün bahâsı,
Nice bin cân anın
olsun fedâsı,
Niyâzi’nin kadîmi
aşînâsı,
Haber ver bize cânân
illerinden.
Niyâzi Mısrî

“Allah’ım! Bana öğrettiğin şeyleri hakkımda faydalı eyle, bana fayda verecek şeyleri öğret; beni, bana fayda verecek ilim ile nasiplendir.” (Hâkim, Deavât, No: 1879, I)

KABİR HAYATI

Kabir hayatı, insanın dünya hayatının bitmesiyle başlayan, ikinci sura üflenme ile son bulan geçici bir hayattır. Geçicilik yönüyle dünya hayatına benzerken amellerin olmaması itibarıyla da ahiret hayatına benzer. Kabir hayatına, dünya ile ahiret arasında “engel” anlamına gelen “berzah” ya da “berzah hayatı” da denilir. Kur’an’da “berzah” şöyle anlatılır:

“Onlardan birine ölüm gelince ‘Rabbim beni geri çevir, belki yapmadan bıraktığımı tamamlar, iyi işler işlerim.’ der. Hayır, bu söylediği sadece kendi lafıdır. Tekrar diriltilecekleri güne kadar, arkalarında

onları geriye dönmekten alıkoyan bir berzah (engel) vardır.” (Mü’minûn, 23/99-100)

Kabir hayatının nasıl olacağı ve mahiyeti konusunda çok açık bilgiler yoktur. Bir hadiste “Kabir ya cennet bahçelerinden bir bahçe ya da cehennem çukurlarından bir çukurdur.” (Tirmizî, Kıyâmet, 26) buyrulur bir ölçüde mahiyeti hakkında bilgi verilir.

Burada belki işaret edilmek istenen, kabirde kendine özgü bir hayatın bulunacağıdır. Dünya hayatından tamamen farklı ama kişinin amellerine göre ahiret hayatına benzeyecektir.

SÖZÜN ÖZÜ

Vahdet, o da belki bir
hayaldir;
Ancak seni şerh eden
misaldir.

Bilseydi akıl bütünde
Hakk’ı,
Kavrardı bir anda
Garbı, Şarkı.

İdrake âciz, bu
noktadandır.
Uğraşması akl için
ziyandır.

Herkes seni
başka başka anlar,
Bir gün inanır
inanmayanlar.

Hasan Âli Yücel

“Allah’ım! Günahlarımın küçüğünü büyüğünü, öncesini sonunu, açığını ve gizlisini, hepsini bağışla.” (Müslim, Salât, 216)

GÜNAH: İNSANIN SAPMASI

Günah, ilahi emirlere ve yasaklara aykırı inanç, söz, fiil ve davranışlardır. Dinin suç saydığı bütün işler günah kapsamında ve bu günahlar, iki kısımda değerlendirilir:

1-Büyük günah: Kur’an ve hadislerde büyük günah olduğu belirtilen ve kulun ısrarla işlediği bütün günahlar bu kapsamdadır. Allah’a ortak koşmak, ana-babaya itaatsizlik etmek, yalancı şahitlik yapmak, yalan yere yemin etmek, sihir yapmak, haksız yere adam öldürmek, yetim malı yemek, faiz yemek, iffetli ve iman sahibi bir kadına zina iftirasında bulunmak, hırsızlık yapmak,

sarhoşluk veren şeyleri içmek, zina yapmak büyük günahlardandır.

2-Küçük Günah: Kulun bağışlanma dilediği, ısrarcı olmadığı küçük suçlar ve kabahatlerdir.

Büyük günah sahipleri, işledikleri günahları helal kabul etmedikleri sürece günahkâr mü’min kabul edilirler; kafir sayılmazlar. Mü’min, günah işlemekten uzak durmalı, işlediği günahlardan da bütün benliği ile pişmanlık duyup bir daha bunu yapmamak üzere tevbe etmeli, günahların insanın kalbini karartacağını ve bir gün imandan yoksun bırakabileceğini hatırlanarak çıkarmamalıdır.

SÖZÜN ÖZÜ

Dört şeyi dört
şeyden temizle: Dilini
gıybetten, kalbini
kıskançlıktan, mideni
haram lokmadan,
davranışlarını riyadan.

Dört şey bedbahtlık
eseridir: cahillik,
tembellik, kimsesizlik,
bayağlık.

Söylemediğin sözü
söyleyebilirsin
fakat söylediğini
gizleyemezsin.

Feriduddin Attar

KELİME-İ ŞEHADET

Şehadet, görmek, bilmek ve şahit olmaktır. Şehadet kelimesi, yani kelime-i şehadet, ilk önce Allah'ın varlığını ve birliğini, daha sonra da Hz. Muhammed'in (s.a.s.) peygamberliğini kabul ve tasdik etmekten ibarettir. Bu iki unsur, dinin en öncelikli, en önemli ve vazgeçilmez temel inanç ilkesidir. Bu iki husus kabul edilmeden, bir kimsenin Müslüman olması mümkün değildir. Bu sebeple şehadet kelimesi, dinin giriş kapısıdır.

İnsan, mücerret olarak Allah'ı bilmekle mü'min olmaz. Her ne kadar O'nun her şeyin Rabbi olduğunu bilse de bu iman eksik

bir imandır. Kurtarıcı, felaha erdirici bir iman değildir. Mü'min olabilmek için Allah'tan başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammed'in O'nun elçisi olduğuna iman etmek gerekir. Bu, imanın özüdür. Dinin diğer bütün emirleri ve hususları, bu hakikati eksen alarak şekillenir ve gelişir.

Şehadet kelimesi, Allah'tan başka kulluk edilecek bir varlığın olmadığını ve kulu Hz. Muhammed'in O'nun resûlü olduğunu kabul, ikrar, tasdik ve itiraf etmeyi hep birlikte kapsar.

(Ömer Özpınar, Ezanı Anlamak, Ankara-2012, s. 47)

*Kalbin nefsin tenin canın
Döndür hakka külli yönün
Hilafı olursa bunun
Tevhîdi yetmez kişinin*

*Ne kadar âmil olursan
Ma'nide hâmil olursan
İnsan-ı kâmil olursan
Tevhîdi yetmez kişinin*

*Ümmî Sinân bu sözi kes
Gayriya eyleme heves
Hatm olmayınca nefes
Tevhîdi yetmez kişinin*

Ümmî Sinân Halveti

“Allah’ım! Ey Rabbimiz! Bize gökten öyle bir sofrayı indir ki, ilk gelenimizden son gelenimize kadar bizler için bir bayram ziyafeti ve senden bir işaret olsun. Bizi rızıklandır, sen rızık verenlerin en hayırlısısın.” (Mâide, 5/114)

SERMAYESİ ERİYEN ADAM

Bağdat yazın sıcak günlerinden birini yaşıyordu. İnsanlar güneşin hararetinden serinleyecek bir köşe arıyor, ağaç gölgelerine sığınıyordu. Adamın biri de dağlardaki mağaralardan getirdiği buzları satmaya çalışıyordu. Gelin görün ki o gün satışlar pekiyi gitmemiş, buzlar da öğlen sıcaklığında eriyemeye yüz tutmuştu. Tek sermayesi olan buzların erimesi karşısında adam, canhıraş bağırmaya başladı: “Sermayesi eriyen bu fakirden buz alan yok mu?”

O sırada talebeleriyle oradan geçmekte olan Cüneyd-i Bağdâdî’nin kulağına bu sözler çarpınca aniden durdu, olduğu yere çöktü ve başını

ellerinin arasına aldı. Talebeler te-laşlandılar: “Ne oldu hocam” diye sordular. Büyük âlim onlara sarsıcı gerçeği şöyle açıkladı: “Bu adamın söylediklerine dikkat edin! Eriyenin sadece buzlar değil, aynı zamanda ömrüm olduğunu fark ettim.

Sıcak, adamın maddî sermayesi olan buzları eritip tükettiği gibi, zaman da asıl sermayemiz olan ömrümüzü tüketiyor. Saniye saniye, dakika dakika ömür buzumuz eriyor, hissedebiliyor musunuz? Adamın buzlarına içinin sızlandığı kadar, ömürlerinin boşa tükenmesine karşı içi sızlamayanlara vahlar olsun...”

SÖZÜN ÖZÜ

Dayanılmaz aşıkların
dardine
Akıl yetmez ezberine
virdine
Nakes konmak ister
cömert yurduna
Tilki kovdu ülkesinden
arslanı

Anca bu yaraya
dayandı Eyüp
Huda’nın cefasını
safaya sayıp
Cahiller kamile sen
bilmen deyip
Anın için kaybettiler
irfanı

Pir Sultan Abdal

KUR’AN-I KERİMİ ANLAMAK

“Ey insanlar! İşte size Rabbinizden bir öğüt, kalplere bir şifa ve inananlar için yol gösterici bir rehber ve rahmet olan Kur’an geldi.” (Yûnus, 10/57) Kerim kitabımız Kur’an, insanların dünya ve ahiret saadeti için bir öğüt, gönül dünyalarını aydınlatan manevi bir ışık, hayatlarını sürdürürken başvuracakları bir rehber ve bütün insanlığa gönderilen bir rahmet kaynağıdır.

Kur’an’ın ana konusu Allah’ın varlığı ve birliğidir. O’nun muhatabı insandır ve Allah-insan-varlık üçgeni arasındaki ilişkileri konu edinmiştir. Böylelikle o, insanın

Rabbi, kendi cinsi ve kâinat ile bağlantısını düzenleyen bir rehberdir. Kur’an’ın hedefi insanın dünya ve ahirette mutluluğunu sağlamaktır. İtikadî, ahlakî ve ameli her bakımdan insanların ihtiyaç duyduğu ilkeleri ihtiva eder.

Onu okurken tefekkür etmek ve bize söylemek istediği ilkeleri iyi kavramak gerekir. Çünkü Kur’an’ın emir ve yasakları tüm insanlığın mutluluğuna yönelik hükümler içerir. Sadece tilavetle yetinmek ve ne söylediğine önem vermemek, ondan beklediğimiz faydayı bize sağlamayacaktır.

SÖZÜN ÖZÜ

Sıdkı bütün kendi
gerçek er olur
Cümle işi Allah’a
yarar olur

Bu sarâyda cümle
halka Hak anı
Emîn eyler dirliğin
ol Ganî

Dirliği temiz
özü sâdik olur
Her ameli

Allah’a lâyük olur

Uyanır gafletten
açar gözünü
Vezn ile mizâna
dartar sözünü

Kaygusuz Abdal

“Allah’ım! Yolculuğun yorgunluk ve sıkıntılarından, yoldan kötü bir şekilde dönmekten, iyi hâllerden kötü hâllere düşmekten, mazlumun bedduasından, mala ve aileye gelecek kötülüklerden sana sığınırım.” (Müslim, Hac, 426)

MÜSLÜMAN’IN TÜKETİM AHLAKI NASIL OLMALIDIR?

Müslüman, öncelikle gelirini içkiye, kumara, gayrimeşru ilişkilere harcamamalıdır. Lüks ve gösteriş tüketiminden kaçınmalı, ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde, fakat bulunduğu cemiyetteki hayat seviyesine göre yaşamalı, fakiri imrendirecek, onun hase-dini tahrik edecek şekilde gösteriş tüketimine gitmemelidir. Tüketimin meşru olduğu sahalarda tüketim miktarını ihtiyacına göre sınırlamalı, nimeti tek tanesine kadar korumaya gayret etmeli, israfın yasak olduğunu

harcamalarında devamlı göz önünde bulundurmalıdır.

Zaruret olmadıkça borç altına da girmemeli, tüketimini gelirine göre ayarlamalıdır. Geliri ihtiyacını aşınca da harcamalarında Allah’ın koyduğu kuralları ihlal etmemelidir. Şunu da özellikle belirtmeliyiz ki, bir Müslüman’ın parasını harcarken sadece israf etmemesi yeterli değildir. Çevresindeki fakir ve yoksulları da görüp gözetmesi, imkânları ölçüsünde onlara da yardım elini uzatması dinî bir vecibedir.

SÖZÜN ÖZÜ

Kimse bilmez hâlimizi
sen bilirsin yâ ilâh

Senden artık kim bile
ahvâlimiz ey padişâh

Kim severse ben anın
derdine dermânım
dedin

Gizli değil gün gibi
rûhumda pinhânım
dedin

Âşıkın zikr etdiği
tevhidde ayânım dedin

Yâ ilâhî sen var iken
ben kime yalvarayım

Vâhib Ümmi Halveti

“Allah’ım! Günahlarımı kar ve dolu suyu ile yıka ve beyaz elbiseyi kirden temizler gibi kalbimi hatalardan arındır.”
(Buhârî, Deavât, 39)

VAKTİN KIYMETİNİ BİLMELİYİZ

İnsan, zamanla sınırlı bir varlıktır. Her insan doğar, bir süre yaşar ve nihayet ölür. Bu yüzden, zamanın en iyi şekilde değerlendirilmesi son derece önemlidir. Hz. Peygamber, kıymeti iyi takdir edilemeyen iki nimetten birinin boş vakit olduğunu belirtmiştir. (Buhârî, Rikâk, 1)

Geçmiş, şu an ve gelecek şeklinde üç bölüme ayrılan vaktin her bir bölümünün ayrı bir değeri vardır. İnsan geçmişi düşünerek hatalarından ibret almalıdır. Ancak bunu yaparken sadece geçmiş düşünmek veya sadece gelecekle meşgul olmak şu anı ziyan etmekten başka bir işe yaramaz. Mehmet Akif:

“Geçen geçmiştir artık, ân-ı müstakbelse müphemdir.

Hayatından nasibin bir şu geçmek isteyen demdir” derken bunu vurgulamaktadır.

“Andolsun zamana ki, insan gerçekten ziyandadır.” şeklinde başlayan Asr suresi, vakti değerlendirmek adına öncelikle imanın gerekli oluşuna, sonrasında ise imanın salih amellerle, hakkın ve sabrın tavsiyesi ile desteklenmesi gerektiğine işaret etmektedir (Asr, 103/1-3).

Buna göre iman ve istikamet üzere olmak bize emanet edilen vakti iyi değerlendirmenin temelidir.

Biçare gönüller! Ne giden son gemidir bu

Hicranlı hayatın ne de son matemidir bu

Dünyada sevilmiş ve seven nafîle bekler;

Bilmez ki giden sevgililer dönmeyecekler.

Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden,

Birçok seneler geçti; dönen yok seferinden.

Yahya Kemal Beyath

“Allah’ım! Bildiğin günahlarımı bağışlamamı istiyorum. Bildiğin her türlü hayırdan istiyorum. Bildiğin bütün şeylerden sana sığınıyorum. Şüphesiz sen gaybı/gizli olan şeyleri en iyi bilensin.” (Hâkim, Deavât, No: 1872)

MÜ’MİNLERİN EN BÜYÜK KORUYUCUSU ALLAH’TIR

Kullarına ikram etme konusunda son derece cömert olan Allah, onların günah işlemelerine, haramlara yaklaşmalarına asla rıza göstermez. “Mü’minleri Allah’tan daha fazla fenalıklardan koruyan kimse yoktur. Mü’minlerin en büyük koruyucusu olduğu için Allah, açık gizli bütün çirkin işleri haram kılmıştır.” (Buhârî, Tefsîr, Arâf, 1)

Hiç şüphesiz haram ve helalle-
rin apaçık ortaya konması da (Ebû
Dâvûd, Büyu’, 3) Allah’ın mü’minleri
korumasının bir tezahürüdür. Bu-
nunla birlikte O, hata yapana töv-
be kapısını devamlı açık tutandır.

Hatta Peygamberimizin anlattığı-
na göre Yüce Allah, günahkâr bir
kulun pişman olarak tövbe edip
kendisine yönelmesine, ıssız bir
çölde devesini kaybedip daha sonra
devesini tüm eşyalarıyla birlikte
bulan kimsenin sevinmesinden
daha çok sevinir (Tirmizî, Sıfatü’l-kıyâ-
me, 49). Çünkü O, çok affeden, çok
bağışlayandır (Hac, 22/60).

Bunun içindir ki Allah Resûlü,
ümmetinden şu kelimelerle dua
etmelerini istemiştir: “Allah’ım!
Sen affedicisin, Kerîm’sin, affi se-
versin, beni affet.” (Tirmizî, Deavât, 84)

SÖZÜN ÖZÜ

Demek: İslam’ın
ancak nâmı kalmış
Müslümanlarda;
Bu yüzdenmiş, demek,
hüsrân-ı milli son
zamanlarda.
Eğer çiğnenmemek
isterseler seylâb-ı
eyyâma;
Rücu’ etsinler artık
Müslümanlar Sadr-ı
İslam’a.
O devrin yad-ı nûr
a nûru bi pâyân
şehâmettir;
Mefâhir onların
tarihidir ümmet o
ümmettir.

Mehmet Akif Ersoy

“Allah’ım! Açlıktan sana sığınırım. Çünkü açlık ne kötü bir arkadaştır. Hainlikten de sana sığınırım. Çünkü hainlik ne kötü bir sırdaştır.” (Ebû Dâvûd, Vitr, 32)

MÜSLÜMANLAR KARDEŞTİR

İslam, insanların gönüllerindeki bütün engelleri ortadan kaldırarak onları birbirlerine kenetlemiştir. Müslümanlar arasındaki bu bağlılık, onları birbirine düşüren bütün cahiliye kalıntılarından arındırmıştır. Nitekim Kur’an-ı Kerim bu gerçeği şu şekilde beyan etmektedir:

“Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten nasıl sakınmak gerekiyorsa, öylece sakının ve siz ancak Müslümanlar olarak ölün. Hep birlikte Allah’ın ipine (Kur’an’a) sımsıkı sarılın. Parçalanıp bölünmeyin. Allah’ın size olan nimetini

hatırlayın. Hani sizler birbirinize düşmanlar idiniz de O, kalplerinizi birleştirmişti. İşte O’nun bu nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Yine siz, bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz de O sizi oradan kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle apaçık bildiriyor ki doğru yola eresiniz.” (Âl-i İmrân, 3/102-103)

Böylece Kur’an Müslümanlara daha önceki düşmanlıklarını, parçalanmışlıklarını hatırlatmakta; İslam’ın onların kalplerini nasıl birbirine bağlayarak birlikteliklerini sağladığını unutmamaları gerektiğini ifade etmektedir.

Dünyaya geldiğim anda
Yürüdüm aynı zamanda
İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece

Kırk dokuz yıl bu
yollarda
Ovalarda dağlarda
çöllerde
Düşmüşüm gurbet
ellerde

Gidiyorum gündüz gece

Şaşar Veysel iş bu hâle
Kah ağlaya kah güle
Yetişmek için menzile
Gidiyorum gündüz gece

Aşık Veysel

“Allah’ım! Beni bağışla, bana hidayet nasip eyle, bana rızık ver, beni afiyette daim eyle ve bana merhamet et.”
(Müslim, Zikir ve Duâ, 35)

SAĞLIK: EN BÜYÜK NİMET

İnsan sağlığı ancak tüm boyutlarıyla önlem alındığı takdirde korunabilir. Aksi takdirde bedenini temiz tutan bir insan, temiz bir çevre veya temiz su içme imkânı bulamıyorsa sağlığını istenilen şekilde koruyamaz. Gıda ve beslenmesinde temizliğe dikkat ettiği hâlde alkollü içecekler, sigara ve uyuşturucu gibi maddeler kullanıyorsa yine sağlıklı olması mümkün değildir.

Bütün bu imkânlara sahip oldukları hâlde, gerilim altında bulunma, bunalıma düşme gibi daha çok asa-

bi sorunlarla boğuşan insanların da sağlıklı olmaları düşünülemez. Bu yüzdendir ki Peygamberimiz, sağlığın muhafazası bağlamında doğru beslenmenin yanı sıra bedensel, çevresel ve ruhsal açılardan da birçok tedbirin alınmasını tavsiye etmiş, sağlıklı bireylerden oluşan bir toplum arzulamıştır.

O (s.a.s.), bu konuda şöyle buyurmuştur: “Sizden kim huzuru yerinde, bedeni sağlıklı ve günlük yiyeceği de yanında olarak güne başlarsa sanki dünya nimetleri ona verilmiş gibidir.” (Tirmizî, Zühd, 34)

Aşkın ile bilişenler
Senin ile buluşanlar
Sen sultâna ulaşanlar
Ebedî ayrılmaz imiş

Hak yoluna gelenlerin
Hakk’ı gerçek sevenlerin
Nişânı budur onların
Mala câna kalmaz imiş

Eşreoğlu Rûmî senin
Yansın aşk oduna cânın
Aşk oduna yanmayanın
Kalbi sâfi olmaz imiş

Eşreoğlu Rûmî

“Allah’ım! Bize imanı sevdire, kalplerimizi imanla süsle. Bize küfrü, itaatsizliği ve isyanı sevdirmeme, kerih göster, bizi doğru yolu bulanlardan eyle.” (Hâkim, Deavât, No: 1868)

BİR FANİ DÜNYA

Dünyanın varlığı kadar kesin olan bir başka gerçek varsa o da faniliktir. Bunu herkes bilir. Fakat pek az kimse hatırlar. Gariptir, bizi bu dünya hayatından ayıracak olan ölüm bize yaklaştıkça biz ondan uzaklaşırız.

O, bize dost yüzünü göstermek ister; biz onu düşman belleriz. Onunla barışacak olsak, dünya hayatımızın da tadı yerine gelecek; fanilik endişesi keyfimizi kaçırmayacak. Fakat barışmak yerine kaçmayı tercih ettikçe dünya da gittikçe yaşanmaz hâl alıyor. Herkes bu dünyanın bir parçasını birkaç günlüğüne kendi

avucuna alabilmek için birbiriyle çekişiyor.

Oysa insan, iman sayesinde bu dünyada başıboşluktan kurtulur, yer ve gökler Rabbinin aziz bir misafiri olur. Yerin ve göğün bütün nimetleri, o aziz misafirin önüne seriliverir. Ve fanilik denen kavram bir başka kılığa bürünür, bir yenilenme olur.

Varsın geçip gitsin dünyanın süsleri, nimetleri, zevkleri. Nâsılsa yerlerine yenisi gelir. Çünkü onlar fani ise de onları gönderen bâkidir. Varsın dünya hayatı gelip geçiversin bir kısacık an gibi. Gidecek olan bir fani dünya, gelecek ise bâki dünyadır.

*Yürü fani dünya, sana
Gelende gülmüş
var mıdır?*

*Bencileyin gözü yaşlı,
Ağlayı kalmış
var mıdır?*

*Söylerim bilmezim
sözüm,*

*Yürürüm görmezim
özüm,*

*Bir oldu gecem
gündüzüm,
Hiç böyle olmuş
var mıdır?*

Yunus Emre

PAHA BİÇİLMEZ SERMAYE: ÖMÜR

Günler, aylar, yıllar su gibi geçiyor. Zaman hepimiz için mukadder olan sona doğru akıp gitmekte. Biz hayatımızın farklı dönemlerine hızla adım atarken ömür sermayemiz de her geçen gün tükenmekte. Bakınız, ölüm gerçeği karşısında Yunus’umuz, tendeki canımızı nasıl tasvir etmekte:

Vaktinize hazır olun,
Ecel vardır gelir bir gün.
Emanettir kuşça canın,
Sahip vardır alır bir gün.

Dünya hayatı, her canlı için fânidir. Nefeslerimiz sayılıdır. Buna rağmen insanoğlu sahip olduğu nice değerleri bilinçsizce tüketmekte, nice yozlaşmalara maruz kalmaktadır. Ebedi

âlemi kazanmak üzere bahşedilen ömür sermayesi nice sorumsuzluklara, israflara, hoyratça kurban edilmektedir.

Oysa ömrün her bir günü, her bir saati, her bir dakikası hatta her bir anı kazanıma dönüştürülmelidir. Şüphesiz kazanımlarımız da sâlih amellerimizdir. Zira dünyadan ukbâya tevarüs edeceğimiz yegane varlığımız, yararlı işlerimiz ve güzel amellerimizdir.

Öyleyse bir senenin daha sonuna geldiğimiz şu günlerde hayatımızı gözden geçirelim ve kalan ömrümüzü ahiret sermayemizi artırmak için iyi değerlendirelim.

*Ömür dediğin nedir,
dalda bir kuru yaprak.
Bin sene de yaşasan
son durak kara toprak.*

Necip Fazıl Kısakürek